

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. ቅንዱ ትምህር

የተማሪ መጽሐፍ

አስፈላጊ አንድ ከፍል

አዘጋጅ:-
የኢትዮ መንግሥት

አድራሻ:-
የኢትዮጵያ ይዞ

ገዢ ገዢዎች:-
መከናና አስማሚዎች
ተለናደ ሙ/ሚከናወ
መርቀ አድማን

የኢትዮጵያ የፌዴራል የፖ.ስት.ሪ.የት ስት
ትምህር ማኅበር

AL GHURAIR
PRINTING AND PUBLISHING LLC

፩፻፲፭

የኢ.ሃ መግኑና የፌዴራል ህትመትና ስርቃት ማከናወናን ገንዘብ የተገኘው በለውቃለ የትምህርት ተሸት ማቅረብ ንርድዎች (GEQIP) አማካኝነት ነው:: የኅ ማቅረብ የሚከተሉት በመግኘት የመንግስት ተምህርት በታች ከ15-125 ክፍሎች የሚሰጠውን የትምህርት ተሸት ማቅረብ ነው::

ՍԼ-39 ՈՒՀԿԿԸ առԹՈՆ ՔՊԵՅՔՆ ԱԿԿԻԴ ՂԱԾՈՒԳ ԷԾՔՔ-Ք ԵՍ ՔԴՊՀ
ՄՃՄԾԳ ՔՄՊՄՍԸ ՄՊՄԾՀ ԽՄ-Ն ՀՆՅԱՄԻ ՔԼԱԴՔՈԱ ԷՀԳՔ-Ք-Ն
ՀԴԴ-ԴԱԸ:: ՈՒ.ՍՊ ԴՊՄՍԸԴ ՊԿՀԸՆԿԸ ԳՊԸՀԳՎ-Ն ՔՓԸՊԱ::

© ԱՆԴՐԻԱԳ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՄԱՆ ՔՐԵԴԻՏԱԿԱՆ 15 ՀՆԴՐԱՎԻ 2004 9.9. ISBN 978-99944-2-257-9

የኢትዮጵያ አስተዳደር ደርጅት
የፖ.ሳ.ቁጥር 5613
ዕስጂያ
የተባባሩት የእራት አማራት

ኢትዮ ኢትዮጵያ አስተማ, ዓ/የተ/የግ/ማህበ
የፖ.ስ.ቁጥር 100767
አዲስ አበባ
አቶዬድ

Ա.Ճ.Պ. ԲԱԴՐԱԿԱՆ ԽՈՐՎԱՅԻ ԴԵՐԱՎԱՐԸ

የዕስዕለታዊ የዚህ ሰራተኞች መብቻ የሚፈልግበትን ተረት ሁሉ እናርጊዎች:: ለኋውቁ በስህተት ስጋጭቃቄዎች የተዘለለ ካለ በቁድሚያ ይችቃቁ እያወያችን በሚቁጥራለት ሁኔታዎች አስፈላጊውን እውቅና እንደምንሰዱት ለመግበረ እንወቀዱን::

ማ

78

መግለጫ i

መሰረቱ ገንዘብ:- ቁንቃና ለሰረተሰበ እ

መሰረቱ ለሰነት:- ቁርጓኛን ስ

መሰረቱ ማስተ:- ወንግ ዓ

መሰረቱ አፈተ:- ሌብሰድ ዓ

መሰረቱ አምስት:- የቁነቃ ስዕ ዓ

መሰረቱ ስድስት:- ገጥም ዓ

መሰረቱ ስባት:- አጠቃላይ ዓ

መሰረቱ ስምንት:- ትወስኑ ዓ

መሰረቱ ዘመኑ:- ስነት ዓ

መሰረቱ አሰር:- ከነተበብ ዓ

አባሪዎች ዓ

ማማቀሻ መጽሐፍ ዓ

ቁስት ከነፋይታዎች ዓ

ፈሰጣዊ አነጋጋሪዎች ከነፋይታዎች ዓ

መግለጫ

በኢትዮ. በተዘረዘሩት የአማርኛ ቁንቃ መርሆ ትምህርት እንደተመቀመጥ የአማርኛ ቁንቃ ትምህርት አጠቃላይ አሳማቸ የተማረቻቸን የማይመጥ፣ የመኖር፣ የማንበብና የመጀሪቱ ከሂሳቸ ማጠበርና የስንሰነና የስንሰና እውቀታቸን ማገለበት ይች፡ ይህ የአሁን እንደሆ ከፍዬ የአማርኛ ቁንቃ መማረቻ መቆጠና እንዱሁን ብሳማቸ መመረቻ ትምህርት እንደተመቀመጥ በማረቻቸን የተመረጋ ይዘዋና እነዚ ቅርቡ፡፡

መማረቻ መቆጠና በስነር መሰራዬት የተከፈልጊ ሌሎን፡ በወሰነ ማንበብና እንደሆዎ
በአገቱ የቁንቃ ከሂሳቸና ለሰነቱ የቁንቃ እውቀት ዘርፍ ተስፋዎ የተሰናዱ
መሰመዱዱቸን ይሆና፡፡ በየመአገሩ ማጠቃሚ አጠቃት እንደሆ በማጠቃሚ መሰኑ
ከመቅረብዱዱ በግዢ ተማረቻ የወምስናና ትምህርት ማን ይህ እንደተረዳ
የሚያመሳኑበባቸው ቁጥቶ ተኋተዋል፡፡

የመቆጠና ይዘት ለቀድመ ከሰኔ ይረዳ እንደመጥና ተገዢው ተንቃቄ ከመሰሰዱዱ በስራ፡
ተማረቻ መሰመዱዱቸን ለሰኔ ገዢ እንደወሰነ ገዢ መመረቻዱ፡ እስረታዱቸን ለሰኔ ለሰኔ
ማጠቃሚዱና ማጠቃመዱቸ እንደሆነት ተደርጋል፡፡ እቅዱጋጥም የአሁን እንደሆ
መሰናዱ ተማረቻ ትምህርና በቀሰ ለመረዳት እንደሆ ይገባል፡፡ ከዚህ በተጨማሪ
መቆጠና ስቁንቃ ትምህርት አገባበው ስትመና መደረሻ በከፍተኛ ትምህርት ቅዱማት
በቁንቃ ዘርፍ ትምህርት አገባበው ስትመና መደረሻ በከፍተኛ ትምህርት ቅዱማት
በቁንቃ ዘርፍ ትምህርታቸውን ለመቀመጥ ማማሻም ተማረቻ የመንኛ ዕውቀት ይስጋጋጌል
ተስላ ተማድቦታል፡፡

በስራ በስራ እንደ የመማረቻ መቆጠና ተካም ሆኖ ይይ ክዋል በእኔና፡ በተገኘው
አየተፈተናና አየተገመገመው ለየጊዜው የሚሻሻል በመሆኑ፡ ከዚህ መቆጠና የሚተገበገለ
ተማረቻ፡ መሞላዬ፡ የተምህርት ለሰመዱዱቸና የሚመስከታቸው ወገኖች የሚሻሻ
አስተዳደሩትና በተሳካለን ለመቀበል ሆኖም መመናቸና እንገልጽስና፡፡

በመጨረሻው፡ የመማረቻ መቆጠና ለዘንዱ በዘንዱ በዘንዱ በመረዳ መንግተነት
አገልግሎች፡ ሆኖም ሆኖም በስራው ተስፋዎ ተመክቻ ቅዱማት እና የሚገኘውን
አድቀቻባን፡፡

@ MOE, FDI
Not to be rep-
shed

የምዕራፍ ዓለማውች፡- ተማሪዎች፣ ይህን ምዕራፍ ከተማሪዎች

በታለ፡-

- ✓ የቍናውና የክስልትን የሚገኘት ትንተስላለችሁ፡፡
- ✓ የቍናውና የክስልትን ባንክነትና ለያዘንት በማውያድር
ታስረዳለችሁ፡፡
- ✓ የአማርኛ አናበብና ተናበብ ይሞላችን በመለያት ትሰወላለችሁ፡፡
- ✓ ቅለትን በድምጋ ለሰነድና በቀልማዊ አያዝና ስልት ተጠቃሚችሁ
ትኩረፈለችሁ፡፡
- ✓ ለማቀርብለችሁ ቅለት ቅጥታ ፍቃ ትሰጣለችሁ፡፡
- ✓ የሚሰጣችሁን መመሪያዎች ተከተላለችሁ ትተገበራለችሁ፡፡
- ✓ የአንቀጽ ማስተካከያ ዘዴዎችን ተጠቃሚችሁ አንቀጽን
ታስፋፋለችሁ፡፡

© MOE
Not to be reproduced

የመወያም ተያዋዣ

- ፩. ቁንቃና የሰራተኞች ለሰው ለቻቻ የሚሰጥቷውን ተቁጥሮች አርሱኝ::
- ፪. የምታውቷቸውን የአንጻና ስርዓቶች ተቀስ::
- ፫. የጽሕፈት በህል የገዢው የቁንቃ ተናጋዣዷ የሚያገኘትን ተቁጥሮች የጽሕፈት በህል ከላላቸው የቁንቃ ተናጋዣዷ ወር በማነስቃር መልስቻቸን በማስታወሻቸሁ ሌይ ከተዘረዘሩቸሁ በረሱ፣ ከምንባቡ ከምታገኘት ፍቃ ነገር ወር አለተያያ::

ቁንቃና የሰራተኞች

ቁንቃ ወይም ጽማግር በዘፈቻቸው የተፈጻሚ እንደበታቸው መግባብና ነው:: በቁንቃ አማካይነት ተግባሮት ለካሂድ እና ከላላው ያልተጋዣውን መረጃ ይቀበላል፣ መልስም የራሳት ያቀበላል:: የተግባሮት ለከቱ መልእኩት ከተናጋዣው ወደ ተቀባዩ ያርሳ ተቀባዩ በማስተው ጥብረ መልስ ይመስናል:: እንዲሁ ያለው መግባብና ከለለው ተሸ መግባብያዷ የሚለይበት የራሳት በህረሰት አለት:: ከነዚም መከተል ስብአዊነቱ፣ ስርዓታዊነቱ፣ እንደበታቸነቱና ትእምርታዊነቱ ተጠቃሽ ዓይነ::

ይህ የተለያ በህረሰ ያለው ስብአዊ መግባብና በትክክል መቻና እንደሆነ ተፈጥሮ አገልግሎት ሌይ እንደዋለ በተጨማሪው መረጃ ሌይ ተመስረቶ ለማውች ያደግኝታል:: የም ሆኖ፣ በጥናት ሌይ የተመሠረተው የም ሁኔታ ግምት፣ ገዢው ከብዕት ማረጋገጫ እመታት በፊት እንደሆነ ያስረዳል::

የሰው ለቻቻ ማረጋገጫ እመታት ቅለዋ በሆነው ቁንቃው ተግባሮች ተፈጥሮን እየለውው ሁልፍናውን መብቻ መቆየት በቻቻ በንግግር የሚለዋውው መልዕክት የጊዜና የበታት እስራይ ነገር:: ለው ይህንን የንግግሩን ወሰንናት ለማስወገድና ተረከና፣ በህረሰና፣ ትወራቸና ቅርጫ ለተተከው ትወልደድ ለማስተላለፍ እንዲሆም ፍቃ በቻቻ ለማጥር መሰላ ስሳሰና ተግባሩን፣ የምቻና ተስፋውን ለማድረጋል ሌሎ፣ የጽሕፈት ጥቦበን እንደፈጻሚ ይጠማቸል:: የዘመና ሌሎ፣ መሰጠርም ሪሳኔ

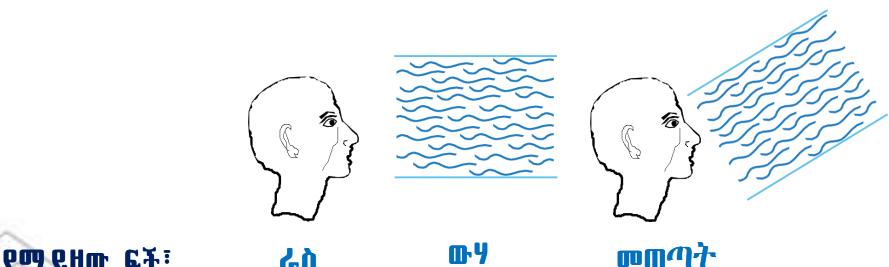
በዚህ የሰውን ዓለም አንድነትዎን ሂድታቸል፡፡ የሻጻልት ለሰው ላይ የቀድሞ አብቶችን ወርድ፡፡ የራሳን ቁርስና ለቻት ለተተከው ለማስተላለፍና ለገዛ ለሰውናው ለማት መሠረት ለመጠል በለም በተፈጥሮ ለይ ለመሰልጠንም አግባቸል፡፡

የሻጻልት መሠልሰኑ በሰው ላይ ታሪክ ወሰኑ መብረት በዚህ አርምጃ በመንም፡ “የሻጻልት መቻ፡ የትና አንድነት ተፈጻሚ?” ለማለ ጥያቄዎች የተማለ ምላሽ ማግኘት ያቆጣቸል፡፡ ተመራማሪዎች አንድማንጠፊት፡፡ ከዚህም ለደት በፈተኝ እስከ ለይ ለይ የተቀረብ ቁርጽ ቁርጽ በመከከለኛውና ፍቃም ማስረጃ፡፡ በአማራካ (በነበር ሆንደኛ መኖርያ) እና በለለም አንድ ጥንቃቄ የሰው ላይ መኖርኝ ነበሩ በማብራሪያ የሚጠቀሱትን አካባቢዎች ተገኘተዋል፡፡ የተንቱ ለው በየወሰን ሁኔታ የሚጠቀሱትን መሠረት አንድሆነም ያታመናል፡፡ ይህን አንድ፡፡ ይህ ሂደት በሰላትና በሰርዓት የተዋቀረና መሠረት የሻጻልት ቁርጽ የይዘን አልነበረም፡፡ ለሰላም ባንድ በተፈጻሚ አንድ ወይም በዚህ ሁኔታ የሚያደርግ በንግግር ቅጽታውን ለመዘርዘር የሚታረል በመንም፡፡ በነው አማካይነት ለጠልው (ሻጻልው) ለማስተላለፍ የፈለጊውን መልዕክት በተማለ መንገድ አንቀበው አያገኘውም፡፡ ከዚህ በተጨማሪም ድምጽታን ከፍ አድርገን ቅል በቋል ለኋላው አንቻልም፡፡

አብዛኛውም ጥሃሱን አንድማስማመት፡፡ በወገኑ የተሰለና የተዋረድ የሻጻልት ለሰላት ለመጀመሪያ ገዢ በቋል የሰው፡፡ ከዚህም ለደት በፈተኝ ከዚህም መቶ ከፍለ ዘመን አጋማሽ ወይም ነው፡፡ የተቋሙረበትን በቋል በተመለከተው አንድንድች ከጥንቃቄ ቅጽና ለልማኑ ጋር ለደረሰነት፡፡ በዚህም በመከከለኛው ምስራው አካባቢ አንድሆነም በተለይ ከጥንቃቄ ማስረጃው ለልማኑ በንግድ በንግድ በባህል ጥብቅ ተሰጥ ተሰጥ ከነበረው የተንቱ ጉባኤውያን ለልማኑ የፈለቀ አንድሆነ ያስረዳል፡፡ እነዚህ ወገኖች በጣም ጥንቃቄ የሚነው ለመዓተ-ሻጻልት፡፡ የሰመራውያን የሻጻልት ለርዓት አንድሆነ ያምናል፡፡

ይህ የሽპሮት ስርዓት የተሸጠው በታችቸው ማስረጃታማያ (የዘፈዎች አራቀፍ) በግምት ከከርስቶስ ልደት በፊት ከሂያ እስከ ሙሉ ዓመት ዓለም በነበረው ገዢ ወሰኑ ነው:: በወቀቱ ለመራውኝን ከሽከት እናር በማዘጋጀ መጽሑፍምች ላይ በመሻሻ ለቀረጥና ለመስል አገልግሎት ይጠቀሙ እንደነበር የሚጠቀሙ የታሪክ ማስረጃዎች ተገኘተዋል:: እያዘናገዢ በመሻሻው ላይ የሚከተሉበትን ይመስል ነበር::

የኢትዮ. መልካት

የሰመራውያን ስርዓት የሰራተኞች የተለያየ ለውጭን እያስተናገኝ
በፍጥነት እያደን ከመጣ በቻለ፣ “ከ-ዋናይርም” በሚል ስያሜ ይታወቂ
ነበር፡ ይህን የእያወወድ ስርዓት በእኔና ዓመት ዓለም አካባቢ ነረበተኝቸው
እናኝውያንና (በቻለ በበለናውያን ተብለዋል) ቅድሞ ባለሙያን
ለየቁንቁኝቸው እንዲሰማማ አድርጋው በማሻሻልና በመለወጥ ተገልጻለ
ው-በቻለ፡፡

ከዚህ በላይ የሰራተኞች መቻል የት አንድተቻዎች አብዛኛዎች የወጪ የሚሰማው በትን ገጽ ለማየት ተከናወል፡፡ ከዚህ ነጥበት ስንወጣ፣ የሀገራችን አንድ መለያ የሀገራውን የግብዬ ፍልዎች የእናገና ስርዓት አነስተኛ
በጨረፍታም በሁን ማየት ተበት ይሆናል፡፡

የግዢዎን ፍል አመጣጥ ምንጫዬ የደቡብ ስም ፍል መሆኑ ይታወቂል:: ይህ ስርዓት ዓስራት ለማ ላይ የዋለው ከክርስቲስ ልደት በፈት በአሰራሪው የግዢ ዓመት መቻመራይ ላይ እንደነበር በታረኩ ተመዘን ግዢል:: ከደቡብ ለማዋ ከፍል መንግዢታ:: ለግዢዎን ፍል መነሻ የሆነው ሊባዋ ፍል ስም:: የቻመራበት ዘመን ከክርስቲስ ልደት በፈት ከይ እስከ ይች ዓመት ባለም እንደነበር ይገመታል:: በሂሳም የግዢዎን ፍል በስምና እትየኩል በጥንቃቄ አከባተም ከክርስቲስ ልደት በፈት በይች ዓመት ባለም አከባበር እንደሆሙ ተረኩ ይነገረናል:: የሂ ይህ በግዢዎን በከል የተገኘው ሊባዋ ፍል አማርኛን መሆና ለለምና ለለምና እትየኩል ሊባዋ የግዢዎን ፍል ስም::

ከፍ በለው እንደተገለጻው ዓስራት ከጥንቱ የመከከለኝውና የፋቻ ምስራቃቄ አከባበር ለይፈልቁ አልቀረም በበልም የሂ እስበት ይረዳ ለመድረሰ በየዘመናቱ የተለያየ ገልህ የእድገት ይረዳቃቃና ተሽጭሸል:: በነፃህ የእድገት ይረዳቃቃና የታየ የእስራት ዓይነቶች በቀደም ተከተል ስበላዋ የእያያና ዘዴ:: ቅለዋ የእያያና ዘዴ:: ቅለማዋ የእያያና ዘዴና ፍል ቅለዋ የእያያና ዘዴ በሚል ተለይተው ይታወቂል::

ስልክ የእያያና ዘዴ:-

አስቀድም እንደተገለጻው ስልክ ቅለዋ የእያያና ዘዴ በግዢዎን ከዚ እንደነት ስህ ዓመት በፈት ለይፈልቁ እንዳልቁ ለማገመተውና እስከሚሱ ለዘለዋው ስርዓት ዓስራት መነሻ መሠረት ነበር:: ንገ ዓን በንግግር መልክ የሚመጣውን ቅንቃ በቀጥታ የሚመከል በለመሆኑ እንደተከለኝው ስርዓት ዓስራት ለይቀበርም:: እድሜውም ከቅንቃ ወር ቅጥተና ገንኩነት እለው ስርዓት ዓስራት ከእራት እጥና በለይ የበብ ነው:: ይህ የእያያና መንገድ በተለያየ የዓለማችና አከባበርዎች ቅቀም ላይ ከመዋለም በለይ:: እንባበር ከስቀልው ወር እንደ ዓይነት ቅንቃ ለይናገርም ስበላን ተመልከቶ መልከተና ለመረዳት እያደግተውም:: ይህን እንዲ:: የሰው ለቅንቃው ወር ቅጥተና ገንኩነት ይለውና ገንዘብና መሠረት በመሳሪያ ከቅንቃው ከዚ እስከ ዓስራት ስርዓት::

ለማበቃት ከነበረው የኋገር ቁጥር የተነሳ፣ ቁጥር የአዲስ ወደን አፍልቁ
ወደ ለመቀመጥ የሚገኘ አድርጋል፡፡

ቁጥር የአዲስ ወደ፡-

ቁጥር የአዲስ ወደ ለመቀመጥ ገዢ የሚገኘ ቁጥር የአዲስ ቁጥር ቁጥር
ግንኙነት ያሳያለት ከመሆኑም በለይ፣ አንድ ምልከት በቁጥሩ ወሰጥ
የሚገኘ አንድ ቁልጊ አንዳዥዕል እየተደረገ በአገልግሎት ሌይ የዋለበት
ነበር፡፡ ለዚህ የአዲስ ወደ ጥሩ ምሳሌ የሚሆነው የአረብናው የቀጥር
ነርፍት ነው፡፡ ለዚህ የቀጥር ሲኖት መሠረት አንድ ምልከት የሚቀመጥ
ለአንድ ቁል ሌዕስ፡፡ ለምሳሌ፣ “2” የሚለው ምልከት በቁል ለመነከር
“ሁለት” ይሆናል፡፡ የዚህ ዓይነት ቁጥር የአዲስ ወደ የሚጠቀሙ
ቁጥር ቁጥር በውጭነት ለለ በዚህ ሌዕስ ለማቅጫኑ ቁጥር ወከይ
ምልከቶች ይኖርታዋል፡፡ ይህ ደንገጧ በተሸው የቁጥር ሲኖት
የአዲስ የአዲስ ሲኖት ለመቀመጥ በተደረገው ጥሩት ከቁጥር የአዲስ
ወደ ቁጥር የአዲስ ወደ ለራ ሌይ ወደል፡፡

ቀለማዊ የአዲስ ወደ፡-

የአዲስ ወደ ቁጥር የአዲስ ወደ የተሻሻለው ለው አንድን ቁል
በውሰድ በሚሆባቸው ቁጥር ከፋይለው መዘና እንደማቻቻ ከይረሰበት
በቻላ ሌዕስ፡፡ ለዚህ የአዲስ ወደ መለያ በሙሉ በሙሉም በይሆን ጥሩ ምሳሌ
የሚሆነው የሀገራችን የሰጠው ቁጥር የሚጠቀሙት የአዲስ ሲኖት
ነው፡፡ በአማርኛና በፊት የሀገራችን የሰጠው ቁጥር የአዲስ ሲኖት
መሳረት በአመጣና እያንዳንዱ ቁጥር በአንድ ምልከት ለገለግ፡፡ ቁል
ደንገጧ በተወስነ ቁጥር የአዲስ ወደ ይገለግል፡፡ ለኩል ለኩል የሀገራችን የሰጠው
በንመለከት ቤት የአዲስ ወደ የአዲስ ወደ የሀገራችን የሰጠው
በየሚቻቻ ቁጥር በአካሄናለው ከኩል-ኩል ይሆናል፡፡ ለዚህ

መሬት ገኩል- የሚለው በ”ወ” -ልኩ- የሚለው በ”ለ” እና -ቍኩ- የሚለው በ”ቍ” ተወካይል፡፡ በሆነቱም ቁለጥኛ ወሰጥ አናበብዕች አይቀሩ ለመተዳደሪያ ለማስተካከል በመሆኑ ያገለግለለ፡፡

፲፭፻፭ የእኩል ክንድ፡-

ከቀለማዊ የአዲስ ስርዓት ቁጥሮ ተግባራዊ የሆነው በእሁኑ ገዢ በስራት በማግልን ሌጅ ያለው ፈራሽዊ የአዲስ በዚ ነው፡፡ ይህ የአዲስ በዚ ከቀድመው ቁለማዊ አዲስ በዚ የፈለቀ ለመን፡፡ በጽሕፈት ተረኩ ወሰጥ የቀርብ የሚለኝ ነው፡፡ በዚህ ስርዓት ይሕፈት ስልት ስልት ወሰጥ ተግባራዊ የሚሆነ የጽሕፈና ምልከትና ብሔት ከቀድመት በዚምት አንድር ለታደርግ እናስተናድ ያቸው፡፡ እያንዳንዱ ምልከትና የሚመከለው አንድ ነጠላ ድምግኑ ነው፡፡ በዚህ ስልት መሠረት ለመለያ ለመለያ የይሆን ጥሩ ምሳሌ የሚሆነው እንጂለንኩ፡፡ ለተንና የለተን ቁንቁምና የሚጠቀሙት የጽሕፈት ስርዓት እንዲከፈልጋለንኩ፡፡ ተገበዣ ማቅረብ ከተደረገበት የትኩውንም ቁንቁ ለማገለግል ይቻላል፡፡ ይህ ሆነታም በጽሕፈና ስልክበት መከከል ተፈጥርናዊ ነጥቦችና የለለ በመሆኑ የትኩውንም የጽሕፈት ስርዓት እንዲከፈልጋለንኩ፡፡ ተገበዣ ማቅረብ ከተደረገበት የትኩውንም ቁንቁ ለማገለግል ይቻላል፡፡ ይህ ሆነታም በጽሕፈና ስልክበት መከከል ተፈጥርናዊ ነጥቦችና ለለመኖሩ ማሳያ ነው፡፡

(ከቀድመ 115 ከፍዴ መማሪያ መሆናቸው ተስስተ የቀረበ)

መልመልምች

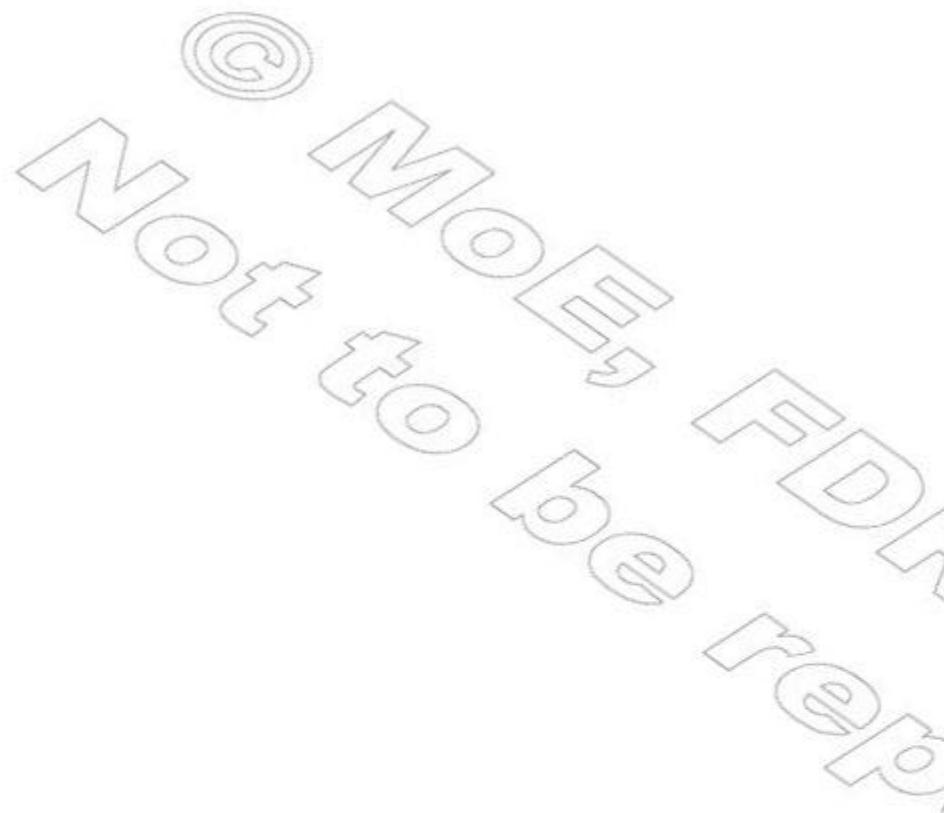
ከፍል አንድ፡- አንብበ መረዳት

፩. የሚከተሉትን ትቋምች በተሰጠችሁ ምሳሌ መሰረት፡ ተከከለኛ የሚውን “አውነት”፡ ስህተት የሚውን “አስተኛ” በሚስት ከመስቀልችሁ በታሳ፡ ምክንያቶችሁን ስጥሩ ገለጻ፡

ምሳሌ፡- ማንኛውም ማህበረሰብ ማስተካከለ የሚገልጻበት የንግግርና የጽሁፍ ቁንቃ አለው፡፡ አስተኛ፡

የክንያት፡- የባህል መመዘኛውም ሆነ መግለጫው ቁንቃ በመንም፡ በዓለም ላይ የንግግር አንድ የጽሁፍ ቁንቃ የልላቻው በተ-ምሳሌ ስለለ-ነው፡፡

1. ቁንቃ መግባቡም ነው፡፡ መግባቡም ሁሉ ድጋጌ ቁንቃ ነው፡፡
የክንያት፡ _____
2. መልእከት ከተናገዙው ወደ አድማጭ ደርሰ ጥገና መልስ እስከከላጥና ደረሰ፡ ተግባሩት ተከናወናል ለማሳት ይችላል፡፡
የክንያት፡ _____
3. በወገን የተዋሪ የጽሁፍ ሁኔታ የተፈለሰበበት ጊዜ በትክክል የይታውቃም፡ ከክርስቶስ ልደት በፈተት ሆኖ ሆኖ ተመሳሳይ እንዲሆነ ይገመቻል፡፡
የክንያት፡ _____
4. ለመጀመሪያ ጊዜ የንግግር ቁንቃ ከንግግር ጋር ቁጥጥር ባንኩነት ይሰጣል በቋላዊ አያዝና በዚ ነው፡፡
የክንያት፡ _____
5. በንግግርና በጽሁፍ መከከል ተፈጥሮአዋ የሆነ ነጥቦችና የለም፡፡
የክንያት፡ _____

፭. ስማካተሉት ተያችቄ በምንባብ መሠረት ከተሰጠ ስማራጭ ተሰማሚውን መሰረት ምርመራ::

1. ከማካተሉት አንቀጽ በወጥና በስልክ ለተደራሱ የጽሕፈት ስርዓት
መፈልሰና መነሻ ነው ተብሎ ይታመናል::
ሀ. የሰመራውን ትሳቦን በጽሕፈ የሚሰራው ስልት::
ለ. የጥንቃ ስው ገመማትን በስልክ የመግለጫ ስልት::
ሐ. የጥንት ጉባኤውን የጽሕፈት ስርዓት ጉኝት::
መ. የጥንት ታይናውን የጽሕፈት ስርዓት ጉኝት::
2. ቅንቃ በባህረው ተኩምርታዊ ነው ሲባል:: የንግድ ማለት ነው?
ሀ. ለተናገረው ማህበረሰብ መታወቂያ የሚሰነድ ነው::
ለ. ቅንቃ የሚለመድ ነው::
ሐ. የቁንቃ ደምጋቻቸው ሆነ ቅልት ለቀመጥት ነገር በምልከትነት
ያገለግለድ::
መ. ቅንቃ በዘጋጀዎች የተፈጻሚ ነው::
3. ከማካተሉት ስለማስኬ ፍል ተከከለኛ የሚነው የቱ ነው?
ሀ. ለሆነ ለይ የዋለው በአስፈላጊው የሚከተት ዓመት መቻመራያ ለይ
ነው::
ለ. የግልጽ የሰባ ፍል አንድ ዓይነት ነው::
ሐ. የግልጽ ፍል የመነጨው ከሰባ ፍል ነው::
መ. የግልጽ ፍል ለሰባ ፍል መፈጻሚ የሚከናወት ነው::
4. ከማካተሉት በጣም ጥንቃቄ የሚነው የጽሕፈት ስርዓት የትናው
ነው?
ሀ. የግብጽውን
ለ. የሰመራውን
ሐ. የሰባውን
መ. የአከነያውን
5. ለለ ቅልዋ አያዝና ዘዴ ተከከለ ያልሆነው የትናው ነው?
ሀ. እያንዳንዱን ቅል የሚውከለ በዘመና ስህ የሚሰነድ ይኖሩታል::
ለ. እድሜው እስከ ሂደት ስህ ስህ አመት ይኖሩል::
ሐ. በጽሕፈት ተረና ወደ መጨረሻው አካባቢ የተፈጻሚ ነው::
መ. የሚሰነድ ከቁንቃ ጋር ቅጥተኛ ጉንኑት የአቶውም::

6. ከሚከተሉት የእኩ዗ና ስርዓቶች ለመማር ክብድር ለእውቀዱ
ውሰድበት የሚሆነው የትኩዎች ነው?
- ኤዳለዋ
 - ቍለማዋ
 - ቍለዋ
 - ቍለልና ክብድር የሚባል የእኩ዗ና ስርዓት የለም::
7. ከሚከተሉት ስለቆኩችና የእኩ዗ና ትኩስ የልማት የትኩዎች ነው?
- ከእንደበት የፈለቀ ሁሉ ቅኩች ነው::
 - ቅኩች የሰበሰበው ፍጤር መግባቡም ነው::
 - እንደ የእኩ዗ና ስርዓት የተለያየ ቅኩችዎችን ለማስተካከል
ይችላል::
 - ቅኩች ስርዓታዊ ነው::
8. የሰመራውያን የእኩ዗ና ስርዓት የይመራው መሆኑ ነው?
- ከሟቻ አስከ ማቻ ዓመት ዓለም::
 - በቻቻ ዓመት ዓለም ገዢ::
 - ከሟቻ አስከ ማቻ ዓመት ዓለም::
 - ከሟቻ አስከ ማቻ ዓመት ዓለም::

9. የእኩ዗ና እራት ምንጋኝን ቅጥሮ በቀረበት ትኩዎች ወሰት ቅድመ
ተከተለውን ማጠቃለ በጽግባትና አሳይ::

ከፍል ሁለት፡- መናገር

፩. መግለጫው በሚሰጥቷል መመራም መሰረት፡ ተደናቸና መሰርቻው ከሚከተሉት ትቋማች በኋንዳ ስም ከተወቃቃቻው በጀት፡..... ዓይነቶችበትና በተደና መፈቻቺ አማካይነት በከፍል ጥናቃቃቺ ተናገሩ፡፡

1. የአሳሽ ለኋንዳ ቅንቃ ተናገሩ ማህበረሰቦ የሚያስገኘው መቀሚያ ምንድን ነው? በምሳሌ የተደገኘ ማስረጃዎች ስጠቃል፡፡
2. የአሳሽ መቋመር ምክንያት የገበሩ ጉዳቶች ምን ምን የቋመር ምንድን ነው?
3. “የአሳሽ የሰውን ልጅ ለሁልውናው ለማት መመራት አንዳተሉና በተፈጥሮ ላይ እንዲሰላጥና አማካይል” የሚለውን ስሳቢ አብራሪ፡፡
4. “የአሳሽ ስራ ያለው ቅንቃ በቋንቋነቱ የአሳሽ ስራ ከለለው ቅንቃ ወር እኩል ነው” በሚለው ስሳቢ ላይ የዚሁ አቅማችሁን በማስረጃ አስደግኝቶሁ አቅርቦ፡፡
5. ስዕላዊ የአዲስ ወረ እንደ ትክክለኛ ስርዓት የአሳሽ የሚይቀመናቸው ምክንያቶች ምን ምን የቋመር ምንድን ነው?
6. “ማንኛውም የአሳሽ ስርዓት የቋንቋውን ድምጋች የሚመከለ ምልክቶች ይኖሩታል” በሚለው ስሳቢ መስማማት አለመስማማቸቸሁን በማስረጃ በመደገፍ አቅርቦ፡፡

፪. በአሁን ገዢ በሆነዎችን ከሆም ማስተካከል በገዢ ቅንቃዎች ደረሰኝው ደያስፈልግ አቅርቦ፡፡ ከዚህ ቅንቃዎች መከተል እንዲ መመቀቻ፡ ከዚህ በታች በመፈጸም መመራት፡ ማስረጃዎችን በማስቀሰበ ስሳቢ ደቋ የቋመር ተፈጻሚ ተፈጻሚ አድርጋ፡፡

የንግድዎች ተከራክር፡፡

- ቅንቃዎች ስለሚገኘበት አካባቢ፡፡
- ስለተናገሮች ማዘዣ፡፡
- ስለቋንቃዎች አመማጥ፡፡
- ቅንቃዎች ወደ የአሳሽ ስለተገኘበት አመና፡፡
- ዘዴ ስለደረሰበት የእድገት ይፈጸም፡ (ከተምህርት፡ ከሰነድዎች ሁለት፡ ወዘተ፡ እንዲሁ መሆኑ ይችላል፡፡)

© MOE, FDI
Not to be reproduced

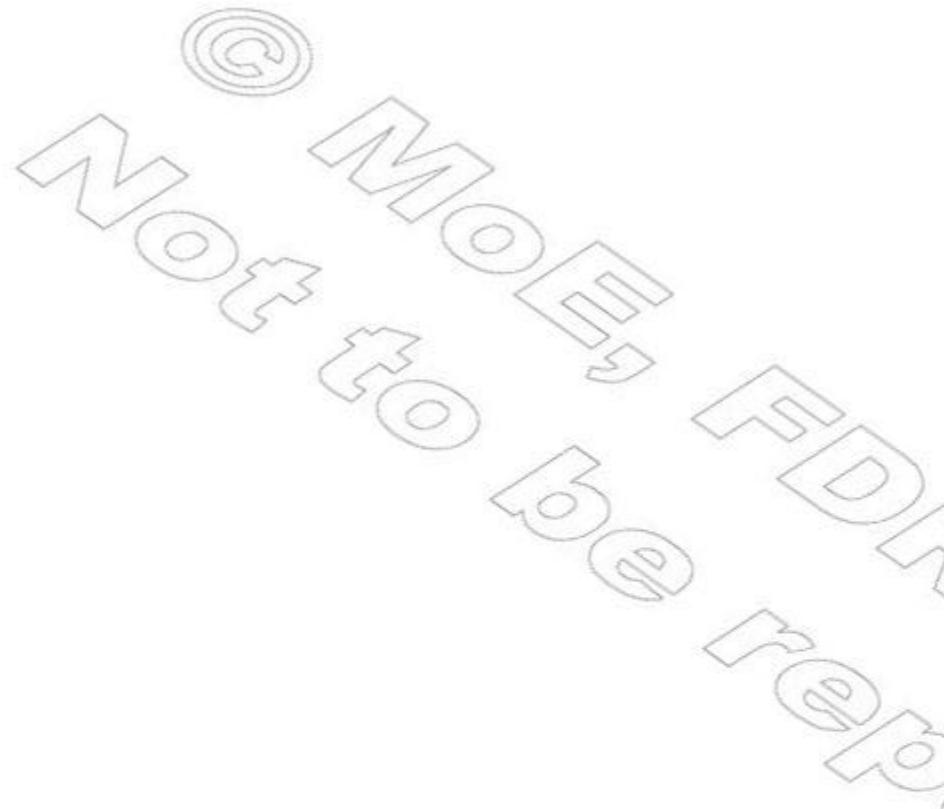
፩. በዓለም ነው አንድ የይነት የቃስራዎት ስርዓት በኋር ይሻላል? ወደፊት አሁን አንድዎች የተሰያደ የቃስራዎት ስርዓት? በዚህ ሆኖም በስተቀር ተቀምና ጉዳት ነው ተወያዙታቸው አንድ ድምጥማ ነው ይረስ::

የታብ ንግሥር አገልግሎት አቀራረብ

U. ԱՐԵՏ

የቻዬ ንግግር ከገዢነት ስታደርን ማስታወሻ ከሚገባቸው መሠረታዊ
ነጥሮች መካከል ቅጥሎ የተዘረዘሩት ወና ወናምና እናወ::

- አድማጭችሁን ማውቅ (አድማውን፣ ዓጭውን፣ የአውቀት ደረጃውን፣ ግለዋ አቋሙን፣ ወዘተ.)፤
 - በምን የህል ጥልቀት ስለርዕስ ማውሰት እንዳለባችሁ መሰሰን፤
 - ሰዕስን የተመለከተ መረጃ ካበተመዘገበች፤
ከሚመለከተችው የግልና የመንግስት መሰራይ በጥቃት፤
ከበለመያዥችና ከልየ ለየ ምንጭች ማለባበብ፤
 - እስባለባችቸው መረጃዎች ወሰኑ ለምትሃዋችለት የንግግር
ርዕስ ይመጥናለ የምትሃችውን መርጠቃለሁ መያዝ፤
 - በንግግራቸሁ መከተት ያለባችውንና ያለባችውን መለያት፤
 - ተግባራቸሁን መልካ ማስያዝ፤
 - በኋይ ቅድም ተከተል በማድረግት፤
 - በኋይና ቅድም ተከተል በማስቀመጥ፤
 - ቅደ ተሳቢዎችን በማያነስክር መልካ በማድረግት፤
 - ቅደ ተሳቢዎችን በእነዚህ ከኩኩሎ ለማየት በማያስችል
መልካ በማድረግት፤
 - ቅደ ተሳቢዎችን ለማቅረብ በማያመች አኩረን በሚብጥ
በመዳግኘ፤
 - ቅደ ተሳቢዎችን በስሌትና በስዕላዊ መግለጫ በማስደግኘ
እንዲብረሩ በማድረግ መልካ ማስያዝ፤

- መልክ የሰይቻቸውን ወናና አርባር ነጥበቸው ተከትሎች እና ማጠቸውን በምናባቸው በመሳለ በቻቸውን ጽግር በማድረግ መለማመሪ፣
- ጽግራቸው ለተስተዋቸው ዘዴ መጠናና ያልተጊዜ መሆኑን ማረጋገጫ ያቸው::

ሀ. አቀራረብ

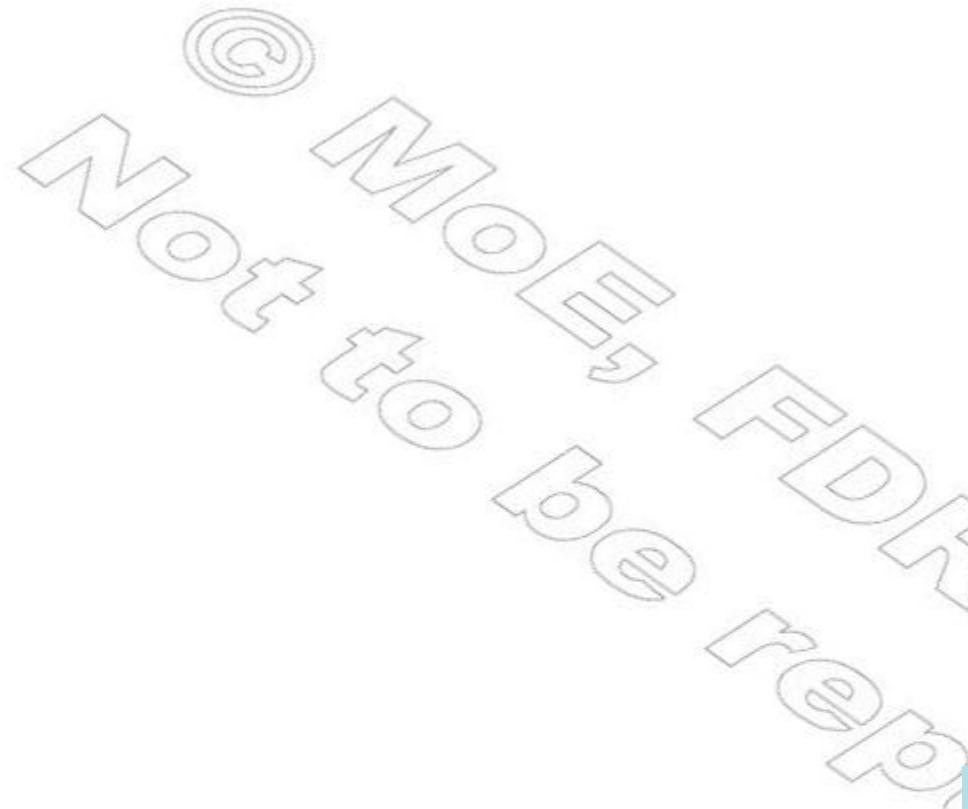
እኔ ጽግር ሪፖርት የህርና አመታት በግዢታቸውን ካለው በ”ሁ” ስር በተገለጹው መሰረት አጠናቸው በቋል ጽግር ሰታደርት፣ ማስታወሻ ከሚገባቸው መሠረታዊ ነጥበቸው መከከል ቁጥሮ የተዘረዘሩት ወና ወፍም ያቸው::

- የንግግሩን ሪፖር ዓለማ ለአድማጠቸው በሚገባ ማስተዋወቁ፣
- የድምጽቸውን አውራሪያ (ወይል፣ ፍጥነት፣ ቁና) መመጣ፣
- የአከላቸው እንቅስቻለ ጽግራቸውን ለማተላት፣ ሲሳይቸውን ለማጠናከርና የአድማጠቸውን ትከራቻ ለመሳቢ ለለማያግኘት በተገለጹው መንገድ መጠቀም፣
- በንግግር ሂደት የአድማጠቸውን ስሜትና ፍላጊ መጠበቅ፣
- በተቋሉ መጠን ከአድማጠቸው ወር የኋይን ጉንኑት ማድረግ፣

ከፍል ማስታታል:- መጽሑፍ

፩. የሆኑትና ገንዘብ ለስተዋዣ ተከሳሽ ለሰላው የመናከራለባቸው የቍናቁና ከሂሳቸው በመሆናቸው እንደነበት እንደገኘቸው ሆኖ ከባህረዋቸው የሚመለጥ ማረጋገጫ ለማስታታል:: በጥንቃ በመሆኑ እየተወያዣሁ:: በተሸጋፊ ቀጥር 1 ስም በተከሳሽ ማስረጃ መሠረት:: ለማስታታል ስም በማተናገኘ ለንጂረዘኛን አሟል::

ቁጥር ቀጥር	ገንዘብ	ጀመሪያ
1	የሚ.ቁርዎች በተፈጻሚ አውድ ነው:: በዚውን ገዢ ነገሩ በመጠቀም ግልጽ ያደርጋል (ለምሳሌ:: የ ነገር:: እነዚህ መዘገብ::)	የራሳኑ አውድ ላይ ይፈጸማል:: ስለዕህ ላይና ግልጽና የሚያሳማ መሆኑ አለበት::
2	ተናጋጋዣ አድማኝና በዚውን ገዢ ይተካወለ:: ይፈጸማል:: ተሸጋፊ ተከሳሽ ይለዋወጣለ::	
3		እስከ ዓዲኑን የሚያነበትን ሰም ለያወቂቃቃውም ለያወቂቃቃውም ይችላል:: እንዲወቂቃቃው እንዲሁ ዓስናውን በአካል ለያወቂቃቃውም ለያወቂቃቃው የችላል::
4		ወዳጅዎት ቅጂዎ መልስ ማማኑት አይታልም:: ዓስናው ላይና አስቀልም የእንዲወቂቃቃን ሰሚትና ለእስኑ ለያወቂቃቃው ይችላል በለ- የሚገምተውን ምላሽ ማስጠና እስኑን ከዚያ እንዲር እያስለስለ መጽኑ አለበት::

የክፍል ክፍል	ቋሚው ስልክ
5	ንግድር ከኋንደበት ስውጥ፣ ውዳደው እየተደመጠ ያልተረል፤ ይመሳል፤ እየተለለፈ ስለም አድማጭ፤ ይረዳዋል፤ እድማጭ፤ ከልጠው ጥን መጠየቁ ይችላል፤ ይረከባል፤ የንግግሩ ፍጥነትም በተናጋዜው ይውስናል፤
6	ዓረፍተነገድች ያልተማረለ ይሆናል፤ እንዲገኘው ስዋስዋወ ሳይሆነ ይችላል፤ መጠራመርና ንግድርን ቅም ማድረግ ለኋር ይችላል፤ ይግግሞም ይችላል፤
7	መልእክቱን ባግባቡ ለማስተካከል፤ ሰርዓት ነጥበችን መጠቀም፤ ለአገኘነት ከሰር ማስመር፤ የዓረፍተ ነገሮችን ይጋበና በግልጽ ማመልከት ይጋበል፤

**፩. የሚከተሉት ዓይነት ነገሮች እንደነተኝ፤ እያንስተኞና ማሆኑን የጠበቀ
እንቀጽ ስነወን ዓይነት ዓይነት፤ ቁጥሮ ተከተላችውን ተብቀው ስነወንቀመጣ
እንደገና በቀጥሮ ተከተል ክዋቅራቸሁ እንቀጽ የ፩.::**

1. “ይሽ ተኋሩ ካንጋሩ፤ የዚን አስመሰለኝል፤ እስቱ የዚን ይባላል ካልጠኑ
ነጠላ፤ ወርሃዊውን መሰበሰ፤ አዲስ ማመግ እያለልኝ መማማውን
አድርጋውን” ለለም ለለም አሉ::
2. እነዚህ ለይ የዚን አስመሰል ይሆና የሚል መንቀት አሉ::
3. ለሰበ ተፈልጋል እጠኑ ጥን “እኔ ይጋግሙ ይች እያወጣልኝም” የምትለዋ
አባባል መስፈርቶ ተሆናልች::
4. በይተማሪና ዓይነ ስልተው ከሚታየ ነገሮች የኋው የሚመር ጉዳይ
ነው::

5. እንዲያውጥ ምንቅና ይታወቁ ታጥቦ እስከወጥ ይረዳ አይለቅም፤ ይታወቁን ከተነስጥ በንገት መግለጫ አለ::

፩. ከነወ በተፈ ቅጥር ይ. እንደገና የማቀራቸው አንቀጽ::

1. ወና መልእከቱ የሚደን ነው?
2. እንቀጽ የተሰኔናበትን ስልት ጥለጋ::

የእንቀጽ ማስፈጸም አይምች

የግለጽ ስልት፤ የሚገልጻውን ነገር መልካ፤ ቁመናና ማህረ በልቦ ልቦ የሚገልጻው ስልቶች በመጠቀም በእንባባ አካምና ወሰጥ የሚል የምንጻጥርበትና ነልቶ እንዲታይ የምናደርሱበት ነው::

የተረዘኑ ስልት፤ እንደን ጉዳይ ወይም ሁሉት በጊዜ ቅድም ተከተል ወሰጥ አስተያየትን ከመቶ እስከ መቶና በየደረሰው ቅን እንደተከናወነ ለመሻና ያስቻለናል::

የሚጥናን ስልት፤ በእንደ እንቀጽ የሚከተቱ ጽዜ ስንድ ማስፈጸም ተመይች ከምድናቻውንና ጉንኑነታቻውን መቀን በወገን በወገናቻው አቀናበረን የምንጻፍበት ስልት ነው::

የሚመዳር/ የሚያስር ስልት፤ በዚህ ስልት ሁሉት ነገሮች ባንድ ሌይ ይታቀኑለ:: እንደኛው በእንቀጽ ወሰጥ በሚፈርሱ ነገሮች መሆኑ ባለው ተመሳሳይ ገዢ ሌይ ተመስርተን የምናሰኔናበት “ማመዳር” የሚባለው ነው:: ሁሉትናው ይግሞ፤ በእንቀጽ በሚፈርሱ ነገሮች ልዩነት ሌይ ተመስርተን የምናሰኔናበት “ማይልጻር” የሚባለው ነው:: በመጀመራው የምናውቀድናው የነገሮችን ተመሳሳይ ገዢዎች ለመን፤ በሁሉትናው የምናነገናለው የነገሮችን የልብነት ገዢዎች ይሆናል::

የምክም ስልት፣ ተመሳሳይ ይሁናል በለን የገመትናቸውን ካርድ አንድ ላይ በማግምግት፣ የሂተኞቸው የጊልጊዢውን ይበላጥ አገልግሎት አንዳያሳይ ለማቅረብ ይስተላል::

የበቋነት ስልት፣ አንድ ነገር ሚኒ እንዲሆነና ሚኒ እንዲሆነ የምናስራዎት ስልት ነው::

የምክንያቶች መጠት ስልት፣ በአንቀጽ የሚገለጠው ሁኔታ በተመሳረተባቸው መካከል መደረሻ ሆኖበታቸው መካከል ያለውን የምክንያቶች ውጤት ብቻ የሚደና የምናስራዎት ነው:: ስለዚህም በአንቀጽ የሚገለጠ አንድ ነገር መሆኑ ውጤም አለመሆኑ ያለውን የምክንያቶች ያስከተሉውን ውጤት አስፈላጊውታለን::

፩. የሚከተሉትን አራት አንቀጽ ከመረመራቸው በታወቂ የየሰንቀጽና ቅና ሂሳብና የተሰራፈባቸውን ስልቶች በጥሩ የሆ::

አንቀጽ አንድ

በሆነዎችን ለአገልግሎት ቁጥሮ በለው የተዘሩ ቁጥሮ ካርድን ውጤት በመሆናቸው እነዚህ ላይ ተገኘተው ያለበበት ለወች አለ:: እነዚህ ላይ ተገኘተውም የህንጻቱ የሚመች፣ የራሱና የተለቢሸን ተርጋራውች ለነዚህ ቁጥሮ ካርድን ተዘወውን ትከራረብ ለለልሰጣቸው ያለበበችው:: ያለመሆናቸው ይኖራል:: ወመናዊ የሚባለው የህንጻቱን ትምህርናውም ባለቤናው ወደወጪ ማያገኘ እየተጠናወተውና እየተጠናወ ለለመግባር፣ ለቋቋና ውጤት ተማሪውች የህንጻቱውን የአፈጻሚች የሚያውቀበት፣ እንደልባቸው የሚያነብትና የሚያጠበበት እጋጌማ እየጠበበ ለለመግባር እኔሁን ቁጥሮ ካርድ ለያወቸው እልታስላም በዚ አስቀላሁ:: በለኩነት በዘመኑ ማያገኘ ተማሪ የሚያስተካክለ በተለይ ይግባኝ በለፈው ፊጥ ምዕስ ዓመት ወይም ባለቤናት የሚያስተካክለ (ወይም ባለቤናት

(ፈቃድ ካዚህ የእትወቃዎች የቃንቀዣና የሰነድዎች መጽሑት ይችላል፡ ወደ እተም፡ ቁ.10፡ 2000፡ 120)

ዋና አሳሳቢ

፲፻፲፭

በርዳም ጥሩት ነበር:: የወከልም ምራራ ፊብ የህል በቁ በለለቻ:: ለለቻን
መ-ለ ለጋንዘር የደረሰው ወርሱ መቅለጥ ይምሬል፤ አበባው ገን
እንደረዳ ነው:: በወርሱ የወረሱው ደረሰ አስተኛ ጥግ ጥገና ይዘው ገዢ
ገዢ ያለት ክፍያች፤ ልዩ የሆነ የወጥታና የብቻነት ዓይማ የተከናወሩ
ይመስላል:: ከዚህ በተረዳ ገን ምንም ተንቀሳቸዢ ፍጥረት አይታይም::
እንዲስ ከለደት መጠየቻቸው ገና አልመጠም:: ወይም ደግሞ የወራቻን
ለውጥ ተከተሉው አየሩ ወደሚስማማቸው ወደ ለማን ተተዘዋል::
በአድራሻ የወራው ለገድ ከዚህ የበለቻ እናል ማን አለው?

(የኢትዮጵያ አዲስ ቅዱስት ሥርዓት ዓ.ም. 1982፡ 11)

ՊԳ ժեռն ՝ _____
ՀՆՊՑ քաղաքացիութեան դաշտ՝ _____

አንቀጽ ፪

የዕስ ካወ አስተዳደር ሰርዓት የዚመራው ከዕስ-የሳ ከፍ በለው አምባር
በሚገለው በታ ነው:: እነዚ መቻመራያ መጥቶ የነገለው ከዚው ስድ
ለሆነ:: ሆስት የአምልክት የአስተዳደር ማእከላዊ የመኖራያ በታወችን
በማዘጋጀት ማስተዳደር ይመራ:: በታወችም ይች (የነጋሰያን የአምልክ
ብኩራ): አምባር (የአስተዳደር ማዕከል): ከዚበ (የመኖራያ በታ) ነበሩ::
እነዚም በትን ተንተዋ የዕስ ማት ተብሎ የሚታወቁውን አከባቢ ይገቡ
የነበሩ ከዚች ወና መኖራያችውንና የአስተዳደር ማእከላችውን እነዚ
አድርጋዋል:: ሆኖም አስተዳደሩ እየተጠናከረ ሲሆን በየሳ:: በበኩ:: በገልግ
እና በለለችም በታወች መቀመጣችውን ያደረገት:: የበታች ተሽዋሚወች
ተጠናከችው ለሻወው ሆኖ ለያስተዳደሩ ቅድተዋል:: ከላይ በተጠቀሱት
የአስተዳደር አከባቢወች ሁሉንት ይዘው ያስተዳደሩ የነበሩት “ማይመ
ቻና” የሚል የማናርያ ሰም የዚበ ነበሩ::

(ՀՊՄ 14 ԱՆ ՊՊՀՀՄՓԲԳ ՊԱԾ ՊԳ ՄՊԴԲՔ: ԲՀՊՄ 14 ՍԱԽՐԴ ԺՀԵՒ: 162)

ወፍ አሳዛ አንቀጽ የተስፈርጉበት ስልት

፲፻፲፭ ዓ.ም

ስለአዕምሮች ንብረቶች ከማንሳቻችን በፊት ንብረት የሚ እንደሆነ
በጥቃቱ ማብራሪት ይገባል:: በዚህ ንብረቶች የሚያስሰና የሚያደሰስ
ተብለው ለሁለት የሚከፈልጊ ሲሆን:: የሚያስሰና ንብረቶች የሚባለት
የሚንቀሳቀስ ወይም የሚያጠቀስ ወቅት የላቸውና ልሳቸውን በቀጥታ
ቀም ላይ የምናውላቸው ወይም የምንገለገለባቸው ፎቸው:: በእንዲሁ
የሚያስሰና ንብረቶች የምንለቸው ልቀቻና ልሳቸውን በተዘዋዋሪ ወይም
በቀጥታ መንገድ አገልግሎት ላይ የምናውላቸውን ሲሆን:: የገንዘብ
ናቸውን:: ተከታታይ ተከታታይ ሰነድቸውን ሰነድቸውን ከነጥበባቸው

ፈጻሚዎችን ወዘተ ይመጣል:: ስለዚህም አዴጊዎች ገዢዎች የምንለጥው የሚይይስ (ፈቻ) ከዚትት የንብረት ዓይነቶች የሚመለከት ስምን:: እነዚህም አጠቃላይ ቤት ቤት የፈጻሚ ለራም ወይም የተፈለሰኝ አሰጣጥ ያች::

(ታምህት ከፌዴራል የሚያዋቸው ስመዋዋል ስመዋዋል የዚህ ቀን ቀን: 1997: 57)

ዋና ስሳብ _____
እንቅስ የተሰራፈነት ስልት _____

፩. በጥና ማኅበ “ትምህር በተ” በሚል ሰዕስ እና አንቀጽ ስመዘር እንደተችለ::

1. ሰዕስ ተመርሱዋል ለእንቅስ መንዲርሻይ ዓይነትነት (ወይለቻል) ስምን የሚችለትን 0.11Cኛ አርብሩ::
2. ከዚአሠቻቸው ወሰጥ ይበልጥ የተሰለውን መንዲርሻይ ዓይነትነት የሚለ::
3. ለመረጋገጫ መንዲርሻይ ዓይነትነት ይጠና አሰጣጥ አንቀጽ የሚለ::
4. እና የእንቅስ ማስፈጸም ስልትን ተመሳሳይ እንቀጽ የሚለ::

፪. ከሚከተሉት ሰዕስ እና በመመረጥ የእንቀጽ ማስፈጸም ስልቶችን ተጠቀማቸው እና አንቀጽ የሚለ::

1. የወገኖች ቀን
2. ወርሃ ክረምት

ከፍለ አራት:: ስነዕናን

ድምጽ-ስነናት

የሚገኘውም ቁንቁ መሰረት ደምጽ-ልሳናት ያች:: ደምጽ-ልሳናት የሚፈጻሚ በእንደበት ስምን:: ተናበብና አናበብ ተሰለው በሆነት ይከራከለ::

© MOE
Not to be reproduced

1. ተናባቢ ይምና-ስኩናት

ተናባቢ የሚባለ-ት በአንድበት አካላት ዘከኩ አማካይነት የሚፈጻሚ
ድምና-ስኩናት ዓቸው:: የሚፈጻሚነት የሚፈጻሚነት አካላት
መንቀሳቀስ የሚችሉ-ት (ከናይር፣ ምሳሌና አንተል) መንቀሳቀስ
ወደማይችሉ-ት (ጥርሰ፣ ያድ፣ ለንቀ፣ ተናርና ጉርጋ) ተመጥው
በሚሸከተበት ገዢ ከኩንጂ የሚመጣውና የሚገባው አያር በከልል
ወይም መ-ለ ለመ-ለ ለታገድ ነው:: ይምና-ስኩናት አንድ
የሚፈጻሚበት የአንድበት ከፍል የከናይር፣ የደድ፣ የለንቀ፣ ወዘተ,
አየተኩሉ ይጠራ-ለ:: የአማርኛ ተናባቢ ይምና-ስኩናት ከሚፈጻሚበት
በታ (መከተ-ፍጥረት) አንዳር ለታያ የሚከተለውን ይመለለለ::

- ፩. የከናይር:- /ብ/ /ተ/ /ክ/ /ዋ/ /ው/
- ፪. የከናይርና የጥርሰ (ስነድር):- /ና/
- ፫. የደድ:- /ት/ /ድ/ /ጥ/ /ብ/ /ብ/ /ዕ/ /ን/ /ል/ /ር/
- ፬. የለንቀ:- /ሰ/ /ኩር/ /ቻ/ /ቃ/ /ቍ/ /ቃ/ /ቃ/ /ቃ/
- ፭. የትናር፡- /ክ/ /ግ/ /ቁ/
- ፮. የማንቀርት:- /ብ/ /ህ/

ተናባቢ ይምና-ስኩናት በመከተ ፍጥረታችው በቻ ስይሆን::
በአፈጻሚበት በሆኑቸውም ይለያያለ:: በመሆኑም ለፈጻሚ ከኩንጂ
የሚመጣው አያር በሚኖሩው የአውጭጥ ለያነት አንዳር በባህርያ-
ፍጥረታችው አንድማከተለው ይመለባለ::

- ፩. እግድ:- /ብ/ /ተ/ /ክ/ /ት/ /ድ/ /ጥ/ /ግ/ /ክ/ /ቁ/ /ብ/
- ፪. ሰ-ልከለከ፡- /ና/ /ብ/ /ብ/ /ዕ/ /ሰ/ /ኩር/ /ህ/
- ፫. ፍት-ግ፡- /ቻ/ /ቃ/ /ቃ/
- ፬. ሰርናዕ፡- /ዋ/ /ን/ /ኩ/
- ፭. ተናር፡- /ል/ /ር/
- ፮. ከፈል አናባቢ:- /ው/ /ይ/

2. የናባቢ ይምና-ስኩናት

የአንድበት አካላት በማይችለበት ገዢ የሚፈጻሚ ይምናች አናባቢ
ድምና-ስኩናት ይባለለ:: አናባቢ ይምና-ስኩናት ከተናባቢዎች
የሚፈጻሚበት ከኩንጂ የሚነሳው አያር ለቁ ሆኖ ለመጥ የሚፈጻሚ
በመሆኑቸውና ለፈጻሚ (ለባለ) ባለችው የሚሰተዋበት አንዳሸያም
ከተናባቢዎች የበለጠ የመሰማች ባህረ ነው:: የአማርኛ አናባቢ
ድምና-ስኩናት የሚከተለ-ት ዓቸው::

/ክ/ /ክ/ /ክ/ /ክ/ /ክ/ /ክ/ /ክ/

ንግድ አማር (1989: 2-5)

፩. ለማኬና ተያችቷ አጥር መሰረ ስጋ::

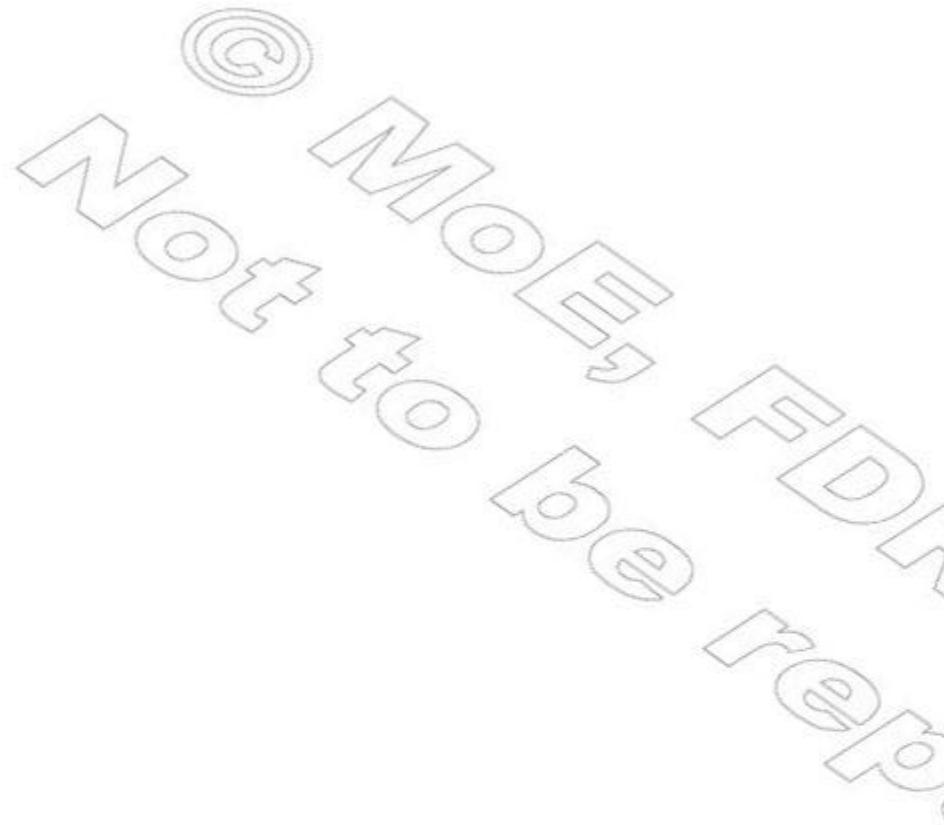
1. አማርኛ ቅንቃ ስንት ተናባዣ ደምጽ ለሰኞት አለ-ት?
2. /ሽ/ ደምጽ እና መሠረታዊ አማርኛ ተናባዣ አይቋጠርም፤ ለምን ይመለለች-ኩል?
3. የአማርኛ ቅንቃ አናባዣ ደምጽ-ለሰኞት ስንት ዓቃው?
4. አናባዣ ደምጽ-ለሰኞት ከተናባዣ ደምጽ-ለሰኞት የሚለያበት ባህረ የሚገኘን ነው?
5. አማርኛ ቅንቃ በጠቅላላው የሚ የህል ደምጽ-ለሰኞት አለ-ት?

፪. የሚከተለበትን ደምጽ-ለሰኞት መከተል-ፍጥረትና ማህር-ፍጥረት ገለያ::

መስረ::

ደምጽ-ለሰኞት	መከተል-ፍጥረት	ማህር-ፍጥረት
ም	ከናደረዋ	ሰርናዊ
ገ	ትናጋዊ	አጋዳ

ተጋ ቁ.	ደምጽ-ለሰኞት	መከተል-ፍጥረት	ማህር-ፍጥረት
1	ቁ		
2	ቧ		
3	ል		
4	ወ		
5	ጥ		
6	ህ		

ቋሚ-ልሳኑ አቀፍዎች

1. የተናበረና የአናበረ ድምጽ ለሰኞት ቅንቃት ቅለምን የሚያስገኘ ለሆኑ፣ ቅለም ተርጉም ለጥረውም ለይጥረውም ይችላል፡፡ ቅለም የሚያስገኘው አንድ አናበረ በቋውን ወይም ከተናበረ (ወቂ) ጋር ሆኖ አንድ ቅንቃቂው አካል መኖሩ ነው፡፡ ቅለም መዋቅር አናበረው ድምጽ-ልሳኑ አይችል ነው፡፡

የሚሳለ፡ 1. በግ [ብኩግ]

2. ለግ [ልኩም]

3. ድመት [ድኩም-ምኩት]

የሚሳለ 1. እና 2. እንደሚታየው ሁሉቱም ቅለት በሚሳለት ድምጽ-ልሳኑት የተዋቀሩ ለሆኑ፣ በተመሳሳይ ገዢ ቅለምኝ ቅልም ሆኖው መግኑታቸው በቋ ስራውን ተርጉምኝ አለቸው፡፡ በሚሳለ 3. ድግሞ ቅለ አንድ በሆኑም፣ በሁሉት ቅለምኝና በስድስት ድምጽ-ልሳኑት ተቀናዣቸል፡፡ ቅለምኝ በተናበረ ለታየ አንድ የሚሳለ 1. እና 2. የየራሳቸው ተርጉም የለቸው፡፡

2. አንድ ድምጽ-ልሳኑ ልጅም ወይም መቀ የሚሳለው ገዢ ቅለም ከልማው ድምጽ-ልሳኑ የበለጠ ገዢ መውሰድ ነው፡፡ ለሚሳለ፣ “አመል” እና “ድመት” ከሚለትን ቅለት ወሰደን በደምጽ-ልሳኑዋ አያዝና ዓይን እንመልከት፡፡

አመል [አምኩል]

ድመት [ድኩም-ምኩት]

በግልጽ እንደሚታየው “አመል” በሚለው ቅለ /ም/ እይጠብቃም፣ የሚውሉድውም ገዢ “ድመት” በሚለው ቅለ ወሰኑት ካለው /ምም/ የነበረ ነው፡፡ ይህንን ለማውቅ ሁሉቱንም ቅለት ድጋግሞ በማንበብ (በማለት) መለያት ት-ታሳሳቸው፡፡ ይህ የጥብቀት ሁኔታ በቋለቱ የቀለም አውቃቀር ለይም ለየነት የስከተለለ፣ “አመል” የሚለው በቀለማዋ አያዝና [አ-ምኩል] ለሆኑ፣ ድመት የሚለው ድግሞ [ድኩም-ምኩት] ይሆናል፡፡ በዘመና መሰረት የጠበቀው /ምም/ አንድ በመጀመሪያው ቅለም መጨረሻ

ስ.ጥና፡ አንዳ በሁለተኛው ቁልጥ መካከ ላይ የቀለሙ ከኩች
ምና ይታየል፡፡

3. ቁልጥ የምንለው በአማርኛ ስርአት ድህንት ወሰጥ
ከምናውው ቁልጥ የተለየ ነው፡፡ የዚንያቱም በስርአት
ድህንት ወሰጥ ያለው ቁልጥ የአንድ ተናበደ የአንድ አናበደ
ቁንቃቻን በአንድ ወሰኑ የቅርቡ የቅርቡ የቅርቡ የቅርቡ
በላይ የለው ቁልጥ ጥን በው-ሰው ከአንድ ተናበደ ያምና-ልኩን
በላይ ስለማይገኘ ተ-ርተምና ለናይው ስለማቻል ነው፡፡

ነሱን አማር (1989: 20-21)

ይ. የሚከተለትን ቁጥር አረጋገጫ የረዱተነገዱ በሚከለው መሠረት
በድምጽ-ሰኞች እያዘው ያረቻል እናሸ፡፡

መስረ፡ 1. መከራ [የአክከራር]

2. ልሄት [ልአቶአት]

3. ከመራ [ከኩምምኩር]

4. አስተር አረጋገጫ መለያው፡፡ [አስተር አርሻ ገዢና
ጥኩልልአቶው]

1. ካይ _____

2. ለጠራ _____

3. ጥገና _____

4. ለመነ _____

5. ይለዳለ _____

6. የአ-ፍ ካር _____

7. ለካር የዋርቃል፡፡ _____

8. አባት መከራ ነው፡፡ _____

9. እናት ምት-ኩ የለት-ም፡፡ _____

**፩. የሚከተሉትን ቁጥር አፈጻጸም የፈጸም በማሳሰያ መሰረት
በቀበማዊ አገልግሎት የፈጸም አገልግሎት አገልግሎት**

- ምሳሌ:**
1. ስራው [ስኩር-ርሸ-ቍኩ]፡ (ሁለት ቀለምታ)
 2. የኩ [ደኩሮ-ኩ]፡ (ሁለት ቀለምታ)
 3. ገመገመ [ግኩ-ምኩ-ግኩ-ምኩ] (አራት ቀለምታ)
 4. ከበደ እረጋን ወልት አጠቃቸው፡ [ከኩበ-ብኩ-ድኩ እ-ርኩግ-ግኩን
ፍኩል-ልኩ-ግኩ አጥ-ጥክወ] (አስራ አንድ ቀለምታ)

1. በቀል _____ (____ ቀለምታ)
2. ለከራ _____ (____ ቀለምታ)
3. ለቀመው _____ (____ ቀለምታ)
4. ቁባጠራ _____ (____ ቀለምታ)
5. ተሳሳራ _____ (____ ቀለምታ)
6. የገና የቦ _____ (____ ቀለምታ)
7. እበበ ስርዎን መተረጋግጧት _____ (____ ቀለምታ)

**፪. የሚከተሉት ቁጥር ከሚገባበት የወጪ ንቶዎች፡ መዘገበ ቁጥር ተጠቃሚዎች
ቀጥታ ፈጽሞ ስጠረኞች፡**

ምሳሌ: ህልዎና = ካር፡ የመሬት ስህር

ቅርቡ = 1. የተከበት ሁሉት፡ ጥረት

2. እንደሆወልት፡ ሆንም፡ የወጪ ወጪ ወጪ፡ ...

የመሰረሰ የእንደገኘ ሆኖ ተችቃዋሚ ተረክና ስል

የሚያንጻባቸው፡ ከተወልደ ወደ ትወልደ

የተለለፈና የሚተለለና ቁጥር መረጃ፡፡

1. ስላ	6. ገዢት
2. በህርድ	7. ክስተት
3. ሁነት	8. ተዋድድ
4. ታሪክ	9. በህል
5. ትወሣት	10. ተግባቦት

ይ. ከዚያ በተገኘ ቅጥር እና በስራው ቅጥር የረዳት ነገር በመሆኑ ቅጥር
ፍርማውን አሳይ::

© MOE, FDR Ethiopia
Not to be republished

የኢ.ሸ. ም.፭፻፭፻ የቃናቃና ስት ምንነት የንኑነትና ለማት አገዳሸም የቃናቃና
አነስተኛ በየዘመናቸው የሰራተኞቸው የአድራሻ ይረዳምና ተመስተዋል፡፡ በኢ.ሸ. መሰረት
ቃናቃና ወይም ገንዘብ በዘመናቸው የተፈጻሚ መግባባር መሆኑንና ተጠቃሚ
ከሚሆውቁናቸው ማረጋገጫ መከተል ስጠቅዣነቱ፡ ስጠቅዣነቱ፡ አገዳጋጋጣነቱ፡
አፈቀምዣነቱና ተኋማርቃባነቱ ተጠቃሽ መሆናቸውን ተመስክተናል፡፡ በአፈቀምዣነቱ
ከቃናቃና ቅድመት አገዳጋጋጣ የቃናቃና ስት ከቃናቃና ይሆናል ስተምሮ የቅርቡ
ገዢ ከከተት መሆኑን ተረድተናል፡፡ በእሱ ገዢ በዋና ወሰጥ ስዕለም፡ በጥናት
የመኖራቸው በት ፍርማዣቸው እናባለ የተገኘ ማስረዳምና በጠቅመት መሰረት
ከቃናቃና ይሆናል ቅጥተና ገንዘብ የሰራተኞቸው (የቃናቃና መሰከተቸው በቀጥተና ይሞያቸውን
ወይም ቅጥተና ወከለው የሚያገኘበት) በእኔ ስጋዕው አዎነተኛው ስት መሰረት
የነበረው ስሰራዊ እያዘዣ ዘዴ የተመሠረው በግምት ከሂሳ ሆኖ ሻጻ የመት በፈት
አገዳጋጣ ተኋማዘበናል፡፡ ከስተዳደር እያዘዣ ዘዴ በእኔ ከቃናቃና ይሆናል ቅጥተና
ገንዘብ የነበረው እያዘዣ ዘዴ ሻጻ የመት በፈት እያዘዣ በተከታታይ
ይሆናል የቃናቃና እፈዣና በቅርም ተከተል ቅጥዣ፡ ቅጥዣ ቅጥዣ ፍድግዊ የቃናቃና
እፈዣና እንዲሆነውን ተመስክተናል፡፡

የሆነዎችንና የግዢ ፍቃድ በተመስከተዋው ከከርስቲስ ለማት በፊት በሆነ በሆነ መቶ ዓመት ዓለም አካባቢ በጥንት አከራተማውያን አማካይነት ከባባ ፍቃድ ለግዢ አንድማለማማ ተደርሱ የተወሰድ አንድነበርና በግዢ በነፃ ወሰድም አማርኛ ማመር ለስተቀር አተደረገማማ ቁንቃዎች አንድማለማማቸው መስከተኝ ለወጥ አያደረገ እናየማውቃዎች ተረጋግጧል፡፡

ስለ አማርኛ ቅንቃ ይምግልኩና ባንሻንበት ከበደብ ሁኔታው ተናበበ ይምግልኩና አርር በተሰጠው ይኩምበታችን ከዚያቸው አይታገኝና አየተሰቀቀ በሚመጥ ገዢ የሚፈጻሚ መሆናቸውን፣ በአንጻር አናበበ ይምግልኩና ሌሎችበታች ከሚሰለኝ ከነጋጌር አነቀስቸው ይርሱ የተያያዘ ሆኖ አርርን የሚያገኘው መሆኑን ተመልከተናል፡፡ አናበበ ይምግልኩና ከተናበበዎች የሚሰረበትም ከገንዘብችን የሚነሳው አርር ሌቀ ሆኖ ለመጥ የሚፈጻሚ መሆናቸውን ለጠራ በገዢ የሚሰጥና ባንሻንበት ከገንዘብዎች የበለጠ የመሰማት ባህሪ አገልግሎት ተመልከተናል፡፡

የተናገኝ የአዲስ ዓመት-ለኩናት ቅናቸው ቁስምን የሚያገኘ መሆኑን ቁስም ታርጉም ለኩናውም ለኩናውም እናደሚቻልና ቁስም የሚያስለው እናደ አዲስ አበባ በታችነ ወይም ከተናገኝ(ወቂ) ጋር ሆኖ እናደ ቅናቸው ላላ መኖሩ እናደኋል:: የድመት-ለኩናዎች የቀበማዊ እያደንበና ለላለትንም በለየኋች የሰማርኬ እናደበና ተናበ ዓመት-ለኩናቱን በመተቀም ተጠማሚነት::

የከሰኑ ጥያቄዎች

- ፩. ስለቅንቃና የሰራተኞች የሚገለውን የሚገልጻ አገልግሎት የሚገልጻ ተረዳቸው?
- ፪. የቀለም፣ የሚሸፍ ልደል አንድነትና ለደነበረ የሚገልጻ ነው?
- ፫. አማርኛ ቅንቃ የሚጠቀምበት የከዳደና በዚ የሚገልጻ ተብሎ ይችውቻል?
- ፬. “አንቀጽ ስለአንድ ስሳብ በቻ ያውራል” ስብል፣ የሚሸፍ ነው?
- ፭. የሚከተሉትን ድምጋች መከተል-ፍጥረትና ማህተም-ፍጥረት ግለጽ::

ተ& ቁ.	ድምጽ-ሰነድ	መከተል-ፍጥረት	ማህተም-ፍጥረት
1	ስ		
2	ች		
3	ዕ		
4	ይ		
5	ቁ		
6	ኩ		

- ፩. የሚከተሉት ቅለት በውስጥታው የይዘትትን የቀለም በሆነ ግለጽ::

1. የደሰታ _____
2. የከበር _____
3. ድምጋች _____
4. አናበብ _____
5. ተናበብ _____

የግንዘብ ማመሳከራዊ ቅጽ

፩. ከዚህ በታች በምዕራፍ የቀረበዎን ትምህርና ማን ቅጽ እንደተረዳችሁ የምታመሳከራዊ ስነጠረቃዎች ቅርጓዥ፡፡ በዚህ መሠረት በአያዝነዋል የሚመሳከራዊ ነጥቦች ተያወች ስለመረዳችች እርግጩና ከሚኖችሁ የ(+)፡ እርግጩና ካልሆነችሁ የ(?)፡ መስተኛ ካልተረዳችሁ ይገም የ(X) ማስከተት በሚችሏን ስነጠረቃዎን እሆነ፡፡

ተጉ ቁ.	የሚመሳከራዊ ነጥቦች	(+)	(?)	(X)
1	የቋንቋና የሰራተኞች አድማሚስን ማስረዳት ቅጽዎች፡፡			
2	በገዢሬትና በቋንቋ መካከል የሰውን ገኘነትና ለማት በዘርዝር ተግኝወስኩ፡፡			
3	አናበበና ተናበብ ይመሬና ለይዘሱሁ፡ ቅጽና በወጪ-ለብናዎና ቅዱማዊ የእምነት ለርሱ መዘሩ ቅጽዎች፡፡			
4	ስቃሳት ቅጥታና ፍቃ ለተዘሱሁ፡፡			
5	የቁል ገንዘብ አገልግሎት አቀራረብ መመራያን ተከተለ የቁል ገንዘብ አድርጋዎሁ፡፡			
6	የመረዳት ማንጠረቃና በማገባበት ይገኘሁትና መረዳት ክፍል ወሰጥ ማቅረብ ቅጽዎች፡፡			
7	የተሰጠው የገንዘብ ማስፈጸም ለሰነድና ተጠቀሱ እንቀጽ ማስፈጸም ለሰነድና			

፪. ከዚህ በገዢ በስነጠረቃዎች የ(?) እና የ(X) ማስከተት ይፈጸመባቸውን
ነጥቦች በሚገባ እስከተረዳችው ይረስ፡ የምዕራፍና ትምህርና
ይጠማችሁ ካልተ፡፡

ምዕራፍ ሁስት

ቀርቡችን

@ MOE, FDI
Not to be rep
ed

የጥዕና ዓለማውች፡- ተማሪዎች፣ ይህን የጥዕና ከተማሪዎች
በረለ፡-

- ✓ በጥናት ስለሚገኘ ቁርቡችን ዓይነት፣ ጥቅምና አይነ
ትንጋልጋለችሁ፡፡
- ✓ በዚህ ነገር ወሰጥ የቃል ከፍለውን መሆኑ በመለየት
ታሳቃለችሁ፡፡
- ✓ የቃልትና የአፈጻጸም ተመሳሳይና ተቋራኑ ይች ዓይነነት
በመሆኑ ተሳቃለችሁ፡፡
- ✓ የመረጃ የጥናት ተጠቁማችሁ ያገኘችሁትን ስሳብ
ትንጋልጋለችሁ፡፡
- ✓ መመሪያዎችን ተከተላችሁ የሚቀርቡለችሁን ይሳና
በማስተካከል ተቋርጓለችሁ፡፡
- ✓ ዘንብ ተቀርቦለችሁ፡፡
- ✓ ወይም ተካሂቻለችሁ፡፡

ቅድመ ንብረት ትምህር

እ. ከዚህ ቅድመ “ቅርቡችን” በሚል ሰዕስ የተዘረጋጀ የስራ ተነስተካቸው፡፡ ከዚያ
በዚህ የንብረት ትምህር በስተቀርቦች ዓይነት ትምህር አያያዝ በእርግጫዣነት
የሚታወቂትን፡ እርግጫዣ የልማትና ማስታወሻዎችን፡ ለስተቀርቦች ማውቂ የሚተረጋገጠን
አንድተዘዘዘዘሩ ተከታታለ ለንጂ ለንጂ ቅርቡችን ቅርቡችን፡ ለንጂ ቅርቡችን በፊዕተራቸው ስዕ
በማስረጃ በየረዳቸው ነጥረና በእርግጫዣ ተረጋግጧ በመተዳደሪያ ስዕ
መልክ ሙሉ፡፡ ምንጂዎን ካነበረቸው በንጂ ይገም እናለ የተገነዘበቸውን ፍረ
ንጂ እስከደ፡፡

ስለቀርቦች			
የሚውቀው	እርግጫዣ የልማትና ማስታወሻ	ማውቂ የሚፈልጋው	ነበረቸውን በንጂ በእርግጫዣ

- ፩. በጥንቃ በመሆኑ ከዚያ በስተቀርቃቸው መልክ ስዕ ተወቃደታቸሁ፡
የሚተመሳሳይችንና የሚተመደበችን መልክ ስዕናል የድሏችን ገዢ፡፡
- ፪. ቅርቡችን በሚል ሰዕስ የቀረበዎን የስራ በየገል ስጋጌዎን የሚሰጠቸው ገዢ
ስጋጌት ዓይቃ ብቻ ነው፡፡ ገዢ ከመጀመሩቸው በዚህ የሚከተሉትን ትምህር
የሚገባ መረጃችን አረጋግጣ፡ ትምህርና በእናወርነት በመታወቃ
መልክችዎን ከሚገባው ማግኘት ይጠበቀብችን፡፡

1. የገዢ ያለው ቅርቡ በስንት ይከፈላል?
2. የለለበት ወ-ቅር አበያት ከርስተዳደሩት በየት-ቃው የቅርቡ በድን ወ-ሰጥ
ይመደበለ?
3. ተረኞቸው በሁሉም አላማዎት በየት-ቃው የቅርቡ የሚገባው ወ-ሰጥ ይከተታለ?
4. የቅርቡችን ተ-ቃት-ና በልስት የሚያስከት-ለ አሸ-ት ሲው መረጃ
የሚከተሉት ማን ማን ያቃው?
5. ሆኖቸው ወና ወና የቅርቡ ተ-ቃት- ምንጂ-ቃት ማን ማን ያቃው?

ቍል

ቅርብ በቅልል ብል መልከት ለተረኞም፡ የአገበዎች ማንኛት የሚገልጻበትና የረጅም ዘመን ባህላቸውንና ተረካቸውን እንዲገነዘበ፡ የሚረዳ ቁጥጥር መንፈልግ ሁበት ነው፡፡ ቁርብ ከምንጂ እንዲር ብንድ በከልል በተፈጥሮ የተደልነውን ተፈጥሮአዊ ቁርብ ለመለከት፡ በፊላ በከልል ደንገዥ ካለውው ተመልኝ የወረሰነውን የሰወቻ የፈጻሚ ለመንድ፡ ባህላዊ እና ተረካዊ ወጪዎችን የሚመለከት ነው፡፡ ሌወ ለራሽ፡ ተረካዊና ባህላዊ የሆነው ቁርብ ጥገናት ሌወ እዋዎች ቅርብ ይቻላል፡፡ የሀገራችን የቅርብ ጥገናት ቅርብ እና ተረካዊ ወጪዎችን የሚመለከት ነው፡፡ ሌወ ለራሽ፡ ተረካዊና ባህላዊ የሆነው ቁርብ ጥገናት ሌወ እና ተረካዊ ወጪዎችን የሚመለከር በፊራሽ፡ በታረክ፡ በበሳ፡ በበነጥበበና በፊደጥበበ ይዘቱ ከፍተኛ ተፈላጊነትና ወጪ ያለው ማንኛውም ጥገናት ያለውና የለለው ነገር ነው” ያለዋል፡፡

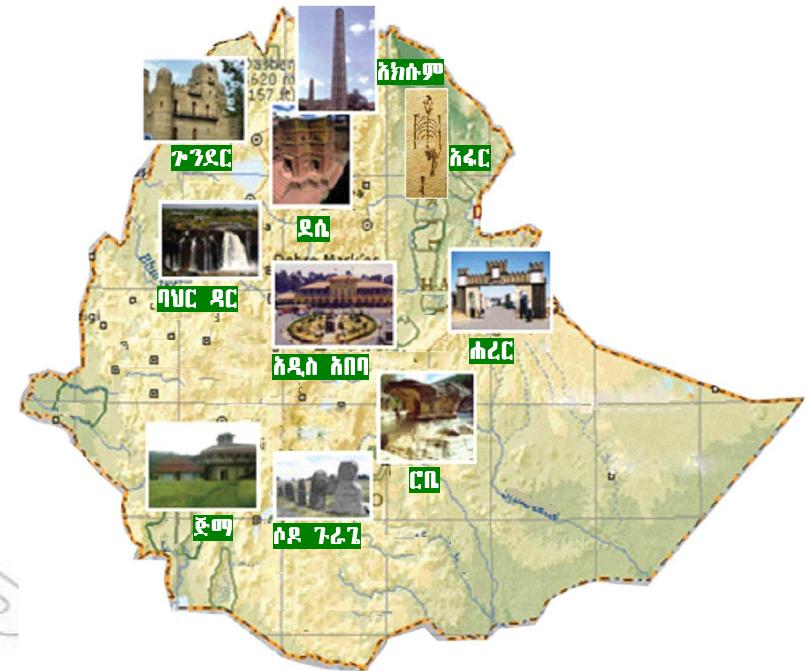
ለው ለራሽ፡ ተረካዊና ባህላዊ ቁርብ ጥገናት ያለውና የለለው ተብሎ ለመከራል የፈሰ መመዘኛውን አለ-ት፡፡ ጥገናት ያለው ቁርብ ቁደምት አባቶችና እናቶች መሠረታዊና እያደን የሚሸጋ እኩዎሚያዊ ማህበራዊና ጽልቤካዊ ቁሳትታቸውን ለማማለት ለርተውትና ተመቻወበት ትተወቻ ያለፈትና በቀይነ ለታይ በእኔ ለታይ የሚችለውን ሁሉ አጠቃላይ ይይናል፡፡ በእንዲሁ ጥገናት ያለለው ቁርብ፡ በእኔ ለመቆሰበ የሚያደግኝት ነገር ጥና፡ በቀይነ ለመታየትና በእር ለመሰማት የሚችል ለመንድ፡ የበከር በከላለበበችና ህዝቦች ሌወ ሌወ ትርእስቶችና ማወቻወቻ፡ የጋቢችና የሀገራ ሲነበርቻቸውን ተመሳሳይ ወማና ለማድረግ ተመቻወበ የሚመለበበ ወማና ለማድረግ ተመቻወበ የሚመለበበት ነው፡፡

ጥገናት ያለው ቁርብ የሚንቀሳቀስ የሚይንቀሳቀስ ተብሎ በሁለት ሌወ ምድብ ይከፈላል፡፡ የሚይንቀሳቀስ ቁርብ በመሠረት የተገኘበት ወይም ከቆሚ ነገር ጥር የተያያዘ ለለምኑ ማንቀሳቀስ እያደቻልም፡ ለቅርብ ይህንት ሌባልም የሚንቀሳቀስ ይርጉት መፈጸም በጥጥቷቸው የተከለከለ ነው፡፡ እንዲሁ

የለው ቁርስ የሚጠናው፣ በእንከብኩበ የሚጠበቀውና ለእኩልማማይው በቀሚታ የሚመለው በለበት በታ ላይ በቻ ነው፡፡ በሆነችን የሚገኘ የለለበት ውቁር አበየት ክርስታይኝት፣ የእክስታው ሁዋልቶች እና የተገኘው በተመናገሮች ለእበነት የሚጠቀሱ የሚደንቀቀው ቁርሰቶች ትቻው፡፡ የሚደንቀቀው ቁርስ ለተናትና የሚጠናው፣ ለሆነ ለውውጥና ለመሰል ባለማውች ከበታ በታ በቀለለ ማዘዣ የሚችለውን ባለፍነት ያለው ቁርስ ሁሉ ያጠቃልለሁ፡፡ የሚደንቀቀው ቁርስ በእብዛዣው የሚደንቀቀው መገለጫውችን፣ ታርከዋና ባህላዊ አልባትና ያካተት ለሆነ፣ ለሰጠ እቃዣች ቁሮ ለራ መሠረት በመሆን ያገለግለለሁ፡፡

እናደ ካር በቅርበነት እናደመዘገበና እናደጠበቅ በቅድማይ የቅርስ መመዘኛውችን አማልቶ መገኘት ይኖርበታል፡፡ መመዘኛውችም በእናማውጥንታዊ መሆኑ፣ ለሰነ ጥበባዊ ይዘት ይገኘ መሆኑ፣ የተመራበት ቁስ የሚደገኝ መሆኑና ለረዥ ጥለበበ በእኩልው ባለመኖሩ የሚከናወት ለረዥ የቆሙ (በዚምር የቀረ) የሚለ ትቻው፡፡ እነዚህን ሁኔታዎች የሚያጠና ቁርስ በቀሚታው እናደ ጥለበበ ወይም ለተወሰነ የህጻረተሰበ ክፍል በቻ ማይሆን ለሁለም ነው፡፡ በህጻረተሰበ ተጠባቃና ተረማግና ለተከታዩ ትውልድ እናደቅርስ መኖረው አለበት፡፡

በግብርና በሚፈልግው ይረዳ የተጠበቀ ቁርስ በቀሚታው ፈርማ-በዚ ነው፡፡ በፋይዘንም ዘርፍ ገበ በማስተገኘት እኩልማና ከመደገፍም በለይ፡፡ በህጻረተሰበ መከከል የእውቀትና የልምድ ለውውጥ እናደደረግ እናደሰንሰለት ሆኖ ያገለግለለሁ፡፡ በፈጻሚ ተለዋ መካከለት የሚሰጠው አገልግሎትም በቀለለ የሚገመት እናደለም፡፡ ታዋቆ የሀገራችን የፈጻሚ ለራዥ ክለፈው ትውልድ የቅርስ ሁበት የፈጻሚ ተከናወ እውቀትና በመቅሰምና ይበልጥ እናሰለው በመፍጻር የተገኘ ትቻው፡፡ ቁርስ የበከራዊ ማንኛነት መለያ ማህተም በመሆን በከራ የለቀ አገልግሎት አለው፡፡ መስቀልትና ለመከከል የቆሙ ሁዋልቶች፡ መለት ይል የሚባቃው ታርከዋ ለፍራውች፡ በጠርበነት ገበ የተከመው ለለላዎች፡ ጉጥሞች፡ ይረማዋች፡ ወዘተ፡ የበከራዊ ማንኛነት እናሰ በመሆን ያገለግለለሁ፡፡

ከላይ እንደተገለጻው ለፈ ቅዱም የሚያስገኘት ቅርቡች በስዕው ለራሱና
በተፈጥሮ አደጋዎች ምክንያት ገጽትና በልሽት ይደርሱባቸዋል:: የሰው
ለራሱና ቅዱምች ካማይያደርስ ምክንያቶች ቅዱምው የዲጂለማማች::
የተመራማማረዎችና የሂጋማማና መልከተታች እንቅስቃሴ ነው:: ህንጻች
ባለት የወጪ ባንኩነት ስጋመ ዓጂለማማች:: ተመራማማረዎች::
የሂጋማማና መልከተታችና ቅርቡችን ቅዱበት ቅዱበት ተስተናገድለች:: በዚህ
እንቅስቃሴ የቅርቡች መካደትና መጥሩት ለከሰት ይቻላል:: ሁሉተናው
መሆነት ለሆነ:: በሁንጻችን በተለያየ ዘመናት በተከሳይ የእርሱ በእርሱ
ግዢዎችና ከወጪ ወራዎች ወር በተደረገት መሆነች እያለ ቅርቡች
አጥተናል:: ለስተናው ስያዊ ነው:: በተለያየ ሂዕይት የተሰሩ ተንተዋ
ተንቀሳቸዎች ቅርቡች በከበር ከተቀመጠበት አብያትከርስታይናት::
መዘላጥዎችና መስረዳች እኩወጪ በሀገወጪች ተስጠዋል:: እራተናው
የመጨረሻው የወጪች ባንጻው ማነስ ነው:: በዚ ለሆነ የቅርቡች መቀማች

የንግድ ስለለለቻው የተቀበረ ሁሉት ቅልጋ፣ አብያት ክርስተያናትንና
መስጠት ቅልጋ በሚያደርጉበት ገዢ ወልጠት ተከተልል፡፡ እንደገኘቻው
የዋና ወሰጥ ስልጣን፡፡ ሁውልቻና የድንጋጌ ሌይ ዓላማቻና አያዘበ
ለአጥር አገልግሎት ለያዥለ፡፡ የጥንት ገበረ ሁንጻዎች ያረጋግጣትን ገበ
ለክርስ ለማ፡፡ ለከብት ማስረዳዎና ለመዳደሪ እንዲወሰል በማድረግ
ለያዥልመ ይሰተዋለል፡፡ የተፈጥር ጥሩቻቻው ቁርልቶቻና ከሚያወደመ
ምክንያቶች ተጠቁሽ ቅቶው፡፡ ለምሳሌ የእድሜ ሂደት፡፡ ቁጥቃለ፡፡
እርጥበት፡፡ ዘዴ፡፡ በአይ፡፡ ነፃ፡፡ የእሳት ቅመል፡፡ ወዘተ በየዘመናቱ
በቅርቡ ሌይ ከፍተኛ ጉዳት ያለከተለ ዓቶው፡፡

ከለይ የተመለከተናቻው የቅርብ ጥሩት መንሰሳዎች ዝርዝርበት ጥቃው
የሚሰጠትን የህንጻዎችን ቁርቡ ያወደመና የሚያወደመ በመሆናቻው፡፡
በጥናት ሌይ የተመሠረት ተጠቢ የሚባል የቅርብ ጥበቃ ስልት ነድሮ
ተግባራዊ ማድረግ አስፈላጊ ነው፡፡ ከዚህ እንዲር በህንጻዎች ካለ ወና ወና
የቅርብ ጥበቃ ስልቶች መከከል ጥቃቻቸው በተለያየ ምክንያቶች ወደ ወጪ
ህንጻ የተወስኑ ቁርልቶቻና ማስመለስ፡፡ ቁርልቶቻና ለይቶ አውቶ
ለመጠበቅ በሚያደርጉ መልካ ምዝገባ ማከሳድ፡፡ መዝገብ፡፡ የተቀናዙና
የተዋጠለት የቀጥጥር ስርዓት መዘርጋትና በየደረሰው ተግባራዊ ማድረግ፡፡
ሁሉተስቦችን የራሳን ቁርቡ እንዲጠበቅና እንዲከከከለ መደበኛ
መደበኛ ባልሆነ መንገድ መቆስቀስ ማስተማር ዓቶው፡፡ በነዚህና በለለቻው
ስልቶች በመጠቀም እስከ ባራ በተካሂወ ጥረቶች የእከሰዎ ሁውልት
ማስመለስን መሆኑ በርካታ ወጪቶች በመዘገበዎ ከቅርብ ሁብትና
መጠን፡፡ እድሜ መጠበት፡፡ በርቁወነትና ተፈላጋነት እንዲር ጉና በዘ
መሥራት ይጠበቅበናል፡፡

(ጥር 26/ 2000 ማቀበል የሚከተሉ ቅመልቻው በተከበደ ለሚጥሩ ከተዘጋጀ ዘዴ
ተዘጋጀ የዋና)

ማስተካከል

ከፍል አንድ፡- አንብቤ መረጃ

፩. ከዚህ ቁጥር መንበብን መሠረት አድርጋው ስቀረብ ተያችቷ በቁል መልክ ስጠጥ፡፡

1. ቁጥር ሁብት የሚፈልግን ነው? በምሳሌ በሚሰራገኘ አስፈላጊ፡፡
2. መንፈልግ ሁብት የሚፈልግን ነው? በምሳሌ የተደገኘ ማብራሪያ ስጠጥ፡፡
3. በቀጥሮ ሁብትና በመንፈልግ ሁብት መካከል ያለውን አንድነትና ለየነት አስፈላጊ፡፡
4. ቁርቡን አዋጅ በመደንገጋ በቁጥር በተመሟላ መልክ ከጥሩት ለመጠበቅ ይችላል በላይም ተምናገኘችሁ? አሳሳችሁን በእነዚህ አስፈላጊችሁ ጥለች፡፡
5. የቅርብ የበታቸው አዋጅ ለአንድ ሁንጻ የሚሰጠው መቀሚያ የሚፈልግን ነው?
6. ቁርብ የመጠበቅ ሁሉንም የየትናው መንገድ ይመለከችኋል? ለምን?

፪. የሚከተሉትን ተያችቷ በምንበብ መሠረት ተከከለውን “አውነት” ስህተቱን “አስተኛ” በማስተካከል በቁል መከናወችቸን በቁል አስፈላጊ፡፡

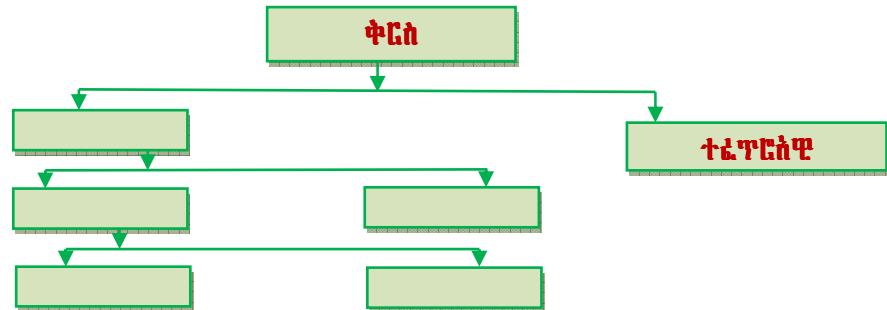
1. ገዘሬት የለለችው ቁርቡ የነፃ መለከታ በመጠን አስፈላጊ መሆናን ካበታ በቁጥር ለማዘምዎር የሚገኘ ነው፡፡
2. በቅርቡ አመካይ መስራት፤ ቁጥሮት አብቃታችንና እናቃቃችን ለመተመዘገበ ተመቻመውበት፤ ተተወቻት፤ ያለፃት፤ በኋይን የሚታይና በእና የሚያስለ “ግዘሬት፤ ያለው ቁርብ” በሚለው ክፍል ይመለባል፡፡
3. ለጥናትና የሚያጠና ለባህር ለመመጥ ካበታ በቁጥር በቀልበ ለዘመና የሚችሉ ቁርቡ ሁሉ ለገዢ ለገዢ ለገዢ ለገዢ ቁርብ የሚመለከ የሚመለከ፡፡
4. ማንኛውም ከፍተኛ ወር የሚያወጣ ገበዕት በቅርቡን፤ ተመዝግበ ለየ ተበቃና አንከብዕበ ለደረግበት፤ ይገባል፡፡

- የጥንቃቄ አበያተኩርስታይናትና መሰንጠቅም እድልት ከመከናወነ በረት በጥንቃቄ ቁርስቶ ለይ ጉዳት ማስከተላል እስማያስከተለ በባለሙያ መጠናት ይኖርበታል::
- በመሬት ገዢ የተዘመዣ ስለለምቶ በቅርቡነት ለመመዘገበ የሚያበ ቅዱዎን መሰራርት ይሚላለ::
- ለቅርቡ መጥፋትና በልሽት ቁጥሮች ተከናወት የዲፕሎማቶች፣ የተመራማማሪዎችና የሚያማናት መልእከተዎች እንቅስቃሴ ነው::

၆. ቁርቡችን በሚል ርዕስ የጊዜዎች የስራ ስቦት እንቀጽን ይሆል:: ከዚህ በታች በ “B” ስር የቀረበበትን የየኩንቀዋችን ቅና ፍረ አሳየች በ “U” ስር ከተሰጠበት የኩንቀዋቁ ቁጥርች ጋር እናወል::

ሀ	ለ
1. ____ እንቀጽ እንደ	ሀ. የቅርቡ ስርቃት
2. ____ እንቀጽ ሁሉት	ለ. የቅርቡ ጉዳትን የሚያስከተለ ነገሮች
3. ____ እንቀጽ ሆኖት	ሐ. የቅርቡ ጥበቃ ስልቶች
4. ____ እንቀጽ እራት	መ. የቅርቡ አገልግሎትና የሚያስተኞው ጥቅም
5. ____ እንቀጽ አምስት	መ. የቅርቡ ምንት
6. ____ እንቀጽ ስደስት	ለ. የቅርቡ ምዝገብ መመዘኛዎች
7. ____ እንቀጽ ለቀት	ሐ. ቁጥር ማንቀሳቀስ ከልከል ስለሙያ
	ሻ. የቅርቡ እድሜ ጥንቃቄ መሆና እንዲጠበቅ ይስመርጠዋል::
	ቁ. የሚንቀሳቀስና የሚይንቀሳቀስ ቁጥር ምንት
	ለ. ጥዘገበ ያለውና የለለው ቁጥር ምንት

- ፩. ተከታታ ሚስት የቅርቡችን አነጻሩዱ እንደተገዢበት የቅርቡ ነው፡፡ በጥንቃ
በመሆን እየተወቃወኑሁ በምንጧበት ማስረት የተገዢበትን የቅርቡ ባይነት
ሳተኞች ወሰኑ ማስረት፡፡

- ፪. የሚከተሉት ከምንባቡ የወጪ ቅጽናና ሁሉም የሚከተሉ ይችል፡፡

1. ቅጽ
2. መንድፋ
3. መተግበር
4. በዚመት መሳሪያት
5. አካውማያዊ ፍላጊት
6. መሰዋእትነትን መዘዝር
7. የህይማኖት መገለጫዎች
8. በኋር በኋይልሰነድና ህዝቦች
9. የበኋይ መግኑት መለያ መሆኑም
10. ካልሆነ ትውልድ የተወረሰ የሰወች የፈጻሚ ሥራ

- ፫. በተሸጠው የ፩. ገዢ ስለፈ ቅጽናና ሁሉም የሰወች የፈጻሚ ሥራ
የሚያደርግ የፈጻሚነትና ሆኖታዊ፡፡

ከፍል ሁለት፡- መናገሮ

- ፩. ስለቅርቡችን በረዳም፡ በተለይነትን፡ በርሃጻና በመከተሉት የተሰጠ኏
መስክርና በመከተሉ኏ን በመሰራሩ እና ስለ ቅጽ ገዢ የተሰጠ኏ን
መመሪያ በመጠቀም፡ መረጃ ስብሰባዎች በተከታታ ከፍስ ገዢ ስለፍል
ንደናታዎች የእኋር የቋዱ ገዢ እናርታ፡፡ (ስለቅርቡችን ከመገኘና በዘጋጀ)

የተሰጠው መልካከቶችን ማግኘት የልማትዎች ተማሪዎች በአካባቢዎች ከሚገኘ የአድማር በስራ ነው፡፡ ከተጀመሩ መግለጫዎች፡ ወዘተ ስለቅርቡችን አይነት፡ ጥቅምና አያዝ መረጃ ስለሰባችዎች በመመረቻው መሰረት የእኔ ደቂቃ ገንዘብ ማድረግ ትቃጥቶች፡፡)

፩. መግለጫዎች በሚገኘው መሠረት ከዚህ በታች በቀርቡች ተጥቶ ነው በበኩል ተወቃደ፡፡ በየርዕስ የምታነሳች ተሸጠዋል በመሳሰል በጥቅም የተደረገ መሆኑ አንቀሳጣች አገልግሎት፡፡ በወጪዎች የደረሰኝዎችን በመረማችዎት ይከፈል አማካይነት በታች ስለዚህ ታደሱችዎች አቅርቡ፡፡

1. የቅርብ ዓይነቶችና በሆነዎችን ያላቸው ይዘዋል፡፡
2. በሆነዎችን ከጥንቃቄ ተሸጠዋችን የሚገኘው ጥቅም ያለበት ይረዳል፡፡
3. የሆነዎችን ተሸጠዋል አይደለም ጥብቃ፡፡

፪. በበኩል ሆኖች ስለዚህ ታደሱ የቅርብ ከውጭና ስመዕስ ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አገልግሎት ስለሚያስረከበት ይርሱ ተወቃደ፡፡ የደረሰኝዎችን ፍረ ተከራክረው ታደሱችዎች አቅርቡ፡፡

1. የፈልጋለና የከልል ማስ በርሃዎች፡፡
2. የገምሩ ማስረጃ መሠረም በታች፡፡
3. መለው የሆነዎችን ተረድቃል፡፡
4. የለሳት፡፡
5. የሂጪዎች ተቋማት የቅርቡትና የአስፈላጊዎች ...)

፫. በአካባቢዎች የሚገኘ ወይም ከዚህ ታደሱ የምታዎች መስቀልነትና ስመዘዝር የችው አገልግሎት ተረኞች ተሸጠዋል ተቀባዩ ስለቅርቡ የይነት፡፡ አያዝና ስለሚያስተኞች ተቀባዩ አገልግሎት ማስረጃዎች ስለመስጠት፡፡

ከፍል ማስታወሻ፡- ማስታወሻ

አገልግሎት-ቋጂ

፬. በበኩል ሆኖች ተቀባዩ የተዘረዘሩ ተቋማት ነው በመወዳደት መልካምና አገልግሎት ማስታወሻ አቅርቡ፡፡

1. አንድን ዓይነት አንድነት ማስጠበቅ የሚያስፈልጋበት የሚከታተሉት የሚጠቃሚነት ነው፡፡

2. የአብደን በማለጠር ሂደት የእኩልኑ ወና መልእኩት ስይሆን እንዲታ
ሳለፍ፣ የአፈጻው እንደት ይለ ስልት በእተል የተሻለ ይሆናል?

፩. የሚከተሉትን ሁኔታ አንቀጽ አባላትዎን ከተረምሱ በታሪ በተሰጠው
መሠረት አስተረምሱ እንደገኝ የደረሰ::

1. ተከታታይ አንቀጽ ከሂያ አምስት ባልበለው ቅለት አሳጥቻቸው ይኖ::

հՆՓ ԱԽՈ ՔԵՄՔԸՆԴ ԺՇԻ ՔՊԸԾՊԿԴ ՈՒԽԸՆ ՄՊԳՎՆԴ ՔՆ
ՔՆՈՀՄՎՆ ՄՆԵԴ ՈՄԽԱԾԱԾ ՆՎՈ:: ՔՆՄՎՐ ՀՂՇՏՆ ՔՓՄՊՆ
ՔՆՈՒԴ ՊԼՈԽՊՐԴ ՊՄՊՐՀ ՈԼԱՄՎՄՎԾ ՊՄՎՐՄ ԳՅԵՆԴ ՃՆԵ ՔՆԱ
ՔՄ ՄՄՄԴՆ ՈՃԽԿՀՄՎ ՀԸՆՁԵՎԱԾ ՈՒԽԸՆ ՔՆՈՒ ՄՊԳՎՆԴ ՔՆ
ՀՂՇՏՆ ՈՄՓՃԸՆԴ ՈՄԿՈՌ ՂԵ ՈՓԼԴ ԴԽԾԱԾ ՔՊՅԸՆԴ ՀԸՄ
ԻԲ ՔՂ ՈՅՃ ԻՄՃ.ՅՄՊՄՎՐ ՈՂՅ: ՀՃԸ ՈՒՃԸՀՄՎ ՈՄՊՄՆԴ ՔՆ
ՈԼՈԽՄՎ ՀՂՇՏՆ ՈՄԸՆԴ ՀԸՄԸՆԴ ՄԿՈՌ ՔՄ ՈՒՃԸ ՀԸՄ
ՀԸՐԵԲԴ ՆՎԸ:: ՀՅԵՐ.ՅՎՐ ՃԸՍ ՀՊԽՆՀԱԾԱԾ: ԴԽԸՆԸ ԳԸԸ: ՍՄ
ՍՄՎՆԴ ԻՆ.ԴՐՃ: ՊՄԸ ՄՎՄՎ ՈՄՎՆԴ ՈՄՎՆԴ ՈՄՎՆԴ: ՋՃԸ: ՄՎԸ:
ՄՎԸ ՈՄՎՆԴ ՀՅԵՐԸ ՃԸՍ ՄՎՄՎ ՈՄՎՆԴ ՈՄՎՆԴ ՈՄՎՆԴ:

2. ተከታታይ አንቀጽ ከፋይ በልቦለው ቁጥት አስተርቃቸው የፋ፡፡

የቀርብ ተናትና ተበቃ በለስልጣን ሁገራችን የሚገኘ የሚይንቀሳቀስ
ቁርቻችን የያዘ ካቻለማ አሳት-ሚል:: የዘመኑ ካቻለማ መታተም
ሳይታውቁ የቀሩትና ቁርቻችንን በማስተዋወቁ ለተሸዘዣ አገልግሎት
በሰራው እንዲውለ ካማስታለም በተጨማሪ:: የእት-የኩል ቁርቻችን
ማጥናት ለሚፈልጉ ሁሉ የሚይኖቁ መቀሚታ የቦረከታል ተብሎ
ይታስባል:: ይከው በባለ እራት ቁለም ሆኖ የተዘጋጀው የቀርብ ካቻለማ
ለከልለች:: ለእምባስዎች በውጭ ሁገራት ለተስማ የእት-የኩል
እምባስዎችና ለተለያየ መንግሥታዊና መንግስታዊ ለልሆነ
ድርጅቶችና ለለቦች ተሰራጭታል::

(ቀርብ ተናተና ጥሩዋ ማስከበደባን የሚያማችቷል አገልግሎት ተና ተና ተና ተና 1999)

3. ተከታታይ አንቀጽ ከእነዚ እምነት በልቦለም ቅለት አስተራቸው የሆ::

አራር ማህበራዊ ተቋምዎች፣ ለህን እንዲሆዎም የአየር ታቦረች ከለለቻች ከተቀዹች ለየት እንዲትል እድርጋዋችል፡፡ አራር ቅድመ እንዲከትሸ የከተማ ሲያወጥን ለማጥናት አመቱ ሰትሆን፤ እስከ ቅርብ ገዢ ድረሰ በአፍሪካ ቅንድ የእስራዎና ትምህርት ማዕከል ነበረች፡፡ የእስራዎናን እድገትና ይዘት ከአፍሪካ ቅንድ ከተቀዹች ወር ለማውቆድር አመቱ የጥናት ማዕከል የት፡፡ ከዚህም በተጨማሪ የራሳ የሆነ የከተማ ለህል ወለት፡፡ ለነዋሪዎች ምቻ የሆነች፡ በእትወቻ ከለት ቅድመት ከተቀዹች እንዲ የት፡፡

(ՓՀՀ ԴՐԽԱ ԴԱՓ ՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԲԳԱՌՊԻ ՀԱՂԱԴ-Ի ՓՀՀ ԱՌԱՋԻ 1999)

አንድሮታ-ዳሳና፣ አንድ ዳሳና የነፃዎን ሰዕስ ጉዳይ በስራው
ተመልከተና በዘርዝር ቅዱት፣ የዳሳናና ፍራ ካር መሆኑ
በማውጫት በማረጋገጫው መጠን አሳተር እንደገና በጥሩ ቅንቃ
መሻና ማለት ነው:: ይህ ተግባር የዳሳናና ፍና ፍና ይዘዋል
በጠበቀ አሳይቷን በልየ ጥንቃቄ የሚከናወን ካመሆኑም በለይ::
ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ነጥቦች መከተል፣ የማሳጠር ተግባሩን
ልከታማ ያደርገዋል::

የፍኖስና የዕለድ ስጠቃላይ ቅዱስ በሚመለከት ይገባል ማኅበ

- ተሳ ስሳቦችን የወጪ እንዲቀ ቅለት ስያጋጥሙ ከከወቻቻው ቅድመውን ለመረዳት መጥከር፤
 - መዝግበ ቅለትን በመጠቀም በጽሁፍ ቅለቱ ከጊዜበት እውቅ የሚጠማው ቅድመውን መውሰድና ስለፍሬ ነገሬ ጥንቃጠን ማያዣ፤

- እያንበብ አጭዳር ማስታወሻዎችን አሳይ ከሚገኘበት ገጽ የር እያጣቀሰ መሆኑ፣
- አስፈላጊ ሆኖ ለጊዜ በፍርድ ሁኔታዎች ስር በእርስዎ ማስመር ወይም ለይ ምልከት መጠቀም፣
- የኢትዮጵያ የተመዘገበውን ማስታወሻ እያንበብ ወናውን አሳይ መለያት፡፡

በዚህ መንገድ የዋናውን ዘመኑ ማእከላዊ አሳይ ከተረዳገኑ በታኑ፡

- የኢትዮጵያ ወና አሳይ በረዳታትን አገልግሎ መጠቀም፣
- ተፈ ነገሮች ልይድጋስስና ልይሃው ልቦትትን ተብዕስነትን ተለብስው መሰራራቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል፡፡

ይ. ከዚህ በታደ የቀረበውን የአገልግሎት ዘመኑ መመሪያን ተከተላቸህ ቅጥል የቀረበውንና ስለ እሽንዳቸው ባህላዊ ማወቃ የሚያወሰውን ዘመኑ በስራ (ከብዕስ አገልግሎት ተቋት ባልበሰው) ከሰተራቸህ የሂድ፡፡

የሰነድ ማህበዎች ፊልም

አሽንዳው የባህላዊ ማወቃ መጠረም፡ አሽንዳ ከሚለው የፊቃዋት ስም የመግኘት ነው፡፡ ለአሽንዳው ማወቃ ለምን ይህ ተከለ በቻ ተመረጋ የሚለውን መመራቸዋ ቅዱች በተመሳሳይ መልከት የሚያብራራ ባይገኘም፡፡ አሽንዳ በስሜን አገልግሎት (በትግራይና አማራር ክልል) የባህላዊ ማወቃ መጠረም በመሆኑ ያገለግለል፡፡ ይህ ባህላዊ ማወቃ ከከዋናው በፊት የራሳ ቅድመ ተግቻት ያለው ለሆኑ፣ አገልግሎት ከርድ በዚ ማህበዎች ፊልም ወሰኑ ለማህበዎች ግንኝነቶች ማስተሳሰለም ገመድ በመሆኑ የሚያብረከተው አገልግሎት ተጠቃሽ ነው፡፡

የኢትዮጵያ ባህላዊ መወቃት፣ ማንበራዊ ብንግኩትን በተለያየ ይረዳ የሚያጠናከር ስ.መ.ን፣ ወልደቻ ለልደንረዳ ለደቻቻው ለለምንግድ ባህላዊ መወቃት የሚሰራልቻቻውን ካር ሁሉ በተቻለ መጠን ለማማላት ታረት ያደርጋል:: በተጨማሪም በኢትዮጵያ ባህላዊ መወቃት ወቻት ለልደንረዳቻን እንዲቻቻው በዚህ መንገድ ከበት ሆኖ ነው በማድረግ እንዲጠወቁ ይረዳቻል:: በመሆኑም፣ በልደንረዳቻና በወልደቻ መከከል ያለው መተካሰበ ከመጀመሪያ ቤት እንዲልቻና ለልደንረዳቻ በወልደቻቻው ይስተኞች እንዲሆነ ያደርጋል::

ከበተሰበ ብንግኩት ባኩር፣ የኢትዮጵያ ባህላዊ መወቃት የዘምጃና ብንግኩት እንዲጠናከር አስተዋጽኑ ያደርጋል:: ለልደንረዳቻ ቤትና የሚዋስት ከዚመድቻቻው በመሆኑና እስንዳቤ ባህላዊ መወቃቱን የሚጠወቁትም በዚመድቻቻውና በመንድራቻቻው ባለ በቶች እያተዘዋወሩ በመሆኑ፣ በመድቻቻውና የመንድራቻቻው ለወቻ ለነበረ ለጠጥታ ያበረከታል:: በዚህ የተነሳም፣ የዘምጃናና የመንድር ብንግኩት በኢትዮጵያ ባህላዊ መወቃት ወቻት የተጠናከረ ይሆናል::

የኢትዮጵያ ባህላዊ መወቃት በልደንረዳቻ ወደኛነት ላይ ያለው አዎንታዊ ተቋኩና በቀላሉ የሚገመት እያደለም:: ለልደንረዳቻ በዚህ ወቻት በዘመናዊነት በዚህ ላይት አብረው የሚሰለው ዕድል ለሰላም ውድድናት ብንግኩታቻው የተጠናከረ ይሆናል:: ከዚህ በተጨማሪ፣ የኢትዮጵያ ወደኛቻቻው ስታገኑ ለሰራው ጠና ያበጥራለ፤ ይፈጻለ፤ ይጋጻለ፤ ወሆናል፤ ምሳሌ ሆኖው ወኔነው ይፈጻለ፤ ወጥቶች ተኋር ከመሰረቱም በኋላ፤ እናደ ላይ “የሚርያም ዋው” የሚጠው በመሆናቻው ውድድናት ትንስሩ ከኢትዮጵያ መወቃቱም ባኩር የሚህበራዊ ቁርቻታቻው መሠረት የሚጠበበት ነው ማለት ይችላል::

(ይታዎች ሲንቀዱ፣ የኢትዮጵያ ባህላዊ መወቃት ማሚመራቸው ለተተሟላው ቅዱት፤ እንተገኘበት ቅዱት፤ ሲቀዱ ወቻት፤ ሲ 23/ 1997፤ ዓ.ም 96)

- ቁ. ቁጥር ሌላ ስላዘገባ ማኑትና አቀራረብ የተማራችሁትን ማሸረት በማድረግ
ቀጥታ ስቀረቡት ተያቀምች ካናንድ እንቀጽ ባልበሰጣ ድጋፍ ማስከታታል::

1. በንግድ የሚገኘውን ነው?
 2. የዘንድ የሚገኘውን የሚሰጠውን የትቃቄ ፍቃድ ያለው?
 3. የዘንድ የሚሰጠውን የሚገኘውን የሚሰጠውን የትቃቄ ፍቃድ ያለው?
 4. ከሚቀርብበት ቁርቃ አንጻር የቆኑና ወንበት ከቅል ወንበት የሚለያው በንግድ የሚገኘውን ነው?

- ፩. በእነበረዥና የሚገኘ ቁርስና ካገበዥና በኋላ ስጋገጫዥና ካገድ መ
ግልበሰጠ ተቋት በይግባኝ እና በመግኑ በተዘጋጀ ክፍል ገዢ እቅበር::

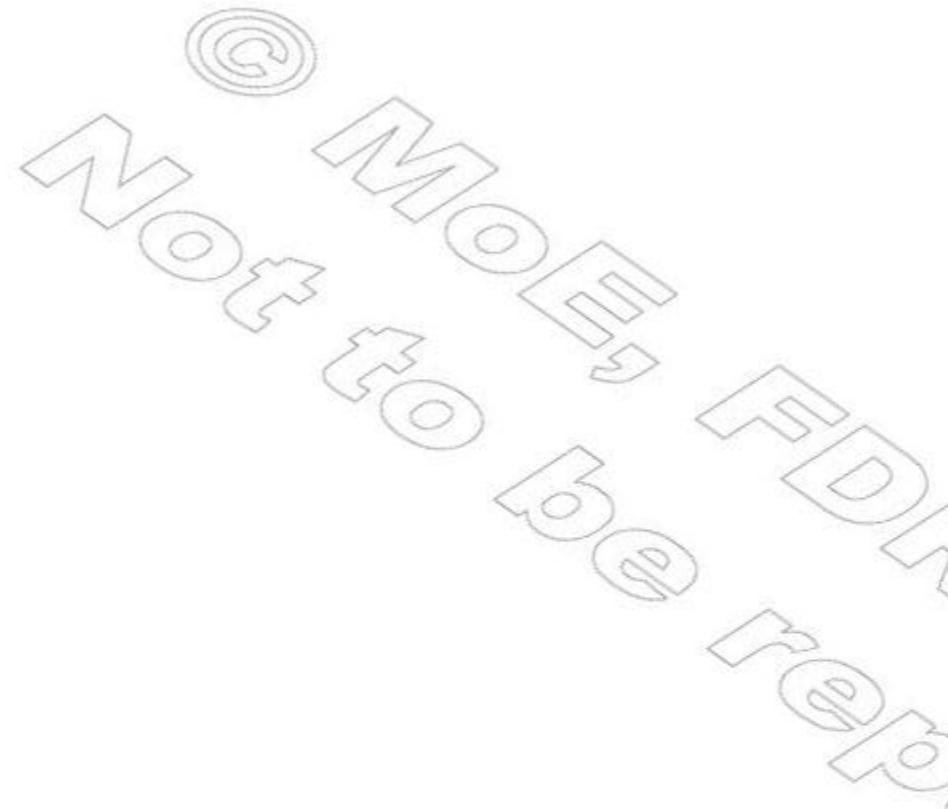
1. መግሃች በሚገልጻለች መሠረት በጥንቃ ሆኖች የፋይች ተትን
ዘንብ በመቀየር ካይሆ በታች ከቀረበለች የጥም ወይም የመሰከ ዘንብ
አያያዥ መመሪያ እንዲር ገዢማሙ::
 2. በግምገማው ስለደረሰች ሁኔታው ካጥበች አስተያየት ተለዋወጠና
ዘንበችሁን አጠቃላችሁ ይኋ::

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. የሚከተሉ አገልግሎት

Աղջ տվյալ ՊԼ ԱԼՀԿԸ տօջանք Հ-Մաջանք ԴՊԼ Հ.Ի.Ճ
Ք-ՆԱԼԱ: ՔԴԱ ՓԵՐ ՔՄԸՆԻ ԱՂՋ ՈՀ-ՄԱՋԱՆՔ ԱՂՋ ՔՊ.ՄՓԱԼ
ՄՐ: ՀՆՁ ՔՄՎՈՆ ՈՒՏ ՓԵՐ ԻՆՉՎ-Ն ԺԵՔ: ԴԼՈՒՔ: ԴՄՎՀՔ: ԴՄՎՀՔ
ԴՄՎՀՔ ԿՈՎ ՈՒՆ ՔՊ.ԱՂՋՈՎ-Ն ՔՊ.ՄԸՆԻՆ ՆՎ: ՔԴԱ ՓԵՐ ՔՄԸՆԻ ԱՂՋ
ՈՒՏ ՈՒՏ ՔՊ.ԱՂՋ ԱՂՋ ՈՒՆԱՉՔ ՔՊ.ԻՒՆԱ-Ն ԶԱՅՄԵ
ԴԻՆԱՆ ՄԱՋԲ ՅՄՊՈՒՏԱՃ: ԱՂՋ ՈՒՆԱՉՔ ՔՊ.ԻՒՆԱ-Ն ԶԱՅՄԵ

1. የአገሮች ይረዳዎች

- Ա. Աղոթ. Քողաքանշան գլուխ տարրի։
Ա. Ուժա. Կահան տաշք տարրի։
Ժ. Մատուց Մատուց Քամանշան տարրի։
Տ. Քաշան Քաշան Քամանշան տարրի։

ሀ. መረጃውን መግምገም:

ረ. መረጃውን በመሰከተ በመሰከተ ማረጋገጫ:

ሰ. ረዘገበው ርዕስ መሰጠት (ርዕስ የዘገበውን አጠቃላይ
መንፈስ የሚያገኘበት መሆኑን፣ አዋር መሆኑን፣
አንበሳውን የሚሰብ መሆኑን ማረጋገጥ):

ኋ. የዘገበውን የመጀመሪያ ለቀቅ መጽናት:

ቍ. ተግባርን መከለድ:

በ. የመጨረሻውን ለቀቅ መጽናት::

2. የዘገበው ቁርድ

የተዘጋጀ ወይም የመሰከተ ገለጭ አገባ በቅርድ ይረዳ የሚከተሉትን
ነጥቦች መዘርዘር ይጠበቅበታል::

ሀ. የዘገበው ርዕስ ውስጥ መቶ

ለ. መግቢያ ውስጥ መቶ

ሐ. ከርዘር መግለጫ ውስጥ መቶ

መ. መደምጋሚያ ውስጥ መቶ

3. የዘገበው ይዘት

ሀ. ተግባር ገለጭ ወይም የመሰከተ እንቅስቃሴውን አጠቃላይ
መሰከተ መጽናት አለበት::

ለ. ከፖ.ው ከተዘጋጀ ወይም ከመሰከተ እንቅስቃሴው ውስጥ
የሆነ ነገር ለለማሳራር መጠንቀቅ አለበት::

ሐ. በይዘቱ የተዘጋጀ ወይም የመሰከተ እንቅስቃሴውን ዓላማ፣
የተሳታፊውን ከርዘር ወይም ማንኛው የተዘጋጀ በሆና
የተሳታፊውን እመሰከተ መግለጫ ይጠበቅበታል::

መ. በተዘጋጀ ወይም በመሰከተ እንቅስቃሴው የተገኘ አይሰ ነገር
ነለ፣ በዘገበው ውስጥ ተጠቃላይ መቅረብ አለበት::

(እነዚህ አይነት መሰረታዊ የሚሆንና የዘገበ አዋጅ: 1992/ከንፌ 99-102)

- ፩. ከዚህ በንዑስ የቀረበዎን የመሰከ አገባ አቀራረብ መመሪያ በመከተል በአካባቢዎች ስለሰው የሰርዞት አገልግሎት ተዘምወችን መረጃ ስለሰባች መምህራችን በሚገኘችን መመሪያ በበታች አንድ አገባ አቀርብ::
- ፪. በታች መሰርታችን መደምናናደባት ቁስ በመሆኑ በቀበሌው ስር ስለሚተዘወሩ ማህበዎች አገልግሎት ሰጪ ተቋማት (ትምህርት በት:: በኋ ካሳ:: የገበርና ማእከዎች:: ወዘተ.) የአገልግሎት አስተያየት መረጃ በመሰብሰብ የምህራናና ዓይነቶችን ስከፍል ታደሱችን አገባ::

ከፍል አፈት:: ስነወሰን

- ፫. ከዚህ በታች ስቀረበ ቁጥሮች በፈጸም መመሪያ ተቋሱ ይች ከስተቶች በታች:: የፈጸም በታች:: የፈጸም በታች::

ምሳሌ:: ሆነ-ወጥ = ሆኖ
ሆኖ የሰጠው አቅምች ነው:: የንግድ ቁርጓችን ስይመን
በማስመሰላ የተሰሩ የእድገትበት ወጪችን ይሰጣል::

1. የምባራ-በለስ-	6. ዓልት
2. ጉሳዊ	7. ማጥከስት
3. መሳኔንት	8. አዘጋጅ
4. ቁምስቁል	9. ሆቀኑት
5. መቀራመሳት	10. መኖ መሬታ

- ፬. ቅጥሮ የቀረበት ቁጥቶ ከምንባብ የወጪ ደቻው:: በተሰጠው ምሳሌ መመሪያ
ተመሳሳይ ፈቻቻዎን ከስተቶች በታች የፈጸም ነገር ሆኖች::

ምሳሌ:: ለማድ = አመል:: ለሀሳ
መዘኑቱ እየሰለ መዘጋጀን ለማድ አድርጋዋለች::

1. አልባሳት	6. ቁርስ
2. ስነጥበብ	7. ተረማማወያ
3. ልርድ	8. አሻራ
4. አያሳ	9. የተዋጠለት
5. ተርካት	10. መለያ

ይ. ለማኑተስት ተያቄዎች ካተሰጠ አማራጥ መሰነድ ተከከለኝዋን ምረጋገጫ::

1. “መንግስትና ተንታዊ ቅርቡችንን ይጠበቃል::” በሚለው ዓረፍተነገር የተሰበነት መሆኑ ይለው ቅል::

ሀ. ቅርቡችን
ለ. ተንታዊ

ሐ. ይጠበቃል
መ. መንግሥት

2. “ይህ አገር የገባማያያን ምድር ነው::” በዚህ ዓረፍተነገር የዘርፍነት መሆኑን የተወጣው ቅል የትኩዎች ነው?

ሀ. ይህ
ለ. ይህ አገር

ሐ. የገባማያያን
መ. ምድር

3. “የሰው ሌጅ ለነፃሰና ለሥራው ይኖራል::” በሚለው ዓረፍተነገር “ይኖራል” ስለሚለው ቅል ተከከለ የሆነው የትኩዎች ነው?

ሀ. ስለ ወሰ በመሆኑ ይጠበቃት ልማማ በለበት ይፈልጋል::
ለ. ስለ ወሰ በመሆኑ ተሰበ ስም ይፈልጋል::
ሐ. ስለ ወሰ በመሆኑ ነፃሰ ስጋን በተሰበነት ወስኩል::
መ. በዚህ አገር የሚሰራ አንቀጽነት መሆኑን ተወጥቷል::

4. “በሀገራችን የንብብና የሂሳ ማህል ማህል አልቀበረም::” በዚህ ዓረፍተነገር የባለቤትነት መሆኑን የተወጣው ቅል::

ሀ. በሀገራችን
ለ. የሂሳ

ሐ. ማህል
መ. አልቀበረም

5. “ደራሳ የሆነ ሰው ሲሰን በሂሳ ጥበብ ለማነገ ቅዱን ተከባባዣ አይሰራልበውም::” በሚለው ዓረፍተነገር የገለጭነት ተግባርን የተወጣ ቅል የትኩዎች ነው?

ሀ. ጥበብ
ለ. ደራሳ

ሐ. ተከባባዣ
መ. ቅዱን

6. “ከበደ ሁመሙ ስለመኖበት ሁከጥም ቅድ ጥገና አይደረግለት::” በሚለው ዓረፍተነገር በለበቱ ማን ነው?

ሀ. ከበደ
ለ. ቅድ ጥገና

ሐ. ሁከጥም
መ. ስለመኖበት

7. “ወይኬቱ የእስራር ክፍል ትምህርናን በአጥጋቢ ሁኔታ ስለመናቀች፣ አባች የእንደት ሁብል ምልጻች፣” የዚህ ሰረፍት ነገር በለቤት፣
- ሀ. አባች የእንደት ሁብል
ለ. ወይኬቱ መ. ትምህርናን

© MOE, FDI
Not to be reproduced

የቈል ክፍለች መቶ

በቈል ክፍለች (በስም፣ በቈል፣ በግል፣ በተወካከለ ጉዳና በመስተዋጽና) የሚከተቱ ቅለት በኋረፍተነገር ወሰኑ በተወሰነ በታ በመግኘት ወይም ቅጥያቃችን በመቀበል የሚያከናወነት የሂሳትው መሆኑ ወይም ለዋወቃዊ ተግባር ይኖራቸዋል፡፡ በዚህ መሳሪት፣ ስምም በኋረፍት ነገር ወሰኑ ምስት ዓይነት ተግባር ይኖራቸዋል፡፡ እነዚህ፣ የባለቤትነት፣ የተሳቢነት፣ የዘርፍነት ተግባር ዓይነት ይኖራቸዋል፡፡

- ጥ኏ል** 1. ቁርስ የህዝብ ሁብት ነው፡፡
2. አዝብ ጥንቃቄ ቁርስችን ይጠቀማል፡፡

ቦምሳሌ 1. “ቅርስ”፣ በምሳሌ 2. ደግሞ “ሆነዎ” የሚለ ስምም የባለቤትነት መሆኑን ይዘው ገበተዋል፡፡ ይህንና የለቤት ስለመሆናቸው የሚያመለከት ቅጥያ የለቸውም፡፡ በተናው ሰረፍት ነገር “የአዝብ” የሚለው ስምም ሆኖም፣ የህዝብ ልግንዘዘዘብ ማን እንዲሆነ ለመግለጫ “አዝብ” የሚለው ስም ላይ [የ-] ቅጥያን በመነሻው ተቀብሎ የዘርፍነት መሆኑ ውጤማል፡፡

ቦምሳሌ 2. ቁርስችን [ቅርስ-እቻ-ን] የሚለውን ቅል በንወሰድ፣ “ቅርስ” የሚለው ስም በመደረሻው ይቻል፡፡ [እቻ] እና [ን] የሚለ ቅጥያቃችን ተቀብሉል፡፡ [እቻ] ቁርስ በዚ መሆኑን ለማመልከት የገዢ የበዚ ቅጥር አመልካች ስትሆኑ፡ [ን] ደግሞ ስሙ የተሳቢነት መሆኑ ይለው መሆኑን የሚያመለከት ነው፡፡

© MOE
Not to be rep
FDI

ከላይ በሁለት የሚፈልግ ሙሉት ስምምነት እንደሚታየው ስምም በኋላፍት ነገር
ወሰን በለበት ሆኖ ስምምነት እንደሚታየው ስምምነት እንደሚፈልግ የሚፈልግ ቁጥር አይቀበለም:: በኋላፍትነት ወሰን በቻቻውም
በመሸመራም ላይ ነው:: የተሰበነትን መሆኑ ስምም [-3] እና
መቀበል በቻቻውም ላይ የሚፈልግ ሙሉት ነገሩ መካከል ላይ
ይሆናል::

ከዚህ ዓይነ በተያያዘ በቻቻው 2. “ጥንቃዋሚ” የሚለው ቅል ከፍል
ቅጽል ነው:: መሆኑ ስምምነት እና ተከትሎ የገባውን ስምምነት
ለማንኛ:: በቻቻው ድግም በኋላፍትነት ወሰን ከሚገልጻው ስምም በፈት
መሆኑን ልብ ይፈል::

በመሸመራም በቻቻው 1 እና 2 በኋላፍትነት መሸመራም የገበት
“ነው” እና “ይንከባከባል” የሚፈልግ ቅል በንመለከት የቅል
ከፍላቻው ገቢ ነው:: በቻቻው በኋላፍት ነገሩ መሸመራም ሆኖ
መሆኑ የሚሰራም እንቀጽነት ነው::

በአጠቃላይ ስምም በኋላፍትነት ወሰን የቀረበነት:: የተሰበነትና
የዘርፍነት መሆኑ ስምምነት:: ቁጥር ድግም ስምምነት የመግለጫ
መሆኑ ይመለከት:: በተመሳሳይ ሆኖታ:: ገቢው በኋላፍትነት
መሸመራም በመግለጫ የሚሰራም እንቀጽነት መሆኑ ስምምነት:: ተወስኑ
ገቢው ድግም በግብር የተገለጠውን ሆኖታ ወይም ይጠበቅ:: የመግለጫ
መሆኑ ይኖራቸዋል::

፩. በማክተሰት የረሱነገርች መሰጥ የቃል ከፍጠናን መሆኑ በመመርመር
የየረሱነገርችን ስዋስዋዣ ስህተት ካስታቸው በኋላ የረሱነገርችን
ኩታነታቸው ይፈ::

ምስክር፡- የሀብረት ሥራ ማህበኑ የበኩል መጠናን አፈረሰኑት...

ስህተቱ:- የተሰበ መያዝ አመልካች [-ን] መገደፉ

ሰ.ቁና፡- የህጻናት ለራ ማህበናን የበኩል መጋቢት አኞችናት፡፡

1. አሁ-ቴ የገዢታው ቅሚሳ መልከ አልወደደኩ-ት-ጥሙ::
 2. የ አረንጻ አሰከረጥናሁን ለነገ ማስታወሻ እንደጋጌበት ተወስናናለሁ::
 3. የነነሻአ-ና ክበጥታን አገለት ቁጥር ከእንደ መቶ በላይ ዓይነው::
 4. የወጣት ማህበና ለጠንካሬው መሬ ተደለ ስልጣት አበረከተ::
 5. ሲያች ማህበና ባልትና ሲች ከሱት::

የጥዃኬና ማጠቃለያ

በኢትዮጵያ ከምናብር ስወጪ ቅዱትና ቁረጥ ተመሳሳይ ፍቃን ሰተናዕስ፡፡
የቁል ጉባኤ መመራዎን ተከተሉንም በተሰጠና ሰወ ጉዳይ ተፈጻሚ የአሰሪ ይቋቋ
የቁል ጉባኤ ማደረግ ቁስናዕስ፡፡ ከዘመኝ በተጨማሪ፡ ሰነጋዕናን በስ ተንተዋሚ
ቀርቦች ዓይነቶ፡ አያያዝ ጥብቁ ስጋ በመወያዙት ይደረሰንበትን መደምጋሚያ
ስቀርቦናዕስ፡፡

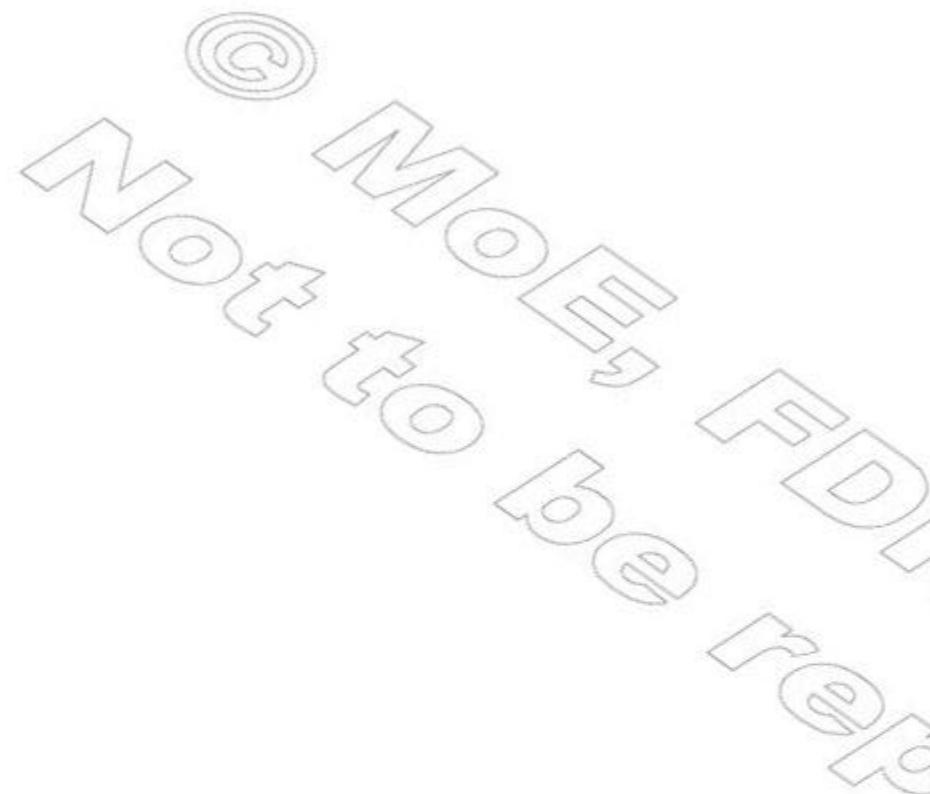
የቁል ከፍሰው መሆኑ በተመስከተኝበት ከፍሰው፣ የቁል ከፍሰው እየተቀናወል
በሚያዥዋቁሩት የፋይተኞበ መስጥ የየራሳችው መሆኑ እንዳሻችው ተመስከተኝበት፡፡
ነዚህ አገጣር ስምቶ በፋይተኞበ መስጥ በስጠት ለሆነ የየራይተኞበ በስጠት
መሆናችውን የሚያመስከት ቅጥጥኑ እንዲሚያዥቀበት የተሳቢነትና የዘርፍነት መሆኑ
ሰውጠ ገንድ ተሳቢ ለሆነ /-ን/ን ዝርፍ ለሆነ ይግሞ /-ን/ን እንዲሚቀበት
ተረዳዋኝበት፡፡ ከዚህም ለሳይ የእናደን የፋይተኞበ በስጠት ለመስራት ለመ
በየራይተኞበ መሆናችው ስሆኑ መገኘቱ ብቻ በቀ እንዲሚይሆኑ በየራይተኞበ
ማስረዳ አገቂያ (ገስ) ስሆኑ ይሰጣን የባስበት እስፋ በመመርመር ማንኛርስበት
እንዲመንግች አድራሻው፡፡

በዚህ በነስ አሳይና በመግለጫ ሂደት ተገበረ የመረጃ ማንኛውን መሰብሰብና መጠቀም የምንቻልበትን ስልት አውቀናል:: በዘጋጀም በአነበበዎችን የሚገኘ ቁርቻቸና ተዘዋዋሪን በመግለጫ የመሰከኑ ዘግበት አዘጋጅነትን አቅርቦል:: ከዚህ በተጨማሪም የአንጻርተ-ጽሁፍ ማንኛውን በተመስከተውበት ካልሆነ አንጻርተ-ጽሁፍ ማስተካከለ እንደ የኩስ የነገሩን ሰራተኞች ተፈጻሚ በስራው ተመስክተና ዘርዝር እናጋራ ለየቀርቦ:: የጽሁፍን ፍረ ነገር ማጠቃቅ በማውጣት በሚፈልግው መጠን አሳይና እንዲያገኘ በተፈ ቀነቁ መጽሑፍ ማስተካከለ እንደሆነ አውቀናል:: የጽሁፍ የሚሳጠር ተግባር የጽሁፍን ቅና ቅና ይዘዋች በጠበቀ አነጻርና:: በልሆነ ጥንቃቁ የሚከናወነን መሆኑን በመግንዘብ የአንጻርተ-ጽሁፍ መመረጃን ተከተሉን የቀረበበን የጽሁፍ በተሰጠን መመረጃ መሰረት በረሱ (1/3) አሳይናል::

የትክክለኛ ትምህር

- ፩. በዓለም የወጪ የቁል ከፍለውንን መሆኑ እንደሆት እንደያለን?
- ፪. እንደን ወካና አሳተኗን ለመሻሻ ትኩረት የምናይርግባቸው ጉዳያቸውን ማን የወጪ ያችው?
- ፫. በቅርቡ በስጠት እቅዱ መከከል ያለው እንደነትና ሌቦት ማንድን ነው?
- ፬. የተዘረሩና ያልተመለሰ ቁርስቶችንን በምን በምን ስልት ተጠቁሙን ልናስመልስ እንቻለን?
- ፭. የቅርስቶችን መጥሩትና መብላሽት እንደሆት መቀነስ ይችላል?
- ፮. ተፈጥሮአዊ ቁርስቶች የሚባለት ማን ብይንት ቁርስቶች ያችው? ከሆነውን ተፈጥሮአዊ የቅርብ ሁብትና ማሳሌ በመጥቀስ ጉዳዸ፡፡
- ፯. በአካባቢያቸው የሚገኘ እንደ የጠና ተቁም በመለከትና፡፡ የተቁሙ የአገልግሎት ዘርፍ ማን ማን እንዲሆነ፡፡ በየዘርፍ የሚሰጠው አገልግሎት እድገት ማን እንደሚመለሰና የተገልጻዋቸው እርከታን የተመለከቱ መረጃዎች ለበለባቸው የመስከ በንባ እቅርቦ፡፡
- ፪. “ቅርስቶች” በሚል ርዕስ የቅርስቶችንን ማንባብ በሌላ አሳተኗሸው እቅርቦ፡፡

የግንዘብ ማማርኩል ቅጽ

- ፩. ከዚህ በታች በማዕራፍ የቀረበዎን ትምህርት ማን የሆነ አንድተረፈችሁ የምተማሳከሩበት ስንጠረዥ ቁርቃል፡፡ በዚህ መሠረት በአማካናም የማማርኩል ነጥበት ተይሬ ስለመረዳታችሁ እርግጩኝ ካሆናችሁ የ(✓)፣ እርግጩኝ ካሆናችሁ የ(?)፣ መስተኛ ከስተረዳችሁ ደንብ የ(X) ማስከተት በማድረግ ስንጠረዥን አሟል፡፡

ተል ቁ.	የማማርኩል ነጥበት	(✓)	(?)	(X)
1	ስለቅርቡችን የቀረበን የስራ አንጻር ተረዳታቸው፡፡			
2	በኋረፍተነገር ወሰጥ የቃል ክፍያዎን መቅ ስረዳቸው፡፡			
3	ስቃሳት ተመሳሳይኝ ተቃራኒ ፍቃ ሰጥቻለሁ፡፡			
4	ከመንኛው ስነሆን የሚተሳሳይ ማስከተኝኝ ማስቀ ከፍል ወሰጥ ማቀረብ ችግሮቸው፡፡			
5	የውይይት ስርዓትና ተከተለ ማቅርቡችን ባይነት ጥቅምና አምሮዎ ስሆ ተወይይቸው፡፡			
6	ከተለያዥ የመረዳት ማንጠቃቄ የተሰባበበትና የመርዳ ሆሣዎች ካፍል ወሰጥ ማቀረብ ችግሮቸው፡፡			
7	የተሰጠኝነት የስራ አሳጥቻለሁ፡፡			
8	የዘገበ አቀራረብ መመራቸን ተከተለ ይቀረብበትና ዘገበ በንደፋይ ስለገምግሚያስ፡፡			

- ፪. ከዚህ በታች በስነጠረዥ የ(?) ሲኋል የ(X) ማስከተት ያለውችሁባቸውን ነጥበት
በሚገባ ስለከተለፈችው ይረዳ፡፡ የሚሰራቸን ትምህርት ይጠየቁኝሁ አስተ፡፡

ምዕራፍ ወሰት

ወገ

@ MOE, FDI
Not to be rep

የጥዕና ዓለምች፡- ተማሪዎች፣ ይህን የጥዕና ከተማሪዎችሁ
በኋላ፡-

- ✓ የወገ ዓለምናን የሚገኘት ከሰለው የሰነድዎች በርቃ ወር
በማነስቃር ተሰረዘለችሁ፡፡
- ✓ መልክተናት አገባባችሁ የገኘችሁትን ፍቃ ካር በራሳችሁ
አባበል ተገልጻለችሁ፡፡
- ✓ ቅጥያዎችን ተጠቁማችሁ ቅልትን ተረጋላችሁ፡፡
- ✓ ቅጥያዎችን ተጠቁማችሁ ቅልትን ተመሰርቻለችሁ፡፡
- ✓ ለቋለት አገባባዊ ፍቃ ተሰጠለችሁ፡፡
- ✓ ከጽሕፈናዎች ወሰጥ የቋለት ድግግሞዎን፣ ድረታን፣
አለበፈለጊ የቋለት ወሰትን፣ የተሰለቸ ቅልትን በማስወገድ
አቃንታችሁ ተጽኑለችሁ፡፡
- ✓ የፊለት ተፊለት ተጠመናችሁን በማስታወሻ ተይዛለችሁ፡፡
- ✓ ተምሳለቻቸና አያም በይዙውናን ከወገ ዓለምናን ወሰጥ
ለይችችሁ ተመሳሳይሁ፡፡

ቍል 30 ቅዱዎች

- ፩. ለነገሩትና የሚደንበነት ነው?
 - ፪. የምታውቃቃውን የሰነድና የርይል ተናገሩ::
 - ፫. በዕለት ተዕለት ሁይወታችሁ ወገን አውጥታችሁ ቁወቃለችሁ?
የወጪችሁት ሰላምን ርዕስ ጉዳይ ነበር? የምታሰቃውሳትን ተናገሩ::
 - ፬. ቅጥሎ “ወገን” በሚል ርዕስ የሚባባብ ቁርበለችሁል:: ከርዕስ የሚቀመጥ የምታገኘ ይመስላለችሁል? የሚባባብን ካለባችሁ በኋላ የምታችሁ የሚያስፈልጉ እንደነበር አመሳካሩ::

07

ወጣ አጭር፡ ከርዋዋና (ስድ: ፳፻፻፭) እ-ልቦለወቅ የሰነድኬ-ና ከር ነው፡፡
ወጣ እንደ ለቃወሚ ለቦለድ ወንበት ተኩምር፡ ባህር አቅርቦ በመሆኑ ከልደት
እስከተመት እያተርከም፡፡ የሚቀርቡት የአገኔዎች ቁርቃ ከርው ሰ.ሆን፡
እስከወው ከየእለት ገመመኑ ማረጋገጫ ይኖታ ወሰንበት የነበውን መዝገብ
በቀጥታ የሚያውጋበት ነው፡፡ ይፈሰው በገዢያዊ ወደ ወለቱ የተሳለት-ን
ሰምቶ በሚገባ ከሚውቀም በለይ፡ በብሩህ እኩምርው ጉዳያዊን
እንደተረዳቶው ለእንዲበ የሚያስተካከበት ነው፡፡ ይህን ሰ.ያደርግም ወገን
በዳባቶው ለመቶ ይከመለት ስያመር፡ እናን ተደራስያንን ስያስመርር
ለግርምት፡፡ ትንሽ መዝከር ሰ.ልም ለት-ገብረት የህል በቻ ሰቀን
እንደንሰናቶው ያደርጋል፡፡

ከኢትዮ-ሮት አንጻር ሲታይ፡ ወግ አት-ከ-ሮቱን የሚያደረው እንደ አጭር
ለብ ወልድ ሆኖ፤ አንድ የተውስለ ጉዳይ ወይም ነጠለ ቅብጥ ሌይ ነው፡፡
ማናም አት-ከ-ሮቱን በሚያውልበት መንገድ ካጭር ለቦላድ ይለያል፡፡
የአጭር ለቦላድ ተከራክት ግራ ቅኑ የሚያስተብል፤ በቀጥታ መስመር
የሚሸፍ ድኋር ነው፡፡ ለሚብጠ መገለት ቁጥር የለለውን ችግኝም ነገር
አይደገም፡፡ በአንድሩ ወግ ግን ተረጋግ ተምጥምነትና ለልነት አለው፡፡
ስለሆነም ወግ መነሻውን ጉዳይ ደርግሞ፤ አስፈላጊ ይችነው፤ ይህንንም
እንደ ዓላማ ይውስድው እንዲ፤ ወደፊለጭ ጉዳይች እንዲልቦ መገመት
መመለሰለ ይችላል ማለት ነው፡፡

ስለዘሱም ለክ በገዢ ዓለም ገጠመናቸውን እንደምናወጡ ሁሉ፣ እናደኋነር ለለውን ለያስከትል “መዋጥን መዋጥ ለያመጣው” እንዳለውናው ጉዳይ ወር እናገኘና በቅርቡት ያልተዘመና ጉዳያቸው በሚኑም እንደን፣ አይገኘባቸውም፡፡ ለምን በሉ፣ ለሉን እንዲያርጉም ጥብቁ ተወስና የለበትም፡፡ ወደፊትም አቅማው በጥንቃም መንገድ ይነገድል፡፡ ወናው ቁምነትር መነሻውን ዓለማ አውቆ “በምን እስር ይህን እንደ የነሳው?” በሚል አይነት ወደ ወናው ጉዳይ ለመመለስ የሚያደርጉው መከራ መናና በቻ ነው፡፡

አብዛኛውን ጊዜ በወገና ወሰኑ የምናየው ለለው ለበደ ባኩርይ፣ ወናውን ጉዳይና ከሳም እየተቀነጓበት የሚመጠትን እርግዥ ጉዳያቸው በልየ ለደመቻ ለማብራሪት ለል በማውቆድርና በማነሻናር፣ በአስረዱወቻ፣ በትርከቶቻ፣ በተዋሳኑቻ፣ ወዘተ፣ ለጠቀም መቻለ ነው፡፡ ይህ ለህረ በለለቻም እ-ለሁለድ ዓይነቸት ለኖር በቻልም፣ በወገና ወሰኑ የሚናገው ጉን ከነው-በታዊ ለሰቱና እየል በለው ነው፡፡ እነዚ መልእክቶ መሻገር በቻ ለይሆን፣ ለሆ በለው መንገድ እንዲተለለና ያስፈልጋል፡፡ ለዚ ነው እንዳሆህ የወገና ይርሱምቻ እስር የወገና አገማቸው “ነገር በምሳሌ ተቋ በሙርሌ” የሆነው፡፡

ለለው ለይመቀበ ለታና የሚይገባው፣ ተጨማሪ ነጥበ፣ ወገና በደራሰውና በተደራሰው መከከል እንዳቻ ወሰኑው ተውውቷን፣ ጥብቁ ባጠበነትን የመናጠር ባኩርይው ነው፡፡ የነዚ፣ ማለት የደራሰውና የተደራሰው ባጠበነት፣ ከከለተማማሪነትና ከተማማሪነት እሚመካም ዓይነት አይደለም፣ የእለታ የሚገኘነት ዓይነት፡፡ የደራሰው የወያዙነት ዓይነት ነው፣ የእከታዊ ተደማማቻነት ዓይነት፡፡ የደራሰው ይህን ወገና ለለፈ ተፈራድና፣ ተደራሰው “እውነት-ሆኑ ነው!” እያለ፣ በአወጻቻ ለሉን እየተቀነቀ እንደሚመለስ በጠ ወይደታዊና አዘናና ለህረ አለው፡፡ ቁንቃውም በተውን ጊዜ መደበኛ (ክአ-ፍቅር) ለይሆን፣ አመደበኛ (ገንዘብ-ዋጊ) ነው፡፡

በልቦለድ፣ በደራማዊ በሰነጻጥም ሥራዎችም ሆነ በለሎች የኩ-ልቦለድ ሥራዎች ወሰኑ (የህይወት ታሪክን ስርጓዣዎች)፣ የደራሰውን “የኩነት አስራ” ለደዚበስበሰ የሚችሉ አያለ በዚዎችና ማክንያቶች አለ:: በወጣ ወሰኑ ታሪክ የደራሰው ማንነት ለይበት አይችልም:: ደራሰው በአንዳች ጉዳይ ለይ ያለው ስሳቢ ይበልጠኝም ስሚቱና አስተያየቱ ነልቶ ይመጣል:: ተለቻዎችና ወደዚቻዎች:: ምዕቱና “የኩስት ይህን” ት-ዘዑቱ:: ስርጋዊ አድራሻቸ ለሰውር ከማችል በለይ ነው:: “አኩነት አንዳይመስላል” የሚያስበል ዓይነት ወገና ደራሰውም በሆነ አያውጭም::

ከዚህ ሁኔታ መረዳት የሚችሉው የወጣ ደራሰ አንዳችን ጉዳይ በሰነቱ ቁለጥም ለያዊነት (ወይም ለያጠቻም):: በሰነቱ ማረጋገጫ ለይመጥን አንዳሁ በቀመጥ ወይም በይምሳሰው አንዳችን ጉዳይ ለያነስ አይችልም:: ሥራዎችን የኩነት ጉዳይ መበለች የመሆኑን ያህል፣ የሰጠኝው መከለችም ነው:: ስለዚህ በወጣ ወሰኑ የወጥ ማንነት በቻ ለይሆን፣ የወጣ ደርጋዥም ማንነት ባንድ ለይ አበር ይገኘል፣ ይለያልም:: በዚህ ዓይነት ባንድ የሚያስበል፣ ስ-መት እሚያረዳ ዓይነት ወገና ደርጋዥ አውነተኛ አስተካት፣ ወሰኑው ገመናውን አውጥቶ ተንተው አድርሰት አለበየም ለማለት ጉዳቻለችሁ?

የወገና ማንነት በሚመለከት የጥናነማው ጉልህና የመጨረሻ ነጥበ፣ ይጥበትናን በሚመለከት ይሆናል:: መቻዎችም የኩናች ሥራ ይጥበት መደበኛ መልከ የሚችውው:: ደራሰው በአንዳች ጉዳይ ለይ ካለው አተያየትና ከዚህ አተያይ ወር የሚሰናቸ የቋንቋ አጠቃቀም በዚና ችሎታ ለጥረው ነው:: ቁልጥ በለመ በይምሳሰው አንዳተነስው:: ወገና ወይደቻቻዊ እንዲመሆኑ፣ የተማሰኑ፣ የቀጣ፣ ወዘተ፣ ደምጽት በዘመኑ አናገኘበትም:: በወጣ ወሰኑ የሚገኘት ጉኝ ደምጽቶች፣ የት-ሰዘበት፣ የት-ሰበት፣ ግዢም በል የጥናትና የሰርጋዥ ዓይነት ዓይነው:: ጉዳይ ተደራሰያንን አድማ ቁርቦ የሚካከ በሆነ አንድ፣ ጉንጻ የሚያቆስል፣ ወገና የሚያደማ ነው:: ከዚህ የተነስዱ ተደራሰያን ከወጣ ደራሰው ወር “ገዳታውን” እንዲን ሲመያየ አይሰቀጥበቻቸውም:: ይልቀስ በራስ እንደማስና ያህል የዘናድቻቸውል:: ይህ ከዘርዘር ነውች በለይ:: በደምጽ ዘዴ

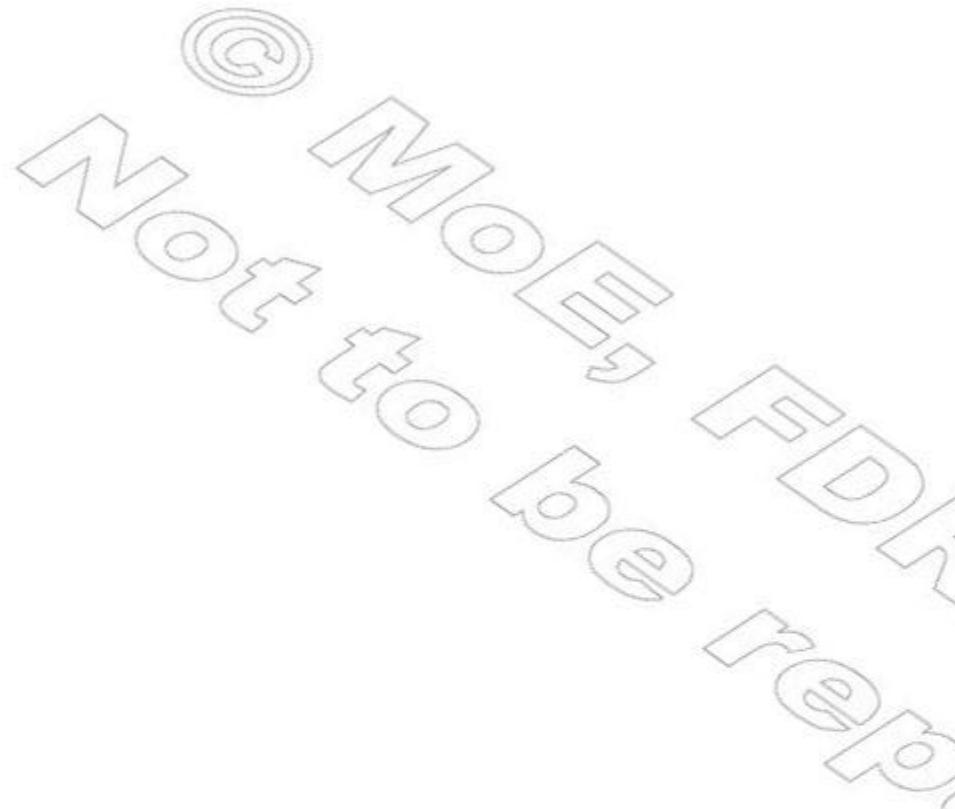
ድግስዥና ወሰኑ አማካይ የሚገኘናናት፡ የሚቀበት ባኩርድ ወጋን ወገን ያለን
ነው ማለት ይችላል፡፡

(Պահեց Ավագուցքը՝ ԲԻՆԱԴ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ 1-6՝ Ապահով Եղանակ ԲՓՀԱ)

ମାନମାନ୍ୟରେ

ክፍል እናድ፡- እናሰሩ መረጃ

፩. ስሚትነት ተያቀዥ በዚንበብ መሰረት ካተሰው አማራጭ መከተል
ተሰማሚያ መሰረት የሚከተል::

- ለ. ከዚህው ገዢው ለእናቸው እንደን መውጥት አይችልም::
 ስ. ለምብዕስ መግለጫ ፍ.ይፋ የለለውን የሚገኘውን ነገር አያስተባም::
 መ. የሚደረጋቸው ወጪ ለለውን ወጪ ከጠራ በቅርቡት የሚያዘመድ::
 በሚገኘው እንደ:: ይደረጋቸዋል::

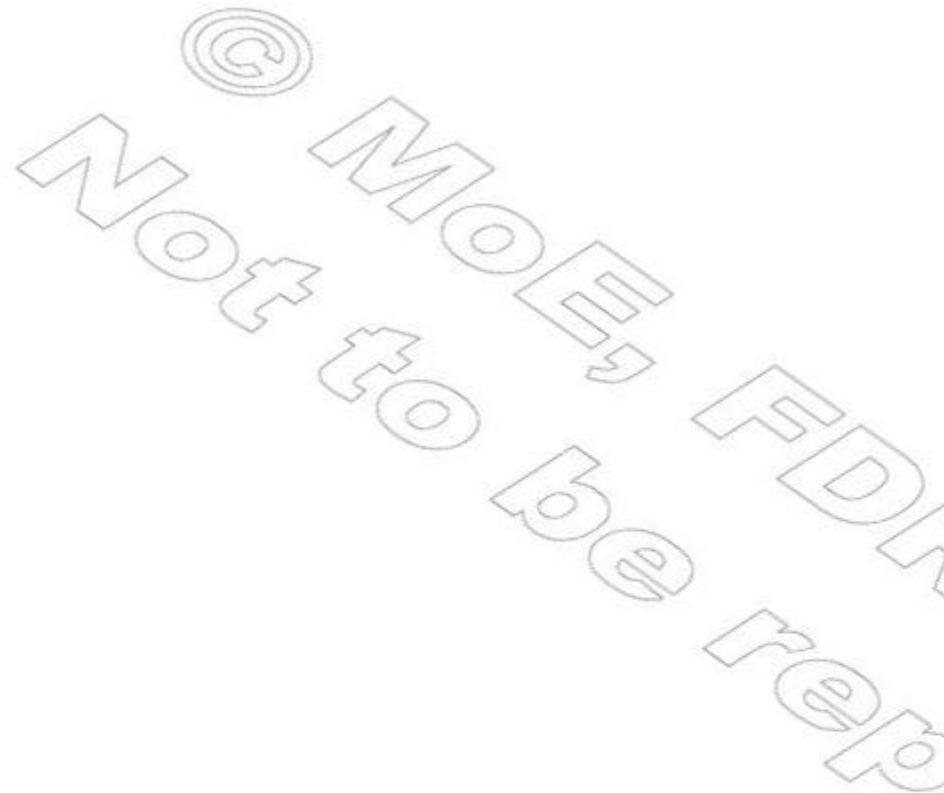
4. “በዚህ ወሰኑ የደረሰው ማንነት ለይበች አይችልም::” ለባል የዚህ ማለት ነው?
 ሆ. በለለው የሰነድዕና ዝርዝር የደረሰው ማንነት ይበች ነው::
 ለ. የዚህ ደረሰኑ ገዢነት ከሚደረጋቸልን በስተቀር የግለጫ ስሳብ አይመጣም::
 ስ. ደረሰው ለለማሚደረጋቸው ወጪ ያለው ስምት:: ተሳታፊ ወደቻቻ
 በፊትና ይጋብረዋል::
 መ. ደረሰው የሚደረጋቸው ወጪ ሰዕስ ገዢው ለለፈ የሚያውስ
 በቻ ነው::

5. የዚህ ቁንቃ _____ ነው::
 ሆ. መደበኛና ዳትናቸዋ
 ለ. መደበኛና ነገዋዋ
 ስ. አ-መደበኛና ገንዘብቸዋ
 መ. አ-መደበኛና ገጥማቸዋ

6. ከሚከተሉት የዚህ ደምጽት ያልሆነው የትናው ነው?
 ሆ. የቀጣና የተዋሳሽ ለ. የምዕትና የስርዳዳ
 ለ. የትናበትና የትርጉት መ. የማዋሁትና የማዘናናት

- ይ. ቅጥቡ በቀረበዕችው ዓይነት ነገሮች መሰጥ ለተከመረዕችው ቅዱትና ማረጋገጫ
 በምንበብ መሠረት አገባበዋ ፈቻቻውን ስጠ::

የዚህ:: በደምጽና ለታች ወጪ ወይደቻቸዋና ገንዘብቸዋ ነው::
 (በጥቃለ:: በደምጽና)

- የኢትዮ ልቦድ ትኩረት ገሮ ቅጽ የሚያስጠል በቀጥታ መሰመር የሚከተሉ ድጋር ነው::
- ወጥ ልልነትና ዘረም ተምጥምነት አለው::
- መልስክቱ መሰርገር በቁ ስይመን ሆኖ በለው መንገድ እንዲተለፈ ያስፈልጋል::
- ወደቅጥ አቅማው በምንም መንገድ ይለጥካል::
- ልክህ ነው እንግዲህ የወጥ ድርሻውች ነባር የወጥ እዝማች "ነገር በምሳሌ ጠቃ በበርለ" የሆነው::
- ሥራው ያንዳች ጉዳይ መበለች የመሆኑን የህል የደረሰው ስብዳና መከተታዊ ነው::
- ወጥ ተደረሰው እውነትና ነው እያለ በአውንታ ሪሳን እየነቀነቀ እንደማማልስ ሆነ ወጪዎችና አዘናኝ ማረጋገጫ አለው::

፩. ማንበብን በመመርከት ከዘህ በታች የቀረበ ዓይነት ነገሮች የያዘትን ማስ ስነወሰን የደረሰችና በቁስ አገልግሎት::

- የወጥ ድራስውና የተደረሰው ጥበበት ከከለተማሸነትና ከተማሸነት የሚመለች እያደለም::
- እንደ ወጥ የሚያነስው ጉዳይ ተደረሰዋንን እና ቅጽ ቁርበ የሚነት በሆነ እንዲ ለንጂ የሚያቆስል:: ወጥና የሚያደማ ነው::
- በወጥ ወሰኑ የወጥ መንገት በቁ ስይመን:: የወጥ ድርሻውም መንገት ባንድ ላይ አገር ይገኘል::

ከፍል ሁለት፡- መናገሪ

- መምህራችሁ የሚጠቀሙችሁን ምንጂው እንዲሁም የምታውቂችውን መረጃዎች፣ መሻሻያችና ሂሳቦች በሚያዘው ስምታችሁን ለቅዴ በመያዝ ያደነቃችሁትን እንደ ወጥ ምረጋገጫ::
- በበድን ሆኖችሁ ከለይ በተሸ ቁጥር እና ያደነቃችሁትን እንደ ወጥ በማሳየት በመጠቀም የወጥ ድጋፍ ከለለው የሰነድዎች አይች (አይርርና ሽያጭ ልብ መለድ፣ ባጥሞና ድጋማ) ይር በለው እንደነትና ለያዘት ላይ ተወያድ፣ በበድን ወጪዎች የደረሰችሁባቸውን የአንድነትና የልቦት ነጥቦች ስነወሰን የደረሰችሁ ጉለሽ::

© MOE, EPA
Not to be reproduced without permission of the copyright holders

(መ.ይ.ይ.ቻ. ወጥ. ከማ.የነስው. ታ.ብጥና አት-ከ-ሮት፡ ከደረሰው
የነት አሻራና ከድምዥቱ አንፃር ከለለው የሰነድኩና አይቻ
በሚለይበትና በሚገኘበትና ነጥብ ላይ ለያተከር ይጠበል፡፡)

፩. በረዳና በተለብዕዋን የሚተለፈና ወቻቻን አዳምጠቻ. ወይም
በታዘዥ የወጪ ወቻቻን አንብብቻ. አንቀን በመምረጥ በተከታይ
ከፍለ ገዢ ለተከፍል የድምዥቻ. በረዳቻ. አባባል አውጻለቻ፡፡
(የሚደመጠት ወቻቻ ከደብዳቤዎች ማህደር ተሮግራም የሚተለፈና
ስተነና ተዘዘዋች፡ በተራራዕ ይህንን ላይ ያተከና ወቻቻ፡ በመንጠረቻ
አጠቃቀምና በአገልግሎት አስተዋጥ ላይ ያተከና ይህንች፡ ወዘተ.
ለማተ ይቻለለ፡፡)

፪. በጥንድ ሆኖቻ. በመውያት ከምንበብ ለለወጥ የተረዳቻቻዎች የኩ
ዋና ተሳይቻ አይገኙ፡፡

ክፍል ስለተ፡- መጽሑፍ

ድብዳታዊ ከሚስተካት

«ነማው መንገድ ፍንድታ ይሆናል እታወ...» የሚልኝ «ነት ለመሆኑ አለበ ነበር» በትላት፡ «እናዚህ እኔ አያምረኝም ...» የሚልቻሁ እናነት ለው ነው፡፡ «ምት ነው ያለማረሁ» በለቻሁ ከጠየቻቻሁት፡ መመለስ የሚቻል እናነት እናደለም፡፡ ሆኖም እንተኩን ወደተለበቱ በቻዎች እናደረገት፡ ለለል ይከም በለቻ ደምዕ፡ በእርታቸ በሚያውጥቻው አናጻጥቶ ቅልቱ ወርድ እና እንደሚበላጥቻሁ አትጠራውና፡፡ ዓይነወናቻሁ ለገዢቻል፡፡

እልመታዊ አመለካከት ያለው ለው በንግድም ይሁን በሥራ አለም፡ በለላም፡ በለላም፡ መ.የ (ትልቅ ደረጃ ሌይ የሚያደርሰም በ.ሆን)፡ በአስተዳደርና በቀቅር፡ በአድራሻና በመሰሰለት ማህበራዊ ግንኑነቶች ወሰጥ በቻ በታ የገኘ የሚይመለው ነው፡፡ በኋ ብሔት፡ የትም በትሔቅ «ማን ያውቻል አሉት ከዚ በለ...» የሚል፡ የጥርጋና መነበር የሚይለው፡ ከተውን ነበር አለበት ልል የሚያስት፡ ቅንቀት አድማው ለው በተአምር አታጠም፡፡ እንዲሁ እናነት ለው ምግባር የሚያለምበው፡ መንገዶን የሚጠውና የበር ፍይሳን ሁሉ የሚያስተካለው ማረጋገጫ በሚይለው ደብቻ ስሳቢ እያተዋጠ ነው፡፡

በየሳሌዎ እነጋጌዎችን ደመት «እ. በታለበ ያው በገለ ነው» አለቻ ይባላ እንዲ፡ «ምንጫይም በ.ሆን ተጠቁሙን አናው-ቁም» በማለት ያለገባ ማማረርናን መ.የ አድርጋው የዋጥ፡ ከለወቻም መከከል አለ፡፡ ጉዳይ ከሱስ ወር መሰላቶች፡ ለለው ከደረሰበት ደረጃ አለመድረሰ፡ «የህይወት መከራታዊ ቅልጊ እናል ነው» በማል እናነት መጠመድ፡ አካባቢንና ማህበራዊ ከርድ መጥነትና በውጭጠዋ ፍርድ መጠከላከል ሁሉ ያለበት ደመሰለቶች፡፡

በመሰረም በተቻ እኩበበ በትሔቅ፡ ነገሮችን ማለማ አድርጋው የሚያደር ለለለው የሚያሳይ ለዋጥ አሉ፡፡ እነዚህ ለዋጥ፡ የተነነነት ነገሮች እንዲይለ፡ የተወስሰበ ችግርች እንዲይደሩ፡ እናነትና መሰረም የሚያሆኑ ዓይነቶች፡ እናደሰው በማጥናበት ፍርድ እና ቅንቀት በተዋጠበት አለም፡ ለለው እንዲጠበ ይፈልጋለ፡፡ ወል የለውም በለው በምናን

የሚያያዥነትና የሂሳቸውን ማህበራዊ አመለካከት፣ ወደ ለለው ለማጋገጥ ይተረሰለ::

እልመታዊ አመለካከት ወደፊጥልኩ ይረዳ ባይደረሰው ከመጥና እጥነት ጋር አብዛኛ የተወለደ የህል ይችልናል:: መሰመር የንግድ ገዢ ስራ ነው ይኖ ይኖ ነገር የለበትም:: «እንዳሁ እንዳሁ ለሆነ ነው» ለማል ቅና አስተዳደብ፣ የሂሳቸው ነው:: ለእንዳሁ አይነቱ በኋህ የሚችለና ተስፋ፣ አማራዊ የለለው አቅራቢው መልስ «አይሁንም፣ አያምረኝም» በቋ ነው::

በበርሃም አካባቢ የሚኖር የለምተኩ፣ ሁሉ ነገር የሚያጥመው፣ አዲስ አበባ የሚያሰጠረዋገኘ ከነበረው ለማድ ለየት ያለ አገማማማሪ እንዲ፣ የሚያሰጠረዋ ነው:: ለሰኔ በመሰረያ በቱ የሚንቀሳቀስ ለውጥ በጥቅስ ቁጥጥ በለ የለ የኩው:: «የሂሳቸው ስው የት አለበት በቱ በት መሰላምት?» ከእኔ አማይደረግት አባባል የት:: በለ ግምት፣ ዘዴው ነገሮች፣ ተተለከው ከርፏኩ፣ ደጥነት ከፏየ ስራና ነው:: በለ ግምት፣ አለቁዎ እኩን አጋፍጎ ለዘርር የሚውል፣ የአፈጻሚ በመታዘዣ ቁጥጥ መሰታወቻቸውን ደንጋጌው ማየት ያለ የሚለቸው፣ አባባል የሚንም ማጠራቀሚያ፣ የሚከተውቁያ ለለቁዎ እኩን እኩን መለጠፈያ፣ ለለከ ሁሉ የሚንም መጠወች ነው:: መመረርና ማማረር የገልጻወቻቸውን እንደመሆኑ፣ የያውና የለማው በያበሳው አያሳገርምም:: ወንበሩ ለባድ፣ ቁልፍ መማማ፣ የሚቀበበት ወረቀት ተከራ እያሆነ ይታየዋል:: «በበርሃም ያለ ተስቃቃለሁ» ከሚል ይልቀ፣ የለለ በንጂና ተንና በማሳቢ እያደለን በንጂል እርካታ ይኝነል::

የመሰረያ በቱን የለምተኩ በዘሱ እንሰራውና ለለቁጥን መቀበ አድርገን ነገሮችን እንቀበው:: ሁሉ ነገር የሚያጥማቸው፣ ከደገኝ ይልቀ፣ ከፈኩው በቋ የሚታሰኝው ባለበበት በተለያየ የሚህበራዊ ሆኖው መሰከት ይገኝለ:: «አብዛ የሚባል ተማሪ የታለ ሆኖ» የሚል መምህር፣ የበት ለረተቸውን ሁሉ ገዢ ለባና ቁጥራ አድርጋ የምታይ እመበት፣ የሂሳቸውን ማመን የሚያችል ባለመከናና፣ የሚገዢውን እቅ ሁሉ

የሚጠረውን ገዢታና በየበታው አለ፡፡ አንድንድ ገዢ የሚከል የሚጠረውን አንድንድ ገዢ እና የሚያጠና ስው፡፡ አቅን ታጥበ ገዢ ቁጥር ከሚለቱ፡ አካባቢውን ከመረጃ ተነስተ ለገለምና ለይጠጥማችሁ ይችላል፡፡ ይሸ፡ ይሸ ሆኖታ አንድበርው ስው መመረርና መብናዎች ይችከልበታል፡፡

(መስቀል ማተሚያዎች የሚስት ደንብ ስት መቶ፡ 1992፡ 21-30)

፩. ከዚህ ስት ገዢ ተመኑን አንድወጊን ስው፡ እስቴ አናንተም በዚህ ስምንት የሚያጠጥማችሁን ሁሉ በማስታወሻ ከመዘገበችሁ በኋላ፡ የእድማጥን ቁስብ ይዘባል የሚከተሉን አንድ ገዢ ተመኑ በመምረጥ ስከፍድ ንጽሕችሁ አንቀጽዎች፡፡

፪. በማከተሉት ዓይነት ነገሮች ወሰን የተደረሰ፡ የተሰጠው፡ የተደረሰ አንድሆም ስያስፈልጉ የገበ የውስ ቅዱትና ሂደት ይገኘል፡፡ በጥንድ በመሆኑ በማስተካከል ስለፈት ቅዱትና ሂደቱን በሰላም ቅዱት በመተካት ዓይነት ነገሮችን አንዳንድ አስተካክለችሁ ይሸ፡፡

የሚለ፡ ዓይነቶች፡ ስርዓት ስውነት ላይ ነው፡፡

መሰረት፡ ስር ላይ ላይ ነው፡፡ ወይም ስውነት ላይ ነው፡፡

1. ወተት የመሰሰው ጥርስ ከሸፍና አልጠኑም፡፡
2. ወደዚን ወንበር ወሰድ በለው፡ «የቆሙ ተጠቀሙ ይባላል» አለኝ፡፡
3. የለው ለቻ በልቦናው አስቦ የሰራው ነገሮ አያያዝመውም፡፡
4. እኔ በለፈና አምናለሁ፡ እኔ የሚከተሉት በለው ተግባር አልሰማኑም፡፡
5. በረዳም የሰማሁት የተረፈና አይደረም ሆኖ ገዢ፡ ወሰኖችና ለቦን ሰጠረቻል፡፡
6. አሁን ባኩሩና በመሆኑ ቅዱር የደብ ገዢ ይመሆል፡፡
7. ሆኖ ለፍት ባላገኘ ዓይ ተምህርት በት በስጠና አልገኘም ነበር፡፡
8. በተማረዥ ቅና በዓል አካባቢው ስነወርቻት ላይ በከሚረቻን የወሰድነው የሚሰል፡፡

9. አው-ቶ-ስ ይገኚ አስከ የኩስ መንገድ ከመጣሁ በኋላ የቀረውን በኋላ
ነኩስ-ት:::

የቁጥር አጠቃቀም

በቁጥር የምንገልጽውን ሁሉም መልክ፣ ስማት፣ ደምጽ፣ ምት፣
ቁርድ፣ አውማመጥ፣ ጥያም፣ መዘተ፣ ለአንበሳ፣ በማግባው-
መንገድ ለማስተላለፍ የቀለት የሚጠቃቻና አጠቃቀማችን
ትልቅ ደርሻ አለው:: ለምሳሌ፣ እንደ መጣት ለጽዋዕችው-
በማግራው ይገባበ እኔ መናጠ ይህ በሁኔም፣ እንደን በልበ
አፈቀርብ:: "የሚል ዓረፍተነገር በያስናር፣ «መናጠ ደሆ»፣
«በልበ አፈቀርብ»፣ የሚለት ሁሉት ደረጃ ይታይባቸዋል::
የዚናደቂም ደሆ ከተባለ የሚናግ የለለው እንዲሆነ፣ ማናቀርም
"በልበ" እንደማያድር የሚታወቁ ነው:: ከዚህ ይለቅ "እኔ ደሆ
በሁኔም እንደን አፈቀርብ::"በሚል በጀትው ዓይነት ማስ-
ሳይድበሰበ ባቻና ለመተላለፍ በበቻ ነበር:: እናንተም በዚህ
ከይተት ከጽሁፍ-ቃጥሮ የቀለት ደረጃ፣ የተሰለበ ቅለት፣
የማያስፈልግ መሰትናና ደግሞምናን ማስወገድ ይኖርባቸዋል::

ከፍደ አፈት::- ስነወሰን

፩. በሚከተለው በንጠረዥ የእጋጌና የሚስራ ቁጥያዎች ያረፈባቸው
ቁስት ተስተተዋል:: በተፈ ቁጥር 1 እና 2 ስያ በተከተለው ምሳሌ መሰረት
በንጠረዥን አማስ::

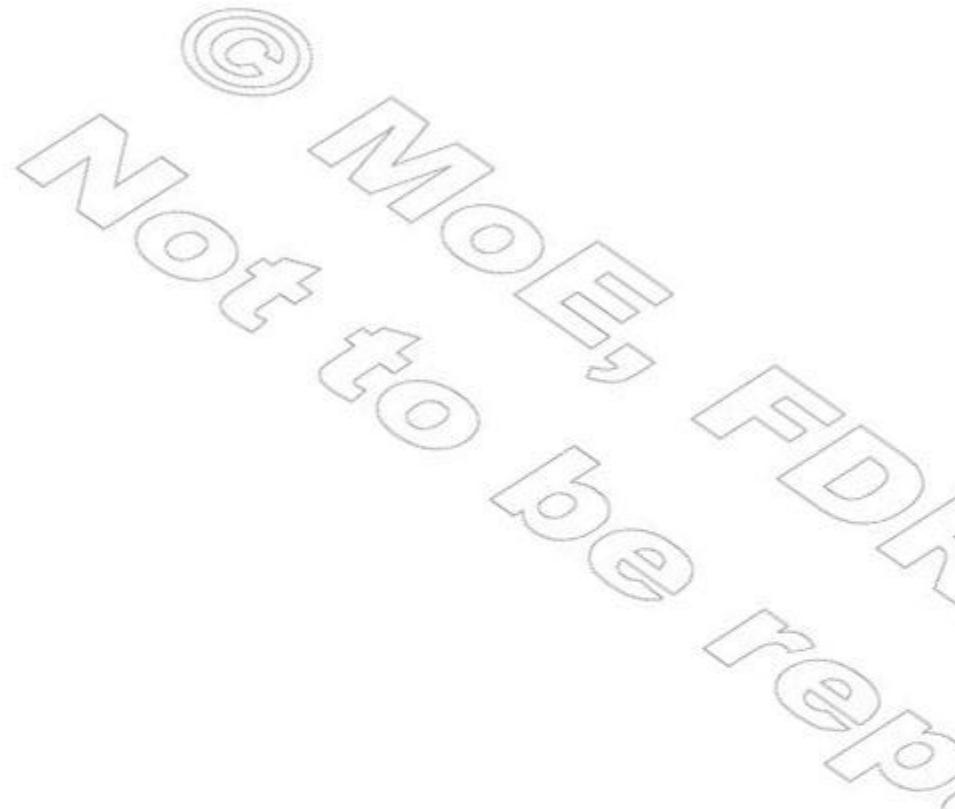
ተ.ቁ	ቋል	ቁጥር መስተዳደር	የቁጥር ማስቀመጥ ከዚህት	የቁጥር ማስቀመጥ ተሟበር
1	መንኛሻዎ	- እሱ	የምስክር ቁጥር	ቁጥር መስፈርቶት
2	ትምህርኑ በታችን	- እኩን	የርበታ ቁጥር	አገናዘጋ, አስቀነት
3	ዘናወጣ			
4	ወታደርነት			
5	ንጥቃያ			
6	ፈጻች			
7	መርክ			
8	ዘመርን			
9	ሰበራችሁ			
10	ፈጻራ			

የእርባታና የምስክር ቁጥር ማስቀመጥ

ስለ እርባታና የምስክር ቁጥርዎች ሰነድ፣ በቅድመኩር “ምዕራድ
የንድን ነው?” የሚለውን መመለከት መቋሚ ነው::

ማስቀመጥ:- ትርጉም አዘል የሆኑ፣ ወደ ለለምት ትርጉም ያለችው
አሁን ለተከናወል የሚይችል የመጨረሻው ከዚል ነው::
ምዕራድ፣ በሁለት ይከፈልል::

1. ነፃ ማስቀመጥ፣ እራስተን ቅሉ የሚችም ትርጉም አዘል አሁን
ነው:: የሚለ፣ ወንገት፣ ሁኔታ፣ አንበሳ፣ ፍጥረ ...
2. እስር(ጥንና) ማስቀመጥ:- ወደ ነፃ ማስቀመጥ ካልተጠረ
በስተቀር፣ እራስተን ቅሉ የሚችም ጥንና ማስቀመጥ ነው::

ግዢዢ: ቁጥር ቁጥር [-አቶ]

[ቁጥር] አራሻን ቅለው ስለሚፈጻሚ ነው ምዕራፍ ስ.ሆን፡
[-አቶ] ደንብ አራሻን ቅለው የሚፈጻሚ ጥገና ምክላድ፡
ነው፡፡

ጥገና ምክላድ የአርባታና የምስራታ ቁጥርዎች በመባል
በሁለት ይከፈልለ፡፡

፩. የአርባታ ቁጥር ማስከበድ፡- የተጠገበትን ቅል፡ የቁል
ከፍለትን ስይለውው ቁጥርን፡ መደበት፡ ልታውን፡
መያወን፡ እምርካትን ለማመልከት የሚገባው ጥገና ምዕራፍ
ናቸው፡፡ ከዚያ ባሳሳው ማማለ፡ [ቁጥር] የሚለው ቅል [-
አቶ]ን አስተካክተ በቀጥር በዘመድል፡፡ ካርድ ጥን፡ የቁል
ከፍለ አሁንም ስምምነት፡፡ ስለዚህም እንደ [-አቶ] ያለ
የተጠገበትን ቅል የቁልከፍለ የሚፈለውው ስ.ሆን የአርባታ
ቁጥር ምዕራፍ በመባል ይችውቋለ፡፡

፪. የምስራታ ቁጥር ማስከበድ፡- የተጠገበትን ቅል፡ የቁል
ከፍለትን የሚለውው ዓቸው፡፡

ግዢዢ፡ ማስፈጸም ማስፈጸም [-አዋ]

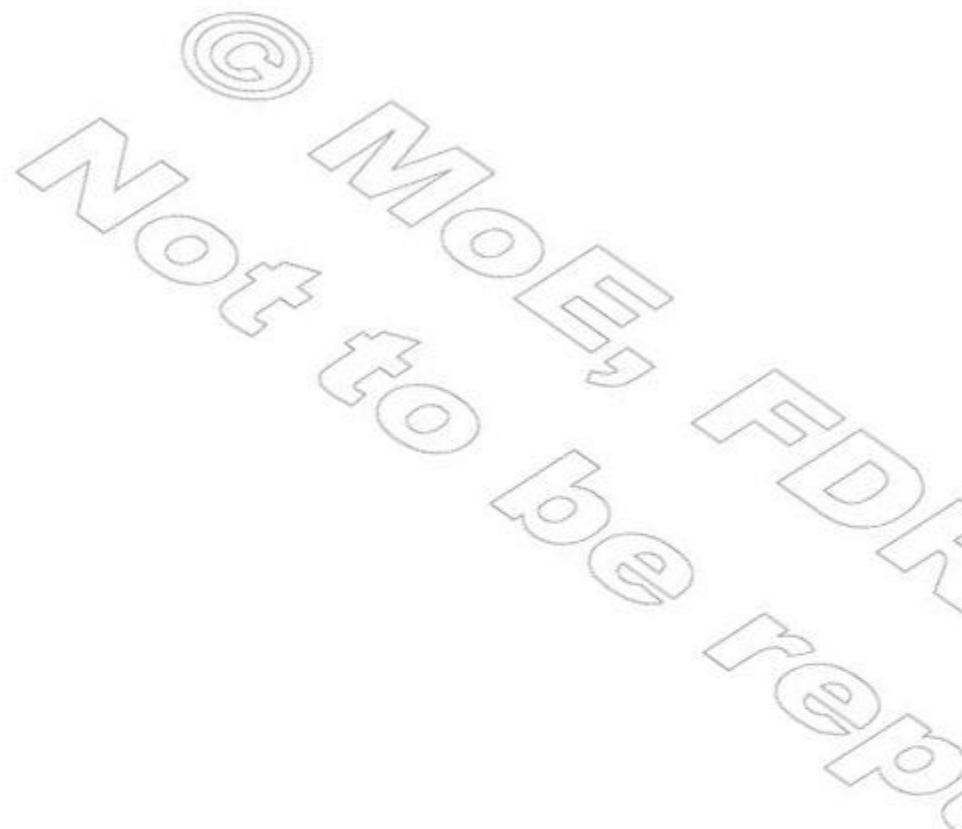
[-አዋ] የተሰኞው ቁጥል መስራት ምዕራፍ ማስፈጸም በሚለው
ለም ላይ ተጠማቶ፡፡ በቁል አፍለ ላም የነበረውን ቅል ወደ
ቁጥልነት ለውጭታል፡፡ ስለዚህም እንደ [-አዋ] ያለ ጥገና
ምዕራፍ የምስራታ ጥገና ምዕራፍ በመባል ይችውቋለ፡፡

፩. ከዚህ በታች በተሰጠ ቁጥያዊ በምሳሌው መከራታ እንደ እንደ ቀል እያደበችሁ ወይም እያመስረታችሁ የቁጥያ ምርመራዎችን ተግባር በስኅ::

ተ.ቁ	ቁጥያ ምርመራ	ቁል	የቁጥያው ግዢነት	የቁጥያው ተግባር
1	- እ	ሙቅርብ	የአጋጣት	ዘርፍነትን ማመልከት
2	- እታ			
3	- ክም			
4	- ክም			
5	- እ			
6	- ል			
7	- ን			

ክፍል እምነት:- ስነዥና

- ወገን በማለው የሚገባበት ወሰኑ የለ አይበወችን ነቅድችሁ በማውጣት ዓይነታችውን ባለው በምንባበት የየዘትናን ሁኔታ ባጠሩ አበራራ::
- በክፍል ስስት በቀረበው ወገን የሚለው ወሰኑ የለ አይበወችን የሚለው ወገን ወሰኑ የለትን አይበወች አገልግሎት አርብወችሁ መልእከታችውን አበራራ::
- ከዘረዘሩትናችው አይበወች አገልግሎት ወሰኑ ተምሳሌትና እያም አይበወችን በመለያት፣ እንደሆነ የደረሰሰውን ሁኔታ አገልግሎት እያም ተምሳሌው ማስተካከለ እንደሆነ ባጠሩ አበራራ::
- ከመዘመናት፣ ከጋብዙውና ከመጽሐፍች እንደ ወገን ለልጋችሁ ካነበረችሁ በኋላ፣ ተምሳሌትና እያም አይበወችን በመለያት የደረሰሰውን ሁኔታ እንደሆነ ማረመቀ እንደሆነ በእንደ እንቀጽ አበራራ::

ተምሳለትና አያም አይበ

1. ተምሳለት አይበ

ተምሳለት አይበ የሚሰለው አንድ ነገር ለሌላ ነገር በምሳለትና የሚመከልበትና ወከሬን በተወካይ አማካኝነት አገልግሎት ለማሳያት የሚያገለግል የዘይሬ አይነት ነው::

ምሳሌ ሆ. የሰራሩ አድባር ነው ተረጋግጧ::

ለ. አምሳካ ፍል ባደረሰ ማረጋገጫ ስብት አለበትም::

በሁሉም የሚሰለውን ወሰጥ በቅድም ተከተል አድባር፣ ፍል የሚሰለት ቅልት ተምሳለታዊ ዓይነት አገልግሎት አገልግሎት አገልግሎት አገልግሎት ነው::

ምሳሌ ሆ. አድባር ለተልቃቃ፣ ለበለ ገርማ ጥገና፣ ለንጂ::

ለመመዘገብ ተምሳለት ነው::

ምሳሌ ሆ. ፍል የአጋራ ክፍያ የልዕ ተምሳለት ነው::

ተምሳለት በዚሁት የወከልና ደረጃዎች ይከላለል:: እነዚህ:: አለም አቀፍዋ ተምሳለት:: እንደዋ ወይም ተለምዶአዋ ተምሳለትና ግለዋ ተምሳለት ዓይነት:: ከላይ በምሳለት የቀረበትም እንደዋ ወይም ተለምዶአዋ ተምሳለታዊ ዓይነት::

2. አያም አይበ

ሁሉት ተቋርና ሁሉበትን በመሆኑ በመጀመሪያ እንዲሰጠት ወይም እንዲበበት እውነት የሚይመስል (አይ፣ የሚያስችል) ስሜ:: እየቀደ ለይሰበት እውነትነት እየተገለጠ የሚሸጋል (አይ፣ የሚያስችል) ነው:: መጠረዥውም "አይ" እና "አይ" ከሚሰለት ቅልት የተገኘ መሆኑን ለበለ በለ::

ምሳሌ ሆ. ተከናወ አያም እስከሰኑን ለምቻል::

ለ. እኔ-ወ-ንድለም የቀበረ ሪ-ወ- ነው::

በምክብ ၅. እስከሰታ ባለም በደብታ ገዢ በፊጥታ የሚከናወን
መ-ዘምር በመሆኑ አይበውን በመጀመርያ ስናነበው-
እንደት እያለቀሰ እስከሰታ ይውረዳል? እናል ይሆናል::
ቆይታን ስናነበው ገን በጥልቅ ተዘጋጀ አለበለዣም
ከመጠን ባለፈ ይሰታ ተመጋን እያነበን ስሚታቸንን
በወጪ የምንገልጽበት አጋጣሚ ይኖራል::

በምክብ ፳. አባባለን በመጀመርያ ስናየው “እንደ ለው ለ-ሳን
ከገድ እንደት የራሳ-ን ልብ መቀበር ይቻላል?” እናል
የሆናል:: ቆይታን ስናነበው ገን ለው-የው በግዢ እኩ
ግዢ አልሰማ በለው መደቀ የሚል መልዕክት
ያስተላለፈል::

የጥምስኬና ማጠቃለያ

በዚህ ማጽረፍ የወገን ምንነት ከስለው የስነዱ አይችልም እና አያያዝነት ስሜነት ቁጥርናዚ:: ወገን አጥር አርቃዋሪ እና ለሚደምሮ የስነዱ አርሱ መሆኑን:: ከዚያ ከዚያ አንጻር በንጂ ቅጂ ስሸፍ ማጠቃለት ከዚያ ለሚደምሮ ቅጂ ስሸፍ በጥምስኬ እና ማጠቃለያ:: ከዚያ በሚያውቃለበት መግለጫ አንድሚሰም ተመልከተና:: በዚህ ከፍር አጥር ለሚደምሮ ቅጂ ስሸፍ ተመልከተ ቅጂ ስሸፍ የስነዱ ምንም ነገር አንድሚያስገባና ተፈተም ተደረም አንድሚታይበት:: በአንጻር ወገን ተፈተም ተመልከተ ስል አንድሆነ ተፈተና::

ወገን በኋው ቅጂ ምሳሌ አርሱ ገዢዎችን ስሜነረዳት ሰራ ስሜነረዳርና ስሜነያዚ:: በስለረዳቸው:: በተርከቶች:: በምስራቶች:: ወዘተ መጠቀምና:: ለስለው የስነዱ አይችልም እና ለሚደምሮ ቅጂ ስሸፍ በጥምስኬ እና ማጠቃለያ:: ወገን ከድምስተ አንጻር ለተጨማሪ አስተቶች አይሰው አንድሚገኘ ተመልከተና:: ወገን ከድምስተ አንጻር ለተጨማሪ አስተቶች ገዢ የተዘጋጀት:: የተጋጀት:: የምስክና የስርዱ አንድ:: የቀጣ የተግኝቸው:: ወዘተ አንድሚያይም ተመልከተና::

በዚህ በኋው ወገናን አንጻጌን ፍቃ አሳይቷውን በፈጥቶች አሳይል ገዢዎች:: የተጨማሪ ቅጂዎች አገባባዊ ፍቃ ከመስረታቸኝም በስራ:: ከዚያ ወጪ የቃል ደንብምስና:: ደረሰና:: አስተዲሰን ወጪዎች:: የተሰለቸ ቅጂዎች አስወገንድና:: የየወሰት ገጠመኝናን ስሜነታወሻ በመግለጫ ወገን ተፈተና:: ከዚህ በተጨማሪው:: ለስለረዳቸው ምስረዳ ቅጂዎች ምስረዳ ምስረዳ ቅጂዎች በንጂ አይሰው:: ምስረዳ ተርጉም እኩል የሆነ:: ወደ ለስለው ተርጉም ወደቶች አሸያቸ ለስለረዳቸው የሚደኝነት የመጨረሻው ከፍር መሆኑን ተመልከተና:: ምስረዳን በንግድ በአስር (ጥንቃ) ምስረዳ በመከፈል በመስራ አስድንገናን ከሚደቻቸኝም በስራ:: እኩል (ጥንቃ) ምስረዳን በሆነት (በአድባቸው በመስራ ቅጂዎች ምስረዳ) ከፍርን አስፈጻሚነ:: በመጨረሻው ተመስክሱ አያያዝ ከይጠቀና በመስረትና ከዚያ ወጪ በመነቀበ ለሆነዎች ማድመቻቸነት የዋጋዎችን ሆኖታ መርምረና::

የከለኩ ትምህር

- ፩. በወገና በአዋጅ ለበደረሰ መከከል ያለውን አንድነትና ለያነትን ተለክ::
- ፪. ለሆነቱ የተምሳለት አይበ ክፍልም ነው (አለማቁቀቃዊ፡ተለምራሳዊና የለም
ተምሳለት) የሚሰጥ ሁሉት ሁሉት አይበያወ አገልለጭን
ከለጭሁ በቋላ፣ ለሁሳብ ማተያዎት የዋልበትን ሁኔታ አበረሩ::
- ፫. ወገን አ- ለበደረሰ የሰነድኩና አር የሚያስገኘው ነጥበ ወጪናን ነው?
- ፬. ከመጀመሪያት፣ ከመጀመሪያችና ከጋብዢ አንድ ወገን ለልጭሁ
ከለጭሁ በቋላ፣ የሚመለከት ሁኔታ አገልለጭ
ለቀማችሁ በማውጣት፣ ሁኔታ አገልለጭ በማሳያት በከል የተወጠትን
ማና በጽሁኑ አበረሩ::
- ፭. የሚከተሉትን ቅልት በዋልበድ ተንትናቸው::

 1. ወላጭች
 2. መተከከለን
 3. ወረጃዎን
 4. መልማያን
 5. ቁርደናውን

የግንዘብ ማመሳከራዊ ቅጽ

እ ከዚህ በታች በዘዚህ ምልክና የቀረበዎን ትምህርት ማን የህል እንደተረዳችሁ የሚታመሳከሩበት ስነጠረዥ ቅርንጫ:: በዘዚህ መመሪያ በአማካናን የሚመሳከራዊ ነጥበት ተያዙ ስለመረዳታችሁ እርግጩኝ ከሚኖሩ የ (v):: እርግጩኝ ካልሚኖሩ የ (?):: መስተኛ ከሚከተለው ይገም የ (X) ምልክት በሚደረገ ስነጠረዥን አሟሮ::

ተ.ቁ.	የሚመሳከራዊ ነጥበት	(v)	(?)	(X)
1	ወን ካለበት የሚነገሩበኩ ዘርፍ ጽሑፍ የስዕት አምድናና ለሆነት ተረዳችለሁ::			
2	ስቃሳት ስርጻዊ ምመራታ የሚያገባባት ቅጽም ምልክቶችን ተግባር መግለጫ ቅጽለሁ::			
3	ከሚቀርብዎት የስዕት ወሰን ስስመራባት ቅጽነን ለይች አውጥችለሁ::			
4	የነበብነትና የፊመተነትና ወን የደንቅነበበትና ምክንያት በፈጸመ አበባል መግለጫ ቅጽለሁ::			
5	የደህንነት ገጠመናን በማስታወሻ በመቻዬ ተከታተችለሁ::			
6	ከወን ወሰን አይበምችን ለይች አውጥችለሁ::			
7	ተምሳሳትና አያም አይበምችን ከወን የስዕት ውሰን ለይች አውጥችለሁ::			

ቋ. ከዚህ በገዢ በስነጠረዥ የ (?) እና የ (X) ምልክት ይደረግሟባቸውን ነጥበት
በሚገባ እስከተረዳችው ይረዳ:: የሚልኝና ትምህርት ይጋግጣች ካልሆነ::

ምዕራፍ አራት

ሰበሰ

@ MOE, FDI
Not to be rep

የሞዕራፍ ዓለማውች፡- ተማሪዎች! ይህን ዘዕራፍ ከተማሪዎች
በኋላ፡-

- ✓ ለቍለት ተመሳሳይ ተቁራሪ ፍቃ ተሰጣለችሁ፡፡
- ✓ ቅለትን በየቁል ከፍለውችው ተመድባለችሁ፡፡
- ✓ የተነወሩ፡፡ ወቶ-መጥና የእራዳ ቅለትን በመለያት በተገበ
ቁለት ተተክለችሁ፡፡
- ✓ ለቍለት አውጥቃዊ መዝገበ ቅለዋ ፍቃ ተሰጣለችሁ፡፡
- ✓ ለቍለት አማራይቃዊ ፍኩረይቃ ፍቃ ተሰጣለችሁ፡፡
- ✓ ከድኬና ወሰጥ አስፈላጊና አለፈፈላጊ የሆነ ፍሰብን
ለያዥችሁ ተገልጻለችሁ፡፡
- ✓ ከተለያየ የመረጃ የሚጠቁ የምታገናችውን መረጃዎች
በሽፈርቶችሁ ወይም በንግግራችሁ ወሰጥ ተጠቀማለችሁ፡፡
- ✓ የእንቀጽ ማስፈጸም ስልቶችን በመጠቀም እንቀጽ
ትግኑለችሁ፡፡
- ✓ የሰነድና ፍሰብ ነገር የሆነ ተጠቀም የግዢትና የትልዕናን የሚከተሉ
ታብራራለችሁ፡፡
- ✓ ከልቦለድ ወሰጥ ቅዱትና ተልዕናን በማውጣት ተገልጻለችሁ፡፡
- ✓ የልቦለድ ማቅረቢያ ዘዴን (ስልቶች) የሚከተሉ ተብራራለችሁ፡፡

© MOE, FDI
Not to be reproduced

ቁድሙ ንብረት የመወያዥ ነጥሮች

በበድን ሆኖችሁ ተከታታይ ማስታወሻ በማንበብና በእስራር ከፍል
ስላለሁለድ የተማራችሁትን በማስታወሻ በቀረቡት የመወያዥ ተያቀዥች
አይ አሳይ ተለዋወጠ:: የደረሰችሁበትንም በበድን መረጃዎች አማካይነት
በቋል ተናገሩ::

ልቦላድ

ልቦላድ ከደራሰው የመናገድ ላጋራ የሚመነች:: የሰውን አይወቻ
ለይ ላይ መልካች በተመሳሳይ ለመቅረብ የሚያስችል:: በቀመ. ዓን
አውነት ያልሆነ የከነጥበበ ሥራ ነው:: ለቦላድ በአውነት ዓለም
በወያዥ የህይወት ገመና ከተፈልጊዜው ለረዳም ከሚችለው
በከይናው ግንባበና አመልካከት ተቀናይ የሚቀርብ የሚህበረሰብ
ቀኑዋና ሁሉም ገጽ የሚታይበት ከነታዊ ሥራ ነው:: የልቦላድ
የመንትን በወገት ለመረዳት የልቦላድ ባህሪያትን ለህልወናው
መሠረት የሚተካትን ፍርድ ነገሮች በዘርዝር ማየቱ ተቋማ ይሆናል::
የልቦላድ ፍርድ ነገሮች ወይም አላማውያን ተብሎው የሚታወቁት
ታረክ:: ተልሆነ:: ባቻት:: ገባወራ:: መቻት:: ምብጥና አንዳር
የተሰነት ዓይነት ነው:: እነዚህ የልቦላድ ፍርድ ነገሮች ለአጠናን
አንዳያመች ተለያተው ተጠና እንዲ:: በአንድ ለቦላድ ወሰጥ
በተናጠል ወገን ተለያተው ለየበታቸው የሚገኘ አይደለም::

(ዘመን አስተያየት የኢትዮጵያ መሠራተኞች፣ 1992፣ 152-154)

1. “ልቦላድ በቀመ. አውነት ያልሆነ የከነጥበበ ሥራ ነው” ለባለ::
በልቦላድ ወሰጥ አውነት የለም ለማለት ነው::?
2. የልቦላድ አላማውያንን ከዘረዘሩትና በቻላ የተማራችሁትዎን
የልተማራችሁትዎን ላይ፣ የምታወቁቸውን በየትናው የከፍል ያረጋ
አንዳተማራችሁትዎ ባለ::

3. ለቦላድ የሚሆንረሰቦትን ቁሳዊና ህለናዊ ገጽታ የሚያሳያው እንደሸቱ ነው?
 4. የልቦላድ አላማውያን በእኔና ለቦላድ ወሰኑ በተናጠል ለየብቻው የሚገኘ አይደለም የሚሰለው ለምንድነው?

የኢትዮጵያ ተስፋና ነዋት

ልቦለድ የሰው ለች የገዢ ዓለም የእለት ተእለት ገመዥ ነገበረች እና ሰመዥ ሰድርሰቱ መድርሱት መሠራቱን ከሚጥልባቸው የልቦለድ እለበውምን መከከል ችግኝ የተዋቀረበት ችግሮና በትልሙ ወሰን የሚውጫበት ወች ተመቻሽ ዓይነው::

ትልም በእናድ ለቦለድ ታሪክ ወሰጥ ሙንድ? ለምን ተደረገ? በእና
እናጠዥ የምናገኘው መልስ ነው:: ስለዚህም በገባዕወርያት አማካይነት
በኩሉ ቅድም ተከተል የተከናወነ ሆነቶችን ይ እነዚህ ሆነቶች
እንደፈጸም አነስተኛ የነበረ ምክንያቶችንና ያስከተልቸውን ውጤቶች ባንድ
ገዢ አቅራቢቶ የዚህ የልቦለድ አካል ነው:: ይህንን ተግባሩን የተመለከቱ
“ትልም ለናድ ለቦለድ አገም ነው” ይለለ:: አገም የሰው ለችንና
ለለዎች እንዲከተሉን ስርቶችውን አቅራቢውን ደግኝ እንደማግቻማቸው
ሁሉ:: ትልምም የናድ ለቦለድ ምርጥ በመሆኑን ያገኘበት::

ስለት-ልም ሰነዶች በዚ ጥሩ የሚያጠጥሙው ቁጥር፣ በዚ ለወቻ ተፈጻሚነት
የልቦለድ ታሪክን አንድ አድርጋው መመልከተችው ነው፡፡ በመሠረቱ
ሁለተም የልቦለድ ፍራ ከሚች በመተም፡፡ የሚለያየባችውና
የሚገኘች አለ፡፡ ይህንን አስመልክቶ በዚህ የሰነድና
መምህራን ዘንድ ተደርጋቸው የሚጠቀሰውን የእንጂለሆዎች የኋ. እም.
ይርከተር ምሳሌ ማንሳቱ በቋሚ ነው፡፡ ይርከተር እንዲሚገልጻው
ቋርና በኋይ ቁልጻ ተከተል የተከናወነ ሁኔታች ታሪክ ነው፡፡ ለሰነድ
“የት-ጥጥ፡ የሚከተቱ ቁጥር” ለባል፡ ታሪክ ነው፡፡ ከዚ ወን፡ “የት-ጥጥ
ጥጥ፡ ከዚያ በስ ሁነን የተነሱ የሚከተቱ ቁጥር “ ለባል ተልም
ነው፡፡ ተልም አንድ ታሪክ ሁሉ በደርሱት ቁልጻ ተከተል ላይ

የተመሠረተ በመንም፣ በምሳሌው እንደሚታየው ደርጋቱ ምክንያታዊ
ነው:: “የግልጻቱ ለምን ውጤት?” ተብሎ ለጠየቁ፣ በንግድ ተከት የተነሱ
በዚህ ተከታታ መሆኑን ከነምከንያቱ ይሠል::

በለለ በከል “ግዢት ምንድን ነው?” ወደሚለው ነጥበ ስንጋጌር፣
ስምም በንግድ ዓለም ለተጨማሪው እስራለን ነገሮችን ለማግኘትና
ህልውናታዎን ለማስቀበል ሲለ፣ በተለያየ የህይወት ወጪ ወረዳች
ወሰኑ ይገባለ:: ለክ እናደ ገዢ ዓለም ለምም ሁሉ፣ በልቦለድ ወሰኑ
ገዢህርጻት እንዲኖሩ በተሰጣቸው ግለዋ ሁይወት ያለቸውን ዓለማ፣
እስተሳሰቢ፣ እምነት፣ ፍላት፣ ወዘተ፣ ይዘው የእርስ በእርስ ማህበራዊ
ገንኝነት ይፈጥራለ:: በዚህ ሂሳብ ቅበ በቀበ በዓለማና ፍላት፣
እለመጣጣም ስጋድ ቅጽናዎች ይፈጻናና ወደለየለት ግዢት ይስጋገለ::
እንዲ ለመጣልና በለው ለይ አይደለ ለመግኘት፣ ለለው ለለመዋድቅና
እለመረጃት፣ እልሆ እስጠራሱ ትግል የነሃድለ:: ይህ በተቀናቸው ሁይሳት
መከከል በልቦለድ ወሰኑ የሚኖር ቅልማሪ ግዢት ይጠለል::

ግዢት ከዚያ እስከ ፍቀማው የሚያደሩባቸው የራሳ የሆኑ ማህርጻት
እለት:: የመጀመሪያው የግዢት በህጻ የሚሆነው በበቃ ሙንስኬ ለይ
መመስረቱ ነው:: ሁሉት የገለት ተከራራ እንዲሆነና በባንጻጣነት
እንዲታያየ የሚያደርግ ቅበና እስተዋዱ ምክንያት መኖር እለበት:: መንስኬ
እልባ ወይም በእውነት ዓለም ለደርስ ከሚታለው በጣም የራቀ መንስኬ
ግዢት ተከማኑነቱ እጠራጣራ ከመሆኑም በለይ፣ የልቦለድን ተረኩ
ወደፊት ለማሻመድ ቅቻት አይኖረውም:: እንዲሁ ለለቦለድ ትኩረቱ
እንዲያችር ምክንያት ይሆናል::

ለለው የግዢት በህጻ በእንደ ለቦለድ ወሰኑ ወሰኑ የገለት በለበበ
ግዢት እስተዋዱነት ግዢት ወሰኑ ከገበ በኋላ፣ የሚያከኑትን ቅልማሪ
የሚመለከት ነው:: ተፈለማቸው በህይወት መመጣን ይኖርባቸዋል::
በህይወት ተመጣጥ በሆነ ተቀናቸዋቸው የሚከኑው ትግልና ቅትንያ

“እስናናው ማን ይሆን?” በሚል ለብ ለቅለው እየተባባለ ይሆናል ከና ወዳለ ይረዳ ይንፈል፡፡ ይህ የግዢት ሙሉት የሚባለው ይረዳ ነው፡፡ ከዚህ በጀት የከረሪው እየላለኝ እየረጋገጫ ተብጥሮ ቅዱቱ እንደ አይነት መፍትሬ ላይ ይደርሳል፡፡ ይህ የግዢቱ መቆጠኑ ይግባኝ ለቀት ይባላል፡፡

በገዢበርያቱ መከከል የተከሰተው ቅዱት ለያዥ በግዢቱ ተሳታፊ በነበሩ ገዢበርያት ላይ እንደ ቅድኑት ለውጥ ይከሰታል፡፡ ይህንና የለው ይረዳም ሆነ አቅም እንደታረክ፡ በታረክ ወሰጥ ቅዱቱ እንዳለው ማረጋገጫ እና ይረዳ የሚመለን ይሆናል፡፡ ከዚህ እንዲር በልቦለድ ትረክ ወና የሚባለው ቅዱት ከንዱ ቅዱቶች የቦለጠ የገዢበርያቱን እናል በመወሰንና የባለት ክንዋናወችን አቅጣጫ በማስቀርር ማናው የነስ ነው፡፡ በግዢቱ ለቀት ላይ የሚመጣው ለውጥ የሚገኘው ይሆን ሆኖ፣ የናው ቅዱቱን ለንስልታዊ ሂደት ተከትሎ በግዢበርያቱ መንበት ነው፡፡ ከዚህ ለንስልታዊ ገዢ ወጪ የሚፈጻሚ ከሆነ ለቦለድ ትክምኑ ለይሆንም፡፡

በልቦለድ ወሰጥ የሚፈጻሚ ቅዱቶችን ከእናናታቸው እንዲር መቅለል እናር በለፈት መከከል ይቻላል፡፡ እንደናው የግዢት ቅድኑት በሰውና በሰው መከከል የሚፈጻሚና ለው ከሰው የሚባለው ለሆኑ፣ ሁለተኛው ለው ከፈሰ ወር የሚያደርጉው ሁለናዊ ወይም ለነ ለቦናዊ ቅዱት ነው፡፡ ሁለተኛው ቅድኑት ቅዱት ለው ከተፈጥሮ ከስተቶችና ገዢታዊ ወር የሚፈጻጥበት፣ ለው ከተፈጥሮ የተሰናው ነው፡፡ እናተኛውና የመጨረሻው የግዢት ቅድኑት ይግባኝ ለው ከማህበረሰቦ የሚባለው ነው፡፡

በእጠቃለይ፣ ከዚህ በላይ ለእንደ ለቦለድ ይርሱት መደርሱት መሠረት ከሚጠቃለዋው የልቦለድ እለባውያን መከከል፣ ትረክ የሚዋቀርበትን ትልዕና በትልሆነ ወሰጥ የሚመጣበውን ቅዱት በዘርዝር ተመልከተናል፡፡ ቅዱትና ትልዕና በልቦለድ ቅዱ ነገናቸው በእንደ ለቦለድ ወሰጥ ከለለው እለባውያን ወር ተሳታፊው ተዋሱወው የሚገኘ ፍቃው፡፡

(መንግሥት አፈጻጸም አስተያየት የፖ.ስ.ስ.ስ. መከረታዊያን፣ 1992 ዓ.ም 172-176)

መልመልምቶ

ከፍል አንድ፡- አንበሳ መረጃ

፩. ከዚህ በታች ማንበሳ መሠረት አድራሻው የቀረበ ትያቄዎን በታች
መስጠት፡፡

1. በልቦለድ ት-ልጻምና በልቦለድ ት-ረክ መከከል ያለውን አንድነትና ለያነት አብራሪ፡፡
2. በልቦለድ ወሰጥ ገዢዣርያት ቅሬና ወሰጥ የሚጠበት ለምንድን ነው?
3. በአንድ ለቦለድ ወሰጥ በተገኘው ወይለት መከከል ያለው የኋይል
ማሆን ተመጥጥኝ መሆን አለበት የሚጠለው ለምንድን ነው?
4. በልቦለድ ቅሬት ማብቃያ በገዢዣርያት ላይ ለመጥ አንድናት
አንድማከለት በምሳሌ አስረዳ፡፡
5. ቅሬት ልቀት ይረዳ ላይ ይርሱ በገዢዣርያት ላይ የሚያመጣውን
ለመጥ ስፋትና ጥልቀት የሚመለው ማን ነው?

፪. ከዚህ በታች በምንበስ መሰተ አይተስመረዱው የቀረበ ቅዱት ተዘርዘሩዋል፡፡
አውጥዎን መዝግቦ ቅዱዋ ፍቃቃዎን ስጋ፡፡

የሚለ፡-

ቁል	መዝግቦ ቅዱዋ ፍቃቃ	አውጥዎ ፍቃቃ
ሀ. ንዑስት	1. በልጻም፡፡ 2. አንድ ሁኔታ፣ አስተሳሰብ የሚያመለከት ይርሱት ወይም አስተ፡፡	ቁል
ለ. አገም	አጥንት	ምስክ

ቍል(አረገ)	ሙዝገበ ቁጥር ቁጥር	አውጥዋዊ ቁጥር
1. አነሳሽ	_____	_____
2. አቆራቻቶ	_____	_____
3. በንቅድ	_____	_____
4. እልሱ አስተዳደር	_____	_____
5. አይለሁ	_____	_____
6. መንሰሳሁ	_____	_____
7. በባለንማነት	_____	_____
8. ማረኞ	_____	_____
9. ስንሰለታዊ	_____	_____
10. ተከማኑ	_____	_____

ጀ. ከሳይ በተፈ ቁጥር ፩ ክፍለበት ቁሳት መሰተ አምስተና መርጠቃለ በመዘገበ
ቁሳዊ ፍርማው ግረፍተነገር ሆኖዋቸው::

ክፍል ቁጥር:- መጽመት

፩. በተሰጠበት መደጋ በፈረም ከሚተገናለ ስጠበድ ተፈነዣና አንድን
አድምጻችሁ፣ መመራችሁ በሚሰጠችሁ መመራም መሰረት ተፈነና በፈረም
ከገዢዎች ክቻርቦ::

፩. ባድመጠቃሮ ስብሰድ መሰጥ ተለዋዋል፡ ቅዱዱ ገዢ ገጥታች ማኅ ማኅ ኋናደንበሩ ስብሰድ፡፡

፩. ቅጥሎ መምህራችሁ “ነጋገቶና ንጋጀት ዘዴ” በሚል ሰዕስ የተዘጋጀ እና የ
ሻጋና የንግድናትዎች:: በጽሁፎች ይዘት ስም ተመርዝሮችሁ ተከታታለ ተያቀም
ሚዕስ::

1. ማዳመጥ ከመሸመራችሁ በፊት ከርከሳ በመሳሳት የንግ የንግ ቅሬ
ሂሳቦች እናያምጣለን በለቻሁ ተግምታለቻ? በጥንድ ሆኖቻሁ
እየተወደደቻሁ ባምታቻን ባወር ባወር በእነተዋዋኑ መልካ
ወርሃድ::

2. የአሁኑ ስነዎዴ እያወጣዎችሁ የተነስ ቅድ አሳቦችን ባቃር ባቃር
በአስተዋወቂ መልክ መዘግበ::
3. የያወቃዎችን ማስታወሻ መርምራችሁ ለርዕስ አስፈላጊና አለፈፈላጊ
ሣሰቦችን ለያ::

ከሰራተኞች በሰጠች	ከሰራተኞች በሰጠች
•	•
•	•
•	•
•	•

4. በጥንድ ሆኖችሁ በለያችንቸው አሳቦች ተጠናት ላይ ተወያ::
የደረሰችሁበትን ለከናድ ጽዜችችሁ በምክንያት የተደገኘ ጉዳት ስጠ::
የጋራ ስምምነት ላይ ያረሳ::

ክፍል ማስታ:: መናገድ

- ፩. ስሰሰሰሰ የሚያወሰ መያዙበትን:: መሻከተችንና የዚህ ከነበረችሁ በታሳ
ቋንቋቋቋን ፍቃ ማስታ በመጥመቷ:: በተከታቸ ከፍጎ ገዢ የቃድ ገጋ
አቅርበ::
- ፪. በበታና ሆኖችሁ አንድ የአማርኛ ለማድረግ መርጫችሁ ከነበረችሁ በታሳ
በሰበሰበ ክልወ:: ወናና ገዢና ገጥተቸ አገልግሎት ገጥተቸ በገጽበጽርዎች
የይ ስሰሰነተበት ለመተ ተወያ:: የደረሰችሁበትን መምራችሁ በሚመራችሁ
መሰረት ለከናድ ጽዜችችሁ አቅርበ::
- ፫. ቅጥስ በቀረበበችሁ አንቀጽ ለሰተ እማራይዎና ምሳሌዎች ፍቃ የቃጥ ቅጥስ
ቋንቋ:: በጥንድ ሆኖችሁ ቅጥስ በመስየት ከዘረዘሩችሁ በታሳ:: እማራይዎና
ቝሳሌዎች ፍቃቋዎን ተናገድ::

ይህም መሻከተት ከከለና አለናት ወርዳ:: ከተማራይች ለፉት ተወልድ::
ወደዚህ ቅልጻ የመጠችው ገና ስራ ነው:: ገና ተረከና ገና:: ገና
ልተፈጻሚ በዚ አመታት ለቀረበት በቀዳማዊ ዘይለሁለሰ የነበረበ::
ከለይ ተማራይች አካምር ተወንደ ነበር:: ፈጻሚዎም እርምን ለመኖርዎ

የነፃፃፃቻውን የመከናወቻው አውጥቶው አውርድው በዚ አመተካወቻል፡፡ በመክሳና አማካይነት ለፈጸም የሚሸቻውን በዚ በዚ የለማቻች መከራው-ባቻውል፤ ዘከራው-ባቻውል፡፡ ባጭና የመክሳና ታሪክ ለቋም ነው፡፡

(ከለንድ ከው ማቀበያዊ ቅዱስ ሆነ የንብረት ከዚ ሆነ የዚ ለዚ ማቀበያ፡ 1957
ዘመን የተመለከት)

ከፍል አራት፡ መጽሑፍ

፩. ከዚህ በታች በቀረቡ የረፍተነገርች ወሰጥ የተነዋሩ፤ ከዚ-መጥና የእራዳ
ቁጥር ገበተዋወ፡፡ ቁጥጥ ከስምም በታሳ፤ ተጠናት በቀቃው ለላቹ ቁጥር
በመተካት የረፍተነገርችን እነዚህ አስተካክለችሁ የኩ፡ በመተካ
ያስገባቸውን ቁጥር ደንገጋ ከስራችው አስመራባቸው፡፡

1. አስከላ አስከሩን መርታ ለመስቀል ይሁት ለሰራውት ከሰበሰበው ወራው
እንደ እቅድ እንዲሰጣት ለመነቻው፤ ያስማቻው የወንነት እንዲይበርድባት
በማሰራብ፡፡
2. ወባ ለሰተነሳበት ለውጭና አተከናወል፤ ለይሰታው-ከና ይከሱለል፡፡
3. አያሳ ይለሳ-ን ጥበቃ በዚ ለሳት አሳልቷል፡፡ ከመማለት በጀትም በሆነ
በዚ አበረው አልቀምም፤ እንዲያውጥም “እኔ ደርሻ አስከመለስ እዚሁ
ቁጥር በለሁ መጠቀሱ ወሆናል እኔ እንዲትከው ነገሱሁለሁ” በለሁ ላይ አለ፡፡
4. አዲስ የጽሑፍ መሠታች ስንት በተኋኒ አያዘምም፡፡
5. “ከስተቶሱ ስንት ልደ ወለድሁ? መቋም ከተጠበቃው አስር ዓመት
ይሞላቸኩል፡፡” አለ ተመስገን፡፡

፪. ቅጥሮ ክፍናቻው መርቀ “ከደርጋ” መጽሑፍ ወ/ሮ ከሰጋሽ ከጥሰኑቻው ጋር
የደረሰት ከዚ-መጥ ቁጥጥ የየዘ ማስሰሰ ቅርጫቸቻል፡፡ ከምስሰሰ ገዢ
በተሰጠችሁ ለንጂወት ወሰጥ ከዚ-መጥ ቁጥጥ፤ የሚንገበበትን ስነበርና
የሚተካቻውን እና መድብና ቅል ከሰራራ፡፡

“የመሬት አውት ነው እመጥቱ...”

“ገርምበጠናነት-ሆን ትንሽ አበርዳለሁ፤ መቋሙ ማረጋገጫ ባይጠና፡፡ አው
ለውደሩቱ መንገድ ስንጋናኝም በሆነ ከፈቱ ስራው በለሁ መንገዶን

በት-ለቅልኝ ነው. የለውም - - - እንደንደረሰ እንደሚማለው ነበር፡ እንደንደረሰ አየተኞረገበት እንደሚለማመጥ ድመት መሆኑን ይስተካከላል - - - አዎ ፍት ማሞኑን በኋ አይደለም - - ከግንባርህ ተሆኑን አታጥሩ - - -

“እመበኬ መቋም ከዚህ በረት አለበቸውን ይችላል - - -

“እንደት አሁን ይመስላቸል፡ እንዲህ ተቀራምናህ ስያ - - -

“ታኩያ ታዘት - - -

“እንደታ ታሳቢነትና ስር ወደፊት ወደህ ሆኖ በኋ እንዲ ...

ተ.ቁ	ዘመኑ ቁል	የሚገኘውን አካባቢ	ስቶች

iii. ከሚርሱ ወንቃ መደበኛውን ማጠር ያስቀመጥ ይችላል፡ የሚቀመጥ አይችል፡ እንደነበረ ይታወቁል፡፡ ማቅረብ ተወቃቃሸ መቋም መቆስራዎት እንዲቀርብ ስላምንና የዘመኑ አካባቢ ማስረጃ ስሜ ይሚችል እምነት አይ-መተ ቁጥርና በመስጠበቅ የሚገኘውን አካባቢና የሚተካቃውን መደበኛ እና ቁል የፈፅሁ አቅርቦ፡፡

iv. ከዚህ በታች ከተዘረዘሩ ሰወቂ እንደን መጠቀሸና በተገበዙ ያስነቀቀ ማስፈጸም ስልት ተጠቀሱት እና እንቀጽ የፈፅሁ አቅርቦ፡፡

1. ገዢ	3. ይቅርጋ
2. ይቅርና ጥለም	4. የአካባቢ ጥናሁና

ጀ. በጥንቃ ሆኖ የሚፈጸምትን እንቀጽ በመለዋዎት፡

1. የደረሰችሁ የት-ቃውን የእንቀጽ ማስፈጸም ስልት እንደተጠቀሙ ለይ፡፡
 2. እንቀጽ የጥሩ እንቀጽ በህጻናትና (አንድነት፣ ወ-ሆኑ፣ አገኘአት-)
- ስለማማሪለቱ ጉምገማችሁ አስተያየቶችሁን በጽሁፍ ለደረሰችሁ ስጠ፡፡

3. ከንደኝኩም በተሰጣቸው አስተያየት መሰረት አንቀጽሸውን አሻሽላቸው ይች::

ከፍል አምስት- ስነሰኑን

፩. **ቀጥቡ በቀረበባቸው ዓረፍተነገርቸው ወሰኑ ለተሰጠረባቸው ታሳት በተሰጠቸው ምኩሉ መሠረት ተመሳሳይና ተቋጻኑ ፍቃ ስጠ::**

የመስረት

ወለስላም ስው የስለውን ስሳቢ ለማዳመጥ አይቻዣሁም::

ተመሳሳይ:- ለፍላጊ፣ የመስረት

ተቋጻኑ:- ባምታኝ

1. የወንድማቸን በርከት መሆኑ፣ የበተሰበት ከበር እያነት ነው::
2. ያለበታው ገበቶ ማረጋገጫ ምን በት ነው ያለኝል::
3. ወልጊ ስው ከበርን ያተርጋል::
4. ይመወቻ የተጨመሩ ስለመሆኑ ያርቻቱ በቋቃ አስወቂኝል::
5. ስው-የው አጥፁ በሆኑም ባለቤቱ ገን ምልስ ያለ::
6. ማጥት የሰላሳው ስው፣ ይለኝታውን ይተላል::
7. ጋግርታም ስው እራሳን ይገኝል::
8. በይነት ትናደ ልሃ አለት::
9. የሆሳ-ንግም ወቀኑ በእርምጃው ተቀብሉ::
10. በቻግር ካመቋራመኝ ስርቶ እራሳን መለወጥ በልሆነት ነው::

፪. **ቀጥቡ የቃሳት ተያቄዎች ቁርጉዋል:: እያንዳንዱ ተያቄ እሱት እሱት ቁጥኑን ይሆል:: ከእሱት ሆነቱ በፍቃ ይዘመዋል:: በፍቃ የሚያዘመውን ምረጋጭ::**

1. ሆ. ከረቅ	ለ. ከቀና	ሐ. አስተካከለ	ሙ. አሻሽላ
2. ሆ. ታቆጣ	ለ. ደሰቅ	ሐ. ደቃ	ሙ. ታመነ
3. ሆ. በረሰ	ለ. ቅዱዎዴ	ሐ. ጥቅ፣	ሙ. ታኩረ
4. ሆ. ከበለ	ለ. ህባን	ሐ. ነረምሳሳ	ሙ. ወጪት
5. ሆ. ጥለውን	ለ. ዓረጋንት	ሐ. ስጠቃ	ሙ. ገበረከት

፩. ከዚህ በታች በቀረበ የረዱተነገርች ወሰጥ ያስተና ቅዱት በተሰጠቸው ምክንያት በዚህ በታች ከፍጻቸትው መድረሻ::

ምክንያት በጥያቃና መልስ ወደፊር ሌሎ ቅዱት ተከከለኛ መልስ መሰጠት ነበሱ ያለችል::

ስም	ቁጥር	ገስ	ተመሳሳይ ገስ	መሰተዋዣ
ጥቃቅና መልስ መፈጸም መሰጠት ነጥበ	ተከከለኛ ገበያ	የሰኞ	ተጠ	በ-ሳይ

1. በልቦለድ ት-ረክ ወደፊት የሚፈልግም ድርጋትን አስቀጽም ለመገመት የሚችሉው:: የተሰጠ ገዢ ሌሎ ነው::

2. በሩህ አእምሮ የለምው ለወቅ የለበትን ቅዱ ይረዳል::

3. ወሰበስ ወታደር ለድል አይበቃም::

4. ክኩ አመል አያደረ ይገለጠል::

5. “የይኖች አንዳቀለው በረት ሌ.ንከባለው ይታየል”::

6. ካይነት ክኩ በመታወቂ ወደ ሆኖታል ተወስኑት::

፪. ከዚህ በታች ስዋስጥ ስህተት ያለባቸው የረዱተነገርች ቁርጻዊዎች:: በየጊዜተነገርች የአያያዝነትን የቁል ከፍር መቻ በመመርመር ስህተቱን ከስተኞቸው በታች የረዱተነገርችን አታኑቸው ይኩ::

ምክንያት ነበሱ ገዢ ለጥቶ ማግኘት ያውቁል::

ስህተት:: (የተሰጠበት መሆኑ በአገሩ አልተመለከተም)

ለቻ:: ነበሱ ገዢ ለጥቶ ማግኘትን ያውቁል::

1. አስራና ቁልጥናናው የተማሪ ይመለሳል::

2. ፍት ለወቅ ይመግባል::

3. እህት እቅ መግባትን ተወስኑት::

4. በታችን አጠገብ የዘይት መሆኑወቂያ ፍ-ብርቱ አል::

5. የካቶ ከበደ ለቻን አስጠናለሁ::

- የነበረኝ ፍርድ ከመከናው ፍጥነት ወር ተጀምር መንገዶን ለቀቀ
አንድዎጥ አስተዳደሩ::
- ት-ከከለኛውን የህንጻችንን ገጽ በጠቃሚው አልተጠቀሰም::

ከፍል ስድስት:- ስነድኩና

- እ. ከዚህ በታች የሰራተኞች ያስቦል አድማት መሰረት በሚደረግ፣ በበደን
መናቻል ያስቦል አስተዋና ያስቦል አድማት በተቻወው ተከሰር ስራ ተወያድ፣
የደረሰኝሁበትን ዝግመድሣ በበደን መረጃዎች አማካይነት በቻል አቅርብ::

የሰቦል አድማት

በሰቦል ድርሰት ወና ወና የአተራረክ በዚመኛ የሚሰለት ምልለሰ፣
ገለጻ፣ ምልለትና ዓገር ተቻወው::

1. ምልለሰ

ምልለሰ፣ በዚኖነቱ የገዢዎችና ስምትና ዓለማ፣ ችግርና ሲልቦናው
መለከ ወነት ማሳያ ነው:: በአጋዥ ባልጻ፣ የተመጠና ማራከ
እንዲሁን ከማስፈልገኝ በላይ ከታረከና ከትልሆነ ወር በሚገባ
የተቀናጅና ተደረሰኝምን ከገዢዎችና የገዢዎችና የሚሰለው ወር የጠልቀ ቁርበት እንዲኖረቻቸው
ማድረግ አለበት::

ምልለት

አሳ የደረሰ እንዲዋ ከረጋግጫን ጥሩ መጠሃ መጠሃ እንዳለት ሆኖ፣
የከይናቸና ስፋይ እናርጊጊዜ በጨመቂ አስፈላጊቻቸው...

“በለኩ” አለቸ እንጂታን ወደ መሬት ቁጥር::

“አበት” አለት በተሰለቸ እናገና::

“ይንተን ወ-ሰኑ ገንዘብ?”

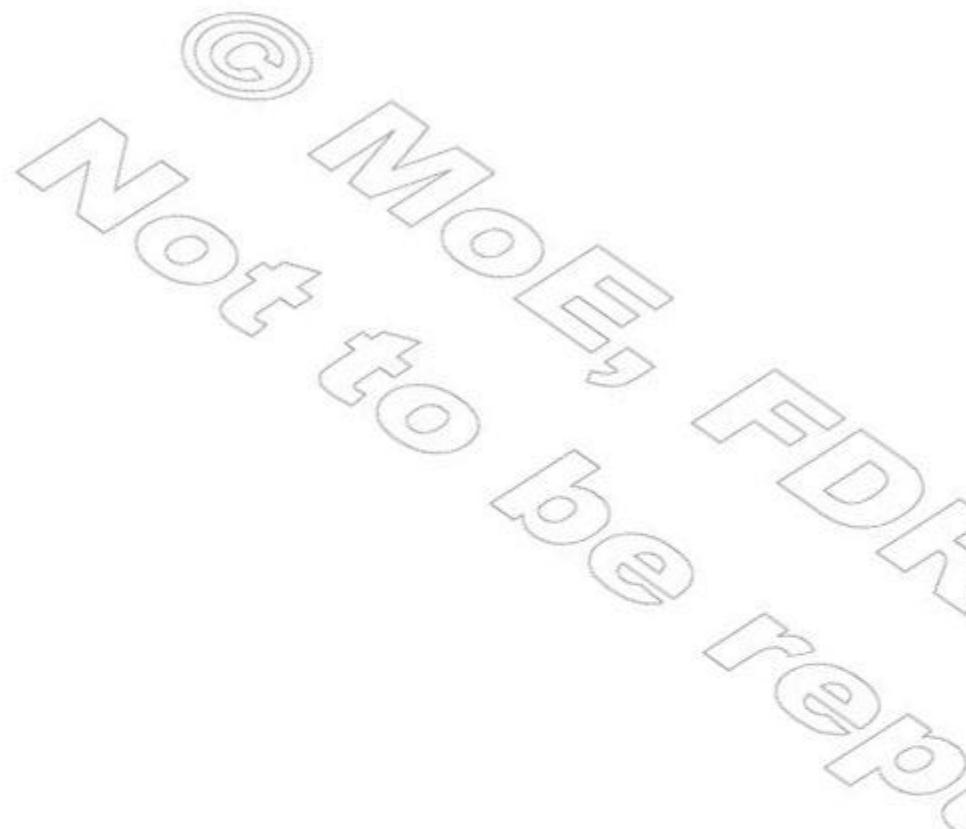
“የኩን ወ-ሰኑ ለመቀበል ወይለ ለማከመጥ?”

“ለመቀበል::”

“እርግጠና ነዚ?”

“ሙ-ለ በሙ-ለ እርግጠና ነዚ::”

የለኩ ይሰታው መጠን አልይ ለአይ ተሰማው:: ሆኖዎች እንደገኘ

የተደጋጋቸት መሰላዎ:: በተሰኔ ተዋላ የደሰታ ሌች ...እንዲ... ሌች
...እንዲ... ሌች...

“ኩለ አውድኩለሁ”

“እኔምኩ አውድኩለሁ” እኩ ያለው እንዳደቀርባት እኩም
ተጠረቻውኩ...

(ደሰስቁ ሂሳብ አበባ: አዲ: 1983: 15)

ከዚህ በላይ በበደኩና በአለ መከከል የተደረገ ምልልኩ:: እንዳቻው
እንዳቻው ያለቻውን ቅቅርና አሁን ለገበብት ቅጂር የሚሆን
የመፈትሮ እርምጃን ለመቀበል ሲለ ያለትን ባግኩነት ያሳያል::

2. ገበያ

ይህ የመተረከያ ወይ ስለገዢዣርያት አካላዊና ሁለተኛ መልካ::
ስለሚያደርበት አካባቢ:: የአየር ሆኖታቸው አጠቃላይ ይገባብ:: ስለሚ
ፈጸማቻው ይርሱታቸው ስለሚሳተኩበቻው ሆኖታቸው ወዘተ:: ስዕለዋ
በዚህ መንገድ የሚቀርበበት ነው:: ገለግ በተባ ቁንቃ የተደ
ሰለምን የነጠቀት ህዋጥት ቁርቦ በቃላት መሠረያነት እንዳያያ::
እንዳያከቱ:: እንዳያስበ:: እንዳቀምኩ:: እንዳያጋግጧ:: የሚያ
ደርግ ነው::

ወሰኑ::

ቅንዳ አንጻቻን አስገኘ ቁኬርነት የቆመች መሰላለቸ:: የአዋጅና
የቻዎች ይረዳቸ ይረዳቻውን ለወከይ ለጥተው ይጠበጠል::
ለማይና ምድር የተገኘነበት ሁይወት ያስለበቻበት የሚመሰለውን
በስተኞች የሚታደግ ማዳ አዲሱ ልማትበቻል:: በየሰርጾንጻው::
በየሰለቻው:: በየተረከተኩ:: በየሰንተኩ ጉርዳ:: ወና ወና:: ወንብረት::
ቋኖበ:: የልቀክ:: መጠ:: ዓውዳይምኩ:: አዋጅ:: ማድ:: አጋምበር::
የደለው:: ይጠረሰና:: ... በየከፍታዣች ጉብታዣች ጉብት ማከከል::
ገርድ ማከከል ወንብረት ማከከል... የደረሰኩ ጉመር አውራጃን
ማርማበር ተሸሱ ለይ ሆኖ ለመሰከተ እግዢአብዕር ዓለምን ለርቶ
ለያበች የተረፈውን ተርከምኩም ያነጠበት ዕች በቻ ይመሰላል::

(ፈቻቻው መርቁ:: አዲስአበባ: 1962: 5)

© MOE, EPA
Not to be reproduced

3. ጥብቅ

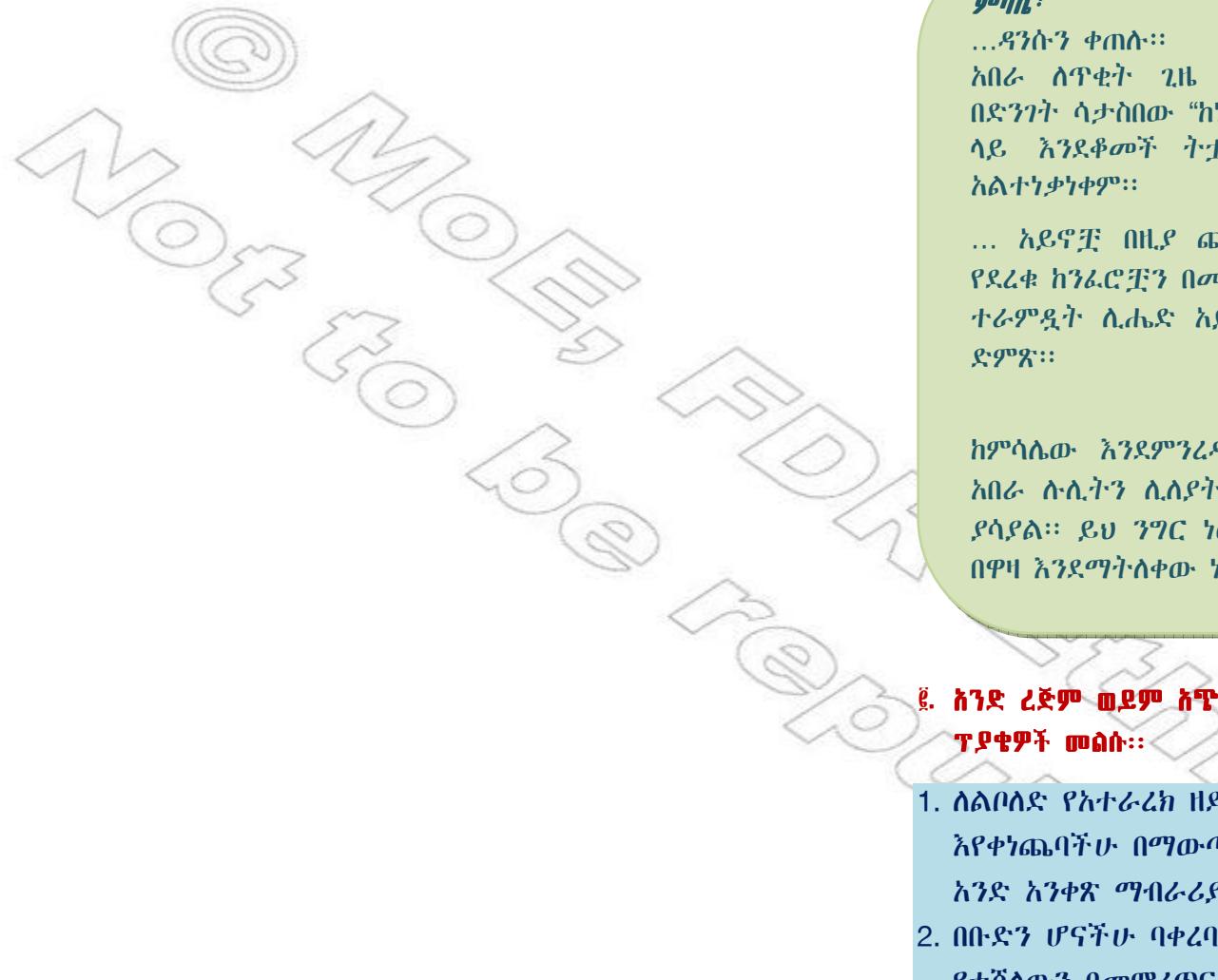
የጊልሰት፡ የገዢበርሃትን የቀዳመው ማንኛት፡ ገጠመኝ፡ ስሜትና
አስተሳሰብ ወደፊት በመመለከና ቅንጧው በማግኘት ያህተን
የሰበሰና መሠረታዊውን ለማሳየት የሚጠቀም የእተራረከ ነዚ
ነው፡፡

፩፻፲፭

(ስነዱናን ስሜ፣ ዓይነዱዎች፣ ገዢዎች ሲሆን መግለጫ፣ 1979፣ 26)

4. 776

በትራኑ በደንበት ወደፊት ስለሚከሰት አንዳች ነገር ደርጋትና ሆኑታ
ሁለንም ነገር ዝርዝሩ የሚታተለበት ስይምን፣ ቅዱማ ወይም
ፍንዴ የሚሰጥበት ነው፡፡ ስላለሁም ተደረሰ አንበብን ወደፊት
የሚሆነውን አሉቀድም በተሰጠው ገዢር መሠረት መገመት
እንዳችል ደጋርጋል፡፡

የመጀመሪያ:

... የንግድ ቁጥራ::

አሁን ለጥቃት ገዢ ስልጋን በታሳቸው ትኩስዎት ለመጠቀም ቅዱና
በደንብነት ለታሳቸው “ከነስተምና ገዢ ለትጋዕስ ትኩስዎ” በታት ወለደ
ለይ እንዳቀመጥ ትኩስ ለአመልካቸ ለል እናን ይህ አስቀረቻው፤
አልተነዋዎች::

... አይኖም በዚህ ምልጂ እንዳቀለው በር ለንክብልና ይችያል፤
የደረሰው ከንፈርድዎን በመለሰ አለበለስቻቻውና፤ “ማንም ወንድ ለለትን
ተፈጻሚነት ለአመልካቸ አይችልም!” አልቻቸ፤ የቀድሞውን ሰልት ባጥ
ደምጽ::

(በዚህ ፊርማ ከእምሱ በቅርቡ፣ 1962፣ 35)

ከምሳሌው እንዳሞንጋልው፤ በመተል በመደናነ ላይ ስለ በደንብነት
አሁን ለለትን ለለያነት ለል እና ገን መጠቀም አደርጋ እንዳይሆነው
የሰራተኞች፤ ይህ ገንዘብ ነው:: የሚጠቀመውም ወደፊት ለለት አሁን
በዋና እንዳማለፈው ነበር::

፩. አንድ ሂኝም ወይም ከጥር ለጠበቃ መጠቀሱ በማንበብ ቅጥል የሰራተኞች የቻቻቸ መሰኩ::

1. ለልቦለድ የኢትዮ-ሪክ ሲሸመቻ ማሰረም የሚሆነ ከፍለ-ቻን
አያቀነመባቻሁ በማውጣት፤ ለእያንዳንዱው የልቦለድ ሲሸመቻ አንድ
አንድ እንቀጽ ማብራሪያ ይች::
2. በበታች ሆኖችሁ ባቀረበቻሁት ማብራሪያ ላይ ተወያይቶቻሁ፤
የተሳለውን በመምረጥና በማቅበር በበታች መረጃቻሁ አማካይነት
ለከፍል ዓይታቸቻሁ አቅርቦ::

© MOE, Not to be reproduced

የምርሃኑ ማጠቃለያ

በዚህ ምርሃኑ በቀድሚያ በልጻዕስ ወሰጥ ቴልሆኑ ጉዢነት ማን አገልግሎት አገልግሎት:: ቴልሆኑ በአገልግሎት ተረክ ወሰጥ “ምን? ስምን ተደረገ?” በለን ስነመቻች የምርሃኑው መሰለ አገልግሎት ተረክተናል:: ቴልሆኑ “ታረክ” ከተሰጠው ወሰጥ አገልግሎት ይመለዋል:: ተረክ በገዢ ቁጥሮች ተከተል የተፈጸመ ሁሉታች ተረክ ሲሆን:: ቴልሆኑ ጉዢ የተከናወነ ሁሉታች ተረክ በቃ ልይም ሁሉታች አገልግሎት የስራው ማስተካከለ ምክንያቶችንም የምርሃኑ የሚቻለ በመሆኑ አገልግሎት::

ከዚህ በተጨማሪ:: ስለ ቁጥኑ ፍቃ ባንክነት ክፍያዎች የቁጥኑ ፍቃ አገልግሎት አውድ አገልግሎት:: አውድዎና ማዘጋጀዎች አማራይዎና ፍቃዎች ፍቃ በመሰረተና በኋረጋገጫነን ወሰጥ በማስገባት ከሚሸቻችንም በደረግ:: የተዘጋጀ:: ዘመኑና የእናዳ ቁጥኑን ለደተና በተገበወ ቁጥኑ ተከተናል:: በዚህ በነፃ:: ለሰላም አገልግሎት አድማጠና መሰለን መተረክ ቁስናል:: ከነበረናቸው ለሰላም:: ቴልሆኑ ጉዢነት መዘዘኑ በማወጪ አገልግሎት:: በተመሳሳይ መንገድ ጽሑፍነን አድማጠና አስፈላጊ የሚጠናልን ሁሣኑን መሰረት ቁስናል:: የእናቀጽ ማስፈጸም ዘመኑና በነበረናቸው ከፍር ደንብ:: ውኅ ውኅ የሚስፈጸም ለሰላም አገልግሎት አገልግሎት በተጠቀም ሰጠኑዋለች ልይ ይተካና እናቀጽን አስፈጻሚነ:: በኋረጋገጫ:: ወሰጥ የሚገኘ ቁጥኑንም በቃ ክፍያዎች መመሪያ ቁስናል:: በመጨረሻም:: ስለመሰረት አድማች ባንክነት ከፍር:: ውኅ ውኅ የሚጠናት ወሰጥ አገልግሎት የሚስፈጸም:: ተረክ ሲሆን ተረክ መሆኑን በመረዳት:: ለሰላም ማሳያነት ከነበረናቸው ለሰላም ወሰጥ ተረክዎችን ቁጥኑን በማወጪ አስፈጻሚነ::

የክስ ጥቃቃቄ

1. አገልግሎት አድማች ለሰላም የልቦለወን ተረክና ተፈጻሚ በማውጥት:: ተፈጻሚ ከታረክ የሚለይወችን ነጥበት ከልቦለወ እያጠቀስችሁ አስፈላጊ::
2. በልቦለወ ተፈጻሚ ብቃት መከከል ያለውን ተሰስረሽን በምሳሌ አስደግኝችሁ ወለድ::
3. በደርሰት ወሰጥ የልቦለወ አድማችን ማኅ ከነበረናቸውት ለሰላም:: የሚስፈጸም ለሰላም::

የግንዘብ ማመልከቶ ቅጽ

፩. ከዚህ በታች በምዕራፍ እና የቀረበዎን ትምህርናን ማን የህጻ አገልግሎቶች የምትመሳከሩበት ስንጠረዥ ቅርጓል:: በዚህ መሠረት በአጭናኝና የማመልከቶ ነጥበት ተይዞ ስለመረዳታችሁ እርግጩና ከሆናቸው የ (v)፣ እርግጩና ካልሆናቸው የ(?)፣ መስ ስጠጥ ካልተረዳችሁ ይገም የ(X) ማስከት በማድረግ ስንጠረዥን አሟል::

ተጋ ቁ.	የማመልከቶ ነጥሮች	(v)	(?)	(X)
1	ስለሚሰድ ይነበብነት ተረድቻለሁ::			
2	ስቃሳት አውጥቃና መዝግበ ቅዱም ፍቃ አገልግሎም ተመሳሳይና ተቃራኒ መሰጠት ቅጽለሁ::			
3	ስቃሳት አማራይዎን ይነበብዎም ፍቃ ስጥቻለሁ::			
4	በኋጋፍተነገር ወሰጥ የስ ቅዱት በየተኋው የቃል ክፍል አገልግሎት መግለጫ ቅጽለሁ::			
5	የደመጥነትነት ስራሰድ መሰና ተርናዋለሁ::			
6	በማይመጥና በማንበብ የገኘችችውን ማስቀመጥ እስፈላጊና እስፈላጊን በማስከት መድረግለሁ::			
7	የተነወሩ ዘዴ-መጥና የእራዳ ቅዱትን ከገኘች ወሰጥ ስወቻ በማወጣት በተገበረ ቅዱት ተከታታለሁ::			
8	ከመረዳ ማንጫች ማስቀመጥና ማጠናቀር ቅጽለሁ::			
9	በእናቀሻ ማስፈልገም ስልቶች ተጠቁማ እናቀሻ እስፈላጊዎሁ::			
10	ከልጠሰድ ወሰጥ ይሰጣል እሳጣይናን በተሰጠ ገጽተናና ተስተና ስወቻ ተቀማቷል::			
11	ከልጠሰድ ዘመኑ ወሰጥ ይሰጣል ማቅረብና ዘዴችና /ቴክኖሎችና ስወቻ አውጥቻለሁ::			

፪. ከዚህ በገዢ በስንጠረዥ የ (?) እና የ(X) ማስከት የደረሰናሆነዎች ነጥሮች በማግባር እስከተረዳችው ይፈጸማል:: የምዕራፍና ትምህርናን ደጋግጣችሁ እስከ::

@ MOE, FDI
Not to be rep

የጥወቃው ዓለማውች፡- ተማሪዎች! ይህን ሥልፍ ከተማሪዎች
በረሃ፡-

- ✓ አንድን ዓለማ የቃንቃ ለወ አንዳናወው የሚያደርግ ነጥቦችን
ትንስልጠለችሁ፡፡
- ✓ ለቃንቃ ለወ ይሰጣል የሚባል ቅለትና፣ ቁረጋትና፣
አባላውና ዓረፍተነገሮችን እየለያችሁ እንዲት ለወን
እንዲሰጥና ተብራራለችሁ፡፡
- ✓ ከፊተና ወሰኑ አስፈላጊና የሚያስፈልጉ ቁሰቦችን እየለያችሁ
የሚያስፈልጉትና ተወጠለችሁ፡፡
- ✓ የቃኑ አፈጻጸም በዚህ ትንስልጠለችሁ፡፡
- ✓ የተለያየ ቅዱመችን ስምና ወርቅ በመለየት ትፈጻሚለችሁ፡፡
- ✓ የተለያየ በይበወችን በመለየት ትተረገማለችሁ፡፡
- ✓ የተለያየ በይበወችን በፊተናቸውና በንግግራችሁ
ትጠቀማለችሁ፡፡

ቁጥር ၃በት ትምህር

፩. ቅጥር “የዚህ ሲ” በሚል ርዕስ እንደ የሰራ ትንበሳው፡ ከዚያ በደት ገን በበደን ሆኖም “ለዚህ የሰውና ሲሆን የሰው ቁጥር” ለባል፡ ምን ማስተካከለ እንደሆነ ተወቁም፡ ከእኔት ደቂቃ መቁቃት በኋላም ይደረሰሁበትና ለመምህራችሁ ተናገሩ፡፡

፪. የሰራ ማንበት ከመጀመራችሁ በደት የሚከተሉትን ትምህር በሚገባ መረጃዎችሁን እረጋግጣ፡ ለማንበት የሚሰጠችሁ ገዢ ለመንት ደቂቃ ሲሆን፡ ትምህርና በእኔምርእናሁ በመሆኑ መልከትችዎን ከሚገባው ማንኛነት ይጠበቀባቸል፡፡

1. በእኔና የተገለጋት ወር ወር የቁጥር ሲሆን ማስገኘ ስልቶች ምን ምን ዓይነት?
2. የሚሰጠው ገንዘብ እንደሆነ ይፈጸመል?
3. የሚሰጠው ገንዘብ አገልግሎት ምንድን ነው?
4. በቁኑ ወሰኑ የሰውና ወርቁ ማረጋገጫ ምንድን ነው?

የቁጥር ሲ

የእኔ ቁጥር ተናገሩበታ፡ ገንዘብው ወይም የአገልግሎት ወር ወር የሰውና ማስገኘ ስልቶች እንደሆነ፡ የተለያየ የቁለትና ሁሉት ቅጥሚያዎችን ያፈልጋቸል፡፡ እነዚህ ቅጥሚያዎች ከተለመደውና የዘመኑ ከሆነው የቁለት፡ የአገልግሎት አይፈጸምና የአገልግሎት አውራዱ ስርዓት ወጪ በማለት የሚገለውን ነገር ለሆነ ለማቅረብ መልካ ነልቶና ደምቀ እንደሆነ ማድረግ ለቁጥር፡ ለማቅረብ አገልግሎት አውጭ ያደርጋል፡፡ ለዚህ የሰውና ወርቁ ወር ወርና የሰውና ወርቁ ወርቁ ወርቁ፡ የአድማጭው የእኔበትን ቁልጊ ለመግባት፡ ምንባድ ለሰትን ለማቅረብ እና ያለ ስርታት አለው፡፡

እኔ ለው፡ ለሰማት፡ ስዕምስት፡ ያልቀረቡና ለቁጥር የሆነ ስሰቦችን በተዘዘሩና በተደረገቸ መንገድ ለአድማጭ ወይም ለእኔበት ማስታገኘ እንደሆነም ለለም የሚያስተላደኝቸውን መረዳት የሚችልባቸው የቁጥር

ለብ ማስታኗ ስልቶች በርካታ ዓቃዎች፡ ከነዚህ ወሰኖ አንዳ በይወስ ነው፡፡ ወይም፡ የቁንቁ ስው ገመወኑን፡ ለህይወት ያለውን አተያደ፡ ያደጋበትና የሚጥርጋበትን አካባቢ ማህበረሰ እስልቶችን ተልቅ ምናበት ተጠቁም ከተለመደው የእለት ተእለት የቁሳት አጠቁቀም ማረጋገጫ መልከ ተጠቁም እንዲታይ የሚያደርግበት የቁንቁ አጠቁቀም ሌቀ ያረዳ ነው፡፡ በቁንቁ ለባኑ ወሰን ምንጭነትናም በንግግርም ሆነ በጽሕፈ፡ በዘርመወም ሆነ በግጥም ለተተለፈ የተፈለገውን አንዳች ነገር የባህርይ፡ ያጋራት፡ ወዘተ የመልከት ሂይልና ፍትት በማትናናና ተከሳና ግብ መቻ በሆነ መንገድ ማስተላለፈ ያስቻለል፡፡ ይህ ማረጋገጫ፡ በይወስ ቅጥተና ከሆነው ለመተዋወጥ የዘወትና መግባብ የቁንቁ የተለየ ያደጋገጥል፡፡ ይህንን በተከታወች አንዳች እንመልከት፡-

ለጥላው መዋታ ዘይ ንግግር
ለማ ከተገኘ ዝምርበን እበር::
ዘይ ከሰውደለሁ ተቀምጠሁ ስመ
አዘማሪው አሉልሁ ለሰለምነትማ::

(ՀՀ պարվ. դաշնակից բանակի շտաբի գլուխ գույքը՝ 1954 թ. 39)

በኢትዮጵያ ኢንዲተመለከተው፡ ዘዴው ሁማዊን እያወዢ የሚያስተላለፈበት ለማያስፈልግ ነው፡፡ ተጋግጧውን ለመረዳትናም የዘዴው ስልቶን ማፍቃቻቻትናም ማጠጣቸው የሚያስቀርብ እውቀት ያስፈልጋል፡፡ ለዚህ ነው ገዢማው፡ “በሚሱ ከተገኘ ያምርጫን ነበር” በሚሰት የገልጻው፡፡

ሆነበት ለለ በሆነ መንገድ በቀጥታ የገለጻው ስ.ሆን፣ የኋላቸው ጥን የሚች ቁጥር በዚ መሆኑን ለማመልከት “ሆነበት እንደቅጠል” በማለት በማመልከት፣ ጥሩን ደንጋጌ ከመርጋፍ ወር አያይዘቸል፡፡ በመሆኑም፣ ሁኔታ በዚው በመገለጽ አድማማው ወይም እንዲበው አኋጥምርናው የሚል እንዲፈጥርና የበሽታውን አስከፊነት እንዲረዳው ማድረግ የቻል ነው፡፡

የቻል ለዚህ የሚያስገኘ የቻል አዲራድርና የአጠቃቀም ስልቶች በዘረዘሩ በቻል የሚችው አይደለም፡፡ ልለጥዋና ምሳሌያዊ ጽማማርችም፡ የቻል ወጪትንና የሆነበት ተደማቻነትን በማስገኘት በከል ላቀ ያለ ማና አላቸው፡፡ ልለጥዋና አነጋጋር፣ ቅሳትን በልሆ ላይ መንገድ በማቀናቸት ለተለየ ድንስ ሆነበት መግለጫነት እንዲውለ የምናደርጋበት የቻል አጠቃቀም ስልት ነው፡፡ በዘረዘሩ ስልት፣ እንደ ቅሳ ከፈለ ቅሳ ወር ለቀናቸ በመሠረቱ ከነበረው የተለየ ቅቻ የሚያስገኘበት ሁኔታ እንዲስ ሁሉ፣ ቅሳ መጀመሪያ ከቀመበት እናበ ወር ተመሳሳይ ለሆነ ለለዚ እስበወች ወከል በመሆኑ ተርጉሙን እያሳናም ለሂድ ይቻላል፡፡ ሁኔታውን ይጠልጥ ጉልጋ ለማድረግ በምሳሌ መመልከቱ በቻል ይሆናል፡፡ ልለጥዋና አነጋጋር፣ የተለየ ቅቻ ከማስገኘቱ እንዲር ስታይ፣ ለምሳሌ፣ “ነፃሰን መረመራ” የሚለውን ተንወስድ፣ በሁሉ፣ ቅሳት የየቻል ተርጉሙ መሠረት “ሰውያው የገባ ነፃሰን አጠና” ለማለት ለይሆኑ፣ “ምግዋት ሰጠ” ለማለት ነው፡፡ በፈለጥዋና አነጋጋር፣ እንደ ቅሳ ተርጉሙን እያሳና የሚፈጸምበትን ለመመልከት ደንጋጌ “ቀልና” የሚለውን ቅሳ እንወሰድ፡፡ ቅሳና መጀመሪያ እንደ ነገር ለመቆለጥና ለመከራከር የሚያስገኘ ስ.ሆን፣ ይነው ቅሳ በፈለጥዋና አነጋጋጋ ተርጉሙን እያሳና ለሂድ “ምክ ተቆለፈ ቅሳና ማና፣ ቅሳና ሰው፣ ቅሳና በታ” እየተባለ ይስራበታል፡፡

እንደፈለጠች ሁሉ፣ የደጋጋጌን ስሳቢ አኅከተና ለሂሳብን እንደ በቻል ለማይ ቅንትው አድርገት ባቻል ለማለያት ለፈለጥ ምሳሌያዊ ጽማማርች በጥቃም ለይ ይመለለ፡፡ የንድ ቅዱች ተናጋሪ እንደ ማህበረሰብ ባስለው ሂቻም በመኑ ከተፈጥር ወር ባለው መስተዋበር በበርካታ

ገበመችና ወሰኑ ያልፏል:: የሚለያዊ ገዢዎችም ማሆኑን ከገበመችና
በመነሳት የሚቀምሱትው:: የገበመችና ማንበበረቃያ የህንጻ ማድመቃያ
አባባለው ዓቃዎ:: ወና ተማሪውችም ያልታወቁዎን የመግለጫ::
የመግኑርና የሚሰተማርር:: የመግቻትና የመቆጣጠር ለመን ይቻላል::
ለምሳሌ: “እቀበት ያደካማል፤ እርሻ ያደማማል” የሚለው የሚለያዊ
ገዢዎች:: ለሆኑ የንድ ገዢ በቻ እንዳሆሆነ ወይም ድካምን ላይቻጥና
መሆኑት እንዳማያከራልባን በዚህ አገልግሎት ያስተካክለ::

አቶ የለ የቋንቋ ለዚህ በማስተካት በከል ከዘረበ፤ ከፈለጉትና የሚለያዊ
ገዢዎች በማርር:: ለም ለበዚ በከልው ቁጥቶውን እያቀበት ለማውጭ
በማስተካት በከል እንደግለጫትው ገልሆ ነው:: መለቀ ለቀቀ ያለን
የምናትለበት ዘዴ በዚህ እንዳሆሆነ ሁሉ፤ እንድ የተነገረ ወይም የተኞል
ሆነ፤ ሁሉትና ከሆነ፤ በለይ ፍቃ ፍርማ ተማሪው እንድ ሆነ፤ ሁሉ
(ወርቃን) ለመግለጫ የዋለ እንዳሆሆነ ቁኔ ይባላል:: እንድ ዓረፍተነገድ
ውይም ሰንኔ ቁኔ ለመባል ተሰንጥቃ በይንስ ሁሉት የተለያየ
ዓረፍተነገድ ለመባወ ይገባል:: በዓረፍተነገድ ወይም ሰንኔ ወሰኑ
ማስጠናት የሚሰከመው ቅል (አራማ) ሁሉ ቅል በመባል ለታወቁ፤ ፍት
ለፈት የሚገኘውና እንቀጽ የሚናገረበት ፍቃ ለም ይባላል:: ማስጠናና
ዋናው የወራራው መልከት ደግሞ ወርቅ ይሰናል::

የዕለፍ የሚሰተማርና እና እስተዋስና:
እናይ ተቀምጧው እና ስራ ስመም::

የዕለፍ ቁኔ ሁሉ ቅል፤ “ሰመም” የሚለው ለመን፤ ለመ “የለ ለሆኑ ተቀምጧው ስመም ወናለ እስተዋስና በታሰበዎች ዓይ” የሚለ ፍቃ
አለው:: ወርቅ ደግሞ “እና እናይ በተቀመጥበት ገዢ እበት ወሰኑ እንደን
ሰመም” የሚለ መልከት አለው::

በእጠቃለይ ከዕለፍ በለይ ይገኘናቸው የቋንቋ ለዚ ማስተካት ሰራተኞች፤ ለእንድ
የቋንቋ ተናጋሪ አሳቦታ እድምቀና እስወጻ ለማስተላለና የሚያስችሉት
ዓቃዎ:: ይህንና፤ በቋንቋ አጠቃቀም ሂደት ተናጋወው አሳቦ-

የሚገኘበትና አውድ መብቅ በተገበዣ በታ ተገበ ቁጥርና መጠቀም ይጠበቃቸል::

ክፍል እናድ- እናሰሩ መረጃ

፩. ማንበብና መሠረት በማድረግ ደሚነትነትን ተያወች በቋል መስተ፡፡

1. ለማውን የጠበቀ አገልለጽ እውን የሚሆነው እንደሆነ ነው?
 2. በዚህን ካወቻትና ቅንቃ የተለየ የሚያደርጉው ምንድን ነው?
 3. የእናድ በክል ወይም ተኋሪ በዚህን የመቆጠርና ቅንቃውን ለማቅረብ በቃት ምንጂ ምንድን ነው?
 4. የፈለጌዥን አፈጠር ሆኖታ አበራቸ፡፡
 5. ምሳሌያዊ ገንዘብ ሁማለን ባቃሩ ባንትው አድርጉው እንደሆነ ማሳየት እንደሚችሉ በምሳሌ የተደገኘ ገለግ ሰጠ፡፡
 6. ቅኑ ምንድን ነው? በምሳሌ አስረዳ፡፡
 7. አንድን ዓላማ ወይም ገንዘብ የቁንቃ ለማቅረብ እንደናረፈው የሚያደርጉት ነጥቦችን አብራቸ፡፡

፩. በመንግሥት ወሰን በመጥበቃና በመሰሳት፡ ይኖር ስራነት ደሚያስከትና ሆኖምና
የምት ተሰጥ ይገኛል፡ ተሰጥና ክመንግሥት በቅርማች ተዘረዘሩች በንገድ

1. ለጠብቀና ለለለ የለቻውን ፍቃ ስጠ::
 2. ቅልቱን ተጠቁማቻሁ የሰጣቻሁትን ፍቃ የሚያሳይ ዓረፍተነገር ስሏ::
 3. ዓረፍተነገሮችን በምርጥ ቅልቱ፣ ቀረቡትና አባባሎች አዋቅና::

ምስክር ደንብ

ለ.ለ.፡- ለ.ለ.፡ ማስተዋል፡ ማስታወሻ የሚችል አለምር
ወንድማችን ወ.ሂ አጠቃቃውን ካገኘ ወደህ ቅልበ ሰብ::

፳፻፭፻፡፡ ከ፻፭፡ ከ፻፭

እንተማ የንግድ አለበህ፣ እነዚያን “ወፍ አርጥፍ” ጉዳቶችሁን ቁልጊ፡፡

ይ. ከዚህ በታች በቀረበ የረዳት ነገር ወሰን የተሰጠረባቸው ችግኑ በፍትሬም
ፍትሬም አገልግሎት ማረጋገጫ ስለወልድ፡፡ ለታገኑ አማራምና የሚፈጸም ፍቃ
ነስጠና በቋላ፣ አማራምና ፍቃዬን የሚያስፈልግ የረዳተኞች ስራዎች፡፡

የግለጽ ወንድማችን የትምህርት በትና ወጪዎችንን ስልክ፡፡

ሀ. የክልፈም ፍቃቸ ይለት፡፡

ለ. አማራምና ፍቃቸ፡፡ከለለ፣ ወረዳ፣ አለበት፡፡

ሐ. ዓይነትነት፡ በልሆነ ተማሪ ያበተር ገዢ በላይታ ስልክ፡፡

1. ፍናይ የአባችን ማረና አለለማችም፡፡

2. የምት ተከናወ ቅሬ ምን አለበት፡፡

3. የተቀባዩ መሬ ህዝብን ይር ይኩ ለበዚ አይደለም፡፡

4. ስምግለዥ ቅለድ፡፡

5. ለራሮች ከይዘው በታች እንዲነቅል የወጪ፡፡

6. የሰራተኞች በታች እንደነቅል የወጪ፡፡

7. ለማው እንደተያዘ በለፈ አገልግሎት ቅዱቸ፡፡

8. ይህንን ያንጠው እውነት አለ ለንስወ አገልግሎም፡፡

9. ገዢነት ከሚቀመጥ በገለበት ተርጓሜ ያመጣል፡፡

10. ለበዚ ለሆነ ለው ቅና መዘረዘሩ በታች በለፈ ለመስፈርት ይችላል፡፡

**፩. ቅጥሮ በዚስት ቅዱት ቅባብ ወሰን የሚወጪውን ስታወቃቸው የሚገባ
ቁጥር ቅርጓሜ፡፡**

1. መዘገበ ቅልትን ተጠቁማችሁ ቅጥሮ ፍቃዬን ስጠ/፳፫፡፡

ሀ. በተሟ

ለ. የፈጸም

ሐ. የጥምጥም

መ. እረጥራው

ሠ. አምበልጭ

ረ. ጥረሻ

ሳ. በኋና

ሽ. ወቀል

ቁ. ወለንሳ

ቁልቱን ተጠቁማችሁ የሰውችናቸውን ፍቃዬን ባልጋ የሚያደርግ
ዓይነትነት መሰርቱ፡፡

ክፍል ሁለት፡- መናገድ

፩. በተደን ማናገድ፡ በያዘዎች ስምንት በቀበሌዎች፡ በመተናገዙት ከተማ፡ መደም በመረዳ ይረዳ የሚደረግ ህዝብ ስብሰባዎች (የወጪቶች፡ የጠቶች፡ የነዋጪዎች፡ የገበዎች፡ የአድርች፡ ወዘተ.) በይ ተመልዎች፡ የኋናዎች ከፍል ስብሰባዎችን አገልግሎት የስብሰባዎን አድናደ (አስቀልም ከተገለጹ) ስሮ፡፡

፪. በተደን መረጃዎች አማካኬን የስብሰባዎችን ዓይነት፡ የተሰጠበለዎችን ማናገድ ከተሰነ የወጪዎት አድናደዎን ስከፍል ትደሃዎችሁ ገለጹ፡፡

፫. ከሳይ በተራ ቁጥር -1 ከሰማቻቸው የሰምንት ህዝብ ስብሰባዎች ወሰጥ፡ የሚቀርበሸሁንና ስመገባት የመተናገዙትን በመመረጥ፡

1. ስብሰባዎን ተካሬለ፡፡
2. የሰብሰባዎ ተከራይቶ የሚያደርግትን ገዢዎች ተከታታለዎች፡ ከንግዢ ሪፖርት ለማ የሰጠትን ቅለት፡ ሲሆን ቅለት፡ ልላማዎና የሚሰራው አበባ ለመተናገዙ የሚከተሉ ስብሰባዎች፡ ተከታታለዎች፡ መዝግቦ፡ በየተናገዙው በመለየትና ስለቋንቋ አጠቃቀመ፡ ማብራሪያ በማከል ገለጹ አድርጋ፡፡
3. ከሳይ በተራ ቁጥር ፩ በሰምንቱ የሚከሳሽ አዘጋጅ ስብሰባዎች አለመኖራቸውን ያረጋግጣ በድን አባል የሚሰራው ሁሉ፤ መምህራቸው ከመምህሩ መምራያ ለይ የሚሰጣቸውን ተመሳሳይ ተግባር ተቀብለዎሁ ገለጹ አድርጋ፡፡

ክፍል ሁለት፡- ማናገድ

፪. ከዘሱ ቁጥር በአንድ ይረዳ ይረዳ ተ/ሮ የሰነድዎች ከበት ለማቋቋም በተጠሪ ስብሰባ የተከፈልቶ ተማሪ የተገኘቸውን መምህራቸው እና ገዢ ለማነስቀሻ ትደሃዎችሁ፡፡

1. ተማሪው በንግግሽ ያነማቸውን ስሳቦች እያደመጣቸው፡ በአስተዋጽኑ መለከ ባቻር ባቻር መዝግቦ፡፡

2. ከያዥና ሁኔታ ማስታወሻ ወሰጥ ከሰበሰባው ዓለማና መንፈስ ወር
በማግኘዣ ስም “አለፈፈለን” የሆነትን “አለፈፈለን” የሆነትን አሳቦች ለያ::
3. ጥናድ ሆኖች ሁኔታ “የሚያለፈልን” በለቻ የለይቻቻቻውን አሳቦች ነር
ነር አስተያየት “አያለፈልን” ያለቻበትን ምክንያት ተወያዙት::
4. በዚያዚያችሁ በተሰማማችሁባቸው “የሚያለፈልን አሳቦች” ለይ
በማክንያት የተደገኘ ማስረጃ ለከናል ጉዳችቻቻ አቅርብ::

ክፍል እ&ት- መያዙ

፩. ከሚከተሉት ሰዕላች እንደን ከመረጋገጫ በኋላ በተመረጋ ታሳት ሆኖች
አንድያም ምሳሌያዊና አይበቻም አባባሪች ተጠቁማችሁ ከሆነት ገጽ
ቁልበለው ይርሱ የፋይሁ ለመመዘኛችሁ አቅርብ::

1. መሰከራም
2. ሂተናና ተፈጻሚ
3. ወጥነት
4. ተዘጋጀ

፪. ከመግለጫ፣ ከመክሳናና ከገዢዎች ስለቋንቋ ለዘ የሚያወስ የስራውን
አንቀጽሁ ማስታወሻ በመተሰረድ የገኘዣሁትን ሆኖ የፋይሁ ለከናል
ጉዳችቻቻ በኋላ አስመ::
(ተክተረ የሚከታወሻ አመሳሰል ስዕስ ማብራሪያ ለመረጋገጫ ታግባቶች::)

የማስታወሻ አውጥቶች

ስለምናራልው. ሪሳ ገዳይ መረጃዎችን ከተለያየ የምንጭዎች (ከመጽሐፍት፣ መጽሐፍዎች፣ ሽቦዎች መዘተ.) ሰኞቻለሁን ወኩ ወኩ ሁማዎችን ማስታወሻ የምንጭዎችን ወሰት መንገድዎች አለ::

1. ቁጥር ተቋላ

ԿԱՌՈՒՄՆ ԿԱՏՄԴԻՄ ԲՏԱՀԾ ՊԵՂԾ ԲԴՐՄՎՆ ՍՄԿՈ ՀՆՁԸ
ՖԱ ԱՓՃ ՄԱՀՆ ՈՒՄՓՄ ԲԳՄՀԻՒՄՎ ՄԵՂՋ ՆՄԱ ՓԴԴՀ
ՏՔԸ ՀՊԸ ՄԵՐՄ ՀԾՄ ԱՄՆ ԲԾԼԱ Ի ԻՆՇՆ ՄՈՒՄԸ ՔՆԸ
ԱՄՆ ՀՊԸ Ի ԻՆՇՆ ՄՈՒՄԸ ՈՂԵ ԱՄՆ ԶՊՎ ՀԾՄ ՓԴԴՀ
ՏՔԸ ԲՊԼԱ Ի ՀՊԸ ԲՍԿՈ ՈՒՆ ՈՂԿԿՀՆ ՈԳԿՆ Ի
ԻՂԿԿՀՆ ԻՆԸ ՆԴՐՆ ԳՎՄՊ ՈՒՔԸ ՊԱՀՆ ՄԵՐՃ ՄԵՐՃ
ՀՆԸՄՓՄ ՊՓԼՆ Կ Պ ԲՎԱՀՆ ՓԴԴՀ ՏՔԸ ՀԾՄ
ԱՄՆ Ի ԻՂԿԿՀՆ ԻՆԸ ՈԵՒՆ ԻՊՎԸ ՓՀ ՍԳԴ Պ Պ
ԻԸ ԻՂԸ ՀՆԸՄՓՄ ՊՓԼՆ ԲՏՔԸ ՊԱՀՆ ՄԵՐՃ Ի Պ
ՐԿԴԴՀ ՏՔԸ ԱԸՆՎԸ Ի ՏՔԸ ՄԵՂՋ ՄԵՐՃ ԱԸ
ՏՔԸ Պ ՊՎԱՀՆ ՊԵՂԾ ՈՂԿԿՀՆ ՄԵՐՃ ԲՊԼԱ ԲԾԼԱ

2. የሰ ገለፅ

3. ተምዕስነት

ՔՆՈՒԹՅՈՒՆ ԹՁԵՐ ՔՁՄԹԴՅՈՒՆ ՔԱԼ ՀՎ ԳՎ ԺԱՌՈՒ
ՀՐԱՂԱՑ ՀԴՐԱՀ ՔՄԳՓՇՈՈՒ ՄԵՂԵ ՆՎՈՒ ԺԱՌՈՒ ՈՄԳԴՈԾ
ՎՁԵՐ ՈՐԴՅՖՓ ՄԴՅՈՈՒ ՊԵԽԱՎ ԺԱՌՈՒ ՀԴՐԵՔ ՄԵՂԵՒՆ ՈՇԵ
ՔՆՔ ԱԵՐՔ ՄԵՂԵ ՔՄՈՒՓՊՈՆԱ ՈՒԼՎ ՄԵՂԵ ՔՄՂԱԲԸ ՊԵՐՔ
ԺԱՌՈՒ ՈՐԴՔՆ ՊԱԼԻՆ ԹԱԼԻՆ ՀԵՔՄԹԴՅՈՒՆ ԵՐ ՊԵՐ ՈՄԿԴՅՈՒ
ԹՁԵՐ ՈՄՋԵՀԸ ԾՎ ՔՄԴՅՈՒ ՊԵԽԱՎ ԺԱՌՈՒ ՀԴՐԵՔ ՄԵՂԵՒՆ ՈՇԵ

(መ/ሻ ቁጥ/፡ አ/ሮ አ/ሻ/፡ መሠረታዊ የወ/ሮ/ር/ር የ/ቤት አ/ሸ/ፍ/፡ 1992/ 25-27)

ክፍል እምነት:- ስነድ

፩. በምዕራፍ ማስታወሻ ከፍጉ አምስት ስለ ተምኑስትና አያም አይያም
የቀረበውን ማስታወሻ ካንሰባቸው በንገድ በተከታታቸ ግጥምና ማስታወሻ
አይያም ነቅዱቸው በማውጣት አጥር ማስረዳም ስጋ::

ምዕራል፡ ከነት ለዐው ካጣ

የኢትዮጵያ

የሰላም ከፋይ

የመኬ ቁንጻን

ለንግድና ስቃጠ

(በርሃንት ገበያው፣ የእማርኛ ስነጋጥም፣ 1999፣ 158)

ማግኘታ በዚህ ዓጥም አያም በይበ “የሰቅቃ ስቻን የ የጠኔ ቁንጥናን” በማለ መሰጠመሬች ለፍጻድል:: ለቅቃና ስቻን መናና ቁንጥን በቀማችው ተቋራኑ ቁጥን ይሰጣል:: ለቅቃ የደረሰሰበት ስው ከሱቱ ህዝን እንዲ ስቻ እያደጋጠቃም:: መና የዚህውም በረሱባ እንዲ በቀንጥን እያደቀደም:: ተወቻ ገመማው ማስተላለፍ የፈለጊው መልካከት ምንድን ነው? ስንጻ:: የግጥም ገዢ ስህረ:: ተሰቃይቷ ተሰቃቁ እየጥርሱ እንዲተደስተካ:: ተርሱ በጠኔ የተሰቃወሁ ያለፈ እንዲጠገብበት መሰወ የምናረወውን ተግርተኛ ቁኔ (ዓጥም) ይህንን “መጥገበን” ለኋው ለተገረኝ ይፈልጋል:: በማለት “ለዘ አት-ጥ” ይለዋል::

1. ԳԼՈՒԽ ՄԹՈՒԹՅՈՒՆ

ይቅርብና ተካቅፋል፡፡

հՅ. հ.հՔ ՊԵՂԱԾԻ

መሆኑ ተጽኑል::

2. ԳԼՈՒ ԱՆ ՄՐ

፩፻፲፭ አታላይ

በኢትዮ. ት. ፳፭፻

ተሰማመ-በት ወይ?

(հԱՅ պետական բանական 1999:82-83)

3. ጥሩ ማው

መሰለውኝ ነበሩ፡

የበቃ የነፃ

የወቅ የረወቅ

የሰው ፍጠራቸ፡

ለኩ እነዚ የቻው፡

ጥሩ ማው... ጥሩ ማው

ጥሩ ማወያቸ፡

መፈጻሚ-መሰለው-መደረሰ-መውቀጥ-

መታወቻ - መቀጥጥ

ገኩ እሚፈጸው፡

እኩ የለሁበትም!

ዘወነር ቁንቃቸው፡፡

በዚህ ስም ማወያቸ ምሁራን ላይ የተዘጋጀ

(ወጪ ስም: የፖ.ሮ.ኋ. የፖርት ፊርማ: 1980: 72)

4. በዚህ ስም በሚከተሉት የመወያቸ ተያቀምኝ ላይ ተከተለ ተስማወጪ፡
የደረሰቻበትንም በመፈጸም አማካይነት በከፍል የደረሰቻውን አቀፍ፡፡

1. ቁኩ የሚደን ነው?
2. ቁኩ አንድሱት አንድሱትለን?
3. ቁኩ ወሰኑ ሁበራ-ቁል፡ ለምና ወርቅ የሚለ-ት ቁልት የየሆናው
ገንዘብ ተከተለ የሚደን የቻው?

5. ከዚህ በቻ ስቀረበበት ቁጥጥር ከሚፈተካት ከወጪቸው በጀት የሰጠና
የወጪን ፍቃድ ይፈል፡፡

የወጪ፡ በወጪቸው አገር የሚኖር

በርካታ በኋላ አይደደፍ

ጥሩ የሚከተሉት ሆነዚ

ከረም-ከለ እያልከ ቁልህ፡፡

(አማካይ ስም: ማዘረዘሩም ፊርማ: 1982: 11)

ሀገሪቱ ቁጥር = ከደም-ቁጥር እያደለ

ለም = በጥቃት አያር በመጥርሱና አይሁ ከደም-ት በመሆኑ

በርሃንና ከፍበት አመካኝና አዘጋጅ አለሁበት ቁረጥ::

ወርቅ = አንተ አይያው ወራ እያቀበለሁ ቁረጥ::

ሀ. ወጥው ይኩ አግኝቶ ገመን የከሰለው

ደጥበት መደረሰው እንዳልወሰድ ስው::

ለ. አይቀይ ቁጥር አበቃሁ በለቻሁ::

ይህን በለ ቤት ምን ተለቻለቻ::

ሐ. ሁ-ለም መሰፈም ነው ቤቱውን ስሳት::

በትር ቁን ከደም-ቁጥር ለማመለከት::

መ. አውቆ በለንተት አግባብና ማማረር::

ለለ ስው ይመስል እናት አለማረር::

ሀ. መ-ያቻሁን ሁ-ለም መርምራን አውቀናል::

በዚህ መለቻውን በለቻሁ::

የምርጫና ማጠቃለያ

በዚህ ማጽናው አንድ የሰነድ የቃንቃ ስሜ አንድና የሚያደርግ ጉዳዎችን ተመልከተናል:: በዚህ ማጽናው የቃንቃ ስሜ በማስታወሻ በነበረ ለዚ የቃንቃ ጉጥሚያዎች አንድነት የሰመራና የድጂው አገልግሎትን እውን አንድሚያደርግ አይበምችን ልሰጣዊና ምሳሌታዊ ንግግርና ለም ለበዚ አገልግሎትን በማንኛው ተመልከተናል:: ለቃንቃ ስሜ የሚሰጠ ለራሱን ስብሰቱንና የረጋገጫና ከግዢና ከንግግር ወሰት አይመዘዝና ስሜ አንድነት አገልግሎት አሳይቷል:: በተጨማሪም አይበምችን መተርጓሜና በጀትና ለመቀመጥ ችልኩ::

በዚህ በነበረ አንድ የተገኘ ወደም የተገኘ ማሟብ ሁሉትና ከሆነት በላይ አገልግሎም ያደረገ ተመምር አንድ ማሟብ ስመግለጫ የወሰን አንድሆነ:: ቁኔ አንድሚያስ ታረዱትናል:: ስለ ቁኔ አገልግሎት ዘዴ በየጊዜበት ከፍድም:: የቀረበበንን ቁጥጥ በሰመና ወርቅ በመሰየት ፍቃድዎን አንድነት ማጠቃለያ አንድሚሆነ አይተን ለመና ወርቅ ፍቃድ ሰጥተናል:: በተጨማሪም:: ከግዢና ከንግግር ወሰት አሳይቷል የሚያሳይቷል ተሳጥቶና ለዚ የሚያሳይቷልን ማስጠገድ የሚችልበትን ለዚ አመቀናል:: የሚከታተል አመሰግና ለሰነድና በሚመለከትም (ቀጥተኝ-ጥቅስ ገለጋዊና ጥምታዊ) ተጠቃሚ ከግዢና ከንግግር መረጃዎችን በመወሰድ ለከፍል ገልጋዊና በጀትና አቅርቦናል::

© MOE, FDI
Not to be reproduced

፩. ከሚከተሉት ምርጥ አንቀጽ መርመቻ በሠነት መተ ማጠ ቅዱት ይርሱት
ይሱ:: ለከተማቻ ማጥም በተጨማሪ ተመሳሳይና አያዝ አይበማችን ተጠቀሙ::

1. የወ-ቀት
2. የቦናል ወጪ
3. ለኋና ገዢ

፪. መቅረብናን በማንበሳና ስምናን በመጠየቁ አምስት አምስት ቁኔጥናን
ነስብሰብቻ በጀት::

5. ሁብረ ቁጥታውን ለይ::
6. ለምና ወርቃ ቁጥታውን ተንትነ::

፫. ከመቅረብና: ከርክምት: ከመቅረብና... በአንድ ምርጥ ቅዱ የተያረ ለዘ
የወ አንድ የሰራ አንቀጽና ፍቃ ንግድናን ማስታወሻ የዘ: ከሰራና መለጥ
አስፈላጊና አስፈላጊን የሆነ ስሳሮችን በመለየት በሚከተሉው ለንበረዥ
አቅርቡ::

የነበረው የሰራ ምርጥ	የደክና አስፈላጊ አሰጣቸው	የደክና አስፈላጊ አሰጣቸው

፬. ከዚህ በኋይ በተፈ ቁጥር 3 የነበረው የሰራ ምርጥ በዘ በስተው እንዲያያዝ
መቀመና በመስጠ አስፈላጊቸው አበረሩ::

የገኘው ማሚና አገልግሎት

- እ. ቁጥር 115 ማስረጃ የቀረበውን ከሚሆኑት ማን የህን አገልግሎቶች የሞተርመስክሮች ስንጠረዥ ቁርደል፡፡ በዚህ መሠረት፡ በአማካት የሚመስክሮች ነጥበት ተደሱ ስለመረዳታችም እርግጓኝ ከሚኖችም የ (v)፡ እርግጓኝ ካልሆናችም የ(?)፡ መስቀል ካልተረዳችም ይገም የ(X) ማስከት ማማድረግ ስንጠረዥን አማካት፡፡

ተ. ቁ	የሚመስክሮች ነጥበት	(v)	(?)	(X)
1	የቀረበውን የሁኔታ አንቀጽ ተረድቷል፡፡			
2	አንድ የሁኔታ “የቋንቋ ስහ አስው” የሚያስተና ነጥበት ተሰጠል፡፡			
3	አመራቃዊና ፍኅይታዊ ቁጥበት በተለማማ ፍቃቃው ማዘዣዎች ተያስሉ፡፡			
4	የደምሮ መጥበቅና መሰራት፡ መርከምና ማጠር በሆይም ይገኘውን ቁጥበት፡ በትክክል ስራሽ ፍቃቃውና የሚያመስክት እረፍት ነገር መሰርቷል፡፡			
5	ስዕሳት መዘገበዎችም ፍቃቃ ስጥቶ በዋናው ቁል እረፍተነገሮ መሰርቷል፡፡			
6	የክመውና የአዘጋጅ ስብሰብ ተገናገኘ ወሰኑ፡ ስንጥቅ ስሆኑ የስተና አሳሳቸውና እረፍተነገሮችን ስራሽ ተሰጠል፡፡			
7	የክመውና ወይም አነስተኛውን ወሰኑ፡ “አስፈላጊ የሚያስፈልጉ ማሟዎችን ይዘዋል” የሚገኘውን እረፍት ነገሮች ስራሽ ይፈጸማል፡፡			
8	በቋንቋ ስහ ከተማ ከተለያደ መንገድ የሰበሰበነትን ማሟ በከፍል ወሰኑ አንቀጽዎችም፡፡			
9	ከተለያደ የሁኔታ ወሰኑ፡ ከይወጣና በተለያደ ተመሳሳቸው እያምና ስራሽ፡ በማወጣት ተገልጻዋል፡፡			
10	የተስማሪ መልዕክቶች፡ መመራም ተከተለ ሰርቷል፡፡			

- እ. ከዚህ በንዳ በስንጠረዥ የ(?) እና የ(X) ማስከት የደረሰናቸውን ነጥበት ማማግበ እስከተረዳችው ይፈጸማል፡ የሚሸፍና ከሚሆኑት የዚህ የሚመስክሮች አገልግሎት፡፡

ምዕራፍ

ለድንበት

፭፻፭

የጥዃዕራፍ ዓለማዎች፡- ተማሪዎች፣ ይህን የዕራፍ ከተማሪዎች፣
በኋላ፡-

- ✓ የግጥምን ቁርቃና ማርያም በመለያት ከለለች የሰነድዎች አይወቅም ይረዳ የሰነድ አንድነትና ለያዥ ተገልጻለችሁ::
 - ✓ ቅለትን በግጥም ለሰኞት ተተነስናገለችሁ::
 - ✓ ለቁሳት አውጥቃዊ፣ እማራያዊ፣ ፍካማያዊ፣ ተመሳሳይና ተቋራኑ ቅቃት ተሰጠለችሁ::
 - ✓ በቁሳት ወሰጥ ድጋጌች በመርክምና በማጠር (በመጥበቅና በመለያት) የትርጉም ለያዥ ማስከተላችውን ተሰረዋለችሁ::
 - ✓ ከተለያየ መጽሑፍና የሰነድና የሚተለለና መልዕክቶችን አያምጣችሁ ተናገሏለችሁ::
 - ✓ ከመግለጫት፣ ከመግለጽና ከጠይቻች አሳይ ወሰዳችሁ ተናገሏለችሁ::
 - ✓ ከመግለጫት፣ የጥም ወሰጥ በይበወችን በዓይነታቸው ተለያለችሁ::
 - ✓ በይበወች ለግጥም መልእከት መግለት ያለችውን ፍይሳ ተተነስናገለችሁ::
 - ✓ የጥም ተነሳለችሁ::
 - ✓ የጥም ተናገሏለችሁ::
 - ✓ መመራያን ተከተሉሁ:: የጥምን ወደ አርዎ (ስድ: ንብብ) ተለዋጥላችሁ::

ቍናው ንብረት ተያወቻል

- ፩. ስነዕስ የሚለው ስምም የሚያጠቃልለችው የጥበብ ሚራመች ችግር
ምን ተብሎው ይጠራል?
 - ፪. የቃል ችግርምና የተክል ችግርም ለባል ችግር ማለት ነው?
 - ፫. ቅጥል “የግጥም የሚገኘትና ዓይነት ባህርያት” በሚል ርዕስ የተዘረዘሩ
ልኩና ተከተለዋችሁ:: ከርሱስ በመሳሳት የሚገባው ችግር ችግር ጉዳያችን
ያነሳል በላይሁ ተገምሮታልዋሁ?

የኢትዮ መንነትና የሰጠት ማረዳት

ግጥም ወመኖትን ይሰጣል ከነተበብ እንደመሆኑ፣ የሰው ላይ የሰኞችን
ከመኖሩ በራት በቋላ ሰንጻ እየደረሰደሩ፣ ከይማ እያወሆኑ ተሳቦን
ሰንልዕ የሂሳብ፡፡ ይህን ቅለዋ ጉጥም በመባል የሚታወቁውን ክፍል በለላ
ምዕራፍ የምናነስው ሲሆን፣ በዚህ የዕራፍ ግን፡ ተከረታታችን
በተክለውና ደረሰው በወጪ በሚታወቁው ጉጥም የሚነትና ባህሪ ላይ
ይሆናል፡፡ በዚህ ተሳቦ ከተሰማማን የግጥም የሚነትን እንሰተን
ከመወያወችን በራት ከገጣሚ ለይሩ መታሸፈም ለመዋቅ “ገጣሚ
ለነሰጥ” የተሰጠውን ጉጥም እንመሳከት፡-

ግጥም ከን፳.C ነው ገጥም ፈይወትን የሚሰጠው::

የበኩረት አንድራፅ
ከለበ እስከ ድንጋጌ - አ&ፅ
ሁለተኛ የሰት ገዢ ነው
በአዲ

ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ ՄԱՆՈՒՍԻՒՐ

גַּמְפָּלָה תְּלִיכָה

እና ለተገኘለት

ከተገኘበት

በተገኘለት

መቆም መቆም በሽያጭ

ዘርግኑ::

•

የይና ለበናን መቆም

እብዳትን መከተል

መለፍለፍ

እና መቆዳድ

ካፌር ቅጠል

ከለው-ነት ዓይነ መፍንድ

የይናልበናውን

በግጥም ሲያው መሆኑ::

(ክፍል መታደሮች የተተማበት ሙሉ: 1987: 225)

የጠማው ማጥምን እንደከይወት መሰማይ ከንፌር ወሰዳቸል:: በከይወት-
ንብ ይስታና ሆነት:: የመጀመሪያ ተስፋው:: ለከተትና ወደፊቱ:: የነው
ውጥ ወረዳ አሉ:: እነዚህ ሆኖ የከይወት ገዢታዎች በግጥም ከንፌር
ይኖሰሰለ:: እናም ወጪ ከሚነው ባለሁበረቀሰም አበባ እስከሚሽከረው-
ድንጋይና ከፌር ይረዳ:: ለምን በሉ ሲይወት ገራማይይለዋ የግጥምን
ሰማት ፍቃድ:: ፍቃድን ቅስቃዕ እናን ይስና እንዲመጠለት የሚሰጠኝ
ቋይል ስላለት ነው:: እናም ገጠማው በበኩራ ለያቀልም የከይወትን
ዓይነትና ምስል ሲስል ይኖራል:: ይህንና አውነት ከላይ የጠቀሰው-
ግጥም በስንድ ቁጠር እንዲሁ ይገልጻዋል::

መቆም መቆም አሉ ማቀለም ወረቀት::

በፊርማ ማስቀመጥ ቅይ ያኝ ማስተካከል::

ገጥም የጠንሬ ስሜት ነበረች እንደመሆኑ ገጣሚው በጥልች መርሆ በይነት የአይወቻን ወሰኑ ወሰኑ በርሃር እንደ እውነታ ላይ ይደርሳል፡፡ የኅግም በንሬ ስሜት ገጣሚውን ለፈፋቻዎች ይታገላዋል፡፡ ከነሱ በቋላ፡ በገጣሚው እንደበት እንደተመሱከው፡ ከእውነታ ወር ይኖገል፡፡ መካና መካና ይለዋል፡ ይጋናል፡ በፊሩን ይም የስተኞች፡ ወረቀቱን የቀልማግል፡፡ ለመተንኩል፡፡

ተማረምች! እስተ እነዚ ለይ የሚቀርብን ገዢ አድርገና እስከዚን
ከነበባችሁት መንደርደረም አሳዛ በመሳሳት ባጥም ምንድን ነው.
ትለዋችሁ? መልሰን ለእናደ ደቂቃ አሰላሰለና በየኤደችሁን ባቂና
በማሻተውችሁ ለይ አስቀሩ! የሚቀርብን ቅጽለ!

የግጥምን ምንነት በቀጥታ የወር በይኬ መግለጫ በይግባትም ካላይ
ከየነው የፈንቃይነት ማረጋገጫ በመነሳት ስታይ ብቻ የጥም ካላለው የእኔና
ቅርቃ በልጭ ያለው የገባማ ጥልቀ ስማት ገንዘብ ስወጣ የሚከለት
የታላለቁ ስማቶች ነው ጥ መግለጭ መንገድ ነው ማለት ይችላል፡፡
የሰነድና መምህርና ሆኖ ካሬን አስተው ብጥምን ስጋል፡፡
”በነጥረም እናድ ሌጋ ወይም ድርጋት እድምቀና አገልቶ የማሳያት፡፡
አሳይን አከርርና አግባይ የማቅረብ ችሎታ ያለው፡፡ በጥቀት የርጥ
ቋላት በተ ሌጋችን አምቀ የሚደገኝ በመዘዴዎች ቋናው የስማት
አመዳትን በተለው የሚሆነ ለሰማት ቁርበት ያለው ካነጥበብ ነው”
በሚለት ምንነቱን ከተማበና ከባሮ በማየት ይረዳል፡፡

ግጥም አንድ ሪሳኔ የቻለ ሰነድናኩርቅ ቁርቃ ነው፡፡ ሰነዱሁም ከለለው
ተነተለው የሚታወቁባቸው የራሳ መለያ ማህርያት አለት፡፡ የሰነድና
መምህርና ሆኖ በርሃን ገዢሁ እነዚህ ማህርያቱ ተጨማሪነት፡
እናወቃነትና ቁጥብነት፡ የጊዜዎችና መዘዴችነት እንዲሆነ ይገልዋል፡፡
የመጀመሪያውን የተጨማሪነት ማረጋገጫ እንመልከት፡፡ ተጨማሪነት ለባል፡
ከዚህበትታቸው እንዲር ለተወቃቻ የኩርቅ ቁርቃ (ዘርወ) ለመግለጫ
የሚያደግና ለሚታቸውን ገጠመቻቸውን በግጥም መተንሬስና እድማዊና

አንበበ ለብ እንዳለችው ማድረግ መቋልን የሚመለከት ነው:: ይህንን
በተከታቸው የሚገለ ማየት ይችላል::

የሚደረግ የቃድ

ገብ ነው መቀመጥ፣ መቀመጥ ገብ ነው·
በዚ ባብር እና ተሳፋይምች እያሆነው::

• •

ቁድም ለአሁን
አሁን ለሀዋሳ ተቀምጧን
ያለም አልመሰሰን
በዚ
አሰጣዊ ለተቋላለን::

• •

በዚ የን አልፋዋል
እድሜም መምሩዋል
በደቂቃ

የጊዜ ቁጥታ ደቁ
ሥር - አልም ተለው-በዋል
• •

ገብ ነው ገብ መቀመጥ ገብ ነውና
በዚ ባብር እናም ተሳፋይምች ሆንድ::

ከዚ መታደሏቸው መከተሉት፣ 1981፣ 56)

የዘሱ ጉጥም ነገሮ ገብ ነው፣ ቁጥ የሚይጠበቅ ተንሱ መሆኑ::
ገብመው ይህንን አውነት “እነዚ!” ለለን ስራል ደግሞ “ገብ ነው·
መቀመጥ፣ መቀመጥ ገብ ነው” ይለናል:: በዘመኑ ስንቀመጥ ከጊዜ
ወር መንዘዕኑን አናስተው-ለም:: ነገር የን የጊዜ ባብር ይዘን ይነገድል::
እድሜያቶች እንደሆዎ ይጨምራል:: እንዳት ደቁቁ ባስልፍን ቁጥር
በአንድ ደቁቁም በሆነ እያረዳን ነው:: ይህንን ጉማማው “በደቂቃ/ የጊዜ

ቋጥቃ የቃ/ ስ.ቁ - “የልም ተለወጥል::” በማለት ይገልጻዋል:: በዚህ ዓይነት ገዢ ተንሸቸ ስይመሰላል አየተጊዜ እንዲያችልለን ለቋቋን ስሳብ ተጨማሪ አድርጉ አሳይቷል:: ይስወ ስሳብ በዘርፍ በንግድ የጊዜ የሚያልፎ አታላይ ነውና ለሰመታለል ነው” በማል ለንግድ ይችላል:: ታክሏ “ከሁለቱ አገልግሎት የትናው ለሰመታቸን ቅርጫና ተጨማሪ ነው? የትናው ድግሞ ድጋፍ ድጋፍ ተስፋናን መልዕ ይመለሳል?” የሚለውን መለያቱ ለኋንተ የሚተው ይሆናል::

ሁለተኛው የግጥም ባህሪ ምናባዊነቱ ነው:: ገጠሚ ጉዳዮ ያለውን ነገር ተመልከቶ በጥልቀ ስሚሸጥና በጀት ስሳብ ቁልጥ ይጠበል:: ይህንን በፊወ የሚገለለውን ስሳብ ለኋንገዜ (ለመጥወ) ይፈልጋል:: በዚህ ገዢ ለምናባዊ ልጠራ ሁሉም የሰማት ስዋሳቱን በማንቃቅዎች፣ የገዳዢን የተለያየ ገዢታወች ያያይዛል፣ ያደረሰቸል:: በሰማት ስዋሳቱ ማለትም በዚና ስለናው ያየውን፣ በፊነነ ለቦናው የሰማውን፣ ያስተተወናና የቀመስዎን በፊደ ስለናው የቆሰሰውን ሁሉ በቁልጥ አማካይነት በሚፈጥረው ቡድል በአንድቦቱ ያውጥዋል:: በወረቀት ያቀልመዋል:: ገጠሚ ይህንን የሚያደርጉው በራሳ ውስጥ የገዘዜውን ማስበል ለማስታገስ እንዲ፣ በወሰን ስለናው የረቀቀውን ለአድማማው እንበብ “እነዚ!” በማለት አይመለልም:: ይህ እንግዲህ በግጥም የሚታየው ምናባዊነት በለሎች የሰነድሁኑ ዘርፍ ከሚታየው የሰነድሁኑ ተፈለጋል::

ሁለተኛው የግጥም ባክር ቁጥብነቱ እምነትና ነው:: እነዚህ ሁሉቱ እንዲ ስሳቦች ተደርጋል ዓይነት ቁጥብነቱ ወይም በዚ አለማቻቸ የሚመነጨው ከእምነትና ነው:: ልክ እንደ ውጤት ተበለቷው በርካታ ስሳቦችን መፈጸመው በሚችለ እምነት ቁለትና ስራታት ይጠቀማል:: የእንደን ነገር ሁሉንተናዊ መልካ ለመግለጫ ለፈልግ፣ ከወሰን እናድ ነገር መግለጫ እናን በታመቀ ቁለት ይገልግል:: እምነት ቁለቱ ያረጋግጣ እየፈነገ የነገሩን አጠቃላይ ገዢ ቁልጥ አድርጉው ያሳይለ:: ከዚህ ባክርው የተነሳ እንዲ ባለ ጥቂት መሰመር ሽጥም በዘርፍ በንግድ፣ በዚ ገዢ ተገልጻውለት እንዲ መለፈ ለመስራት ለቋቋ ይችላል:: ይህን በተከታዩ ግጥም እንመልከት::

ነውሃ ሚር

እልና ከሰታዎች ቁጥንው የጥንት

“በዚህን የት ሂደ? በለው ለፈልግ

በየሽንተረፍ፣ በየጥርጥን

አሥወው አሥወው በምድር ለማይ

አጥኑት በርሃዊ ክፍ ባንድ ለው ገለ ለይ::

(በአውቶ ሲሆን ስትም ተጥም:: 2001:: 17)

ይህ በለ አጥኑት መሰመር ገጥም መልኩነቱ የትርለለ ነው:: በዚች
ርሃሱኝ ማኅኬ የቅርና ጥገና እናትና ድጋነት እና ለመታና ዘረፋ
በነገድ-ባት ዓለማችን በአካል መጠናቸው በርካታ ወጪሸምና ቁጥን ለወች
ይመለለል:: ገጠማው ይህንን በወተር የምናየውን አጠገኝን ያለ
አውነት በመምህን ያስተላለፈው መልዕክት በዘርዎ በንግድ ችግልበት-ም
በመቶዎች የሚችበሩ ገዢ ይፈጸ ይሆናል:: ነገሮ እንዲሆ ነው:: ቅዱት
አጠቃቀች በሚኖሩባት ዓለማችን እልና ይሆና ይኖራል:: አጠቃቀች
ለድሆምና የሚሰጠ-ት፣ በምትኩ ከድሆምና የሚመስቀት ይኖራቸዋል::
እነዚውም:: ጉዳይ ያለው እንጋኝ ቅዱት ለጥቅ ለጥቅ በዘት በመውሰድ
እመውራኑ ለይና በዘት ለጥቅ ቅዱት ተቀብሎ እመከናቱ ለይ ነው:: እንዲ
በለለው መድለበ ይፈጸ ይገኘ ነው:: ጉዳይ አጠቃት ባለውና በለለው::
በባለበላጊና በምንጫር:: በታያን ሁጻትና በማድግ ለይ በለ አጠራት
መከከል ወጪለው የተዘበ የመሰጠ-ት፣ መቀበል ስርዓት ተወስድ
እየተመረመሩ በተተለገምና በዘርዎ በተነተኝ እና በዘት ለፈልግ
ይችላል:: ለነግጥም ቁጥባና አምቅ ነው የሚባለውም ካዚህ አውነት
የተነሳ ነው::

እራተኩውና በመጨረሻ የምናገኘው የጥንት ባከራ፣ መ-ዘ-ቁጥነት ነው::
ገጥም መ-ዘ-ቁጥነቱን የሚችልበበት የራሳ ለልት አለው:: የሚንያቸው

በተወሰነ የጊዜ ቅይታ የሚደንገገው ድምጽን ያወጣል:: በግጥም ወሰኑ ያለው ስልት ነልቶ የሚሰማን ቅጥሙን ስናነበት ነው:: በመሆኑም ከዚህ በላይ ለአስረዱነት ያቀረበኝቸውን ቅጥምች ስልታቸውን መብቻን በዚህ ስናነበት ከግጥም ቅይታ:: ቅይታ ስንጻች ምጻኑ የሚፈልቀውን መሆኑዎች ቅና ለብ ለንሰለሁ::

መልመልቸው

ከፍል አንድ:- አንብቤ መረዳት

፩. ቅጥም መንበትን መሠረት አድርጉው ስቀረብ ቅጥምች በቻል መሰለ ስጋ::

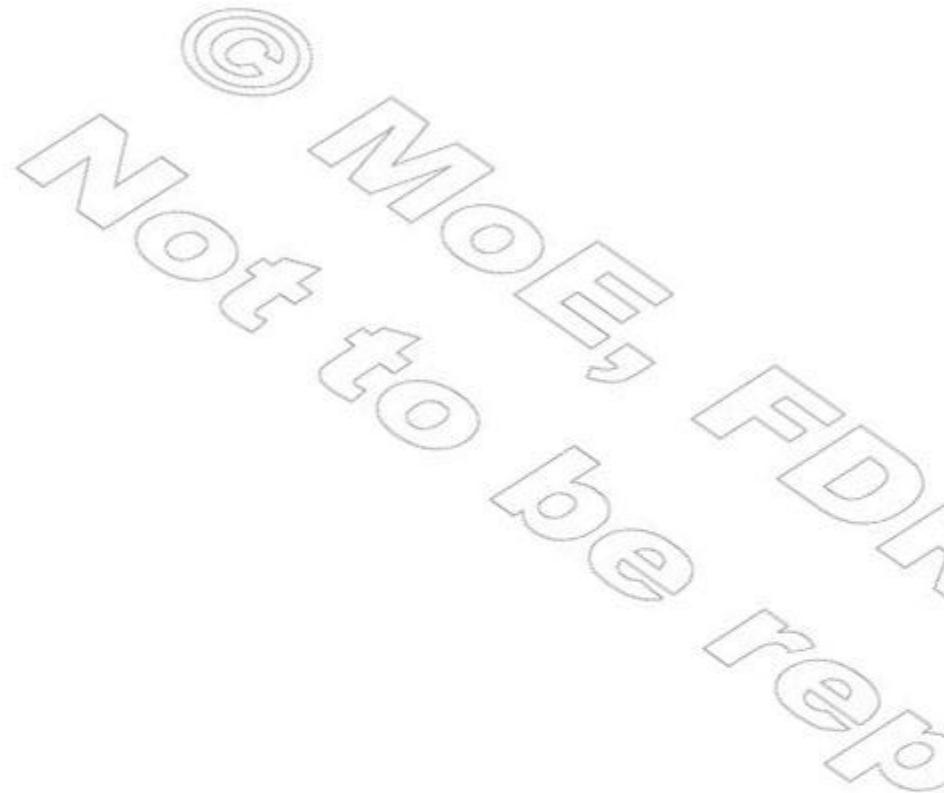
1. “ገዢማ መንበት ስሜት ለፈተት አለውንታ ወር ይኖገል” የሚለውን ስሳቢ አብራሪ::
2. “ግጥም የታሳሳቸው ነው. ቅጥም መግለጫ ነው” ሲል ወንን ማለቱ ይመለከታል?
3. “ግጥም በተመረጋጉ ቅይታ ይጠቀማል” ለባል:: በዘርፍ ገዢ የቻል የግጥምን የህል ት-ከራት አይችሱውም ለማለት ነው? ለምን?
4. የግጥምን የተጨማሪነት የህል አብራሪ::
5. “ገዢማ የሚጽሏው በውሰድ የገዢመን ነው. ቅጥም ለማለታቸው እንዲ:: በውሰድ አለናው የፈቀቀውን ለአድማጭ አንበብ. ይህ ለማለት አይደለም” የሚለውን ስሳቢ በመዳንገፍ ወይም በመቻወም አስተያየቶችሁን ስጋ::
6. በግጥምና በዘርፍ የሰናው መሆኑ ያለውን እንደነት አርሱወቻቸው::

፩. በጥንቃ ሆኖች በገኘው በዘርፍ የሆኑ ቁርቃቸው መካከል ብቻ ስሆነታቸው ነው ተወቃድ፤ በሚከተለው ስነጠረዥ ወሰጥ በተሰጠው ምሳሌ መሰረት በምን አምስት ይጠናን ነጥሃን ዘርፍ፤

ዘርፍ	ግጥም
– ወሰት አድራሻ ህረግን ቀለም የተሟላ ፍቃ የሰው የረሱትነት ያወቅረብ፤	– ወሰትና ህረግና አድራሻ ስንት የወቅረብ፤
– ከምሳ ገዢ ለቋንቋ ለማስወ ቋንቋ፤	– ለቋንቋ ለማስወ ኩይገኘም፤
–	–
–	–
–	–
–	–
–	–

፪. ቅጥሮ የቀረበዋቸው ቁሳት በመንበብ ክስፈልግ ለማማ ለንሰት ከተሰኞው ገጥም የተወሰ኏ ዓይነ፤ ገጥሙን በመንበብና አገባበዋውን በመለየት
ቋላቸውን አውቆዋ ፍቃ ስጠብ፤
መሆኑ፤ በቀም በቀም = ፳፻ ሲ፻፤ ወንጋጌ ወንጋጌ

1. ተነስጠ	6. በሽ-ለት
2. የሚሰጠው	7. መከተሉቸ
3. የሰት ገዢ	8. ካራር- ቁጠል
4. ከተገኘበት	9. አያው
5. የይነ ለቦና	

የቁጥር ፍቃ

ቁጥር በቀማቻው የተለያየ ፍቃ ለጥራቸው ይችላል፡፡ የቁልት ተከከለኛ ፍቃ የሚታወቁው በኋረፍተነገር ወይም በስንት ወሰኑ ገበተው ለጥና በቋ ነው፡፡

ቁጥር በአውዳድ ገበተው ለጥና በገበብት በቋ ለይ የሚጥራቸው ፍቃም የተወስኑ አንድ ይሆናል፡፡

ለቁልት አውዳዊ (አገባባዊ) ፍቃ ስትሰጠ ወይም ተመሳሳይና ተቁሬና ፍቃ ስትሰልና የይዘት መመሳሰልን ወይም መቁረንን በቋ ማይሆን የቁልቱ ቁርቃቸት እና መሆናቸውን ማረጋገጥ ይጠበቃቃቸናል፡፡ ለምሳሌ፡ “እርበሱት፣ የማግበራ ለኋይ” ለሚለ ቁልት ተቁሬና አንድትሰጠ ስትመዋቅ በቀዳም ተከተል፡ “በንግሱት፣ የማግበራ ለልሽ” በማለት የተሰጠቸሁ ቁልትና የሰጣቸሁት መልስ በቀርብ እና መሆናቸውን ማየት ይኖርባቸናል፡፡

፩. በማንበብ ወሰኑ ለማሳየት የቀረበውን “ነሱ ሆኖ” የተሰኘውን የገዢሚ በአውቀት ለሆም ገጥም በጀመሪያ በማንበብ፡

1. እማራዳዊና ቁሳራዳዊ ፍቃ የያዘ ቁልቱን ለይታቸሁ ነርሱና፡፡
2. ቁልቱን ተጠቁማቸሁ ዓረፍተነገር በመሠራት እማራዳዊ ፍቃቸውን አሳይ፡፡

ክፍል ሁለት፡- ማድመጥ

፪. ከገጥበበን አስተልክቶ በአካባቢዎች ለነፃፃ በታችነት የተሰጠው መደረኑት (ወጪ ሰዕድ፣ ይሰነድ኏ች ማሻሻል ይሰነድ኏ች ማረጋገጥ ማረጋገጥ) ተቋ ተገኘችሁ፡፡

፫. በመድረሻ የሚነሳ ነርሱ ነጥበቸን እያዳመጥቸሁ አጠቃላር ማስታወሻ ይዘ፡፡

፬. ስለተከተተለቸሁት ጥርጋራም ወጪው ለከፍል ዝደቻቸሁ በቁል ተናገሩ፡፡

፩. በአነበረው ከንተብበኑ የተመለከተ መደረኑን ማገኘት ያልቻቻቸው
ተማሪዎች ከሰኑ፡ በረሃም ይማተስስዣ ይገምኑኑ የነበረበኑ ማህደር
መይም መሰረ ጥርጋራም ተከተለዋቸ፡-

፪. በፊደል ጥርጋራም የተነሳ ከነተበባዊ ጉዳዮችን እያደመጣቸ፡

በገዢነት በማስታወሻ የለ::

፫. የጥርጋራሙን ምብጥ ለከናወል ዓይነቶችሁ በቋል ተናገሩ::

ከፍል ማስታወሻ፡- መናገሩ

በዚህ ማስታወሻ በመወያየት ጉጥም ከለለው የሰነድኬና ዝርዝር
(አውጭና ሂወጭ ለቦለድ፣ ወገና፣ ድራማ) የሚመለከለባቸውንና
የሚለያይበቸውን ባህረደት ዝርዝሩ፣ በዚህ መረጃዎች አማካይነት
ለከናወል ዓይነቶችሁ ተናገሩ::

ከፍል ሁኔታ፡- መሻሻል

፬. መሻሻለዎች፡ መሻሻለችንና ሁለዎችን በማገባበት ጉጥምን የተመለከተ
ቁሳቸውን አገልግሎት፡-

፭. የሻጠራ አቅራቢ ማን እንደሆነ፣

፮. የሻጠራ ሪሳ ጉዳይ ምን እንደሆነ፣

፯. የሻጠራ ለለማጥም የነሳው ወር ምብጥ ምን እንደሆነ፣

፱. የሻጠራ ለተዘጋጀው መንገድ አልቀረበም” የምት-ለ-ም ከሆነ

ትኩታቸውን ከሆነት ጉጽ ባልበለው የሻጠራ አቅራቢ፡-

፲. ከዚህ በቋል ጉጥም ሰዕና ስመከራቸ ይሚሆኑ እንደ እንደ የበት መምች
ስንድቅ ቁርጻዊዎች፡፡ ከዚህ ስራዊ ተከተልና የበት መምች ስንድቅና
በመሻሻል አሟላት፡፡

፩. ሪሳ ተያያዥ ተስተካክለ በቋል

የሰላምና በርሃ ገበያ የወጪ-ቁጥር፡-

_____::

2. **ርዕስ፡ አውጥመት**

በመጀመሪያ አንድ ቅን የሚመጣው::

3. **ርዕስ፡ ዕውቀት**

የሚይሰራው ነው:: በል የሚይሰራው::

ይ. ከዚህ በታች ከተሰጠቸው ማዕከት አንድን በመምረጥ ወደም በፊስት ተስስት አይቻችሁ ስሚታቸውን በዚ አንድ ማዕከት ተፈጻሚ ላይ ጉጥም የፋይሁ ለተከተለ ካይሱ ገዢ አቀርብ::

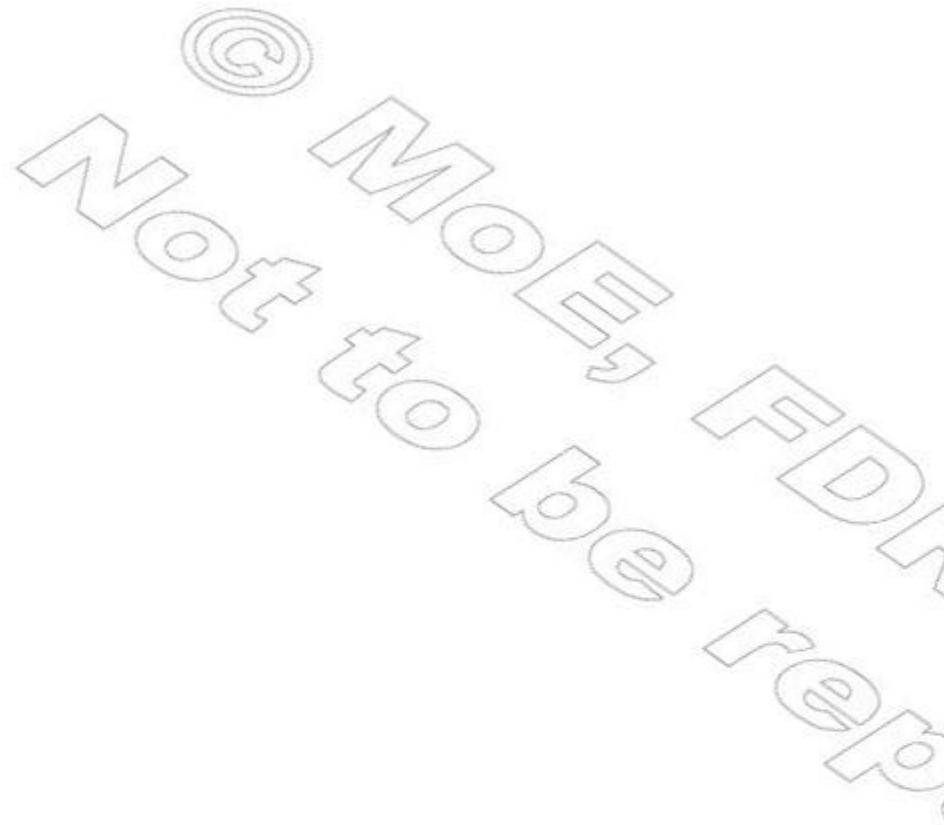
1. አቀፍና ለብ

2. ዕውቀትና ፍልጋ

3. በተስስት

፩. በጥንቃ ሆኖም አንድቸው የሚፈጸሙትን ጉጥም ለንድቸው በንብብ ከሰማቸው በታች ጉጥሙን ተስወወጪ:: ከገንዘብ አውጥቀር ከተሰጠ አውጥቀምና ከዘይወል ማረጋገጫ አንድር በንድሻና ጉጥም ላይ አስተያየት ስጋ::

፪. ቅጥሮ ጉጥሙን ወደ እርዱ ለመሰላወጥ የሚታገኙቸው መመራም ቅርጓሜዎች:: መመራም ቅጥሮ የቀረበዎን “የእጥር መንገድ አገኘ” የተስኝ የደ/ር ፈቃድ እዘዚህ ጉጥም ወደ እርዱ ለመቀናቸው ለመምህራቸው አቀርብ::

ግጥምን ወደ ነርው የመለዱት መመሪያ

በግጥም የተዘረዘሩ መልዕክት ወደ ነርው በመለዱት ወናውን አሳይ
አታቸው ለእንዲበት ማቅረብ ትታላለችሁ:: ከዚህ በታች ብጥምን ወደ ነርው
ስትላዱው ይረዳ በደረሰ የምትከተለት መመሪያ ቁርቃል::

1. የየጥመና መልዕክት መ-ለ ለመ-ለ አስከት-ረዳት ይረዳ ብጥመና
ደጋማማችሁ አንብበ::
2. የግጥምና ፍራ አሳይቸው እያለያቸው በማስታወሻችሁ መዘግበ::
3. በመዘገበችሁት እየተመረችሁ ብጥመና ወደ ነርው ለመለዱት
የሚያስተካችሁን አስተዋጽኑ ይረዳ::
4. አስተዋጽኑውና መጠናችሁ ወናና ንብረት አሳይቸው በደረሰ
በአሳይ የሚፈጸረበትን ዓይነ ለይ መድበ::
5. ለየጥመና አንድ መንዳርሱ ዓረፍተነገርና ነርክር ዓረፍተነገሩን
አዋቅ::
6. ይከተችሁ የአሳይ አንድነት አንድናይው የአንቀጽናና በየአንቀጽ
የወደፊት ነገሮችን ተያያዥነት መጠቀስ ተያያዥነታቸውን ለመጠበቅ
በሆነት መንገዶች መጠቀም ትታላለችሁ::
- 6.1. በአሳይ አንዳያያዘ በማድረግ::
- 6.2. በአያያዝ ቅለት አንዳያያዘ በማድረግ::
7. አስፈላጊ ስምን የግጥምና መልዕክት የጥሁት ስንቅችን በማስረጃነት
ጥቅስ::
8. ይከተችሁ ስትመርስ የእናችሁትን ልቀቅ ደጋማማችሁ በማንበብ
አስተካከለ::
9. ብልጽና ቅለት ቅንቃ መጠቀምን አለብንገና::

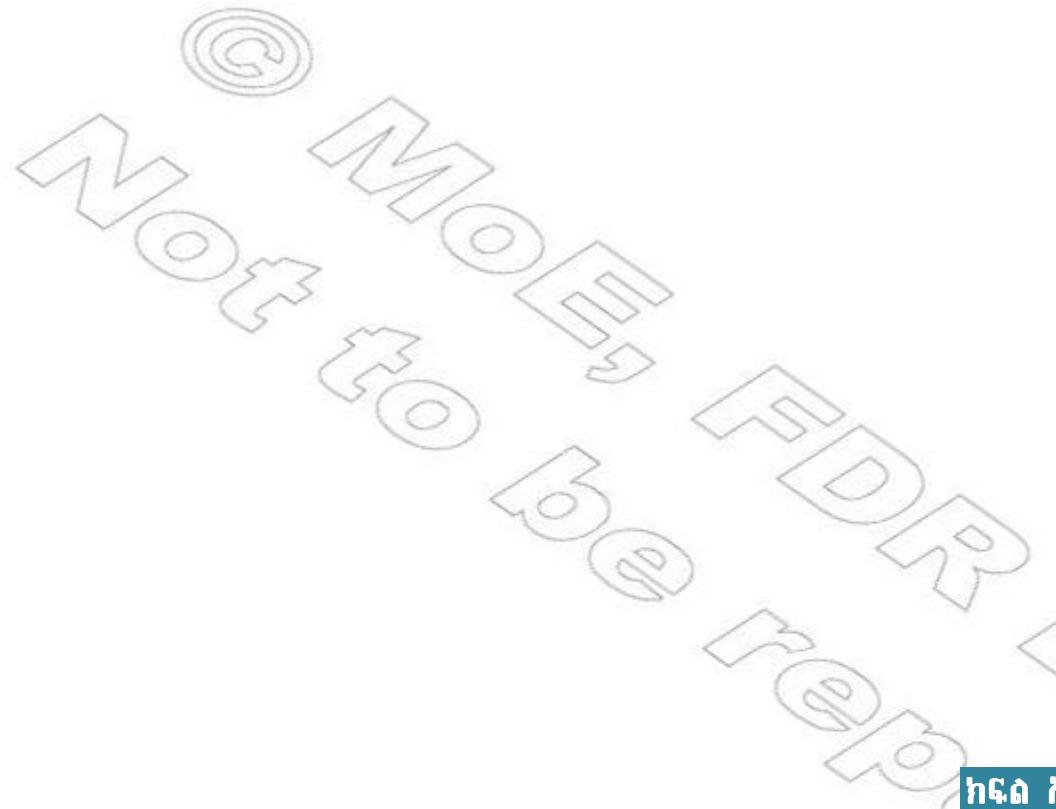
የክጥር መንገድ አንቀጽ

የምን ጥናት?

ቻለ የወጪን ጥናት!

አሽንጻ ተከራኩ: ማረሳ ካዘመራው

ለት መ-ለ ክጠናው: ቅን መ-ለ ክረርው::

የወጪን ታክክ ማኅራት?

ታለ የዕድሜ ትርት::
ተክር ስማግለ::
ዘንብታ እመበት::
አግባቶ መሳሪት::

የወጪን ስርቶ ማድግ :: መሰላም መሰም::

ታለ ለልማት ገዢ:: ተስተሮ መትመም::
ተንበርከት - ማበጥ::
መመር መከራከ::
በንግድ መደለበ:: በመንፈስ መከለበ::

የወጪን ትግል:: ለአለማ ይኝት::

ታለ ተታገዢ:: ተለመጥምበ ገዢ:: ተገዢዎ መብራቸ::
እያምዎ መንጠቃ::
በእየወ ደማመ:: ዓለማዎን መሰለበ:: ዓይቱንም ማድቃቸ::

የወጪን ማጥናት?

የወጪን ማኅራት?

(ፈቃድ ስዘም፣የወጪን ቁጥጥት፣ 1999፣29)

ክፍል አምስት:- ስነመሬት

፩. ለማሳተስ ቅዱት በወጪው መሠረት ተመሳሳይ ተቋኑ ፍቃ ክስመቻ
በንግድ ይሰጣቸታን ፍቃ ገዢ ይመዋጋ ባረከተንበት ሆኖች::

የመስት	ተ.ቁ	ቁል	ተመሳሳይ	ተቋኑ
	1	አልሆዎም	ፈ.ቁቅ አላለም	ተራምፊል

ሀ. ተለንት የወጪው ለመፈጸም ልማት እቅዱ አለለም::

ለ. ተለንት የወጪው ለመፈጸም ልማት ተራምፊል::

1. ገዢ	6. ተናቋረ
2. ጉብቻ	7. ተቀናሽ
3. አልበ	8. ተከራሙት
4. ታማሪዎች	9. ተንዘረጋጭ
5. ተማሳ	10. ተቃት አለ

፩. በአማርኛ ውንቃ አንድ ቅዱ የተሰጠው ድምጋችን በማጥበቃና በማሳሳት የተሰጠው ፍቃድ ስናይወ ይችላል፡፡ በተሰጠው ምሳሌ መሠረት በቀረበት ቅዱ መሰተ ይስት ድምጋች ስጠበቅና ለሳሳ ቅዱ የሚናገወን የተሰጠው ፍቃድ ተረጋግጧል፡፡

መስክር

ቁል	ስ.ለ	ስ.መስክር
በ.ነት	በ.ከለከል [በ.ንግድና]	በ.ቁሳቁስ [በ.ንግድና]

ስ.ለ፡- አምስክ ጉዢዎ በንግድ መኖር ካልነሰ ስርቶ ማማኑት ይችላል፡፡

ስ.መስክር፡- በአንድ አካባቢ መርነት በንግድ የቻቻና ገዢ ቅዱ የሚገኘ የዘመር አካባቢ ስጠበቅ ነው፡፡

1. መሳሪያ	7. የሚጠበቅ
2. አይከናወ	8. የሚደረሰማችው
3. አለያችው	9. እስከረሳሽ
4. አንዳለ	10. ይገባሁል
5. አይገናወ	11. አማካ
6. አልገባወ	12. አማካት

ii. የሚከተሉትን ቁጥር በምሳሌው መሠረት በፊይናስ ለገኘው አኩምና ተንተናቸው
ሚሱ:: ቁጥጥ በመጥበቃና በመሳሳተ ተነስው ይኖር ለኖነት የሚያመጣ ከዚ
ይሆን በሁለት መንገድ በመተገኘት እናኩ::

գովաճ 8

1. հըդ. = [հըդկան] = Ը. Պատկ. Փթթական բառեր
[հըցան] = Ը. Պատկ. Դասական

1. መግል	_____	6. ቁም	ብለ	_____
2. መልስ	_____	7. አይበለም	_____	
3. ጥያቄ	_____	8. በመጨረሻ	_____	
4. ተስማዎች	_____	9. በተሳቦች	_____	
5. መንሳት	_____	10. ተንቋሬጠው	_____	

ክፍል አድგኑ፡ አነስተኛ

፩. ከዘም በታች በተሰጠው ይፈጸማን የተሰናው ማስተካከል አማካይ ገንዘብ ተሰጥቶ

ሀ. ጉጥጥል የጀትዎን የዘይቤ ዓይነቶች የፋይ

ለ. ከዚህም ለግጥሙ መልዕክት መተላለፍ የበረከቱትን ማኅ
ቦግጥም በመለያት በጽሐፍ ማጠናረም ስጠ::

ጥም እንደ

四〇

መማር ተማር: ቁልፍ ነውና እስ
ይህ መቶ ሆኖና: የጠኔለት መልስ
ወንድ የሚ እና: እንደሆት እንደሆት እ
እስከመቻና የት: ይረዳ ይረዳ
በማለው ነው ከዚ: የጠኔለት መልስ

የቃኑ ከቀረ ተምህርት በቃዕምኑ፡
አያዥቁ ማወቅ ነው፡ ወንድ ታማኑ፡

እዚህ ለወጪ መጥቃቃ ተተሟልጋል

አዎቃ ማለቃ እና የወጪ ለወጪ::

(አዲስ አበባ: የወጪ ተክክል ተስተካክል: 1999: 11)

ግጥም ማስታወሻ

ተጠማጠሚ!

ከትልቁ የኩል ለደ ከተማውን አገልግሎት

በታም ቤትም ደልተት አለውን ክፍልዎች

አረጋ ሆኖ! ተንጋጌዎች እና ተናሱት

ቅርንጫሩት የወጪ በቅጠል ከራ::

ነገር ገን ተጠናቀች እንዳከተሉኝ::

አራስናን ተስፋ ለመቆም አገልግሎት

በግራይ ወኑ አቀማለሁ በለሁ እንዳከተቀናዋል

ይልቁ ተጠማጠም በዘይት ለደ ወጪ::

መጠምጠም:: መንጠልዎች መኖር ነው ይንተ ዕጣ::

(አዲስ አበባ: የወጪ ተክክል ተስተካክል: 1999: 89)

ግጥም ማስታወሻ

ፍረድና ማድረግ

አንድሰው ተወልድ - እንደ ለው የሚያገኘው

አንድሰው የሚያገጥት - እንድሰው ስቀበር::

አይተኩ ለምተሻ - ተወቃያለሁ ወይ ምድር?

ፍረድና መሰከርች - ይህን ከኩ በደል::

ለኩልበት ማንኛው

(አዲስ ለማ: የሚለው ስንት: 1988: 28)

መሰረቱ ስደስት የገጥም ምንነትና ማሰም ማርቃን የተመስከተበትበት ነበር፡፡
ስገጥም አንድ ወጥ ብሔን ስመሰጠት የሚችልንት በሆነም ከቀር፡፡
ነስፈጻሚው ከበሆነው፡ ከገንዘብያው፡... በመሳተኞች የተለያደ ብሔንም ስሰጠው
አንድማችል ተረድተናል፡፡ ገጥምን በጥቀት ብሔንም ከመቀነስበት ይልቀ
በሚተናበት ምንነቱን ማረዳት የተሰለው ምንጋድ እንዲሆነው ተመስክተናል፡፡

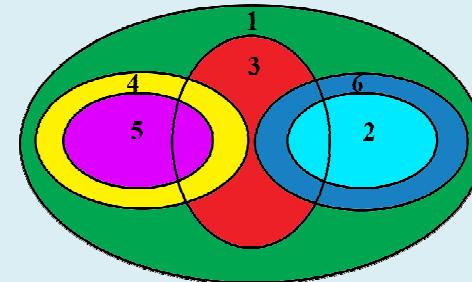
ስለ ገጽም ባሃሪዎች ባንሻነስበት አዎስ ገጽም አንድ ሲሆን ይህን ይቀርብ ተርጓሜ
መሆኑን አሸቱ ወኩ ወኩ መስቀል ባሃሪዎች አንሻነስበት ተረድተናል፡፡ ይገኘም አንድ
ባሃ ተጠባሪነት አንድሆነና ተጠባሪነቱ ይሚገለውም በዘዴት ይቀርብ ተርጓሜ
(ዘርዎ) ስመግለጫ ይሚቻልንቱ ወሰንበት ስሚቻልንና ለጠመቻናን በገኘም
መተናደሰ በመርሱ አንድሆነ ተመልከተናል፡፡ ገጽም የተጠባሪነት በታ ስምም
የመሰባዊነት ባሃሪው ይገኘ ነው፡፡ ለጠሚው ክሢም ተቀብዱ ተመልከተ ይገኘውን
ሚሰብል ስሚከታታለ ሲሆ በወሰን ሆኖም አውነታን ይረቻል፡ ይሻጻል፡
ይቀምናል፡ በኋይነ ሪሳኔው ይኖር፡ በኋይነ ለሚኖር ይቀምናል፡ በኋይ ሪሳኔው
ይኖርናል፡፡ ስለዚህም፡ ምርባዊነት በስጠናቸው የበንሻና ዘርፍ ይገኘ በሆነም፡
በገኘም ገን አይሁ ይሚገኘ ባሃሪ መሆኑን አሸተናል፡፡

ከዚህ ከተማዎች ማረጋገጫ በተጨማሪ የገንዘብ ቅጥበነት አምካነት እንዲያሆ
መዘላቸውን በኋላ በዘርዎ ከሚቀርብ የሰነድዎች ሆኖም የተሰረ
እንደሚያደርግ ተመድተናል፡፡ በገንዘብ በዘርዎ መሠረት ያለውን እንደነበረ
በደንብ በተመስከተዋል፡ ከአውቃው ከቃሳት አመራረጥና አስቀዳድር፡ ከቃንቃ
ስላምዎች ሆኖ አጠብቀ፡ ከቃሳት ፍጠራ፡ ወዘተ እንደር ተመስክተን የእንደነበረ
ይሆኑን ንጥረኞች፡፡

በስራም በነፃ ስለ ቅዱት ፍቃ ባንሻንባቸው ከዚያቸው ዓቃዬት ተከከለኝው ተመሳሳይኝ ተቋራኑ የሚሰጣው በገብረበት አዎድ እንዲሆነ አጠናናል፡፡ ከገጥም ወሰጥ እኩረታዊና ክሳራዊ ፍቃ ይገኘውን ቅዱት እኩወጣን እጠቃቀሚቸውን በኋረጋጥኑን ወሰጥ ተመሳሳይናል፡፡ በዚ ሰራ መደረኑች እየተገኘን ለስነነጥበብ በርካታ ቅም ነገሮችን አድምጠናል፡፡ ያደረዳና ተጠቃሚ የነነነጥበብ አገዱታቸናን ተከታታለን ስለ አገዱታቸና ስከራዎ ታደሱታቸናን እኩረጋጋጥናል፡፡ ገጥም ወደ አርመ የሙስዎት መመራያን ተረዳኑን ገጥምን ወደ አርመ በመስዎት ተሰማምድናል፡፡ ከዚህ በተጨማሪም ገጥም ይፈናል፡ ዘዴዎችን (ኩም፡ ተመሟልት) ከገጥም ወሰጥ በሚወጣሁ ለገጥም ጥገና መገኘት የተመቻቻነን ማና እኩረጋጋጥናል፡፡

የከለሳ ጥያቄዎች

፩. ተከታታለን ስዕስዊ መግለጫ ተመልከቻዎች የሚያስተካከለፈውን ስሳሽ ከነነድ
78 በፊርማ ያስቀር ገለጫ::

መግለጫ

- ፪. “እድሜ አበባ” በሚል ርዕስ “እንደ ገንዘብ የሆነ የተመረጋገጫ ቅዱትና
ዘመንቷን መጠቀም አነዱን::
- ፫. በከፍል አራት ተራ ቅጥር አድራሻ የቀረበውን “የከተማ መንገድ ካንድ”
የተከናወነ ገንዘብ በፊርማ አንቀሳቸው ገንዘብ የተያረጋግጣን የዚያወጪ ስልት ሰራ::
በግዢሚያ የዚያወጪ ምርመራ እወጪው ለገንዘብ የኩል መልኩነት በበረከትው
እስተዋወሻ ላይ በፊርማ እስተዋወሻ ሰጠ::

የግንዘብ መመሪያዎች ቁጥር

- ፩. ቁጥር ፩፪ዥ መመሪያ ቁጥር ፩፪ዥ በመሆኑ ማንኛውም የሚመለከሩበት ስነጠረቻ ቁርቻል፡፡ በዚህ መመሪያ በአዲነነት የሚመለከሩ ነገሮ ተጨማሪ ስለመረዳታች እርግጩና ከሆኑም የ (v)፡ እርግጩና ካልሆናቸው የ(?)፡ መስተካከል እስተዳደር ይገም የ (X) መልከት በማድረግ ስነጠረቻን አሸናል፡፡

ተር ቁ.	የሚመለከሩ ነጥቦች	(v)	(?)	(X)
1	የቀረበዎችን የሰራው አንቀጽ ተረድቻለሁ፡፡			
2	ገንዘብ ካልሆናቸው የሚ-የሰራው ዘርፍ ጽሑፍ የሚመለከሩ ነገሮ እንደነትና ለሆነት አመዳደሪያ በመለከት፡፡			
3	ስዕስት አመዳደሪያ መዘግበ ቁጥርና ተቋናና ቁጥር ስተኞለሁ፡፡			
4	ከገንዘብ መሰጥ አማራይዎች ፍሰራይዎች ቁጥር የሚመለከሩ ነገሮ እንደነትና ለሆነት አመዳደሪያ በአማራይዎች ፍቃቃው የረፈተነገር ስርዎች፡፡			
5	የድምጽ መጥበቃና መሰሳት መርሆምና ማጠር የፋይ ለሆነት አንድሚያወጣው፡ በየረፈተነገር አሳይቷለሁ፡፡			
6	ቁጥርና በድምጽ ለኋናዎች የፈረምና የፈረምና፡፡			
7	ገንዘብ በሀይልና በመለከት፡ ከገንዘብ መሰጥ አይወምናን ለቁጥር በማወጣት አስፈላጊለሁ፡፡			
8	ገንዘብ የፈረምና፡ መመራያዎችን መስቀል ገንዘብና መደረግ አይወም (ስዕስ የሰራው) ለመለከት፡፡			

- ፪. ከዚህ በኋይ በስነጠረቻ የ (?) እና የ(X) መልከት ያደረገውሃችን ነጥቦች በሚገባ እስከተረዳደሩ ይረዳ፡ የሚከፈልና ቁጥርዎች ይጠቀማል፡፡

ምዕራፍ ስብት

እርፖኑት

@ MOE, FDI
Not to be reproduced

የምዕራፍ ዓለማውች፡- ተማሪውች፣ ይህን የምዕራፍ ከተማሪውሃ
በኋላ፡-

- ✓ በኋላፍት ነገር ወሰን የቃል ከፍለውንን መሸሪያ ታስቦለዋልሁ::
- ✓ በቃል እርባታና በቃል ምስረታ መከከል ያለውንን ለያነት ታገልጻለዋልሁ::
- ✓ ለቃለት ቅጥተኛ /መዘገበ ቅለዋ/ ፍቃትን ታሰማለዋልሁ::
- ✓ የቆብዎ ጽዋዎ ታደርጋለዋልሁ::
- ✓ ዓፈጻሚነት አንብብችሁ ወይም አፈጻሚዎችሁ ተሰብና በራሳችሁ አሳሳል ታገልጻለዋልሁ::
- ✓ የተልቀ ጥቅም የአነሳዎች አይደን ተከተላዋልሁ በማንበብ የተረዳዋሁትን ታገልጻለዋልሁ::
- ✓ የመረጃ የሚጠቃ አያያዥ ስርዓትን ዝርዝርችሁ በመዘና ታሰራዋልሁ::
- ✓ ገዢ ታሪክ ወይም የአይወት ታሪክ ታረጋግጧለዋልሁ::
- ✓ የሚሰጥቷሁን ዓለፍት ነገሮች ከአንድ ቅንቃዎች ወደ ለለ ቅንቃዎች ታተረጋጠማለዋልሁ::
- ✓ የተለያየ ቅኬዎችን ሁጻራቸል በመለያት በስምና በወርቃቸልዋልሁ::

መንግሥት የመተዳደሪያ እጥበቃ

የቃረጥ ካሳ

ኩና ሂደለ በይታዎች ቅ.ም በትንድር አካባቢ፣ በደንበታ ወረዳ፣ በኩልው አጠራር ቅሬ ቅበለ፣ በተለይ ሽርጫ ከተባለ ስፍራ ተወልዶች፡፡ አባታቸው ገና ሆኖን ስለ በመዋታቸው እናታቸው እያተቸገሩ አሳይቸው፡፡ እድሆንቸው ለትምህርት በይረሰ ዘዴ አነታቸው ማህበራለሁ ገምሮ ወሰድው በትምህርት ተከትከተው እንዲያደገት በማለት፡፡ በዚያ ለነበሩ መነካከት ለማቸው፡፡ ከፍ ለለም፡ ከቁራ ሽፍቃቸ ወር ተደባልቀው የወጪታ እቅድና የጠር መለ ተማሪ፡፡ ከዚያም በመጀመሪያ ከደቂቸ ገና፡ ቅጥሎም ከሩስ ዓለ በት ገበተው የበተመንግሥትን ለማድና ወጧ አጠኑ፡፡ በጀለም፡ ስናር በተባለ ስፍራ (ሁሉ በስራን ማት ወሰጥ ይገኘል) ከግብረቸ ወር በተደረገው መሆኑ መለትን ለፍርድው ከፍ የስ ይሰ ሰላዳሽሙ፡፡ ለማቸው ገና፡፡ በዚያን ዘዴ ለይሰመለ ከወደ ቅዱ በትንድር የነበረው የየኢትዮጵያ ማስተናበር ዓለ እናት፡፡ እኔና መነን የልዕ ከሆን ይጋኙት እያተው በታቦች ለመተስሰር ዓለ ተስተት ስላደባቸው የልቂቸውን ለቃ ወ/ሮ ተዋቦችን በይታዎች ቅ.ም ዓይነቸው፡፡

ነገር ገን፡ በዚህ ማረጋገጫ ለቃድ ከሆነ በአማካች ተወስኝ ለይህ ስራው፡ በየበታቸው ለተቋማው የነበሩ መሳሪያዎችን መካከለትን በትንሬር፡ በወለድ፡ በትግራና በሽያጭ ይል እየመቀፁ የሚያጠገና ሆነ፡፡ በተሰጠ ይግባኝ ከደረሰ ወጪና ከባለበታቸው አባት ከሠራ ዓለ ጉር የተደረገው መሆኑት በካሂ የበለቤት ለሰተኞቸው ስነበር በታላቁ ከበር እናው ተቀብለቸው፡፡ በጀለም፡ የካተት እና ቅን ቅጂዎች ዓይነው በጊዜው እኩል፡ በአሁን ለሰማ እና ተቀብተው «ዶግማዊ ተወድሮስ ገንዘብ ነገሱት ወሰነቸዋል» ተብሎው ነገሱ፡፡

ዶግማዊ አዊ ተወድሮስ ከሽዋ በመቶ መልስ የበተመግሮትና የበተ ከሆነት ቅጂዎች ተለይቶ እንዲኖር እኩል፡፡ በጊዜው ወደርሻው፡ እንዲያው ወደንግዶ፡ የቀረውም ስው በየሥራው እንዲመለስ ባዋሪ አስተውቆ፡፡ በጀለም ቅጂዎች ዓይነው አበቶ ለይቶን ለመውጫት በድጋሚ ወደ ስዋ በምተው በተመለስ ሆነ፡ የለበታቸው እኩን ተዋቦች በጠና ተመው እንዲቸው፡፡ በተበሳይ፡ ሆነ መከራው የሚያበርዳቸውና የሚያጽናቸው፡ መከራና ያስተና ለከፈልጊቸው የጥናት የትራር እጋዜቸው በዚህ ማረጋገጫ ተቋሙ፡፡ የጥናት የትራር እጋዜቸው በዚህ ማረጋገጫ ተቋሙ፡፡

እኩን ተዋቦች በህይወት ስለ የሚገኘ እንዲ ከባታቸው ባለቸውን መርመመው በቀመጣም፡ እስራቅዎችም ሆነ በስውር ለከባታቸው፡ ለሠራ ዓለ የሚያስራልጋቸውን እስዱት ይረዳ ይለከ ለለነበር፡ ሪሳ ዓይነው የልማቸውን ቅጂ በስዱ ሆነ መረር ሆነ ወደቀባቸው፤ እንዲሆነ ገጠሙ፡፡

በዚ አማራኑ ለለት ማሩን ተስፋናለች፤
ራብናም ለለት እሁድን ተስፋናለች፤
በረዳናም ለለት ስሜ ተስፋናለች፤
ለባወ ተይሄ በልጋ ተሸፋለች፤
የት አባቸውን አውቃ ተስፋናለች፡፡

የአዲ ተወዳደሪ ታላቁ አስተሳሰባቸውና ፍሰላቸታቸው የፌ.ሬ.ንድ አገር ተከናወልኝ ወደ አገር እንዲገበና ከት-ገዢ የአርፍ መሆንና አስከከባዲ የወር መሆንና ባንር ለቋ እንዲሰራ ነበር፡፡ ከፌ.ሬ.ንድ አገር ስው መጠጥ ለፈቻቸው መሆንና የሚሠራ ካልሆነ እንዲያቆሙም፡ መጽሕፍ ቅዱስ የሚያነበረ ባልቶናል” ይለ ነበር፡፡ የሂድማጥት በዓለት ቅናት እንዲመሰኑና ህዝቦዎች የሚታማ እንዲሆን ይመሱ ነበር፡፡ ከዚህ የተነስ በጊዜው የአንጻራን ጉባኤዎት ለነበሩት ለገንዘብ ሰነዱ የአንጻራንን የአድዋባዎ አዋቆዎት ወደ አት-የአድራሻ እንዲሰላከለቸው በቋንስለዎቸው አማካይነት ደብዳቤ ለከው ነበር፡፡

ተወደደሰ፡ የአር ተሻጋዣ አየሩሳለምን ለማስገበር የነበረቸው ተለማዋዣ
ከእነት የአንድነት ወር የተሰራለ ነበር፡፡

«መይኬው ከዚ በዚህ ተወር ታወች፣

ዘመኑ ከዘመኑ እደባለፈ

የኢትዮጵያ ባል የኢየሱስና አጭርና

እያለ ለመከናዸ እና በጥና እንዲሆ እያለ ይገጥምለችው ነበር::

«ታጠቃ በለዎ ፍረሰ ክሬ በለዎ ስም»

እርግ እርግ ይሽበራል እየተሰለም::

እንተ ገዢ አይደለሁ እኔም አልሆነን ለመ

የየኬኩለያው ስዕስ ካልሣነ በርሃምል::

ታጠቃና ማን አምኖ በል በሉ የገባል ይገባል ይገባል

አስተያየት ተብሎ የሸጋፍን መግዘኝ የል::

እኔ ቁምድርስ በመጨረሻ ኪመናቸው በመቅደስ ከእንግልዬች ወር ተዋጥ::
ታዋቁ የነበሩት የጠር መረምቶችው በውጭዎች ተሰው:: እኔ ቁምድርስን
በቅርቡ ከሚያውቃቸው እንግልዬውያን አንዳ የሆነው:: ይጋለ በዘመኑ
ቀውጭ ለማት የተናገሩትንን ለማድረግ::

«... ክንዲ ገብርው ነበር የወተ፡፡ ቁጥር እና አለማግኘው የወተ፡፡ ስለዚ ማንኛነት ማን ይመለከራል? በቅርብ የሚያውቁጥር ሁኔታ መከናወነቱን በቁጥር ነው.

የሰማው:: በጠራኩን አገራን አንድ ለማድረግ:: የመሳሪያትና የመከታታት
መጠቃለች አንቀሳራዊ መከራ አልሆነ ሲል በቻይል ተጠቀምኩ አንቀሳራዊ
አገራ ተፈለ:: አንቀሳራዊ አገራ በጠራኩ ስው አየገለለ አልመለክቷም:: የቁልው
አነጻ ይቻቻ ከንፃ በውሃ አንድጠመች አድርጉ ማህበረ ለሰላ ገዢው
ወሰድ አስተማረኝ አንቀሳራዊ:: በደም አለጠመች! ተገራኩ አልወደ አንድሆነ::
ከባከር ማረ በልቦ ማቅት አንዳይጨመርአት አልተመኝሁ አንድሆነ::
ጠላቸውን አንበርከከ አንቀሳራዊ አገራ የሚገልጻ ለመኖርበር አልተነሳሁ አንድሆነ
ታረኩ ይኖረዳች! መጠቃለው ተወልደ አጥጋዬን ከመቋበር አውጥቶ
የቁልው ለአገራ የምተውለት ነውሁ ይህ በቻ ነው:: በለው ስነጠቃውን
መደረሰቻች አነጻጠሩ በልጻ::

ተመደርሰ የሚያውጥትን አዋጅና የሚሰጠትን መመሪያ የሚቀበለው
ኩርጓና በማየታቸው አልፎ አልፎ ጥብቃ አርምጃ የመውሰድ ባኩረ
ይታይዙቸው ነበር፡፡ በዚህ ሆኖታ ላይ እያለም ነበር ከእንግሉዝ ጥር ጋር
የተተመጋለ፡፡ ከመቅደለ መጋገት የተረፈው መረጃው እና የኩረት ወደጀለ
ስመለስ ተመለከተ፡፡ በመሆኑኑ መከል ከእኔና ተዋጋች ጥሩ በጀለ
ያገባቸውንና የሚመջቸውን እኔና ጥሩውርቃን መጋታው፡፡

«የጥሩ! የእትጥቃቻ መካንንትና ልሰ ወደፊ ገዢዎች በፈጸመት ከሆነት አንድ እደጋዥተለሁ ያልካትን አትጥቃቻን ከዚህ ተራሱ ላይ ሆኖ ስመሰከት አዘንትኩ:: ለበት ገዢ የመሬሁት ሁሉ ወደኩች እየተለወጠባቸው፤ እንተባባር፤ አንድ እናሁን በለቻው ባንድ ለገር ሁሉም መሬ ሆነዎች በትኋሪ መንግስት የሚጠቃለው ይመስል፤ እናንም የነዑስ እየመለቻው አገራቻን በደለ፤ ሆኖ ደግሞ የባልድ መር መጥቶ መይሳው ካማን እቻህን ስጥ አለቸ):: እርዳና እርጊና ገበያዎም ለሆነ ሌላ ተስዋወቻ የለመቻው ወደቀ:: ለስተቀር ለሰነድና ለሰነድ ከዚህ ሌላ እናውለሁና እናደረሰውቻቸ:: ለሆነ ደንብ የእትጥቃቻ አገበበ ያደረገው» እንቻው:: እኔንዋም በጣም ተደናግጠው አለበ:: «በሰማይ እናቸ በመራት ከጠላት ጽር እናደማንገናች ለእንግሉ ነገራወጠሁ፤ ያንድና የልጋ የእለማያወጥና እምንት ነው፤ ከተሰበው የለ:: አማካና ቅንቃቻ ለንዳት

አ.ት.የ.ክ.የ. ካርድ: አልተስከላቸም... አንቀጽ አድማ አገኘታሽ አለማየሁም
አድነት ስለኋ ስጠራቅም: «አንዳት አ.ት.የ.ክ.የ. የተባለቸት አ.ት.የ.ክ.የ. ባይኋ
አንድሸረቸት ቅድ: በለሽ የገዢው» በለው አቅራቢ ነገሮችው::

ወርነቱ አያተናናው ቅበለ:: የአንቀጽ መር በያዥልያም ከሁለተም ወገን
አልፈት ሆነ:: ቅዱስ ስለማቻቸው በጋራት የወሬት መድና ገና አንድ
ተከሳሽ ለበታቸው:: የጠላት መድናቸት ገና ለንቻቸውን ከፍተው መኋን
አረገኑት:: ይህንን የተረዳት ቅዱስናው የገዢ ከጠባባቸው የነበረትን
ደንግናቸት ስመው በማስከናት ከመቅረብ አምባ ስስተው አንዳያመልዥ
መከለው ለሰታቸውን ስው:: ተሳት ሲዘጋጀም ሆነ:: አንዳህም ተጠበሙ::

«ማረከን አንዳይደለ ስው የለ በቻቸው::
ገደልን አንዳይደለ ምተው አገኘቸው::
ምን አለ አንቀሰለምቸ ለጋብ አገሮቸው?»

በቻቸውን ስትጠና በጥቶ ወደፊ የተገኘው:: «ሰውያው» መሆኑን እና
ከተኑን ከሚኖሩን ለጀናራል ዓገሪቱ አረጋግጣለት:: ይነሳል ዓገሪቱም ወደ
አስከራዥ ተጠዋቶ ለአንድ መሬ የሚገባ ለለምታ ለጥቶ አስከራዥ
ይተካሸና እንዳካለ አደረገ:: ወፊያው በወርቅ ግምሽ እንዳገነዘብ ተደረገ::
በተወለድ በቻ ፍመታቸው መሆኑም እና በቻ ፍመታቸው እና አጠቃላይ
መድናቸኑንለም ተቀብሩ::

«መቻ ምተና መቻ ተረዳ::
መቅረብ ያለው የቻራው ካሣ::
የቻራው ካሣ ለበልሆ አንድ::
የለሁም ዘመና ያለ ተረዳ::
አንድ ካለቸሁ እናንድ ወንድ::
የቻራው ካሣ እና ተግድ::
በለቶቸን ሁሉ አቻድ እንደገበበ::
መቅረብ ተጠለው እናሳን በራስ:: እያተባለ ተጠበሙቸው::

(11ኛ ከፍመ ስማይቸ መማይቸ: 1985 ተቃሽ የቀረበ)

መልመልቻች

ከፍል አንድ፡- አንብቤ መረጃ

፩. የሚከተሉትን ትምህር ማንበብን መሠረት በማድረግ በቋሚ መሰኩ፡፡

1. «ልደ ካሱ በአማካችው ላይ ስራቱ» ሲሆ፣ የልደ ካሱ አማካች አነማን ዓይነ?
2. አቶ ቴወድሪስ ማር ተሽግሮ አያደሳለምን ለማስገበር የነበረቻው ዓለማ ተገበ ነበር ተለለቻሁ? ለምን?
3. ዓላማ ነገሮች «ስለኋ ማን ይመሰኑሁል? በቅርብ የሚያውቁት አካዎ መከናወነን በቋ ነው የሰማው» ለማለት ያወቃቻው ክስተት የሚ ነበር? ለመግለጫ የፈለጋት-ት የሚናገን ነው?
4. «እኩል ዝዚአል፣ እኩል አት-መገበ ለው አያገልጻ አልመለክታም» ሲሆ፣ ለመግለጫ የፈለጋት-ት የሚ ነበር?
5. «ሁለም መሠ ሆኖ በት-ሆ መንግሥት ይጨበብ ይመሰላ» ሲሆ ለመግለጫ የፈለጋት-ት የሚ ነበር?
6. አቶ ቴወድሪስ በርቱ አርበኛና ቅሬታ መሠ እንደነበሩ ከምንበብ ማስረጃ በመጥቀስ አስረዳቸ፡፡

፪. ከዚህ በቋ ስቀረቡ ቅሬት ከተሰጠ አማራራች መካከል ቅጥተኝ ፕሮ የሚፈልግነት ቅሬት መሠረት ተረጋግጧል፡፡

1. መሳሪያ፡

ሀ. በዚ	ለ. ስልት	ሐ. መፍትሬ	መ. በልሆነ
-------	--------	---------	---------
2. ቅዱሳቸው፡

ሀ. ተጠናከራ	ለ. ተሽከተ	ሐ. ተቀያዋሙ	መ. ተጋሩ
----------	---------	----------	--------
3. ባቃድ፡

ሀ. ስር ያልሆነ	ለ. የሚያውቁት	ሐ. የፈሰ አካል ያልሆነ	መ. ገዢድና የፈለው
------------	-----------	-----------------	--------------
4. በያነት፡

ሀ. ይነበ	ለ. ስርዓት አበበ	ሐ. ወሰን	መ. ተናገረ
--------	-------------	--------	---------

5. በትኩ መንግሥት፡

ሀ. የንግድ የሚጨመርው ዘንግ
ለ. የንግድ መቀመጣ

ሐ. የሰልጣን የልኩት
መ. የንግድ የወርቅ ዘንግ

6. አጭዝት፡

ሀ. በማም ትንሽ
ለ. ትንሽት

ሐ. ባድ
መ. ከቀጥር የማይገባ

7. ቁጥጥና፡

ሀ. አመለበስ ለ. ገዢ ሲ. ቁልጥና መ. ካና

8. አቅራቢ፡

ሀ. አርጋጌት
ለ. መሽመወን

ሐ. ተከክለኛውን
መ. አውነተኛውን

**፩. አዲ ቅዱርስን የተመለከተ ውስጥ ውስጥ ይርሱትን በማስለው መሰረት በቁጥጥ
ትኩታል በቁጥጥ ዘርዝር፡፡**

የመጀመሪያ፡

- 01811 ዓ.ም. በቁጥጥ ዘርዝር በተባለ ስራው ተወስኗል፡፡
- አዲታቸው በወጥነትታቸው ስለምኑ ከእናታቸው ዘንድ አደጋ፡፡

ከፍተ ሁኔታ፡- ማድመጥ

**፪. ቁጥጥ መምህራቸው በየረዳና መጀመሪያ ስም ስተቀመጫ ተማሪዎች አንድ፡
አንድ ፍረድተነገር በጀርከትው ይነገሩ፡፡ መልዕክቶን ተቀብጥሸ አጠገባቸው
በስ ተማሪ በሽከሻከት ዓይነ፡፡ በዚህ ዓይነ እየተቀባበዋሽ በማስሰራ
የረዳናቸው የመጨረሻው ተማሪ የደረሰዎን መልዕክት ስመምህራቸው ይሞላና
ነፋ አድርጊ ይኖር፡፡ መጀመሪያ ተተነገዙው መልክከት ጽሑፍ አንቀጽሩ፡፡**

**፫. መምህራቸው ከመምህራ መምራቸው አንድ አጥር ተረካ አንድ ገዢ ተዘጋጀቸቸል፡፡ በጥጥና አድምጻቸው ተረካና አንዳንድ በረዳቸው አባበል ስከፍድ
የደኝነቸው ተናገሩ፡፡**

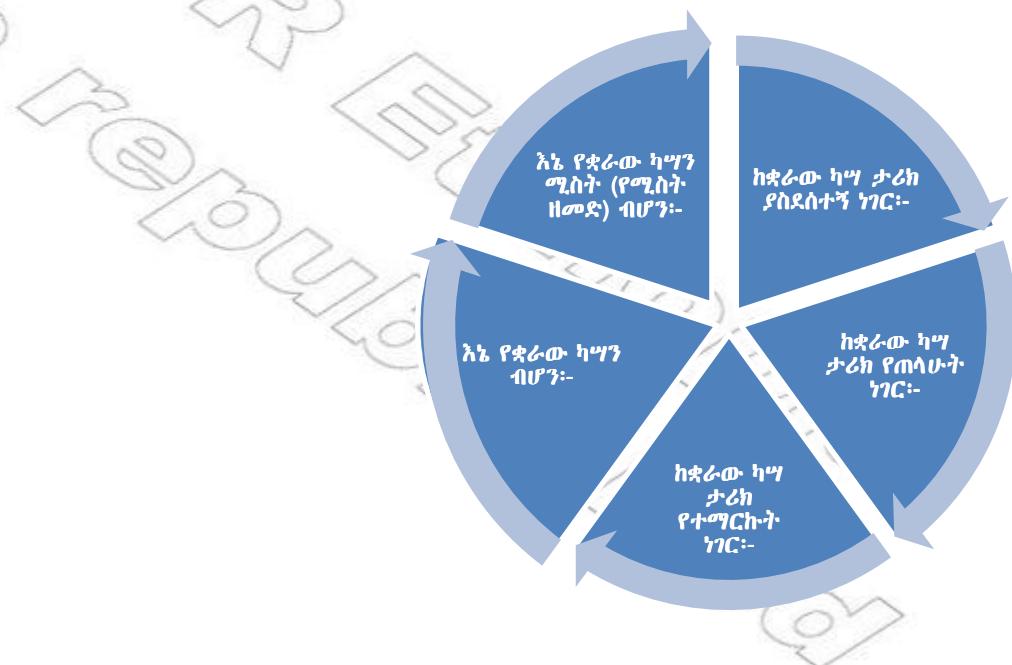
ከፍል ማስታወሻ:- መናገድ

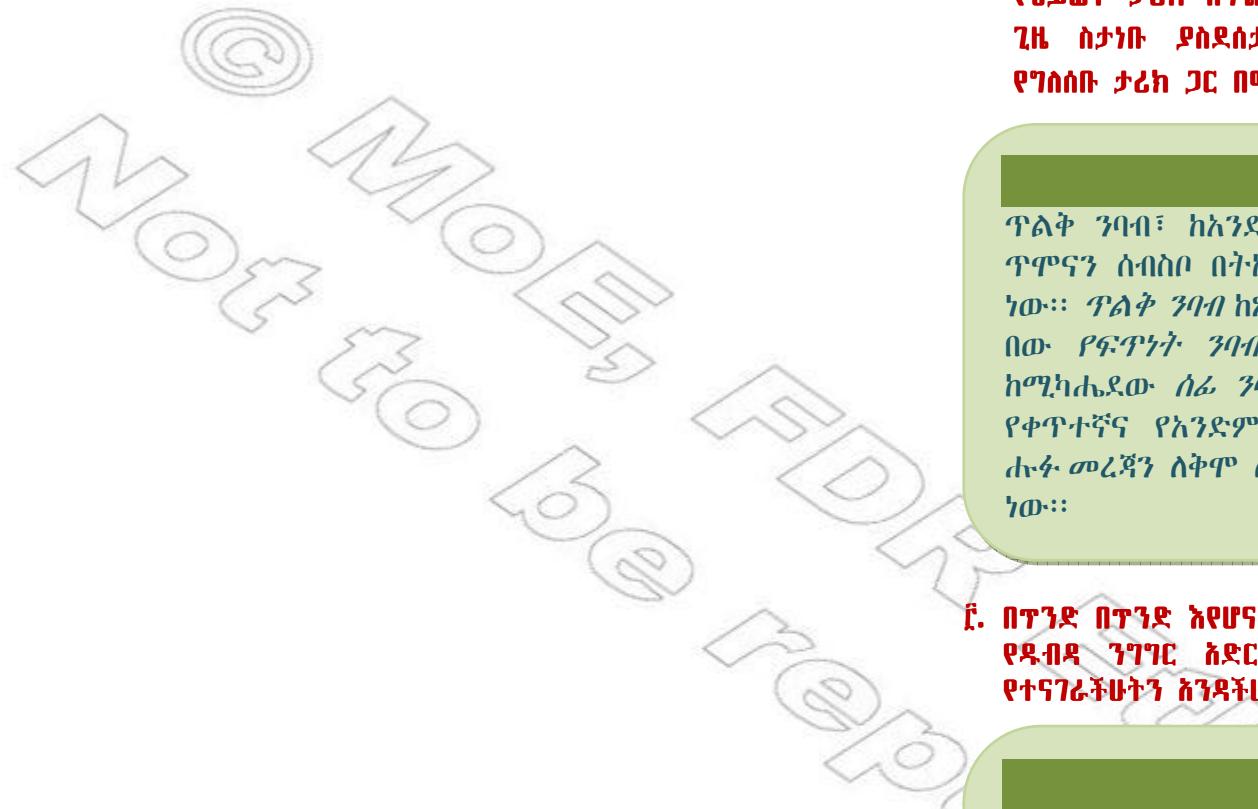
፩. አምስት አምስት አባት የወጪው በደረሰ ከመመረቻቸው በታሪክ ከዘም በታች በቀረበው የከተማ ስልጣን ወሰን የሰራተኞች የፍንተኑ የገል አስተዳደር የሚጠቃቁ ርዕስ በመከተል፡፡

፪. በደረሰቸው ርዕስ ላይ በየተራ አስተያየቶችሁን ስጠታ፡፡

፫. የደረሰቸው በደረሰው ርዕስ ላይ አስተያየት ለሰጥ አያምጣቸው ከሚደረግቸው የተለያ አስተያየት ያለቸው የበታች አባላት ተሰጣቸውን ጉለዎ፡፡

፬. በበደረሰቸው የሰው አማካይነት በአምስቱ ነጥበች ተረጋግጧል በስነዱ አስተያየቶች ላይ መቁለል ያለ ማጠራራ ለከፍል የደረሰቸው አቅርቦ፡፡

- ፩. የተለያየ የመጀመሪያ በማግብጫ የሚታገኘትን የአንድ ስው የህይወት ታሪክ በጥልች ዓይነት ስልክ በበታቸው አገልግሎት:: በተከታታለ ከዚ ገዢ ስታነበት የሰድስታችሁን የሚከተሉ የታረሰኑ ከዚ ከጠቅላላው የግብር ታሪክ የሚመቀበ ስለመስጠት የሚከተሉ የሚታገኘውን ገዢ::

ጥልች ዓይነት

ጥልች ዓይነት:: ከአንድ ዓይነት የተወለደ መረጃን ለማግኘት ስለ ተምናን ስለስቦ በት-ከ-ረትና በጥንቃቄ የሚከናወን የንብረት ዓይነት ነው:: ጥልች ዓይነት ከክርና አጠቃላይ መረጃን ለማግኘት ከሚነበት ስው የፍጥነት ዓይነና ቅለትነት ለማማሪለት:: ይስታን ለማግኘት ከሚከናወው ስለ ዓይነ የሚለው የእሳኬውን ዓለማ ለማውቆ:: የቀጥታና የአንድምት (ተመለከት) ቁጥጥርን ለመረዳትና ከክርና መረጃን ለቀም ለማውጫት የሚከናወል የጠልቀ ዓይነ በመሆኑ ነው::

- ፪. በጥናድ በጥናድ አያያዝና መምህራቅ በሚሰጣቸው ሰዕስ ስም የኩ የኩ የኩ-በኩ ገዢና አድርት:: ገዢና በጥናውና ሰዕስ ዘዴም አገልግሎት የተናገሩትን አገልግሎት በማጠናከር ስም ለማተናገድ::

የኩ የኩ-በኩ

የኩ-በኩ ገዢና በቁል የሚቀርብ ሆኖ በቅድሚያ ስንጋጌ በንጠመን ሰዕስ ገዢ ስም አድርበት ወይም አጠቃላይ ለለለዎች የምናስ ተለልፍበት ነው:: የኩ-በኩ ገዢና ለማድረግ የሚከተለ-በትን እጥበት ማጠን ተቀባዩ ነው::

1. ሰዕስን አንድውችን መነሳት ለለለዎች ውስ ውስ እጥበት በስተካድች ወሰኑ ማስጠት:: መውሉና ገዢና መሆመ::
2. በንግግራችን አንድሰራለበትና የተመረጋጠ ቁለት:: ፍለጻ:: በይበወችና ምሳሌያዊ ገዢና መጠቀም::

3. የድምጽታን አውራድ በይለን ቁጥጥር፣ ቁጥጥር፣ ቁጥጥር መመጣ;
4. የአድማጭን ትክረት ለመሰብ በተገበ የአካል እንቅስቻለ
ንግግራቸን ማሸጋ;
5. የአድማጭን ስሜነና ፍላጊ መጠበቅ;
6. ከአድማጭን ወር የወጪን ተግኝነት ማድረግ;
7. ተግኝቸን ስበ አመራማርና አውያዥ እንዲሆን ተረት ማድረግ
ናጥወ::

ከፍል አራት፡- መዘኑ

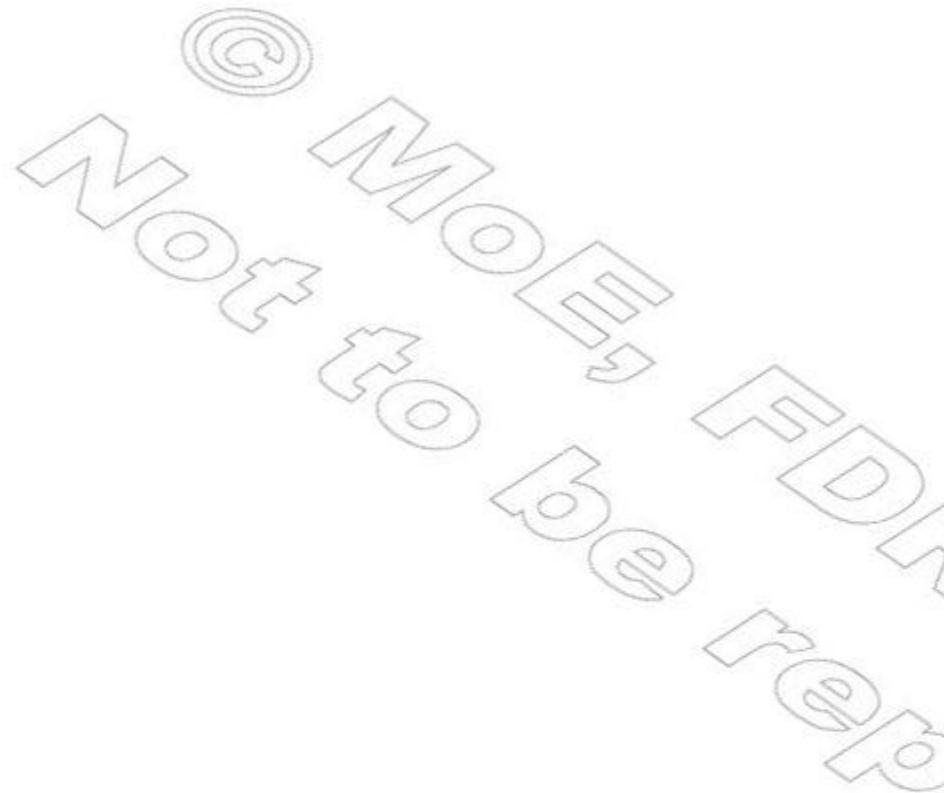
፩. ከአምስት የአነስተኛ የሰነድ ተረክ መቆስፍትን በፍጥነት ገዢ ስልት ናገበዎች በቋል:

1. የአያንዳንዱን መጽሐፍ አጠቃላይ ስብሰብ በአንድ እንቀጽ አስፈላጊ::
2. በጽሐናቸው መጨረሻ በመረጃ ምንምነት የገበዎችና ተግኝቸውን መጽሐፍት
“ወቢ መጽሐፍት” የሚል ርዕስ ለጥቃቸውና የመረጃ ምንም አገልግሎት
አይችልም ተከተላቸው በመዘገብ ለመምህራቸው አቅርቡ::

የወቢ የሰነድ የሰነድ ስርዓት

የተለያየ የመረጃ ምንምነት አገልግሎት የገበዎችን መረጃ ለጽሐናቸው
ከተወቃዣን በቋል በጽሐናቸውን መጨረሻ “ወቢ የሰነድ” በሚል
ርዕስ ስር በፈጸል ተሸ ቅድሞ ተከተል የመረጃ ምንምነትን
በስርዓት መጽሐፍ ይጠበቀበናል::

በዚ አይፈጸም ስርዓት ሲሆን፣ የተለያየ ስርዓቶች በጥሩም በቋል
ዘርፍ የተዘዴተውን ስርዓት ወሰን በአማርኛ ቁንቁ የተዘሩ
መጽሐፍት እንደሆነ እንደማለፍና እንመለከታልን:: በዚህ መጨረሻ
እንደ መጽሐፍ በወቢነት ስርዓት በቅድሞ ተከተል መጽሐፍ
ያለዥው መጽሐፍን የተመለከቱ መረጃዎች የሚከተሉት ዓይነው::

የደራሰው ስም፣ የታተሙት ዓመት ጥሃናት (በቅንና ወሰኑ ገበያ)፣ የመጽሐፍ ሪሳኔ (ከሰኔ ከተሰጠበት ወይም እታለሁ ከሆነ በንገድ አሬት ነጥበ እርሱበት)፣ የታተሙት በታ (ከጠላ ስራን እርሱበት)፣ የማተሚያ በት ስም (አሬት ነጥበ እርሱበት) በቅድም ተከተል ወደ ተን ይደረሰል::

ምክል 1::

ፈ.ቁ አዘተ (1991) የሰነድ መመሪያ:: አዲስ አበባ:: ኢትዮ. ጥቅር
ዓባይ አስተማማች::

የተጠቀሱኝቸው መጽሐፍት ስላዘዘዘሩ ቁድም ተከተሉቸው የሚመለከው
በደራሰው ስም የፈልጊ ተሸ ይሆናል:: የደራሰው ስም ባልተመስቀ
በዚ ደንብ የመጽሐፍ ሪሳኔ ፍልጊ ተሸ ለከደራደሩ መሸ ይሆናል::
በለላ በተላ እንደንድ ቤት እንድ መጽሐፍ ከእናድ በለይ ይሆናል
ለጥራው ይችላል:: እንዲሁ ያለው ለጥራው እስከ ማስተ የሚደርሱ
ከሆነ (አገል፣ እገልና እገል) በማለት:: ከሆነት በለይ ለሆነ ደንብ
መቻመሪያ ለይ ያለው ይሆናል ስም ተወስድ (እገልና ለለም) ተብሎ
ይሰጣል::

ምክል 2::

መስቀል ሁኔታማሪያዎን ለለም (1977) አዲ ደናር እና ለለም
አጭዥር ታረዥ:: አዲስ አበባ:: ከሆነ አስተማማ ይርሱት::
አምስት አከላለና ደንብቸው ወርቅ (1983) የአማርኛ ፍልጊዥ:: አዲስ
አበባ:: ከሆነ አስተማማ ይርሱት::

በመጨረሻም በጽሁፍና ተን ወሰኑ በንድ ይሆናል የተዘሩ ሁለተኛ በለይ
መጽሀፍትን አዋጅትን ስንጠቀም በመቻመሪያ በግዢስ ተንድ መሸረት
በፈልጊ ተሸ ከዘዘዘዣ በንገድ፣ ሁለተኛው መጽሐፍ ባልተመስቀ ስም
ትከተል የሽ ብልከት (—) ይደረግና የቀረው በስርዓት ይደረሰል::

ምክል 3::

ደንብቸው ወርቅ (1962) አደፍርሰ:: አዲስ አበባ:: በርሃንና ለለም
ማተሚያ በት::
____ (1977) የፊርማ ተብብ መማሪያ:: አዲስ አበባ:: ከሆነ
አስተማማ ይርሱት::

፩. ከዚህ በታች በቀረበው ማንጠረቻ በቅርቡ ታሪክ ክፍያ የተያና ማዕከልና አርባር በተዘጋጀሩ ቁጥሮ ተከተል ቁርቻል፡፡ እናንተ “ወጪ ማዕከልና” የሚል ሰዕስ ስጥቃቻ የመረጃ ማንጥ የአምስክ ስርዓትን በመጠበቅ በቅርቡ ተከተል ማዕከልናን አርባል፡፡

ተ.ቁ	ርዕስ	ደረሰ	ማተሚያ በት	የሰነድ የቁ	የታመበት ዓ.ም
1	በዚህ የዚህ የሚመቱ ታሪክና ተዘጋጀ	ቁልሰ 7/02/1993	ሻጭ በትክክል	ስልክ አበባ	1999
2	ፍዴት ተመውት	ሳህመሰሳ በርሃን ማርያም	ደረሰ ስኩም	ስልክ አበባ	2000
3	የደረሰዎች፡ አናድ ተዘመቷል (ከፍል ሁሉት)	ማሙ መድኅሁ	ንግድ ማተሚያ ቋርቃት	ስልክ አበባ	2000
4	የዚህ ከሚከታወሻው ለዚህ ፈሰ አምስክ ሁይል ሸጻ	ስልክ አበባ የኢትዮጵት ንግድ	በርሃን ስኩም ማተሚያ በት	ስልክ አበባ	2001
5	ሆይወቱ፡ ገበያ ተስፋ (1901-1941)	ተመሳሳይ 7/02	ስልክ ስኩም	ስልክ አበባ	2001
6	ትክክለኛ ስልክ የሚከታወሻው፡ መርስና ህዝና ወልደዋርቃስ	ስልክ መርስና ህዝና	ስልክ ነገር ስኩም ቋርቃት	ስልክ አበባ	2001

7	አዎች የወንጀል (የሆነው ታሪክ) ፩፲፭፲፭ ተከለ አዋጅነት ተከለ ማርመራ	አዲስ አበባ የኢትዮጵያ የፋይና በት	አዲስ አበባ የኢትዮጵያ ማተሚያ በት	አዲስ አበባ	1998
8	የተዚጠ ስውድ በአዲስ አበባ ተፈጻሚነት ከሚገኘው	አዲስ ቃሚበት	ቅርቡ በአዲስ አበባ	አዲስ አበባ	1997
9	ድርጅት ሁኔታ	አዲስ ቃሚበት	ቅርቡ በአዲስ አበባ	አዲስ አበባ	2001

ii. ከዚህ በታች በሚከታወቂ መሰተ የቀረበበችሁን የገበ-ታሪክ እናዚኖ መመሪያ
መሆኑን በሚጻረን የፈተኝሁን የሆነውን ተረና ካስከት ገጽ በፊወስጻ ያናወሱ
በመምጣት በተከታታይ ከፍር ገዢ በንብብ አለመ:::

ገበ-ታሪክ እናዚኖ

የአይወት ታሪክ (Biography) እናዚኖ ሁሉት አይነት ስልክን
የተከተሉ ነው:: እንደ ገበ-ታሪክ (የፈተኝ የአይወት ታሪክ)
የሚጻፍበት ስም:: ሁሉትናው የሰላም ገለሰብ የሀይወት ታሪክ
የሚጻፍበት ስልት ነው:: ቅጥሎ ገበ-ታሪክ ስንጋኖ ለዝነዎች
የሚጻፍበት ነጥቦች ቅርቡዋል::

1. የትወልድ በታችንና የትወልድንበትን ስመን መጥቀስ::
2. ስለአሰተዳደርችን ሆነታና በየደረሰው ስለለፍንባቸው የትምህርት
እርከናቸው መግኘቱ::
3. የፈጸምናቸውን ጉልህ ተግባርቸው ያበረከትናቸውን ማሆን
የሚጻፍ እስተዋጽኑዎች በቅድም ተከተል መዘርዘር::
4. ስለፈጸምናቸው አስደናቀ ለመወቻ (ከሉ) ያለንን አስተያየት
መከተት::
5. ታሪክንን በቅድም ተከተል መረጃቸት::
6. ቅልልና ገለጽ ቁንቃን ተጠቃሚ መግኘ የሚለት ወና ወናወች
ናቸው::

፩. በዚህ ማዕራፍ የቀረበዎን የኩሩ ተወርሱ የአይወውት ታሪክ መሠረት አድርጋችሁ የፈለጋችሁን የኩሩ ስው የአይወውት ታሪክ መረጃ በመሰብሰብ የፋይሁስ ስመምሮችሁ አቅርቦ::

፪. የስንጻ ስው የህይወውት ታሪክ ስመሰሩ መረጃ በማስቀበብ ሆኖ ስለማስቀበብ ሆኖ በሌላ ሌሎች ቁንቃዎች የተያደገኘ መረጃ ማገባበት ለማስቀበብ ይችላል:: እናዚህ ስው አጠቃላይ የተያደገኘውን ቁንቃ ማውቃ በቻ ስያሜን የመተርጋዣ ቁስታም የሰራተኞች:: እናንተም ቅጥሎ የተዘረዘሩትን የረዱተነገሮች መሰዕከት ተረድቋሸዋ::

1. በቁንቃው መካና ማንበብ ወደምትትልት እናኝ አገርች ቁንቃ ተርጋሚችው::
2. አማርኛ ቁንቃ በቻ የየወጪው ከሆናቸው ይግባኝ፣ የረዱተነገሮችን ወደ እናግለጫዎች ቁንቃ ተርጋሙ::
3. በጥንቃ ሆኖቸው ለመቻቻን በመለያዎች በንድቀቸው የአተርጋዣዎች ተከተለዋል:: ለይ አስተያየት ስጠ::

ወሳኑ የአይወውት ታሪክ፣ በሌላ ስው የሚያደርግ የኩሩ ተሰጥቶ የአይወውት ታሪክ ነው::

Biography is an account of somebody's life written by another person.

- ሀ. የሳ-ቃሪክ፣ በራሳ በግለሰቦ የሚያደርግ የአይወውቱ ታሪክ ነው::
- ለ. አለቁ በነበረ ከሆናቸውን ተለለቁ የአይወውት ታሪክ የአይወውቱ እናኝ ነበሩ::
- ሐ. በማወ አሳይች ነኝ ይረሰኝ::
- መ. የደቀቃው ድራዳዋ ይኖራል::
- ሣ. የመከና አደጋ ነበር::
- ሸ. እኔ ማሳጠናን አያጠበቃው ነበር፣ ነገር ጥን፣ አሁን ወደበት ሆኖ አውጥቷው::

ከፍል እምነት፡- ስነመኑ

የመከራ: የቁራው ካሱ በለተዋዋዎን በበላሣት አንበረከት::

ቍስ	የቍስ ክፍል	ሙያ
የቍስ ክፍል	ስም	ዘርፍናት
ክፍል	ስም	ባለቤትነት
መስተዳደር	ስም	ተቀባዩት
በቅልቤት	መስተዳደር የረሱበት ስም	የእናቀሻ ገብጥነት (መስተዳደሩበት በረሱ እናደ ተመክክለሁ)
እናደበትነት	ገለ	ማስረም እናቀሻነት

1. ንዑስ አሰጣጥ ቅዱሙ::
 2. አየለ ለራዎን የከበረል::
 3. አስተዋዎ ገዢ ቅዱን የወቃል::
 4. ተከ የንብ ቅዱ አውረድ::
 5. አዋርና ቅልጣኑ አገልግሎት እንሰጣለን::
 6. ተኩሩ ልዕበና መጽሐና ማስታ::

፩. በሚከተለት የረዱተነገርና ለሰነድ የስራ ማስረጃ አንቀጽናን ከመረመራቸው
በታወች፡፡

1. መ.ያ.ቁ.ወ.ን አድራሻ፣ ተደራሻ፣ አስደራሻ መሰረም አንቀጽ እያለቸው
ለይ::
 2. በአንቀጽ ለይ ያረኩትን ቅጥያወች በመመርመር፣ የእርባታ ወይም
የምሳት ቅጥያወች መሆናቸውን ለይ::

ምሳሌ: አሁን ወንድመን ሥራ አስቀመለው::
አስቀመለው = አስደራጊ ማስረዳ አንቀጽ

[አስ-ቀመር-እ-ው.]

የጥስት የሚልድ የእርግታ የሚልድ

የጥስት የሚልድ

ሀ. የኩር ፍቅር ቁጥት የሚት አስመቱ::

ለ. የእትጥና ልማት ቁልጥርን ድርሃት አያዲስ ተሆናል የሚገኘውን
አስተዋወቁ::

ሐ. አስተዋወቁው ከስልጣን ተሰናበቱ::

መ. የነው እና ካል በደናቸውን የኩር አፍቃወውን አስደስተ::

መ. በመንገድ እና የተከመለው ቁጥር ተቋጠል::

፩. **ቀጥነ የኩር የሚልድን ስምሰራዎች የሚያስቀቀሱ አንድ ገዢ ከመረመች**
በኩር በተሰጠው የሚሰጠው ስምሰራ በተለያዩ የሚሰጠው ተመዝግበ አስፈላጊ
አሳይ::

ምሳሌ: ተማር

አኔ = ተማር-አ/-ሀ-

(ተማርአ፡ ተማርሀ)

አና = ተማር-ን

(ተማርን)

አንተ = ተማር-ሀ/ከ

(ተማርሀ፡ ተማርከ)

አንተ = ተማር-ሽ

(ተማርሽ)

አናንተ = ተማር-አናሁ

(ተማርአናሁ)

አስ = ተማር-እ

(ተማርእ)

አስ = ተማር-እና

(ተማርእና)

አነስ = ተማር-ኅ

(ተማርኅ)

አና

፩. ክዘው በታች በቀረበባቸው ስንጋጌዎች ቁጥር መሰራቶ ቁጥር ምልክቶች ቁርጓዢዎች ቁርጓዢዎች:: በተፈ ቁጥር 1 በተሰጠው ምሳሌ መሠረት በአገኘነናና መሰራቶ ምልክት ስር እምነት እምነት ምስርት ቁጥርናን ዘርዝር::

፩. ከዚህ በንዑስ በተገኘ ቅጥር 3 እና 4 ክስረዳቸውን ማስታወሻ ምክንያት በመጥቀስ በአጭርታና በምስክር ቅጥር ምስቀልቸው መነሻ ያለውን ስጋነት በአንድ ስነዎች ስጋነራል::

ከፍል ስድስት:- ስንክ

ኩሬ በታች እና ተምደርሰንና የእገዣና አመኖችዎን የተመለከተ ቅሬታ
ቀርቦዋል፡፡ ሆኖም ተሳታፊዎን ክልጋችን በታች በዚምና በዚምሩ ይተቻለ፡፡

ՊՆԱ

የጥ ቁኔሪያ የሚው እንደተረስ ተ

በፌ ስንደ መጣሁ ከተደ እስከ እናከር ይረዳ

የወጪ = የወጪ ቁራኑም ያልታረሰው ለምን ይህንን ክብር አንስቶ እናዚህ
እስከደርሰ ይረዳ የተጠመዥ የሚያርርብ በላይም::

ወርቅ = ከዚያ አንስቶ እዚያ አስተዳደርበት ይረዳ በየጠቃቄ በፊት ላይ
ተፈጻሚነት መጣሁ (ህጻዊ አልቋል)::

1. አንቀጽው በዚ ከንተው በት::
በለለው አደጋጥኑ ይህን ሁሉ ለት::
2. አይነ ለሆ ስዋቁ ትኩረትና ጥብቃ::
መጽሑፍናን ምስ ተበለች ነበረች::
3. በስንሰለት ተሰር ዓመት ካሬት ወር::
ማንን ወስ አዋጅና ተራጋ ትንድር::
4. የሰው:: የትምህ:: የወሰ:: የትግራ ተበትና ከበቱ
ዝወ አባታው ለበለበ በአበበ::
5. አባትና እናቱ አለንዳ አልወለም::
እና ተጠቁ ካሣ የው አንዳ የው አንዳ::

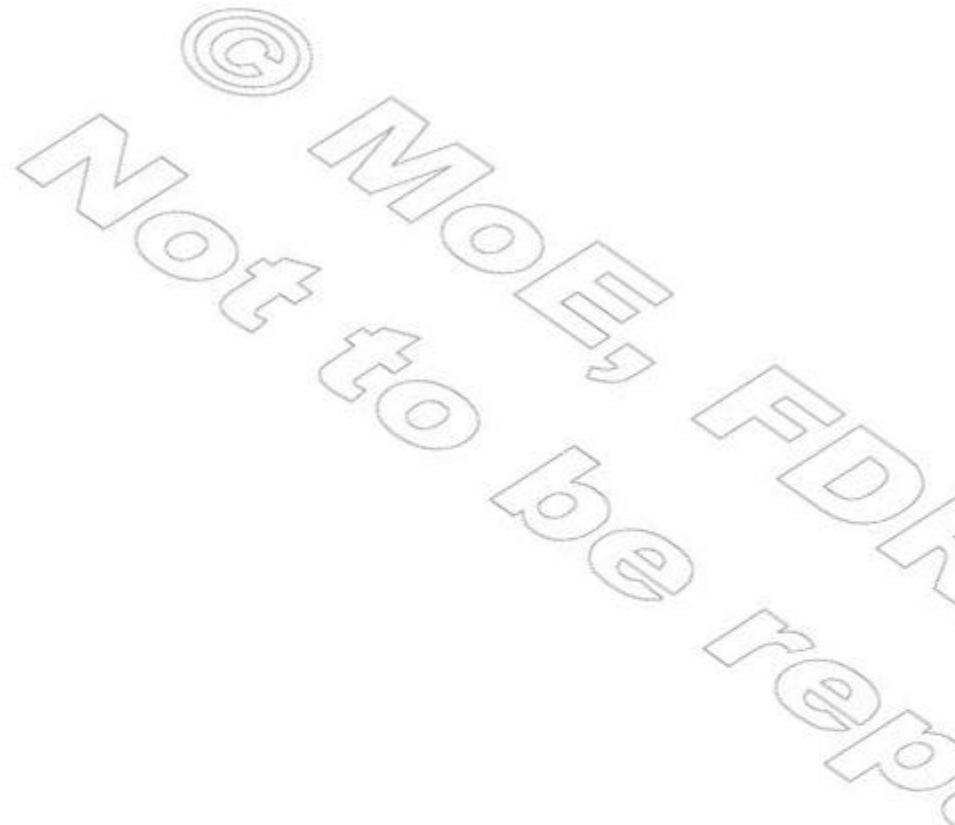
የምክርና ማጠቃለያ

ከዚህ ምርጥና አርበሱን በዚህ ማዣ ስለዚ ሁኔታ ህገር በቋናት መቀበት በቋናት ስጋ
በለይ ለዚ የዚህ መስከኑት በመስማት ለሁገርና ስወገን የሚጠቁምና የሚያሳ
ተግባር መፈጸምን እናይሚያውቃል ተፈጻሚነት:: ከዚህ እንዳር በተሰጠው መያ
መስከኑት ለፈጸምዎች ለሁገራቸው መሰከኑም ተግባር የነናወነ ታገናዎን በሚገኘት
የፈጸምናን እነሱ ሆኖ እንዳያረናል:: ለዘመዱ ትወልድ ይፈጸማን አርአይነትም
ተመስከተና::

ከዚህ በተጨማሪም አይምበናና አገባበና የተረዳገውን ስራዊ በፈጥቶና አባበል
አንድገና መግለጫ ቁስኖል፡፡ የጥልቁ ታቦብ ስልቶና ተጠቁሙን የተሰጠው የመረጃ
ምንጠቃና በማግለጫ የገኘናናውን መረጃዎች መሰጠን ለሰጠናል፡፡ ከዚህም ለገ
በተሰጠና ሰዎች ላይ የደብዳሪያ ገንዘብ አድርገናል፡፡

በስራ በነጻ የመረጃ ምንም አይኖሩ ስርዓትን በየቀን መቆጣሪዎች መዘርዝር
ችሰናል፡፡ በተጨማሪም ገጽ ታሪክናናና የመረጃዎን የኋገድ ስው የህይወት
ታሪክ መረጃ አሰጣጥን ይፈጸማል፡፡ የተሰጠንን የረጃነትነት ካሳማርች ቅንቁ መደ
ገኘር ቅንቁና መደ አገልግሎት መተርጓሜ ችሎል፡፡

ሰላም ከደራቸ ማሃ ማስታበት ከደራም በተደምደ የደረሰነት ውስጥ የስ
ቁስትን በደምበ ከደራቸውና በደምድቸው ዘርዝረን ማሳየት ትስናል፡፡ በተሰጠን
የደረሰነት ውስጥ የሚገኘ ማስረዳ እንቀጽን መረጃዎችም ማጥቻዎችን
ከሚደረግ ተደረግ ይከፈል ማስረዳ የሚቀጥ የሚደረግ ይፈጸማል፡፡

የከለኑ ጥቃቃዎች

፩. የሚከተሉትን ስም መስፈት ማዕድድች ተጠቁማች በሚከለው መሠረት
ሠነት ማስተካከለ ስምዎችን አጠቃለ::

1. [-እት] እመ-ቁት _____
2. [-እና] ለግመና _____
3. [-እ] ገጠራ _____
4. [-እ] ጥርስ _____
5. [-እ.ም] መጥረብ.ም _____
6. [-እ.ታ] መቀመጥ.ታ _____
7. [ሙ-] መጥሩት. _____

፪. ለማት [ስተ-እ-እት] እና ስልጣን [ስልጻ-እት] በሚከለት ቅዱት መሰጥ
በመጨረሻ ይገባችው [-እት] በሚከለው አገባብዎ እንደ እምነት ማዕድድ
ናት ማስተካከለን? ስምን?

፫. በሚከተሉት ቅዱት መሰጥ የሚገኘትን ቁጥር ማዕድድች ተንተናችሁ
ከተማችሁ በኋላ: የእርባታ ቁጥር የሚከለው የሚከለው ቁጥር የሚከለው
በማለት ለያ::

1. ስምግልኝ
2. አት-ምረጋ
3. ይዘለለ
4. ይፍለመ
5. አት-ጥረብ
6. ስንኩና

፩. የወጪ መሻሻል የከዳደሪዎች ስርዓት ቁጥሮች ተከተለን በምሳሌ በማስቀል
በግዢና ገዢ::

፪. የሚከተሉትን ዓይነቶች መድምታዎች ቅንቃቄ ተርጉምች::

1. በተሰለፈበት መሸሪያ ስክታማ የሆነ ለው በትርጉም ይሰጣል::
2. አዘዣ-ትና ስለለጠናሁ ካይሆ ልተና ጥሩ ወጪት አልጠብቃም::
3. ዓይነው የልማዎች ተምህርት ለያደርግመው ነበሱ ተማሪዎችን
ፈልት ይጠይቧል::

፫. የእርባታና የምሳሌ ቁጥሮች ምዕባዎች እንደነትና ሰራተኞች ማንኛን ነው?
በምሳሌ በማስቀል አስፈላጊ::

፬. የሚከተሉትን ቅንቃቄ በስራ-ቁጥር ክስቶች በቋሚ በወርቅ ፍቃቃቸው::

1. አንተ ላይ አጥብቃሁ ለንመሸን የዘዣ-
በቅለ አያውቃምና እንዲገኘት ያለ ለው::
2. የንበረና ይጋራን የለም አንድ ተተና
ወተት ወተት ይለል እኩታማ ገበቶ::
3. አዲስ አበባ ሌይ በኋ በመደድ::
ከይማ ለው ካለ ይመጣል በግድ::

የግንዘብ ማመሳከራዊ ቅጽ

፩. ቁጥር ፩ወ. ምዕራፍ ፭፻፲፻ወን ትምህርና ማን የህል አገልግሎቶች የምታመሳከራዊ ስንጠረዥ ቅጽዎች:: በዚህ መሠረት:: በአማካንና የማመሳከራዊ እንዲ ትምህር ስንጠረዥ አገልግሎት ከሚኖች የ (v):: አገልግሎት ነልማናች የ (?):: መስ ስጠጥ ነልተረዳች ይገም የ (X) ምስከት በማድረግ ስንጠረዥና አሸስ::

ተ.ቁ.	የማመሳከራዊ ነጥቦች	(v)	(?)	(X)
1	የቀረበውን ስርዓት አገልግሎት ተረዳችሁ::			
2	በመስከራዊ ስርዓት አገልግሎት የተባለ ስምዎች በመንግሥት ስልጣሁ::			
3	በአገልግሎት ማስቀመጥ የሚገኘ የቁል ከፍሎችን ዘርዝሩ መታወቃውን ስልጣሁ::			
4	በአዲገና ምስረጃ ምስሳይች መካከል የስውን ደረሰን ስልጣሁ::			
5	ነትማርያም መስሰች መካከል የቁስተኛ ቁጥተኝ ፍቃድ መሞራት ቅጽሁ::			
6	የቆ-ቆዳ ጉባኤ ስራ ተካተሱ አድርጋዎሁ:: ሁሳስ በረሱ አባባል በማስተርጓሜ ሆነ በማስቀቅት መግለጫ ቅጽሁ::			
7	በጥስቀ ጉባኤ ስራ ተጠቀማ የነበረነትነት የቆ-ቆዳ ተረጋግጧ መግለጫ ቅጽሁ::			
8	የመረጃ አያያዥ ስርዓት በመጠበቅ የመረጃ መንግሥት መቀኑ ቅጽሁ::			
9	የሰ-ተረጋግጧ መቆሙ የቆ-ቆዳ ተረጋግጧ መቀኑ ቅጽሁ::			
10	በጥስቀ ጉባኤ ስራ ተጠቀማ የቆ-ቆዳ ቅጽሁ::			
11	በጥስቀ ጉባኤ የቆ-ቆዳ የቀረበዎችን ስርዓት ከትማርያም መድማው-ቀው ቅናቃዎች መተርጋግጧ ቅጽሁ::			
12	ቀናቃዎች በወጪና በወርቅ የቆ-ቆዳ አያያዥ አድርጋ መናገሩና በጽሁፍ-ም ማቅረብ ቅጽሁ::			

፪. ከዚህ በኋላ በስነጠረዥ የ (?) እና የ (X) ምስከት የደረሰኑዎች ነጥቦች
በሚገባ አስተካተረዳች ይፈጸመ: የምዕራፍና ትምህርና ይገማማች ነልስ::

ምዕራፍ ለሞንት

ትወልት

© MOE, FDR
Not to be reproduced

የጥዕና ዓለማውች፡- ተማሪውች፣ ይህን የጥዕና ከተማሪውሁ
በኋላ፡-

- ✓ ስለተውሬት የጊዜትና አገልግሎት ተናገረለችሁ፡
ትኋናለችሁ፡፡
- ✓ ስለቆዳዎት የአጠረተሰበ አኅናር በይበና ተውሬታዊ ቁርቃች
ታስረዳለችሁ፡፡
- ✓ ክርክር ተካሂድችሁ፡፡
- ✓ አሳቦን አሳጥራችሁ፡ በረዳችሁ አባባል ተገልጻለችሁ፡፡
- ✓ የእርባታና የምሳራታ ቅጥያዊ ተጠቀማችሁ ቅለትን
ታረጋግችሁ፡ ተመሰርታለችሁ፡፡
- ✓ ከመገኘ በዘሮች፣ ከቅለ-መጠቃቅና ከእውድጥበብ
መረጃዎችን አሰጣጥና እንዲከፈልጋለን፣ ተጠቀማችሁ፡፡
- ✓ በምሳሌምዋና ልለማዊ አነጋጋርች ተገለጻለችሁ፡፡
- ✓ እንደን አሳቦ ከእንደ ቅንቃዎች ወደ ለለ ቅንቃዎች
ታተረጋጻለችሁ፡፡
- ✓ የአጠቃላይ በጥልቀ ገዢ ወደ ተብብለችሁ፡፡

ሙሉ የመወቃቸው ነጥቦች

1. ትወቻት ስላ የወንጀል ያታወቃቸዋል?
2. ትወቻት የሰላው ማሳጠረሰበ ይኖራል በላይ ተግባራቸው?
3. "የሰላውና መሰራቱት የሚሳጠረሰበበን ተንተዋና በሁሉም ቁርቻቸዋል" የሚሉ ወገኖች አሉ:: እናንተስ ተምነትበቸዋል? ለምን?

ተወቻት

ትወቻትን ወይም የእንግሊዘኛ አቶወንድ ይከላሉኝን "እንዲህ ነው" በለው ባቻሩ መስጥና አስተኛው እንዲሆነ ይነገራል:: አስተኛውን የሚመለከው ቅል በውሰድ ከሚችው ነርሱ ተያያዥ በሆኑና ስራት ነው:: ይህ ሆኖ፣ ትወቻት እንደ ማህበረሰበ በረዚም ወመን ተረከብ ያከማቻቸውንና የሚከውናቸውን ተረቶች፣ ቁልጋች፣ ስተቶ ተፈጥሮች፣ እኩታይቶች፣ የሰለያዊ ጽማዊች፣ እንተርጋጭዎች፣ ያማጭች፣ የሚቻቸውች፣ የሚቻቸውች፣ እርግማዊች፣ መሠላምች፣ የአገልግሎት ልብስ፣ ይንሰ፣ ያጋማ፣ ጥብበ፣ እምነት፣ መድሃኒት፣ የመዘላቸው፣ በፈጥቻ፣ ዘይዴቻ፣ ዘይዴዴቻ፣ ስምምነት፣ የቁል ባጥሙን፣ የመቁሰር ወአይቶ፣ የመስራቸው በት ባድግና ለይ ወአይቶ፣ መረጃ ያጋነጠልበቸው፣ በወጣም፣ ለጠጠሪዎች፣ የሰውን የሰውን ተልወች፣ ስራውን፣ የበትና የእጥረ ዓይነቶች፣ የለማና መመጣዎች፣ ዓመት በዓለም፣ (ገና፣ አረፍ፣ ተምቀት፣ መውለድ...)፣ ይግልች፣ የሰራፍት ቁጥቻ፣ የደልና የልደት በዓለም፣ ሁሉ የጠቃላላል::

በተጨማሪም ትወቻት ክዘሩ በላይ በተዘረዘሩ ሆነታዎችና ማህበረሰዋ አጠማቸቸት የሚከውነ ተማሳሳትን ይጨምራል:: በመሆነም ባንድ በከል ለላይ ለያ ተበባዋ ቁርቻቸዋል የጋራ መጠሪያ ሆኖ ለያገለግል፣ በለለ በከል ይግሞ ሲሆን የቁል የሚጠቀሙ የሰው ቁጥር ነው:: ትወቻው የደክሰና ተርራሱበት በን-አጥም ይከላሉ (ትወቻት) በአነስተኛ በድናቸ

የለ ከናዚ ተግባሮት ነው" ይለዋል:: ይህ አጭር በያኔ በመንግሥት በዘመኑ አጭር በያኔ በመንግሥት አጭር የያዥ ነው:: ይህንም አድር ለማየት እንዲታል "ከናዚ ተግባሮት" የሚለውን አሳይ በዚሁት ከፍለው መመልከት ይችላል::

የመጀመሪያው ስምም በበለት ተበለት አይወቻቸው የሚያችል ተግባሮት ስያክናውት የሚልቸው (የሚናገሩቸው) ነገሮች ዓቸው:: ለምሳሌ፡- እናንተ አስረዱ ከፍልን ማለፈ ያልቻለ ይደኝቸው ለያዘን በታገኑት "አይሁለሁ ለለፈ ከረምት በት አይሰራም::" እሁን በርሃኑ ከመናህ እንደኛቸው ተሰራለሁ! ተስፋ አትቁሬም" በለቻሁ በትመከሩት የግግራቸው ተብዥም ተገናታልቸው:: ተብዥነቱ ከተጠቀማቸውት የሚሰራው የግግር የሚመነው ነው::

የከናዚ ተግባሮት ሁለተኛው መገለጫ ስምም ከሚከውናቸው ነገሮች የሚመነው ነው:: ስምም ከናዚ ተግባሮት ስያክናውት በጋራና በተናጠል የሚከውነት ነገር አለ:: ለምሳሌ፡- ተረት ተረቁ ለኋገር ያስመሰላል፤ የኋገል እንቅስቻለ ያደርጋል፤ የገዢህርቻችን ሁኔታና ደርጋት የሚገልዥው በከዋኑ ነው:: በዚህ ዓይነት ተረቁ ለተረዱ፤ የሚሰራው ስመሰራል፤ የቻል ማጥሙ ለገመም፤ ተከራው ለይከናና ሰላለው ለቻል፤ እዚ በለፈ ለይሆን ከከዋኑ ዓይነ ተዋህዳ ተብዥም ተግባሮትን እውን በማድረግ ነው::

ሁለተኛው የከናዚ ተግባሮት መገለጫ ስምም የሚያጀት የሚያጀት (የሚፈጥሩቸው) ነገሮች ዓቸው:: እንደ ማህበረሰብ የወራቸው ቁስቀልቻ ስለመረው የሚያስተላልቻት ከናዚ መልዕክት አለ:: ለምሳሌ፤ በሁገራቸው አዝቦች ስመጠኗ የሚያገለግለ ከቀልና ከቀንድ የተወሩ ቤትና ወንጻዣዎች፤ የወተት ስቻዎች፤ የምግባ መመገቢያ ስቻዎች፤ የሰራው ወጪዎች፤ የሥራ መማሪያዎች፤ የወር መማሪያዎች፤ ስውልቻች፤ ተከራይ፤ ተከራይ፤ የሚያስተላልቻ፤ የሚያስተላልቻት መልዕክት አለቸው:: "የትወልድ እንደሆነ የበበና ነገር?" እስከማለት ያደርሳል፤ ያስያምለ:: በዚህ ነው እንግዲህ ተወልደት ከናዚ ተግባሮት ነው የሚባለው::

ትወቂት ወይም ይከለና አራት ወርቃቻን አጠቃላ የየዚ ነው:: እነዚም ስነወል:: ስንጋለባዊ ትወን ጥበት:: ስንጋለባዊ ልማድና ቁሳዊ ባሳል ፍቃወ::

ስነወል:: የልቦ ለቦ ቁርጓች ቅል መጠሪያ ስ.ምን በውሳድጊው ተረቶች:: ስተታ ተፈጥሮች:: አራታወሻች:: ምሳሌያዊ ጽግግርች:: እንቅስለኛች:: እንከለንታይወች:: ቅል ባጥሙችና የመሳሰሉትን በቃል አማካይነት የሚገለግኝነት ጥበቻና እነዚን የሚያጠናውን መሆና የሚያጠቃልለ ነው::

ሻንጋለባዊ ትወን ጥበት:: በዚህ ቅል መጠሪያ የሚከተሉት ድግሞ ስንጋለባዊ መሆናቸ:: ስንጋለባዊ ይንሰና ስንጋለባዊ ይሸማ ስ.ምን:: ስመ እነዚህን ለማያጠናው የመሆና መሰከ መጠሪያነት ባጥሙር የገለግላል:: ስንጋለባዊ ትወን ጥበት የሻንጋለባዊ ልቦስ ተለቦስ:: በሻንጋለባዊ መሆናቸው ተቋቦ:: አስፈላጊው መሆናቸው መጠሪያዎች ከተደረገ በሂሳ የሚከወነውን ሁሉ ይመለከታል:: መሆናቸን ይንሰናና ይሸማን ለመረዳት እንዲያመቻቸሁ ነጥተለን አቀራብናቸው እንዲ:: በዚ በጀትወን የቆሙ አይደለም:: በከዋና ገዢ እንዳቶው ባንዳቶው ወሰኑ ይኖራለ:: ለቦ ለቦ የአይማጥት ሥርዓቶች (ለምሳሌ:: የመሳቀል:: የጥምቀት:: በዓላት:: የቀይነ ሥርዓቶች) የወርጻና የልቀስ ሥነስርዓቶችን “እድከብረን”:: የልደትና የግርማት ሥነስርዓቶችና የመሳሰሉትን ቅልበ በለን በንመለከት መሆናቸ:: ይንሰናና ይሸማ ወንድ የህል የተሰኘና እንዲሆነ እንደሆነ::

ሻንጋለባዊ ልማድ:: በዚህ የትወቂት ወርቃና አራት አበቃት ሪፖርት ይከተሉ:: የመጀመሪያው የራስተኞል ከበረበና ከበረ ነው:: የራስተኞል አበበ ጉዳይ ለማች ባንዳነት ሆኖው እንዲሁርቀ ማድረግ ነው:: በዚህ ሂደት የቦረታው ተኩቃልዎች እንዲሠራዊ የህን የመንፈሰ መታደስ:: የአክምር እረፍት ያገኘለ:: ሁሉተኝው ድግሞ ባሁሳው መዘናናዎችና ማወታወችን የሚመለከት ነው:: ማህላዊ ማወታወች ለተጠዋቸ አካላዊ ሥነስርዓቶች ወናድዊ ስነትን በማስተናት በከል ከፍ ያለ አስተዋጽኑ እነቶው:: ሆነተኝው የሻንጋለባዊ መድሃኒት ስ.ምን:: በስሩ ተፈጥሮአዊ የባከል መድሃኒቶች ይገኘለ:: እራተኝው ሪፖርት ስ.ምን::

አገልግሎም አይደምናት ነው:: ይህ በአይደምናት አካባቢ በመስጠና::
በበትኩርስትና በመሰረሰ የአምልካ በታች የሚከተሉትን
መሰተዋብና የሚመለከት ነው::

ቁጥር ፭፻፪: በ፭፻፪ የሚታየውን በእኔ የሚያስሰውን ካወመናም
አንድብትና መሰራቱት በሸት አንድብ የሰው ሌጅ ላጥር የተገለጠበትውን
ቀናቀነች:: እነዚህ ቁናቀነች የተሰራበትን ወደ:: የልየ ለየ ባህላዊ የሚገባች
አመራር:: የልብድ:: የበትና የአጥር አመራር:: ለዚህ ለራ
የሚያከናወነበትውን ባህላዊ መማርያምና ለለውናንም መሰል ነገዚን
የጠቃላላል::

እነዚህ በለይ ስለ አራቱ የትውሬት (ይህለው) አርቃቄ እና ባህላዊ
ይለና መነሻ ተሳሳቢ የሚፈልጉት ገዢ ቁርቃል:: አሳቱ ጉባቻቸውን እነዚህ
ገዢ ገዢ አድርጋና:: ከገለግዥ የገኘቸው-ትን ተሳሳቢ በመመርመጥ::
ትውሬት ለማግለጫበት ማህበረሰብ ምን ፍይይ ይኖረዋል በለውና
ትግምታቸው::
መልካቸውን በማስታወሻቸው በማስፈርር ጉባቻቸውን ቅጥል::

አያንዳንዱ የትውሬት (ይህለው) ዓይነት ለፈጸመውና ለማግለጫበት
ማህበረሰብ ምን ፍይይ አለው? በለን ስንጠረቀት የሚከተሉትን ተሳሳቢ
ለፍንጻ እንቻለለን:: አጠቃቃውን ቤት ማህበረሰብ የሚያከናወነበትው
ተማራት ከሚተዋል ወር የተያያዘ ዓይነት:: ተረቶች ለተረጋች::
ምሳሌውች ለመሰላለ:: እንከለንኩይምች ለመዋቅ:: የቁል ባጥሙች
ለፈረድና ... የየፈሰቻው ተማራት አድቻው:: የሰነዱ ተማራት በዘ
በሆነም ከነዚህ በታች ሁሉንም በማንኛት እንመለከታለን::

የመትክል (የሚጠናከር) ተግባር:: ማህበረሰብ ስት ቅጥል
የመነባቻው እኩልች ተጠበቀው እንዲያና በሥነቻለ አማካይነት
ይተከለታቻል:: በአባላቱ በንድ ተቀብይነት እንዲያራቻው ለማድረግ ለየ
ለየ ለነቃቻለው ቁርቃቃን ይጠቀማል:: ለምሳሌ:: እንደቅንነት:: ድግነት::
ቁርቃት:: ይግኘነት:: ተቋርነት ... የመሰረተን መሰከም ባከረም

አባላቱ እንዲጠበቃቸው የሚያደርጋው በተረቶች፣ በምሳሌያዊ ታግባርቸው፣ በእራትሮችና በመሰረሰት ሥነ ቅሎች አማካይነት ነው::

የማስተማሪ ቅዱር:: በመናዊ ትምህርት ከተሰኔበት በመን አንስቶ አጠቃላይ ስለሆነ ስለቻንና አበላቱን ስለ ለይ ለይ ማህበራዊ ጉዳዮች ሲለአናኋርና አስራር ሥርዓቶች፣ ስለ አበላና አበበበት ሥርዓቶች የሚያስተምረው በሥነቁለ አማካይት ነው ለምሳሌ፡- "እር በያጠር አንበሳ ያስር" በማለት የህጻረትን አስፈላጊነትና ቅዱም ያስተምረል፡፡ በዚህ ዓይነት በተለያዩ ማህበራዊ ጉዳዮች ላይ የተነገሩትን ምሳሌዎች፣ ቅዱቶች፣ ቅል ቅጥሞች ይዘት በንመረምር ተልቅ ማህበራዊ ፍይይ የለታው ሆነው እናገኘቸዋል::

(መጀት ቁጥር፡ ፈቃድ ሲዘተ (1991) የከተማ መመሪያ በት-አማካ (1982) ይከተማ እና ከንተከለት::)

መልመልምት

ከፍል አንድ፡- አንበሳ መረዳት

፩. የሚከተለበትን ቅዱም በምንበብ መሠረት በቃል መልከት፡-

1. የክዎኑ ምንነትን አንድ ት-ው-ሂ-ታዊ ቁርስ በመው-ሰድና በመከውን ለከፍል ጉዳዮችሁ አሳይ::
2. «ጥንት ስምም የሠራታዊ ማስላቀ ቅልቀሰም ካናዊ ቅዱበት ይጠለጋኝዋል» ሲባል፣ ምን ማለት ነው? የአገራችን ሁጻጻች ከስራታዊ ጉዳታዊ ቅልአዊ ቅልቀሰም ወሰኑ የምታውቀትን አንድ ቅል በምሳሌነት በመው-ሰድ አበረሩ::
3. የአገራሰባዊ ት-ው-ን ጥበባት ሲሆን ከሚከተለ የአገራችን መ-ዘ-ቁዱም አንድን በመሞረጥና በማዘጋጀ የአገራሰባዊ ት-ው-ን ጥበባትን ምንነት አስረዳ::
4. በተራ ቅጥር 3 የሚመሟሁትን መ-ዘ-ቁዱም በምሳሌነት ወሰኑሁ አገራሰባዊ መ-ዘ-ቁዱም፣ አገራሰባዊ ዓንድና አገራሰባዊ ዓራማ ተነጠተለው የሚታየ እንዲልማት አስረዳ::

5. በአካባቢያዎች የምታውቀትን አንድ ተገልዕዋዊ መድሃኒት መቻልችሁ እንዲት በአመምጣችው እንደሚመለድ በገዢርግ አስፈላጊ::

፩. ከዚህ በታች በቀረበ ዘረፋት ንግድ መሰት አየተሰጠረባቸው በቀረበት ፈለጻች እንባለዎች ድጋፍዎን በታች እስከሆ::

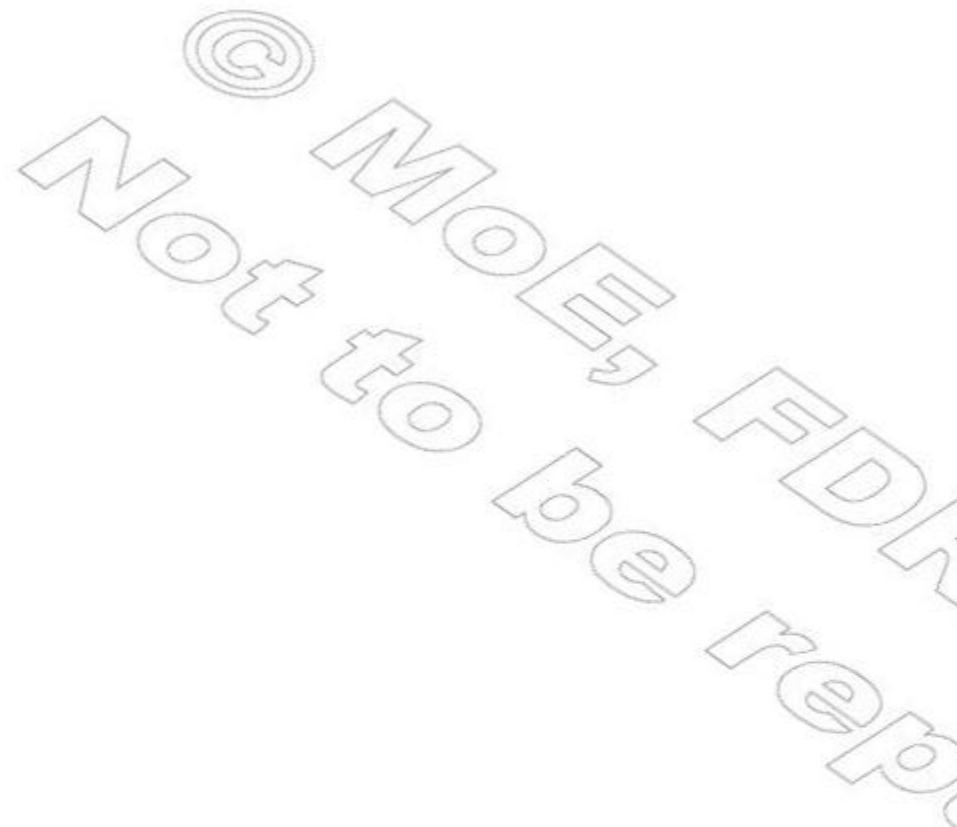
የሚለ:- የአማር ቅዱ እንደዚ ሁሉ ተሰብሰቦ ማስርጋገኝን ተያይዘቸል::
እውደደ: ባይ: የፈልጊዎን እስከያገኘ ተመሳሳይና ተቀራጓ
"ልነጠናልሁ" እያለ የሚኖር::

1. ንግድን የወቀ ዘረፋት ለከተማ አልወደም::
2. ከልቻነቱ እንዲታ እናን ይይዘዋል::
3. በቱ ሰላም የት ወልኩ የሚለኝ አመል: አባሁ::
4. ይህንን የሚር ልረሰ ዘረፋሁን ወደ በቱ አታቸውባቸ::
5. የልጠስ ስፋት መከናየን ፍርድ ጉንባን አልከት::
6. እቃቃሚነት: ስለተመራሱ የነገ ጥሩን ቅዱው ስርጋግለሁ::
7. አባቱ ለልማትው የመጠውን በል ባይወቅትም መቀነታን ትናቸ በማለት ዘፈለት::

ከፍል ሆኖታ:– መናገዣ

፪. ከዚህ በታች የበደን ከርከር ስጠናረን የሚያስችልችሁ የከርከር ርዕስ ቅርጫዋል::

1. መምህራርና ስለመስራት: ስለተከራከረ በድጋፍና ስለግምት አመራረጥ የሚሰጥችሁን ማብራሪያ በመከተል ተከራከረ በድጋፍና መሰርቱ ዓይነቶችን ለይመለ::
2. በተከታታ ከፍል ቤት በየበድናችሁ ሆኖችሁ በርሃናችሁ ላይ ተዘጋጀችሁ በመምጣት ተከራከሩ::

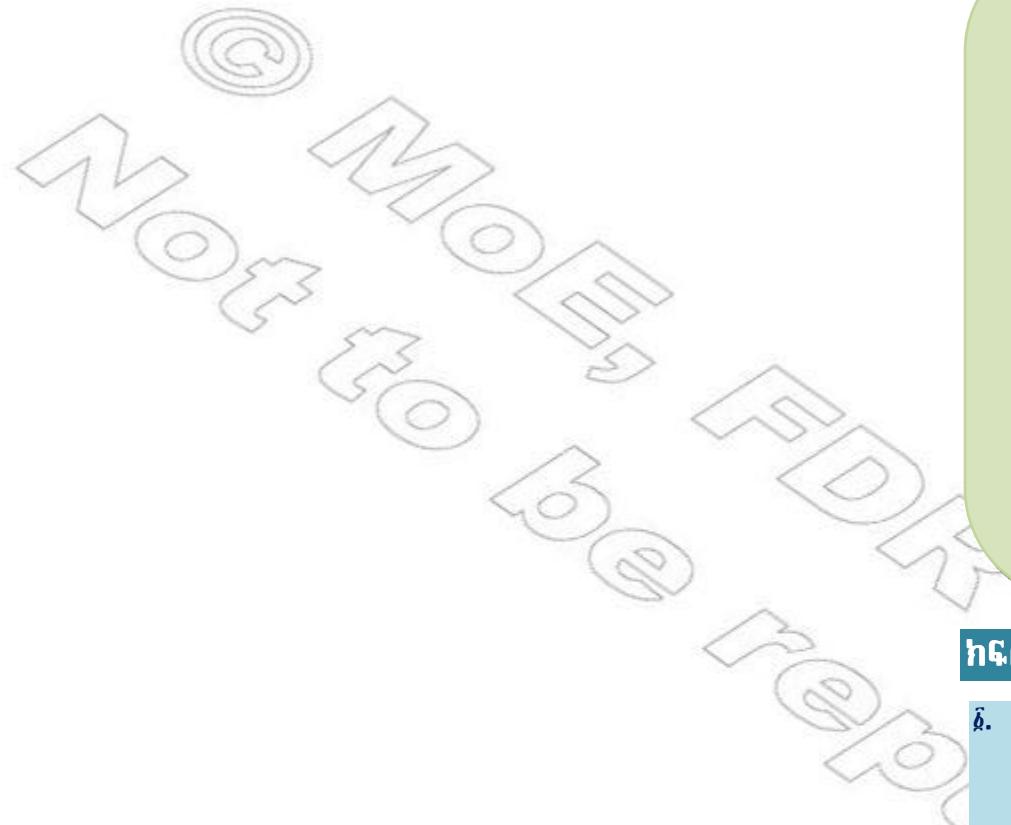
- የክርክር ሪፖርት**
- ሀ. ከዕው-ቁትና ከገንዘብ እና አስፈላጊው ገንዘብ ነው::
 - ለ. የክርክር መሰራተኞች የክርክር ባልነበረ ሆነ በቁል ለተተለፈ የኩራ የሚሆንበትን የሥነ ቅል ስብጥና ያጠናል::
 - ሐ. የወርግ ለነስርዓትን ተበደርም ተለቅቶም በመደገሰ ማድመቀቻ ተገቢ ነው::
 - መ. የአገልግሎት ወጥት ትወልድ ከቀድመት አበቃቸው በዕው-ቁትና ያበልጣል::

የክርክር መመሪያ

ክርክር በንድ ርዕስ ተደረጋ ላይ ተቋራኑ እያታ ባለቸው ሆነት ለዕም ወይም በደንቃቸው መከከል ተናገድ ለማሳመን የሚከተሉ መግት ነው:: መግቱ የተማግቷቸውን ስሳቢ መዝነው ፍርድ የሚሰጠ ዓይነት ይኖሩታል:: ተከራክረ ወገኖችም በቁ በግልጽ ማድረግና የክርክር አቀራረብ ሰልትን ማውቃ ይጠቀቀዋል::

1. የክርክር አገልግሎት:-

- 1.1. ርዕስ በሚመለከት ከተለያየ የመረጃ የሚጠቃቸውን ስሳቢ መሰነድነት::
- 1.2. ከሰበሰባቸውን ስሳቢ ወሰጥ ለክርክር መቋሚ ዓይነ የግልጽ-ቁትውን መምረጥ::
- 1.3. የሚቀርብበትን ቅድም ተከተል መመለን::
- 1.4. ገዢው ደርሰ የመከራከሪያ ስሳቢቸውን ከማቅረብቸው በፊት ልምምነድ ማድረግ::
- 1.5. በክርክር ላይ አለበባቸውን አስተካከለቸውን ሰነድ መብቻው መግኘት ይሰራል::

2. የከርክር ክፍልዎች:-

- 2.1. ይግባኝሸው ወይም ተቋው-ማግኘት የምት-ከራከሩበትን ሪፖርት ለአድማሚችሸው ማስተዋወቂ፣ (ከርክር በበድን ካሆን ሪፖርት ለአድማሚችሸው በበድን መረጃዎች የሚከናወን ይሆናል)
- 2.2. በተዘጋጀሸውን መሠረት በልቦ መ-ለትትና በረጋ መንፈሰ የመከራከራው ስልጣንና በቋይም ተከተል በቋል ማቅረብ፣
- 2.3. ስልጣንና በተገበ የአካል እንቅስቃለዎች ማገቢ፣
- 2.4 ተቋው-ማግኘት የሚያሳተውን ነጥቦች በትክክል መመዘገበና የተቋው-ም ሁማን ማዘጋጀት፣
- 2.5 ለከርክር በሚሰጣቸው ባን በሚገበ መጠቀም፣
- 2.6 ከፍርድና ለለመውጥት መጠንቀቂ፣
- 2.7 ስልጣንና የሚከናወን ማጠናቀቂ ያስፈልጋል፡፡

ከፍል ማስተካከል መጽሑፍ

- ፩. በበድን ሆኖም በአካባቢዎችሸው ስለሚከተሉ ፈመትና ወይም ክብረ በኋል እከባበር እዋቅ ለመታን ቅለ-መጠይቂ እናርጋችሸው ያገኘቸውን መረጃ እውነትና ስልጣንና እቅርቦ፡፡
- ፪. በስነዱ የመግለጫ፣ የመግታትና የማምላጥ ተግባር ላይ ከመገኘቱ በዘመኑ፣ ከአውራድ ጥበበና ከትወራት መሻለዎች በየግለቻው መረጃዎችን ለበስራቸው በጽሁፍ በማጠናቀር ለከፍል ጥረቻቸው እቅርቦ፡፡
- ፫. የትወራት ምንነትና፣ ዓይነትናና ማሆናዎች ፊይይን የሚያሳተው ላይ ላይ የአውራድ ከመሻለዎች፣ ከመሻለችና ከጋዢዎች በማረለለግ በጥልቅ ጥቦ ስልት ከነበረቸው በረጋል፣ ያገኘቸውን ስልጣን በጽሁፍ እቅርቦ፡፡

፩. ከዚህ በታች የቀረበትን የረዱነገሮች መደምናቸው ቅጽቁ ተርጉምችሁ
በጽሁፍ አቅርቡ::

ሀ. ትውሬት ጥበባዊ ተግባሮት ነው::

ለ. የትውሬት አንዳ ማህረ ጥንቃቄ ማህላዊነቱ ነው::

ሐ. ትውሬት በዚ ቁጥጥር አለ-ለ::

መ. ሁይማኖታዊ ልብድብነት ለመከራል ዕድል አግኝታችሁ
ይሆናል::

ወ. ማህረ በማያችል አካሄንን እየተለውበት ነው::

ክፍል ስራት:- ስነስተን

፪. ከዚህ በታች የቀረበትን ቁጥጥር ማስቀመጥ በተሰጠ ቅዱት መድረሻ ስያ
በመቀመል ካረብችሁ (ከመሰረታችሁ) በኋላ የቀጥጥር ማስቀመጥናን ተግባር ገዢ
(አንድ ቅዱ ካከናድ በኋላ ቁጥጥርና ለቀበል ይችላል)::

ምሳሌ:-

ሰለም - ሰለም-ነት = ሰለምነት (ፈቃቃ ሰምን መመስረት)

ሰለም-ታ = ሰለምታ (ውልድ ሰም መመስረት)

ሰለም-ኬ = ሰለም (ዘርፍነትን መማስልከት)

ቁጥጥር:

-ኩት	-ታ	-ኩና
-ነት	-ኬ	-ኩማ
-ኩት	-ኩም	-ኩም

ቁጥጥር:

አሽሁ

ገበር

ቀም

መሰከ

ይሁን

ቀንድ

አከበት

አት

ነጋጌ

ከበር

በልህ

በልጥ

- ፩. በተሸጠው በፌርማ አይ ከተዘረዘሩት ተመሬቶ ለእርግጥ እና ለምስረታ ያገለገለ ተመሬቶ የትሃች ዓይነት?
- ፪. ተመሬቶ በእርግጥም ሆነ በምስረታ ብቻ በቅርቡ አንድ በመሆናቸው ለይነት የለምውም ማለት አንቻለለን? ለምን?

ከፍል አምስት:- ስነጋጌዎች

- ፫. ከዚህ በታች በቀረበው ምሳሌ መሠረት ለቀረበዎችም አምስት ሰዕስ በቀኑበ የሚሰማው ሁሳትና በገዢ ማስረዳዊ ነገሮችን ለማስተካከል::

የመሬት ስርዓት:- ቅዱስ

ማስረዳዊ ነገሮች:-

- የቃከለች አኖብኩ ለቀመጥ::
- ለጠጠ የቃጠቀት ለጠጠ ይረዳች::
- የቃጠ ቅዱስ ቅዱስ ይገኙኩ::
- የነጥሎ ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ ይገኙኩ::
- የተማሪዎች ቅዱስ ይገኙኩ::

፬. ዕውቀት:

- _____
- _____
- _____
- _____

፭. ክፍት የመሬት:

- _____
- _____
- _____
- _____

አ. አባላት

- _____
- _____
- _____
- _____

ጠ. ቁጥጥ አንድበት

- _____
- _____
- _____
- _____

ማ. ፍቅርና ወደፊት

- _____
- _____
- _____
- _____

፩. ከዚህ ሰርሰዎች በሰበሰበነት ማስታወሻ ነገሮች በመቀመጥ በአምስትም
መሆኑ አንድ አንድ አንቀጽ ይችል

ጀ. በ "ሽ" ስር የተዘረዘሩትን የቃል ገጽዎች ተመሳሳይ ከሚሆኝው በ "ሽ" ስር ከተዘረዘሩት ማሳያያዊ ንግድ ዝርዝር ይሆናል፡፡ (ከንድ ጥያቄ ከእናድ በላይ መጠኑ ለኋይ ይችላል)

"ሽ"	"ሽ"
1. አዲስ በተ ሥራ ሥራ ይፈልጋል ማገር፡ ሁኔታ ከቆረጂ የም ሆኖ ሆኖ ሆኖ፡፡	ሀ. ለለው ቁጥር የሚያሳይ፡፡
2. አዲስ ሁሉት ሆኖ አንድት ለቃል ወደን፡ አዲስ ተስቃላቶ እና ተጨማሪ፡፡	ለ. የደለው መውቃል፡፡
3. አዲስ በየሽ ካበር ያደኝ ተደኝ አውጭ፡፡ አንዳህ በስተኞላ ካበር ለታማሙ፡፡	ሐ. ይበቻል ያለት ከል፡፡ በደን አጠና፡፡
4. ይህንን ማማቴን ተግልን በለሁት፡፡ ልጠኩ ወደ ሁሉታም ለያደለ እያያሁት፡፡	መ. አውጥናና ገዢ፡፡ አያደርግ ይጠራል፡፡
5. አንድ ነገር ወደ እና የከናወው በፊት፡፡ ሥራ በታች ነው ይለያል ወደፊት፡፡	ሀ. የልተኑ ጉልጋል የውጥል፡፡ ለ. የኋርና ምስ መውጫ አያማና፡፡ ሐ. በተሰረ ያም የለውም፡፡

ጀ. በቀረበት የነው እነዚ መጠራዎች ላይ የሚመለፈት እምነት እምነት ፍለጠኩን ከሰጠበቸው በታደ በተሰጠት ማሳያያዊ መሠረት የረዳተነገድ በመስራት ፍቃድ እጠቃቀማችን እናል፡፡

ምሳሌ:-

1. **በደን**

በበደን ስር = በህይወት፡፡ በአካል

የረዳተነገድ ካበር = በበደን ስር እስከንግድና ይረዳ በስለም የቆየን፡፡

2. ፈሳ:

ሸስ የሰለው= ይለኝታን የሚያውቁ፣ ይለኝታ በስ
ዓረፍተ ነገር= ሸስ ከለለው ሰው ወዳደኝት መመሰረት
አያስፈልግም::

3. አቶ:

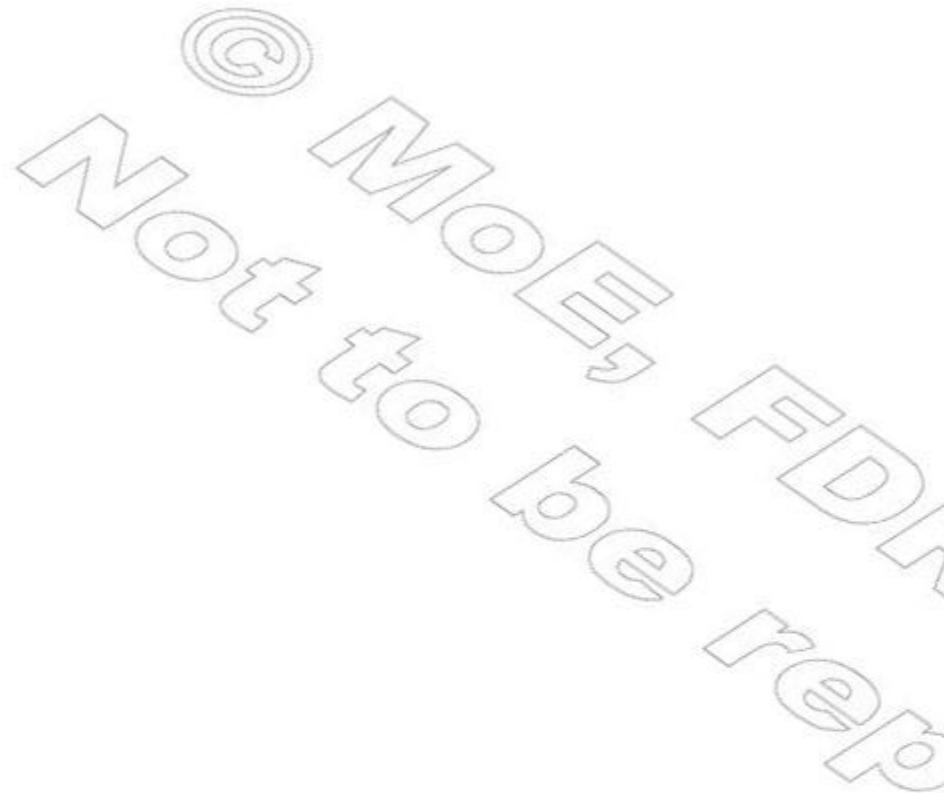
አዎን ይገበ = መብቃን ይገበ
ዓረፍተ ነገር = ቅርጫ በት የተገኘሁት አዎን ይገበ ነገር::

4. አቶ:

አቶ መንሻ = ገዢ በረከት፣ ስጠታ
ዓረፍተ ነገር = አያኋ አንድ መከተት አቶ መንሻ ይዘው ቅረቡ::

5. አዋጅ:

አንጻር ስለሰበር = ከተበለሰ፣ ከተው የሚያስተካክል
ዓረፍተ ነገር = አንጻር ስለሰበር ሰው ወራ ለቀመጥ ይመሰልኝል::

የምክር ማጠቃለያ

የምክር ስምንት ስስተወልት ምንነት፣ ዓይነትና ማህበፈም ፍይይ በማንኛው
ተወይደተኞል፡፡ ስስተወልት ወይም ስይከሰር አጥር በይነ ስምሰጠት በያስተገኘው
በወሰን የሚያከተሉትዎን ነገሮች በመዘርዘር ማሳሪት አንድሚሸል ተመልከተኞል፡፡
"ትወስት በእነዚህ ተደኝቷ ይስ ከናወ ተግባሮት ነው" የሚሰጠን የጥርሱበር በኋ-
አዋጅ በይነ ወሰኑን ተወስት የሚገለግባቸውን መንገዶች ስሜ ክሚናገሩት፡
ክሚናውንና ክሚሰራት አንድር ዘርዝር አድርጋን አይተኞል፡፡

ስስተወልት ዓይነቶችና አገልግሎታቸው በተመከተለበት ክፍልም ተወስት በእኔ
ሆነቸልኝ፡ አገልግሎም ተወስት ተብጥቶኝ፡ አገልግሎም ለማድናና ቁጥሮ በአጠና
አንድሚጠቀሰል፡ አንድሆም አነዱሁ የትወስት ዓይነቶች በሚፈልግ የሚያከተሉትዎን
የትወስት ቁርቻች ተመልከተኞል፡፡ ተወስት ፍጥሮ ለሚገለገልበት ማህበፈሰብ
በዚህ ተግባር ወይም አገልግሎት አንድሰው አንስተኛ በተሰጠ ስነወል ይሰጣል
የመከላከል (የማተናከር) ተግባርና የማስተማር ተግባርና ዘርዝር አድርጋን
አይተኞል፡፡ በይግባኝ ቁጥ የትወስት ተግባራትን የመረጃ ማንኛውን በማገባበት
(የመግለጫ፡ የመግታትና የሚመስጠኑት ተግባር) በዘርዝር አሰራርተኞል፡፡

ስስተርከር ምንነትና ብስራ ባንድንበት ክፍልም፡ ክርክር የሚደረግባቸውን ሰራሽ
በመምረጥና መመራምን ተከተሉን አገልግሎት በሚፈልግ ክርክር አካሄድናል፡፡
በአካባቢያዎችን ወቻት መብቻ ስስተማኑ ስስተባዕስ ወይም ክስረበባል አነስተኛ
ቁል-ሚጠዜቅ አዘጋጅተን አዋጅ ስሜና በመጠየቅ መረጃ ስጠስቦናል፡ አጠናቀሱን
አቅርቦናል፡፡ ወይም ለራ በምክር ስምንት ክፍል ሆኖት ስስተልቅ ጉባኤ ምንነትና
አጠቃቀም በተወያይነው መሠረት ስስተወስት ምንነት፡ ዓይነትና ማህበፈም ፍይይ
የሚያውስ ለሆ ለሆ የአፈጻጸን በጥልቅ ንብረት ለሆ በማንጠበቅ አገባቸውን
አጠናቀሱን አቅርቦናል፡፡ ከዘጋጀም ለሆ አገማርና ወደ ህጻር ቁንቃዣና አንድሆም
ነገማርና ቁንቃዣ ወደ አንገሳዎና ቁንቃዣ የመተርገም ለመመድ አካሄድናል፡፡

በሆነ በኋላ በተሰጠን ቁጥኑ ልይ ለሆ ለሆ ቁጥጥቅ በመጨመር ቁጥኑ
ቅርቻቸውንና ብስራይቸውን አንድሚሰዋዎት ክመመልከተቸንም በሆይ የቅጥም

ምዕስምኑ ተግባር ስይተናል:: በተጨማሪም በልደ ሌደ ርዕስ ጉዳዙ እና የተዘረዘሩ ምሳሌዎች ተግባርች ስያስበት አጠቃቀሚቶችን በጽሁፍና ውስጥ በሚስገባት አሳይቷል::

በመጠረሻዎም ማሳደግዎችን በከናወ ከሚመስረቻው ይችል ገጥሞች ይርሱ እና አካምና የሚያስተካከለችን ማልዕከት ከሚደታችንም በገዢ በስው የአካል መጠረምዎች (ራስ፡ በደን፡ አዲ፡ እኩ፡ እገር) ላይ የሚመስረቻ ይሰጣችን በመስተከተለ አጠቃቀማቸውን የረዱት እገር በመመሸች አሳይተናል፡፡

የኢትዮ ቴምህር

- ፩. "ትወልት ይሰራ ለዚ ተበባዎች የዚ መጠሪዎች ነው"፣ "ትወልት እራስተ ይችበ የምርጫዎች የወጪዎች አርሱ ነው" የሚስተኞች ሁኔታ በማስተካከል በማስተካከል አገልግሎት አገልግሎት::

፪. በሁሉም ስሜው ስር የሚከተሉት ትወልቶችን በመዘርዘር ስለ አያንቀናዱዎች በማስተካከል የተደረገ አጠር የለ ማስረዳም ስጠት::

፫. ቁጥር ባህሪን ቅድሚ ስራ፣ በማስረዳ ሁሉት ከተማሪነው ገዢዎት እስዱ ቁርስ ይሆና የሚንቀሳር ሁሉቱ የሚመሳሰሉትንና የሚሰምበትን ነጥቦ (ከስ) ዝርዝር አገልግሎት::

፬. ስማከተለት ፍለዎች ፍቃ ከሰጠቸው በኋላ፣ የረዳተነገር ስራዎች::

 1. የቀም እስር
 2. ቅድሚ ልሳም
 3. ተከናወን እስራኝ
 4. ወጪ ለባሽ
 5. ተረጋም ገበዎ
 6. የቅልም ፍጭ

5. ከዚህ በታች የቀረበትን ፕሮጂ መሳሪያውን ገንዘብ አማካል::

1. ከኢትዮ የተጠሪ ቁልቻል::
2. ከኢትዮ እንቅልል::
3. አገልግሎት ቁልቻል::
4. በማረጋገጫ ክሙና የዘመና::
5. መንፈርር ክዋል ገበያ::
6. ልብ ያሰበውን አኞች ይኖሩዋል፤ ዓይን የየውጭ::
7. ልብን ማውቃቸው::
8. እንችው ለሳይድ፤ የተጠሪንስው ለሳይድ::

የገንዘብ ማመሳከር

- እ. ቅጥሮ በዚህ ማዕራፍ የቅርቡዎን ትምህርት ማን የህል አንድተረዳቸው
ድምጽመናከሩበት ስንጋረጥ ቅርባዎ፡፡ በዚህ መሠረት፡ በአጥንቃና
ድምጽመናከሩ ነጥበ ትይቶ ስለመረዳቸው እርግጩኑ ከሆናቸው ዓ (v)፡
እርግጩኑ ከሰሆናቸው ዓ(?)፡ መስ ለመስ ከሰተረዳቸው ደንጋጌ ዓ(x) ማስከተ
በማድረግ ስንጋረጥና አሟብ፡፡

ተ.ቁ	የሚመሱትና ነጥሮች	(v)	(?)	(X)
1	ስለትወደት ዓይነትና ማስበራዊ ፍይይ ከሰምና ከመዳደሩት ቀዳሞ ስሰባበበ እቅርበወያሁ::			
2	በተሰጠው ቀዳሞ ልይ ቅጥምና እምነትነት ቀዳሞ በቀናዬ በበሳርሱ ስወጥ ማስከተተቸውን ስኩረቸሁ::			
3	በምሳራምዎች በፈረም ስነጋጌዎች ተመቻሚያወያሁ::			
4	ስለትወደት ምንነትና ማስበራዊ ፍይይው ከሰደ ለደ ምንጭቸው መረጃምናን በገኘቱ ስሰባበበ እቅርበወያሁ::			
5	መመረምቸን ተከተለ በተሰጠው ሰራተኞች ልይ ተከፈከሩወያሁ::			
6	እመርከመር የስ ትረፍተነገሮችንና እንቀባን:: መማወቂወ አገርና ወንቃ (እንግልዘን) ተርጉሚያወያሁ::			
7	የጥልቅ ጉባኤ ስነጋብር ሊከተ ተመቻሚ:: ከነበብነት ቁሳቁ ወሰጥ ቅጽሃቤትን ቀዳሞ በገኘቱ እቅርበወያሁ::			

- ፩. ከዚህ በትዲ በሰንጠረዥ የ(?) እና የ(X) ማስከት ይደረጋችሁዎን ነጥሏች በሚገባ አስተካተወችው ይረስ፡ ይሚሱኝን ተሆኔዎት ይገባማችሁ ከስለ፡

© MOE, FDI
Not to be reproduced

የጥሃሪው ዓለምውን፡፡ ተማሪዎች፣ ይህን ምዕራፍ ከተማሪዎችሁ
በኋላ፡-

- ✓ ሰነድ የተመለከቱ የመንኛው በዘመን ተደግሮታዊነትን
ተከታታለችሁ፡፡ ያወጣውችሁ-ትን ስልጣን ተናገራለችሁ፡፡
ትግራይለችሁ፡፡
- ✓ የፋይና ገዢና ተደርጋለችሁ፡፡
- ✓ የውጭና መመሪያን ተከተላችሁ፡፡ በሚሰጣችሁ፡፡ ሪፖርት ላይ
ትወያይለችው፡፡
- ✓ ስልጣን በማውያድር ተግራይለችሁ፡፡
- ✓ የቃለ-መጠይቃ ተክ ተዘጋጀለችሁ፡፡
- ✓ በዘመን የቃለ መጠይቃ ተክ መረጃ ተሰበሰባችሁ፡፡
- ✓ የአይወት ተረክና የግለ-ታረክ አያያዥ አንድነት-ንና ለያነት-ን
ታስፈልጋችሁ፡፡
- ✓ መመሪያን ተከተላችሁ፡፡ የሚቀርብለችሁ-ን ዓይነት በስራ
ታስፈልጋችሁ፡፡
- ✓ ሌማቃርብለችሁ፡፡ የሚሰጣችሁ-ን የግብር ተመሳሳይ ተቋራኒ
የሚሆኑ የሚሰጣችሁ-ን የግብር ተመርጠለችሁ፡፡
- ✓ ለፈለጌዎች አንጻርቃች ተመሳሳይ ልረጋገጫን ለይታችሁ
ተመለከታለችሁ፡፡

የወጊዦን መጠቃሚ ተያቄዎች

1. ስհ-ት የንድነው?
 2. ስხ-ታማ መሆን የሚታስው እንደ-ት ነው?
 3. የስ-ታማ ለወ-ትን የህ-ይወት ተ-ጥና-ሪ መ-መ-ል-ት የ-ን ተ-ቁ-ጥ አ-ለ-ው?

ታስቀ ዓማካኝ ስዕ...

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ.ና ተርጉራም አስፈላጊዎች የዚህ ለዓት
በመድረሻ አገልግሎት ማድረግ ይሞላዋል፡፡ ለወተኛው በሆነን የዕለቱ ነኝ
አንበሳ ተገኘቶ ተጠወቃን አገልግሎት ማድረግ ነበረበት፡፡ ዘመን የዕለቱ ነኝ
አንበሳ በማድረቻው ሁኔታ አልመጣም...

ይህ ክስተት ደለት በፊለት የሚያጠጥው ባለሙያነት፣ ለክፍ.ግ ለደንግድ
ተብሎ ተጠባባቁ አልተመደበም፡፡ አንጻ የሚፈሩ ከና አየጠበቀ እያለ፣
በኢንዲያ መተኞት የከንያያት ከናው ስርቃር በቀር አገልግሎማች ነው.
የሚሆነው፡፡ ወይም ደግሞ፣ «እድማቻቻቻቻን ሁሉ የሚሽት አንበበው.
ባልታው የከንያያት ሰለቀረ ከና ባለማቻረባቻን ይቋርቻ እንጠረቋቻን!»
ለብል? እድደግም፡፡ አጠማማ ሆኖ፣ የአማርኛ ከና ክፍል ይደረሰተኑ
ከዚህ ቁደም ስጋፍያ ገበተው ከና አንበበው አያውቁም፡፡ እና የሚቀጥ
ከዚህ ወደም የገንዘብቻው፤ ያቀነጠንዋቻው ጭመር፡፡

በዚህ ቅንቃቸት ወሰኑ እያለ ነበር፡ ድንጋጌ የ - ማታ ማታ ስተዳደር
እየገባ ስለእስራሩ እንዲመለከት የተፈቀደለትን ተማሪ ለሆኑ ይደረገ፡፡ ካናው-
ደግም የግድ ለአየር መብቻቸት አለበት፡፡ ዓይደከተሩ ቅንቃቸትው-
ኩቦች ቅድ፡፡

«ይኔ ለቂ ይገባ? ወይስ እኩለ ልማብ?» የራ. ታዕዛዕወ. ለንቅራጭው፡ ለዚቱ ያለስ፡ አሁን የለቻውን አማራጭ መጠቀም ካልቻለ ችግር ለሆን ነው፡፡ ወደ ለቂ ታጠኑ ለሂሳብ ለቻና፡ «ትምክር!» አለት፡፡ ይኔ ጥቂቁ ሂዕስና ለመሆን ነፍስ፡ ለተራብቻ ለቂ ለሂሳብ ለቻና፡፡ ይኔ ጥቂቁ ምንም የጥርጋዬ ፍት ላይደረና ማርሱ የፍርማት ለማት አር ላይልበት በድኅረት፡ «እነባለሁ!» አለ፡ ዋይደከተና “ይኔ ለቂ ወይ እንደሸማራ ፍል ለቂጥር በንኩ፡ አለም እንደከልታና ምለስ በተሳስር፡ ወይ

ደግም የስተዳደርው በተ መቁደልዋ ይገባ አስፈላጊቸት ከተቋት መጋቢት በ
በኩሉ ጉባኤ በያዥርጥ፣ አልጋ ተርጋም ወረቀት እያንከሻነሽ የሚ
እያቀደቀ ነው በያስተባል፣ የሚን ያለሁ ሌላል ነው?” እያለ አዎስ
አዎረቅ:: ካር ገን፣ ከዚህ በላይ የሚለበታ ገኩ ሌጥረቻው እያችልም::

ተማሪዎች! እስቱ እነዚ ገዢ የባባቸውን ገዢ አደጋገጫ::

1. እናንተ የአማርኛ ካና ክፍል ዓይነትናን በትሔምኑ፣ ካናውን ማን
አንዳያነው ትወስኑለቸሁ? ለምን?
 2. ለቃ ካስዋው ዓይነትና ልቦሙ-ለነት በመነሳት ካናውን እንዳያቀርብ
በፈቃድለት፣ ይለበሁት-ት የሚያነው ይመስላቸዋል?

«እንደምን አመሰኗሁ? ከኝ እናሰማለን፤ ከኝውን የማቀርብለቸው ታደሰ
መለከቱ ተኋላ....» ቁልጥ እናርተ አሉበው፤ ይለ ስህተት ተወጥዋል፡፡

Ժքը մահան ՈՒ.Ս ԳՅԵՒ ԴԻ ՔՔՆ.ԾԸՆ.Տ ԿՊՀ ՄԳ ՔՀԱՅԵՑՆ.Դ ՄԱ.ՔՆ ԴՓԽԱՓՈՒ. ՈՒ.ՔՆ ԴԻ ԺՎՔ ՀԱՅԵՑ ՔՂՈՂՎ. ՀՈՄԱՆՎ. ԴՂՈՂՎՃԱԾ ՈՒ.ՃԸ ԴԸ.Ժ ԴԵՅՔ. ՀԱՆԴ Ն ԺՔը մահան ՊՂՈՒ. ՈՒ.ՔՆ ՔՊԽԱՓՈՒ. ՈՒ.ՔՆ ԴԻ ԴԸ.Ժ ԴԵՅՔ. «ԴԱ ԱՆԴ ԱՆԴԱ. Ն ՀԱՅԴԱԾ ՀԱՄԲ ՈՎՈՂՎ. ԴԸ.Ժ ԴԵՅՔ.» ՊՂՈՒ. ԵՎ Ն ՀԱՅԴԱԾ ՀԱՄԲ ՈՎՈՂՎ. ԴԸ.Ժ ԴԵՅՔ.» ՈՒ.ՔՆ ԴԻ ԴԸ.Ժ ԴԵՅՔ. ՀՎ ՆՎ ՀՈՄԱՆՎ. ՀՎ ՀԱՅԴԱԾ ՀԱՄԲ ՈՎՈՂՎ. ԴԸ.Ժ ԴԵՅՔ.» ՊՂՈՒ. ԵՎ Ն ՀԱՅԴԱԾ ՀԱՄԲ ՈՎՈՂՎ. ԴԸ.Ժ ԴԵՅՔ.»

ታደሰ መ-ሳ-ነህ የተወለደው በአዲስ አበባ ከተማ፣ በንግድ ዓ.ም ነበር፡፡

በተጨረ መከናን ትምህርት በት መማር ይምር፣ እነዚው አጠቃቁል፡፡ የከተማ ደረጃ ትምህርቱን፣ በረከው ከመለው እትምናያ ከፍተኛ ወጪት ያመጠ ተማሪዎች ለየኩርርሰተ ትምህርት ወደማዘዣበት፡፡ በፊደማርያም ትምህርት በት ጉባኤ ተከታታል፡፡ ቀዳማዊ ህይለሁለሰ የኩርርሰተ (ያሁት አዲስ አበባ የኩርርሰተ) ጉባቶም፣ በየኩርርሰተው ከነተባባት ወተያለር ወሰጥ ይሳተፍ ነበር፡፡

ማንኛውም ለው በሆነ፣ የሚሆበት ጥንቃኑቱና የህይወት ተዋክርው ወጪት እንደመሆኑ፣ ስብዳሪው የሚቀረቡት በበተሰቦና በማሆበለበት ነው፡፡ ያም ሆኖ፣ እንደግለሰብ የሚገኘው አስተሳሰቦና እሱስት ባንድ በተለየ እንቅስቃሴ ለመግለጫ የሚያደርጉው ተረት፣ ከለለው የተለየ የደርግዋል፡፡ ተደም ጉና የኩርርሰተ፣ በመማር ሌይ ስለ፣ በዘመን ገዢ ከአማራኑ አገር ወደ እትምናያ የሚመጠትን የሰላም ጉዳች አማርኛ ቅንቃ የሚያስተምር እንደ በድን ወደ አማራኑ እንዲሂድ ተፈልግ፡፡ ለዘመን ሆኖም ምልመሰ ለክሬድ ከተመራመች እንዲ ተደ ሆነ፣ በይሆ ዓመታዊ ከበድነት ወር ወደ አማራኑ ተጊዜ፡፡

እነዚም እያለ፣ የጊዜነት መያዊ ዓገልሱበት በጣም እየገባው፣ ወሰጥም እየጠለው ሂይ፡፡ በተማሪዎችው ንዑስንድና፣ ስዋድን፣ ቅዱስለስኩ፣ ከነዚ ለለመቻው በርካታ የነበሩት ወጪ ተለይቷል ጥበቃውች የጊዜነት መያዊ እንዲት ተግባራዊ እንደማያደርግት ለመስከት፣ መያዊ ወሰጥ መልቀ መግባት እንዲሰበት ወሰነ፡፡

ቻል፣ በተምህርቱ ከፍተኛ የጊዜነት ትምህርት የተከታተለ ሆሆነ፣ የጊዜነት ለልጠናም በአፍሪካ፣ በመከከለዎች ምስራቅ፣ በአውሮፕላን በአማራኑ ተዘዋዋሪ መሰኞል፡፡ ከነዚም ወደ ሁኔታ በመመለስ፣ በማስታወቂያ ማኩስተር ተቀጥሮ መሥራት ይመሬ፡፡ በመጀመሪያ፣ ካና እንዲበት (ካና ከፍል)፣ በተጨማሪነት ከነዚም፣ በኋና ከፍል አዘጋጅነት ማራ፡፡ ቅዱቶም፣ የአማርኛ ተርጉራው ከፍል ይለፈ ሆነ፡፡ ከተርጉራው ከፍል ይለፈነት ይግባኝ፡፡ ወደ ውና ተርጉካሽን ከፍል ይለፈነት ተሽጋራ፡፡ ቅዱቶም፣ የተርጉራው ከፍል ውና ይለፈ ሆነ፣ እንዲሆ እያለም፣ እስከ

መምረጥ የለው በለ የጊልፋነት እርከጥ ተዘዋዋሪ አገልግሎት:: በነዚህ ዓመታት አያለ መሰረት በለመያዥዎችን በማኅራት የለው አስተዋጽኑ እድርጋል:: ታደሰ በበከራዊ ደረጃ ለመያዥ በበረከተው ድንቅ አስተዋጽኑ አገር አቀፍ ተስላማ ለመሆን በቋቋል::

በማስታወሻ ማኅበርድ:: በራዲዮ አርፍ ለበዚ ጥርጉሮች መቋመር ጥንበር ቁልጻ ተጠቃሽ ነው:: እና በጣም ከፍተኛ ቁጥር የለው አድማዊ ካተረኩለት ጥርጉሮች መከከል የቀዳሚ ከሰዓትና የአሁድ ተዋጥ ጥርጉሮች:: የአሁድ ቀንና እርዳም ይሞከራት የሚባለት ጥልህ ሰኞራ የሚሰጥቶው ዓቃዎ:: የይን አን (የአድማዊ የቀጥታ የሰልክ ተሳትራ) ጥርጉሮች እንዲችምር ያደረገው እና ነው:: የቀርብ ጋዜጣ «ታደሰ ልዲያ ልይ ስይመራ ከወለ የመዋል» አስከሚለ ይረዳ:: በሁሉም የራዲዮ ጥርጉሮችና ካና ለሆዎች ወሰኑ ከፍተኛ ተሳትራ ነበረው:: «ፈዲያ ልይ መሥራት በእርግጥ ይለፍል” የሚለው ታደሰ:: መሥራቱ ሰው እንዲረፈገው:: እንደተማረበት የምናል:: «ሁሉ ገዢ:: ሁሉ ቀን ተማሪ ነህ» ለለማሳዣ:: በሙያዎ ወሰኑ በሳል እንዲሆን እድርጋቸል:: በመከተለው ሀዕስ ወጪት ምክበጥናን መቅረብ ተለክል::

ታደሰ ለለስነት አስተያየቱን ለሰጥ:: “ለው የሚመኅውን ነገር በጥንቃቄ ማወቅ ለለከተ ታለቅ አስተዋጽኑ ይኖረዋል:: ነገር ጥን:: መመሪት በቋ ከጊዜ ለለማያደርጋ የተመሬትን ለማግኘት መንቀሳቀስ ጥድ ይለል:: የሚታችን እበታችን ይረዳ እንዲከተው አይመጣም:: ለመሆን የምትፈልጋበት በታ ለመደረሰ መታገል አለበህ:: እንቅፋቶችን ሁሉ ባግባብ መዘላል አለበህ:: ሰነት ለኋይ ከገዢ የንግድ በጣም የሚርቁ አይደለም” ይለል::

በመጨረሻም ለእናድ በሙያዎ የቀር ገና ከመጥትነቱ ይምር ለበት ለነደድ ምክበጥ ለአዝብ ዓይንና ይር ከመሆን:: ለዝብ ከማግልነት:: ከማስወቅ:: ከማዘናናትና ተጠወቃን መረጃ ከመሰጣት የበለጠ ሰነት የለምና-ታደሰ መለያው በዘዴ በተሰራ በቋቋን አስመሰክል::

(ተከተ ይከተ ማተደርጋ 1998፣ 111-134 በማተሚያው እንዲሆን ተሽተ የቀረብ)

መልመልምች

ከፍል አንድ፡- አንብበ መረጃ

፩. ከዚህ በታች የቀረበዋሽሁን ትያቄዎች በመንበብ መሰረት በታች መልክ፡-

1. የዚህ ከፍል የይረዳከተኝ የዚህ ንብረት ለታች መ-ለ-ሆ ለመሰጠት የቀመጣ-ባቸው ጥሩንያቻቸው ምን ምን እበደ?
2. የይረዳከተኝ የዚህ ትረኞ እንበብ ለቀርባቸው ካናው-ን እራሳቸው ለምን አሳለበ-ም?
3. በመጨረሻ ለቻት የዚህ ከፍል ለለሆ አንድም ቅን ነኝ አንብበ ለማያወቁው የየነበርከተ ተማሪ እንዲያነበ መፍቀድቸው ተጠሪ ነበር? ለምን?
4. ትያቄው ምክበኛ አሳይነው ገብረውል «እንግዲህ እኩያ በውለድቸው እራሳቸው» ሲል? ምን ለማሳት ሲልነት ነው?
5. «ማንኛውም ለው የሚሆ኏-ዋ ገንተኞችና የተጥናው ወ-ጠት ነው» የሚለውን ቀሳብ አብራሪ፡፡
6. እንደን ለው ካለለው የተለያ እንዲሆን የሚያደርጉው ምንድን ነው?
7. የየዘት-ን መ-ም አጥብቃው መው-ድድና መሥራት ለስከት ያለውን ድርሻ ከዚያበት ማስረጃ በመጥቀብ አብራሪ፡፡
8. ምክበኛ ትደሰ መ-ለ-ሆ ለከተት እንዲት ይመለከተዋል? እናንተስ?

፪. ከዚህ በታች ለቀረበዋሽሁ ትሳትና ተፈጻሚ መዝግበ ትሳትን ተጠቁማችሁ ቅጥታና ፍቃድቸውን ከሰጠችሁ በኋላ፡ የረዱተነገር ስራዎች፡

1. መዳረሻ	3. ዓይነት	5. የነፃብ መከና	7. እርቃን
2. መድበል	4. የዚህበ	6. ወ-ል ተቀባይ	8. ተጨረታ

ከፍል ማስተኞች፡- መናገሩ

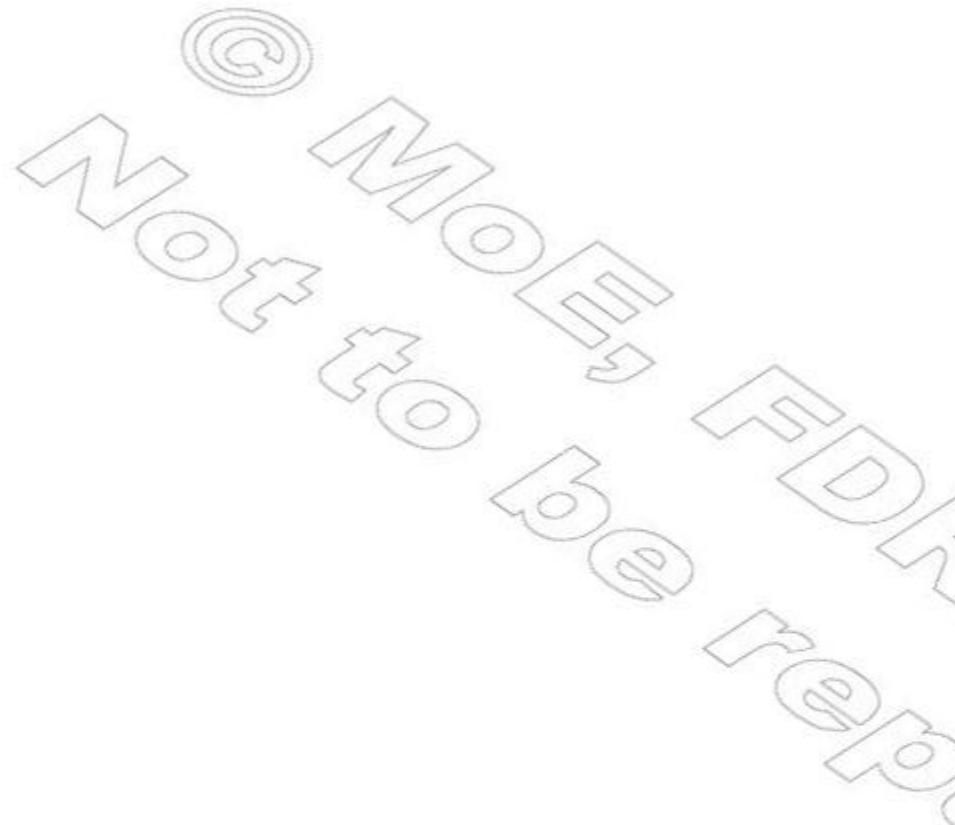
፫. በምዕራፍ ሰነት ከፍል ሰነት ሲሆ የፋይነ ገንዘብ ማድረግ የሚያስከት በቋሚ ንጥረቃና ተመክተናል፡፡ በዚህ መሰረት በጥንቃ በጥንቃ እናምናችሁ መምራችሁ ከመመዘር መምራቅ በሚሰጥቸው ሰወጪ ባይ የአምስት ደቃቁ የፋይነ ገንዘብ እያደርጋ፡፡

፩፻፭

- የመጀመሪያው የጥንቃና አባል በተሰጠው ርዕስ ላይ ከሰነድ ደቂቃ የማይሆለጥ ገንዘብ ያደርጋል::
- ሁ-ለተኞችው የጥንቃና አባል ከጋድናው ገንዘብ የማይደግኝውን በማጠናከር፣ የማይደግኝውን ደግሞ በስራ አመለካከት ምን መሆን እንዲለበት በትሃሄትና አየገለግ ይኖገራል::

- ፩. በሌላ ሰራ የሚሸጠው ስለነት የበቀ ገዢሰቦችና ማሆነዎች በመገኘቱ ተከተለዋል (በፈልግ፣ በተለይነት፣ በገዢ፣ በመጽሐፍና በተደረጋጋሚ ይቀርባል:: ከዚህ ቁጥጥ የሰጠናሁን ወይም የንብብናሁን ይሰነድ ተረና በማስታወሻ ስለፍቃቃው ተናገድ::)
- ፪. በመተናደበት የገዢ ቁጥጥ የስራ ቁጥጥ እርከብናርችን ወይም በመተናደበት ከተማ የስራ ቁጥጥ ተቋኑና አነስተኛ እንዲከተሉ ማሆነ አባላትን በመወሰድ ስለነት የበቀበትን ተግባር እስረዳል::
- ፫. ከዚህ በታች የቀረበበትዎን የወጪዎት መመሪያ ተከተላቸው «ስለነት የሚያበቀ ወና ወና የአይወጥ መርሆዎች ማንኛን ዓቸው? ለምች እንደሆነ ስለነት ይበቻል?» በማሳ ርዕስ ስመወያዎን እንዲታችል::

1. መግምገናዎች በማይመጀመሪያው መሠረት ከመከከለዎች አውቶይ የሚሆን እንደ፣ ተወያይ የሚሆነ አራት በድምሩ አምስት ተማሪዎችን የሚረጋል::
2. የተመረጥዎች ተማሪዎች በርሃስና በራሃ መረጃዎችን በማስቀበብ ለመያይች ተዘጋጀ::
3. በተከተሮ ክፍልንና የተመረጠ ተማሪዎች በእናንተ ፍት ወጪዎት ለያዘዣ፣ የቀረቃውን እያንዳንዱ የወጪዎች ተሳታፊ የሚሰነጠውን ወና ወና አሳይች በማስታወሻ በማስፈጸር ለለወጥዎችና ለለተናደበበት መደምናሚያ አዋር አገባ ዓቸው ለመግምገናዎች ተቀርበለዎች::

የወጪዎት አዘጋጅቶና አቀራረብ

ወጪዎት ገዢና በታ ተወስናለት፣ ከዚህ ወጪዎት ከዚህ በለይ
በሆነ ሪፖርት ለይ ስምም ተሰጥቶውን የሚለውውንበትና
በሆነ ከዚህ ስምምነት ለማሳዣት ለይ የሚደርሱበት በዓለማ
የሚፈልግ ከንውን ነው፡፡ ወጪዎት ለማካሂድ ስታቸው፡ ለመዘጋጀት
ገዢ እንዲኖራቸው ማድረግ በመጨረሻ ለምትደርሱበት ይሞላማ
ትከከለኛነት አዎንታዊ አስተዋጽኑ ያደርጋል፡፡

1. ወጪዎት አገልግሎት

- 1.1. ሪፖርት በሚገባ መረጃት፡
- 1.2. ሪፖርት የተመለከቱ ተከከለኛ መረጃዎች ማግኘት፡
 - 1.2.1. ሪፖርት የተመለከቱ የአፈጻጸም አረላል ቅና ቅና
ፍረድ ተሰጥቶ መሰብሰብ፡
 - 1.2.2. ስለርዕስ የጠለቀ አውቀት ያለቸው ስምምነት
በማፈልግ የተገኘውን ቅና ቅና ፍረድ ነገር
መመዘኛበ፡
- 1.3. ከጊዜ ወጪዎት ከቅለ መጠይቷል የተገኘው ፍረድ ተሰጥቶ
የወጪዎቱን ተፈጻሚዎች የሚመጥኑ መሆናቸውን
መመርመርና መለያት፡
- 1.4. ጥሩ ተሰጥቶ በቀድሞ ተከተል በመያዣና የርዕስና
የተለያየ ገጽታዎች መቆሰሰ መቻለቸውንና
መቻቻነታቸውን መመዘኛ፡ የተጠሪ ተሰጥቶ ይለ
ከመሰላለን ማሚያለት፡

2. ወጪዎት አቀራረብ

- 2.1. አሰጣጥና የጽሁናን ጠብቀ መገኘት፡
- 2.2. ጥሩ ስነወጣዎች ማሳያት ተሸርሽ መናር፤ የሌሎችን
ክሳብ ማከበር፤ ያልተኞሣኑ የተመጠኑ ተሰጥቶ መሰንዘር፤
- 2.3. ወጪዎቱን ሪፖርት ዓለማ ባሮርና ባለዕች ቅንቃ
ማሳዣቶች፡
- 2.4. ስናገድ ድምጽና መመጣን፤ ፍርማትና ባድሪስነትና
ማስተካከል፤

© MOE, FDI
Not to be reproduced

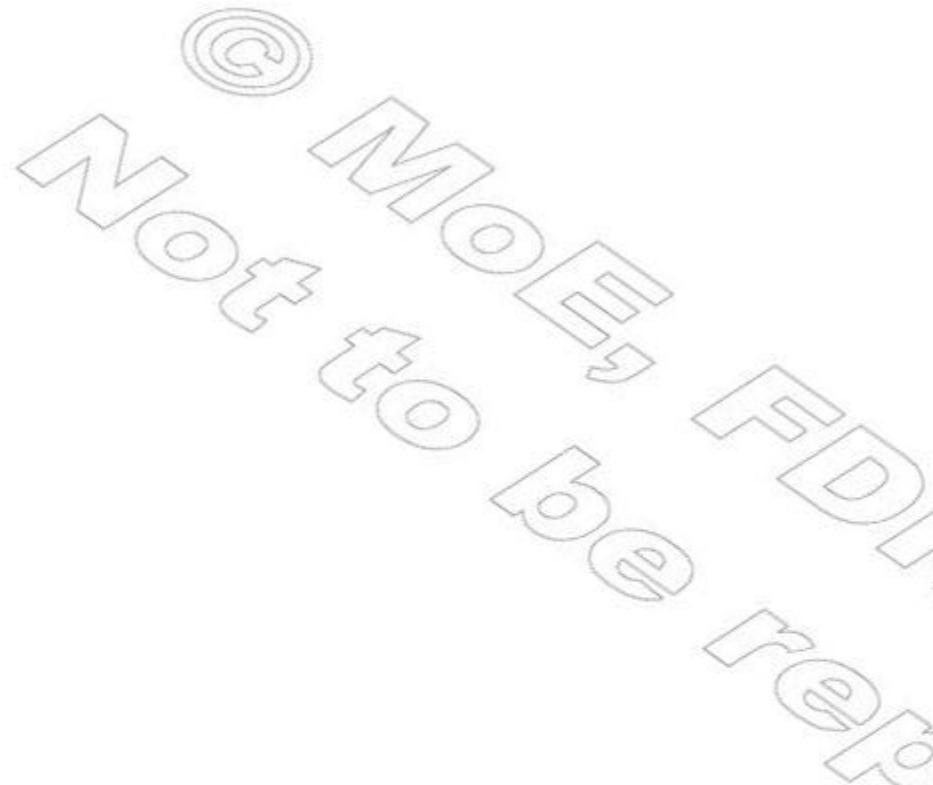
- 2.5. የወጪዎችን ማብራሪ በቅድም ተከተል ማቅረብ፤
- 2.6. ፍረ አሳቦችን በበቅ የሚከታትና በማስረጃ ማስደንብ፤
- 2.7. ተገበ የአገልግሎት ስልቶችን መከተል፤ እንደሆነ ልዩ
መሆኑ፤
- 2.8. ከታዳማቸው የሚቀርቡ አስተያየቶችንና ጥያቄዎችን
በማግኘ እድገት ማስታወሻ በመቻዎ ተሸስ ለደረሰ
ተጨማሪ የመኖትና አሳቦችን ማቅረብ፤

፩. በማስረጃ ስባት ከፍር እናት ስራ ገበያ-ታረክና የሰጠው ታሪክ መዘኑቸው
ይታወቂል፤ በገበያ-ታረክና የሰጠው ታሪክ መከተል የተገነዘበችን ሰራተኞች
የግልጽ ነው?

ከፍር ስለት፡- መጽሑፍ

፪. በአካባቢዎች ስለሚገኘ የሰጠው በተመዘገበ፤ የጊዜ ድጋፍ፤ የተመሆኑ
ተቋሙ፤ የቀበለ መስተዳደር... በቋስመጣቸው መረጃ መሰጠበት እንደተታዎች፤

1. በለ አምስት አባላት በድን በመመሰረት መረጃ ለመሰጠበት
የግልጽ-ለበትን እና ተቋም ተወያወያቸው የሚረጋል፡፡
2. ስለመረጥሁት ተቋም በቅ መረጃ ለሰው የሚችሉ ከሰነት ያልበለው
ለምችን የሚረጋል (የግልጽ-መርጥቃቸው የተቋሙ መረጃ፤ በተቋሙ ለቋም
ዘመን የገለጋለ መረጃ፤ የተቋሙ ተገልጻዋቸው ለመተዳደር ይችላል፡፡
3. ከዚህ በታች የሰጠውን የቋል-መጠይቅ አዘጋጅቶ መመሪያ ተከተሉቸው
ጥያቄዎችን በማዘጋጀትና ቀለ-መጠይቅን በማካሂድ ያገኘቸው-ትን መረጃ
በጽሁፍ፤ አጠናቀሬቸው በበድን መረጃዎች አማካይነት አቀርቡ፡፡

ፍንታ:- ቴያዥዎችና በተቋሙ አመሰራረት፣ የሰው ሽያል፣ የተገልጻ ማንኛት፣ የከገልጻውት ምሩን (ለምን የህል ሁዝብ?)፣ የከገልጻውት ጥሩት፣ የተገልጻ እርከታ የተመዘገበ ስነወች፣ የወደፊት ሲሆን... ለይ ለመተካር ይችላል::

የቋሉ-መጠቃቅ አዘገጃጀትና አቀራረብ

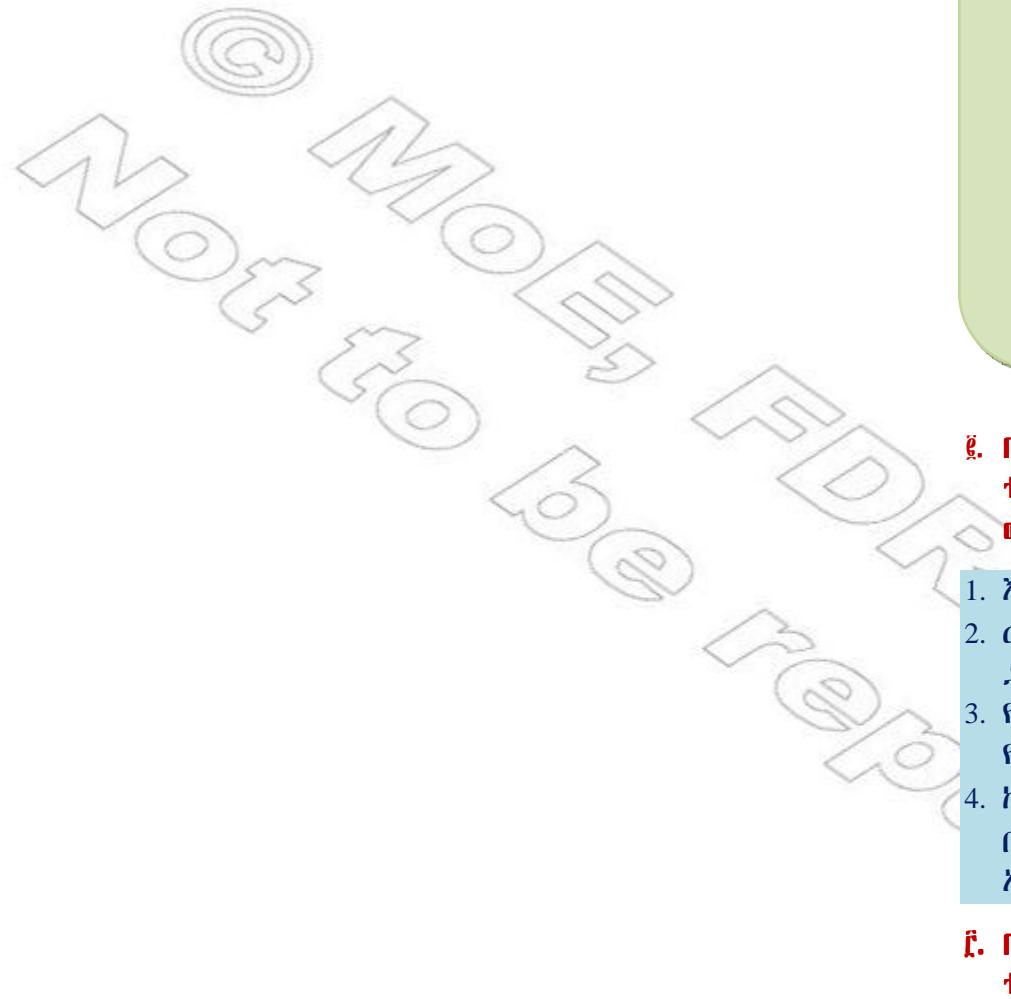
ቋሉ-መጠቃቅ ለለምንፈልጊዎች መረጃ የጠለቀ እውቀት አለታው የሚባለ ለወቻን በመጠየቅ መረጃ የምንሰበሰበበት መሰራያ ነው:: ቋሉ-መጠቃቅ የተዋቀረኝ ያልተዋቀረ ቋሉ-መጠቃቅ በመጠበቅ ለሁሉም በታች የተዋቀረ (እስቀድጥ ለቋሉ መጠቃቅ የሚሆነ ቴያዥዎች የሚገኘበበት) ቋሉ-መጠቃቅ አዘገጃጀትና አቀራረብን እንመለከታል::

1. ዘግች

- 1.1. ቴያዥዎችን መንፈሩ::
- 1.2. የነድናናቸው ቴያዥዎች የምንፈልጊዎችን መረጃ ለደስተኛ መቻለቸውን መርምጃ ማረጋገጥ::
- 1.3. ለስ ቋሉ-መጠቃቅ ሆኖታ የሚያስረዳኝ ለተጠቃቅው የሚቀርበውን አጭር ዘመኑ ማዘጋጀት::
- 1.4. የቋሉ-መጠቃቅን አለማ አስረዳቸ ከተጠቃቅው ወር ቁጥር መያዝ::
- 1.5. ለቋሉ-መጠቃቅ መሰራያዎችን (መቅረብ ድምዕስ፣ የቴክኒክ...) መጠቀም ካስፈልግ አስቀድጥ ማዘጋጀት::
- 1.6. የቀመር ቁን ለደርሰ ለዓት አካብር መገኘት ዓይነት::

2. አቀራረብ

- 2.1. ለቋሉ መጠቃቅ ዘግች በመሆናቸው ተጠቃቅዎችን ማመለገን::

2.2 ስለ ቁል መጠይቷ ክለማ የተዘረዘሩትን ማብራሪያ

መሰጠት፡

2.3 ጥያቄዎችን በቅድም ተከተልና ትሁትና በተለበሰ አኋጅን ማቅረብ፡

2.4 መልስችን በጥጥና ማቅመጥ፡

2.5 ወና ወና አሰቦችን እያወጣው ማስታወሻ መያዝ፡

2.6 ቁል-መጠይቷ ስጠናቀቷ ተጠቃቄዎን ማመሳገኘ፡

**፩. በበታና ሆኖታ በእነበቃችሁ መይም በአገር እቅና ደረጃ እርከሱት ያለው
ተግባር ይከናወል (በአይወት የስ መይም ያለፈ) የአገሪ ስው የአይወት ተረክ
መና እንዲታረሙ፡**

1. እያተወያያችሁ የአይወት ተረክ የምት-ገኘ-ለቻዎን ስው የሚጠሩ፡
2. ወደ በተመዘገበው በመሆኑ ከተለያየ መጽሐፍት፡ መጽሐፍች፡
ታዘወች ስለ ስው-የው የሚገልጻ መረጃዎችን ስጠናቀቷ፡
3. የቁል-መጠይቷ ጥያቄዎችን በመንደረሰ ባለሰበት፡ በተለበሰዎችን
የቅርቡ ጥናቸውን በመጠየቅ መረጃ ስጠናቀቷ፡
4. ከመረጃ ማማት ዓይነቶችና ከቁል-መጠይቷ የሰበሰባቸው-ትን መረጃ
በጠናቀር የግለሰቦች የአይወት ተረክ ድጋፍ-ሁ ለተከታዩ ለምንት
አቅርቡ፡፡

**፪. በምዕራፍ ሁስት ክፍል ሲስት ስር የቀረበውን የአገሪው ዓይነ መመራ
ተከታዩ፡-**

1. ቁጥሮ የቀረበውን ሲለምግኘው አት-ለት ወይም ገበያ ለበረሰሰ የሚያውስ
ዓይነ በስራ (1/3) አሳጥራቸሁ ይሸ፡
2. ለሰጠራቸው ዓይነ ተገበ የሆነ ሰራ በመሰጠት ለመምህራቸሁ
አቅርቡ፡፡

ወ.ዳ.ቁ. የመጨረሻ ከር ሌይ ደርሻል፤ ገልፋርታት እናመራ ነው፡፡
በሚያስተካም በቻ ስይሆን በሚያስተካም ሆኖታ ከንያወው ገልፋርታት
እናመራ ነው፡፡ ይህም ገልፋርስ ከቻለ እየተከተለው ይገኘል፡፡ ይህ በታረክ
ሆና የሚያወቁ ክስተት በመሆኑ የሂጋይለን መሰነና ባለም በስማ ገድ
ይለል... የአለም ገብረመድኋም «የሂጋይለ መሰነና ከና አይሁም» እንዲለት
ተስተካይው መሆኑ ከና ለያጻኑ በመሆኑ እስተካልዋል፡፡ የዚሁያቻቸው
ዘንተቀለም የሂጋይለን አስናደነት መዘዘን ስልታቸዋል፡፡

አሁን ወ-ድ-ድ-ናን የሚመለከት ሁሉ ት-ን-ሳ-ሳ-ን መቀመጫ ያልቻለበት
ቁዕበት ለይ ይገኘል:: ሁሉም በሚያሳቀቁ ማ-ን-ቀት ወ-ሰ-ጥ ነው:: ከ27
ደቂቁ በራት የው-ድ-ድ-ናን መጀመር ያበላው ጥያት ለተከብ የነበሩ ሆ-
ና-ዋ-መ-ቻ-ቻ የለ-ም:: ሁሉቱ በታ እኩለ እስጠራ-ሽ የጥ-ት ስራት ት-ን-ሳ
እ-የ-ከ-ብ-ቅ ነው:: ይህ ለጋ-ል-ቴ-ር-ታት የመጠራ-ሽ እኩለ ነው:: ማ-ስ-ነ-ፍ
እ-ለ-በ-ት:: ይ-ኩ-ው ይ-ግ-ዋ ወ-ድ-ድ-ናን በጥ-ቀ-ት ሆ-ቀ-ት-ም በሆ-ን እኩ-መ-ራ
ነ-ው:: ታ-ሪ-ከ ይ-ቀ-ይ-ል ታ-ሪ-ከ ይ-ስ-ራ-ል:: የስ- በታ እ-ይ-ሆ-ን የ-ት-ይ-ለ-ም
ታ-ሪ-ከ ይ-ቀ-ይ-ል - በተ-ስ-ና-ፈ-ነ-ት::

Հռավո՞շ Ուժափ ԴԴԴ ՀՅԴԻՒՇԴՆ ՔՄՂԴՌՈ ՄՈԼՈ ՔՌԵՔՔՄԾ-
ԴՄԸՆԻՇ ՍԼ ԻՄՓՄԸՆՈ ԴՆՈՒՔ ՔՄՋԸ ՈՄՆՈ ԶԱՄ-
Ո.Ք.ՔՆՆ ՈԵԼՈՇՐՆ ՔՄՂԻՒՇԴՆ ՈՊԱ.Ք.ԳԴՇ ՔՄՂԸՆ. ՈՎԴ-
ԻՄՓՄԸՆԾՄ ԾԿԸ ՀՅ ԶԸՆՈ ՀԳԴՈՄ ՀՅԴՄԸՆԻՇ ՆՈՒ-
ՔՆ.Դ.Ք.Ք ՍՄՈ ՀԾՈ ԺԱՓ ՄՄԴ Մ.Ը.Մ ՆՈՒ ՍԼԻՆ ՀԱՄ-
ՔՄՂԸՆԾՄ ՄՈԼՄԸ ՀԾՈ ՀՐԳՎՀՈՒՄ ՆՈՒ ԻՈՂԴ ՔԸՈՈՄ-
ԾՄԾՄԾ ՈՄ ՔԸ ՈԵՆ ՇԱՅԸՆ ԴԱՀՆԱՆ ՀՀՄԸ ԵՄՆԱԼ! ԵՄՆԱԼ!
ՔՄՋԸ ԾՄԸ ՀԾՈ ՔԸՆՈ ՆՈՒ:

ወደለ ጥልቱርዕትን ስራውን ትክክል ለተክክል ስጠጣጣው ቅልጥ ያለ
መሸጥ ይሰጣል:: በዘመኑ ቅጽበት በግራ ተና በግራ በይነ
በጨረፍነት ለመስከተት ከ ጥልቱርዕት ወር እኩል ሆኖታ ላይ ዓይነው:: የኋ
እምነት እንደ ከኩል በረጋ:: ትንሽ ተከናወ መጠቀም ካልቻለ መስኑና
ነው:: እርግጩና ሆኖ የመጨረሻውን እርምጃ ለነዚህ:: የሚያደረሰ ይል
ነበር! የሰነድ አበበ መቶ ምርመራው ላይ እስነል! ወደለ ገበያለለ
የዓለምናን ታለቁ የረዳም ሆኖ ምርመራውን ያወጪበት ጥሩ የልማት የደረሰ
ቁን ...

(ተክክል ጥልቱርዕት ስማሽና ምተቀበት 1998/11/19 ተሽሮ ምቀበለሁ)

ከፍል አራት፡- ስነዕና

እ. በ«ወ» ስር የተዘረዘሩትን ምክለያዊ ነገሮች በ «ስ» ስር ክቀረበኝና
በፍት ተመሳሳይ ከሆነት ምክለያዊ ነገሮች ይርሱ::

ሀ

1. ት-ለብሰው የለት::
ትክክነበው አማራት::
2. ቁርብ ያለ መበል::
ልተ ይነከርበታል::
3. ሰል ከሆነ ይጋል::
ቀጥ ከሆነ ይጋል::
4. ከስ ለልቀመሰው::
ይመር አይመሰለው::
5. የዕድል አመል::
ወንበ ያሰማል::
6. እልፍ በለ::
እልፍ ይጋል::

ለ

1. የዕድል ቅስ እየፈታ
ያለቀናል::
2. ያልተነነ ቅልጋል ያውቃል::
3. ያልተገለበው ያረል::
4. አበደን አታውቁ:: አይደን
ትናቀቁ::
5. የጨነቁው እርግዝ ያገባል::
6. በእና ያለውርቁ እንደመከበ
የቆጠራል::
7. እመትናና ጽዋት እያደር
የጠራል::
8. የሚገም በትኩ አመል:: የሚገም
በጠብ መንገድ::

፩. ለማነተስት ፈሰጻ ከተሰጠት አማራጭ በፍቃ ይበልጥ ይቻልማማውን
ፈሰጻዊ አገልግሎት ማረጋገጫ::

1. አጠቃላይ አለ፤

- ሀ. አቀልበት ገዢ
ለ. ወጪዎች ሁኔታዎች

ሐ. ቁልፍ ገዢ
መ. ቁልበት ወይደለው

2. ሆኖ ስከራ፤

- ሀ. ሆኖ ገዢ
ለ. ሆኖ በኋላ ሆኖ

ሐ. ሆኖ ሲሆን
መ. ሆኖ ሲሆን

3. ሆኖ በብር፤

- ሀ. አንቀጽ የራቀዎች
ለ. አንቀጽ ተጥ

ሐ. አናት አንቀጽ
መ. አንቀጽ ተጥ

4. አንቀጽ አድርቃ፤

- ሀ. ማቅረብ
ለ. ይረቃ ገዢ

ሐ. ይረቃ ገዢ
መ. ለሆነ በብር

5. ለበ ድጋጌ፤

- ሀ. ድንጋጌ ለስት
ለ. ድንጋጌ ክስት

ሐ. ድንጋጌ በግኝ
መ. ክበር ድንጋጌ

፪. በ«በ» ሲሆን የተዘረዘሩትን ማሳሳጀች ጉባኤዎች በ«በ» ሲሆን ክፍልዎት በፍቃ
ተቻልኝ ክፍል ማሳሳጀች ጉባኤዎች ጋር አካምና::

ሀ

1. ከምባለ አቀብ ከምባ
አይገባም::
2. ለይከኝ የጠራኝ በንግድ
አይተረኝ::
3. የገር ልጅ የሚር እጅ::
4. ለሰው በለው መሞት::
አምለከነት ያሳይ::
5. የሚያተማሙን ባልንቻ::
በየወጪዎት ይማማለል::

ለ

1. ያልጠረጋጭ ተመሳሳይ::
2. አትኋጥ አንጋጥ::
3. ለሰው የሚያለ ለመ:: ቁጥ
ለይንስዎ::
4. ያልጠሩት ወርጥና በትረኝ::
5. ክለመናር ይችላማችነት
ይቀርብ::
6. ክኩስ አድግኩ ጋር ክኩስ
አትስድ::
7. አትረኝ ያለው በራ:: ቁጥው
ከበር ይመናል::

በዚህ ማዕራፍ የስነት ማንኛው ስለስነት የሚያበቀ እንደሆነን በታወቂያ የፈጸም
ይዘውን በታደሰ ማስጠና የስነት ገዢ መለያ ተመልከተኝል፡፡ በዘመኑ የሚገልጻውን
በመሆኑ ስነትን ለመጠበጥ ዕቅድ ማወጣት፡ ዕቅድናን ተግባራዊ ማድረግና
የሚያጠሙንን መሰኑከለዋቸው ሆኖ በጽናት ተግባሩ ማስገኙ እንደሚጠበቀባን
ተገኘዘውን፡፡

ነዚህ በተመማሪ የቆጠጌ ገንዘብ ስማድረግ የሚሰቅ በቁጥር ነጥሮችና
ተረጋግጧን የቆጠጌ ገንዘብ ማድረግ ቁሳናል፡፡ በዚህት ተወስት የተገባበት ሂደት
እንዲሆም ለሰተተወቻል እናወሰን ቅዱት ሙዘንበ ቅዱትን እንዲሰጠና ቅጥተና
ደረቂዎን ለጥተናል፡፡ ከመገኘና ብዘናን የሰማናቸውንና ይጠበቅዎን
እንዲሆም በመፍናቸን የተመስከተናቸውን ይዘዙት ተፈኙት እስተወሰን መንገዶ
ቁሳናል፡፡ የወጪዎት መመርያን ተከተሉን ለሰነት በሚችበቅ ወፍ ወፍ የእውቀት
መርመራና መንገዶች አፈጻሚ ወጪዎት እናሂሳድን የደረሰናበትን መድምድማቅ
እንዲሆም፡፡ በግለጾ-ታረኝና በእውቀት ተፈኙት (የወሰን ስው የእውቀት ተፈኙት)መሠራ
ወሰዎን ለደወሰን እስራርተናል፡፡ ከተሰጠው የመረጃ መንገዶች መረጃና በመስቀልና
ቁስ-መጠራቅ በማድረግ የሚገኘበትዎን ስው የእውቀት ተፈኙት ይፈኙል፡፡

በመጠረሻም የእሱም ተ የሸጋኑ መመራኑን በመከተል የቅርበነን የሸጋኑ በስራ አሳጥረናል፡፡ ለመሳይቷል ገንዘብ ተመሳሳይ ተቋኑ ማሳይቷል ገንዘብና መሰጠት ተስናል፡፡ ለቀረበዎን ፈሰጥዎች ስነጋራዎችም ተመሳሳይ የሚሆን ፈሰጥዎች ተገኘዋል፡፡ ለመመርመጥ የሸጋኑ መመራኑን በመከተል የቅርበነን የሸጋኑ በስራ አሳጥረናል፡፡

የኢትዮ ቴምህር

- ፩. አንጻት አስፈ አንደኛ ካርድ አስተካደርና በተጨማሪ ስነታች መሰጥ አስፈቻቻል፡፡ ስነታቻቻን በጥሩ ከሚፈቻሁ በጀት ስሰኑት ይበቻቻሁ ነገሮች ማን ማን አንደነበሩ ገዢ፡፡

፪. በዚመታቻሁ የቀዳሞሁት በሰመሰነት የወደቀቻሁበት አጋጣሚ ይኖረል፡፡ ይህንን በጥሩ በጽሁፍ ከስፈራቻቻ በጀት፡፡

 1. ለመ-ድቀት ያበቻቻሁ እንቅራቻች ማን ማን አንደነበሩ ወርሱ፡፡
 2. ለመ-ድቀቻቻሁ መማር የቻለቻሁ-ትን ቅዱ ነገር ገልጋ፡፡

፫. ወደፊት ስነታማ ሰመሰኑ ማን ይጠበቅበናል በገዢ ተሰጣቻሁ?

የግንዘብ ማማርነት ቅጽ

እ. ቁጥር 101-11 ምዕራፍ የቀረበዎን ትምህርና ማን የወሰን አንቀጽ28ና
የምታመሳከራዎን ስንጋጌዎን ቅርንጫስ፡፡ በዚህ መመሪያ፣ በአዋጅና
የማማርነት ቅጽ ተጨምሮ ስለመረዳታቸው እርግጋኝ ከሆናቸው የ(v)፣
እርግጋኝ ካልሆናቸው የ(?)፣ መስ ስጠት ካልተረዳቸው ይገም የ(X) ምስክት
በማድረግ ስንጋጌዎን አሟል፡፡

ተ.ቁ.	የማማርነት ነጥቦች	(v)	(?)	(X)
1	ከመረዳ ምንጂዎች የወጪ አንቀጽ አንቀጽ 7 ማረጋገጫ፡፡			
2	በተሰጠኝ ሰራ የወጪ አንቀጽ አድርጋቸው፡፡			
3	አሳሪችን በመረዳ አስፈላጊው አውቆዎች፡፡			
4	ርሰለ መጠቀኝ የወጪ ምርጥናን ተከተለ ተወያዙች፡፡			
5	የቁስ-መጠወቁ አዘገጃጀት መመሪያን ተከተለ ቁስ-መጠወቁ ምንቅረብ መረዳ ስጠትበቸው፡፡			
6	በተሰጠኝ ሰራ ስም የቁስ-መጠወቁ ቅጽ አዘገጃጀት፡፡			
7	ከመረዳ የአገልግሎት ከቁስ-መጠወቁ የገኘነቸውን አሳሪች ተጠቀሱ፡፡ የአይወት ተረኞ የፈጸም፡፡			
8	ስምናለያዊ አነጋገጋች፡ ተመሳሳይኝ ተቋጋኝ ስምናለያዊ አነጋገጋችን መርጫለሁ፡፡			
9	ስፈላጊዊ አነጋገጋች ተመሳሳይ የሆነ ፈሰጣዊ አነጋገጋችን ስም እመልከቻለሁ፡፡			
10	መመሪያን ተከተለ የቀረበዎንን የአፈ በማሳጠር አቅርቦቸው፡፡			

፩. ከዚህ በንዑስ በስንጋጌ የ(?) እና የ(X) ምስክት ያደረገቸበባቸውን ነጥቦች
በማግኘ አስተካተረዳቸው ይረስ፡ የምዕራፍ ትምህርና ይጋግጣቸው ነስተ፡፡

@ MOE, FDR
Not to be replied

የመ&ፋይ ዓለማውች፡- ተማሪውች፣ ይህን የመ&ፋይ ከተማ&ፋይ
በኩል፡-

- ✓ የድራማን የሚከተሉ ታስፊወለችሁ፡፡
- ✓ የድራማን መያወች ቅለት በመጠቀም ስለድራማ
ትንገራለችሁ፡፡
- ✓ ደራማ ከለለው የሰነድዎች ካርድዎች ወር የለውን
አንድነትና ለያነት ታገልጻለችሁ፡፡
- ✓ ደራማን ትተወናለችሁ፡፡
- ✓ የፊለት ተፊለት የአይወለት ጉጠመናችሁን በማስታወሻ
ትንገራለችሁ፡፡
- ✓ የቍል ከቀለውን መያወች ከዓለፍተነገሮች ወሰጥ ለይታችሁ
ትንገራለችሁ፡፡
- ✓ ከመገኘች በተሟላ የሚተለለሩ ደራማውችን ተከታታለችሁ
መልዕክቱን ታስፊወለችሁ፡፡
- ✓ ሰሳሳችሁን በመረጃ በማቅበር ታገልጻለችሁ፡፡

መንኛ ፩መወያም ነጥሮች

- ፩መወያም ተመልከተዋሁ ተወቃለዋሁ? መልሳቻሁ “አዎን” ካሆነ ሚኒስቴር የተስተኞች? በማን የተዘጋጀ? የት የታየና የድራማው ቅዱት ሚኒስቴር አነዳንበር ተኋገሩ::
- ፩መወያም፣ ተወቃቻት፣ ተክትር በማለው ቅዱት መከከል ያለው የኩቻ ለያዘት ሚኒስቴር ነው::
- ቀጥለው “ድራማው” በማለው ሰዕስ አንድ ሚኒስቴር ቁርወጥናት:: ከርዕስ ተነስተዋሁ ሚኒስቴር ሚኒስቴር ቁጥር ተስተዋሁ:: የኩቻ ቅዱት በላይ ተግምቻለዋሁ::

ድራማ

ድራማ (ተወቃቻት): በመደረሻ የሚቀርብና የሚተረለም የከነጥበብ ወጪት ነው:: ከነጥበብ ስነጋጀዎች:: ስነሰልጭ:: መ-ዘዴች:: ቁርቃቅርጋንና የፈልግም ጥበበን ይጠቀላለል:: ያሸማ የሚለው ቅል የተገኘው ያርሱን (Draeon) ከሚለው የግዢና ቅል ስ.ምን:: ነጋጌ-መ-ም “ማድረግ” ወይም “መከወጥ” አንድማለት ነው:: የድራማ ሚኒስቴር ቅዱቱ ልላት አረስተዋል ስ.ገልጽ «ድራማ ካስው ለይቶ እውነተኛ ያርሱት የሚከተሉ የከነጥበብ ዘርፍ ነው» ይለዋል::

ድራማ በወሰንው ከሚይሆዎች አለበቻቸቱ አንቀጽ ከሥነጋጀዎች ይመደባል:: ሥነጋጀዎች ደግሞ፣ የተዘረዘሩትን ሥነጋጀዎና ያልተዘረዘሩትን ነገር ጥን:: በቁል ከትወልድ ተወልድ የሚሰጠውን ይጠቀላለል:: ያሸማም ይከተል ያሸማ (አዲከረጥነት) ያለው ወይም የለለው ለ.ምን ይችላል:: በባከለዋ ክንዋናዎች ሌይ ተመስርቶ በቁል ከትወልድ ወይ ተወልድ እየተለለል የሚቀርብ ያሸማ ይከተል የለለው ለ.ምን:: ተወልቻቸዋ ያሸማ በመሳሌ ይችወቻል:: ስክረጥነት ያለው ያሸማ ደግሞ ይከተናዋ ያሸማ ለ.ባል፣ ሚድብ-ም ከተዘረዘሩው ሥነጋጀዎች ተሸ ነው:: ያሸማ፣ በዘተ ተበዕች በአንድ ሌይ እናረው የሚገኘበት የጥበበት መጥናረያ ነው:: መ-ዘዴችው፣ ለቀልው፣ ይከተል ተወቃቻቱ፣ መራሱ ተወቃቻቱ (አቢጋች):: የመብረትና የድግምና ባለሙያዎች... ባንድ ሌይ ተበዕች እዋጥቶ ያሸማን ከየአቅምጫ

ይህበኩል:: የድራማ ተመልከቶም:: ደራማን ተመልከቶ ለማጠጣም የተለየ አውቀት አያስፈልጊዥም:: ያለፈበት የአይወት ለምኑ በቁ ነው::

የድራማ ጥበብ የራሳ የሆነ መያዥ የንሰሳዎችና ስያሜዎች አለት:: ከነዚያዎች መከከል የሚከተሉት ውና ውድምና ፍቃዎ::

እስከ ተወኑት:: የድራማ ጥበብ የአያሳ ለወቻን ይከና የሚጠይቷ በመግም:: የድራማውን መሠረታዊ መልክ የሚናድራው ያለሳ በክል ተወኑት ይባላል::

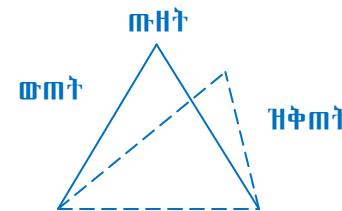
ቍለ ተወኑት:: በድራማ ወሰጥ በሁለት ወይም ካዬ በላይ በዚኑ ገዢሃያት ወይም እነዚ ተከተው በሚጠውኑ ተዋንድን መከከል የሚፈረግ ጥንግር ቍለ ተወኑት ወይም የተወኑት ቅንቃ በመባላ ይታወቂል:: ተዋቁው የአገራችን በክል ይበብ ለይሩ “የትራቴር ጥበብ ከዚሁ ተወኑቱ እንግር” በሚለው መሻከሩ ይህንን ለያስረዳ:: በክል ተወኑቱ የሚፈረግው በተዋንድን አማካይነት እንዲለማለት እንዲመሆኑ መጠን ቍለ ተወኑት ቁጥቦና ገለግ ሆኖ መሻኑ እንዲለበት አጥብቃ ይመከራል:: ቍለ ተወኑት:: የገዢሃያትን አካላዊና አለናዊ መልክ ለመጠቀም:: በተወኑቱ ደርጋት ወሰጥ መወጥትና መግባትን ለማመልከትና የመፈረግና ቁሳቆዎችና አልባሳት ሚን መምሳል እንዲለባቸው ለማሳታወቂ በዚሁ ተወኑቱ የሚሰጠውን ገለግ አይጨምርም::

ተዋንድ:: በክል ተወኑቱ ደራማው ከተኩል በኋላ በወሰነው ያለት:: ገዢሃያት ስብዳሪ፣ ወሰኑዋ አስተሳሰቦና ማንነት የራሳቸው እናርጋው በመፈረግ ላይ የሚተወኑት የጥበብ ለወቻ ፍቃዎ::

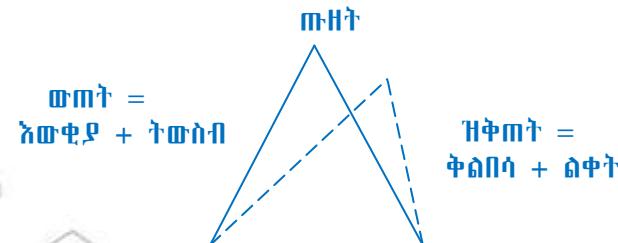
የተወኑት መዋቅ:: ለሰተውኑት መዋቅር ፊንታሆን እንግዲ ዘመኑ የተወኑት ደርጋት አያዘና ዘመኑ በሚለው መሻከሩ እንዲገለበው:: የተወኑት አልባውያን (መቋት:: ለራ:: ቍለ ተወኑት:: ቅብጥ) በተገበው መንገድ ተዋሃወው ለፈርጻ የሚገኘው ቁርጻ የተወኑት መዋቅር እንደሚባል ያስረዳል:: ማንኛውም በጥሩ ገወጻት መሠረት ላይ የተኩል ተወኑት

ወሰት ዓይነትና አምስት ገዢነት ክፍለው እንዲለት እንዲማከተለው
ይበርሱል::

ወሰቱ ክፍለው (ወጪት፣ መዘት፣ አቅጣት)

አምስቱ ገዢነት ክፍለው (አውሃድ፣ ትውስጥ፣ መዘት፣ ቅልበና ለቀት)

በሠራተኞች እንዲማቻቸው ምስቱ ክፍለው (ወጪት + መዘት + አቅጣት) የመጀመሪያ የመከከለኛነ የመጨረሻ የመዋቅር ክፍለውን
የመለከታቸለ:: በመጀመሪያው የወጪት ይረዳ ገዢሃያዊ፣ አጠቃላይና
ወሰን መቻቸ፣ ጉባኤ ርዕስ ገዢና ደባብ የሚተዋወቁበት ነው::
ከመስተዋሻቸው የሚመነጨው ጉባኤ ቅስ በቀበ ያድግና ይጠበል::
ከዚያ ጉባኤ ወደመኖሩትኔ ይስጋገራል (ቅልበና ይከሂዳል):: በመጨረሻው
ፍሞኑው (ልቀቱ) ይከከታል:: በዚህ ዓይነት ድጋጌው የዘቅጣት ይረዳ
የጠናቁዋል (ይፈጥማል)::

ቀድሞ ለፈልጉ ምስቱ አሸተና ሲደስት የተመለከተናቸው የሥነ
ዓለም ዓይነቶች (ወግ፣ ለቦለድ፣ ጉጥም) እና አሁን የያዘነው ርዕስ
(ይፈጥማል) ከመዋቅራቸው እንዲር ለነፃዕ የእንደኛው ከለላው የተለያ
ነው:: የእንዲ የፈጻሚ ሥራ መዋቅር ከለላው እንዲለይ ምክንያት የሚተ
ነገሱ በዚህ በመተካም፣ የድርጅቶች አገልግሎት፣ የሰራ አውዋቅር::

የገዢዣሬታትና የመቻት ገለግ እንደየሰነድዎች ዓይነቱ የተለየ ማህረች የለው መሆኑ የነኩዎች ነው::

እኩዎች ተወኑቱ በድራማው እንደን ደርጋት፣ ገዢዣሬታ፣ መቻት በስራት ስያሜን በቀጥበት ይገልዥዋል:: የልቦለድ ደራሳ ጥን በቁ ገዢና በታ ስላለው በስራው አውሳድን፣ በገዢዣሬታ እውቀቶና አስረጋጭዎች፣ በመቻት ገለግ የተሻለ ነባት አለው:: ይህም ስላል፣ ገዢዣሬታን በስራትና በጥልቀት የመሳል፣ በዚ መልከኩ ምድራዊ አቀማመጥኝን በመቻት ቁረጥ የመከተት እኩል ይኖረዋል ማለት ነው:: በዚህ የተነሱ የልቦለድ መዋቅር ካድራማ መዋቅር ይለያል:: እንደ ደራማና ለቦለድ መዋቅር ሁሉ የግጥም፣ የወገ፣ የቻር ለቦለድ መዋቅርቸም ካድራማ መዋቅር የተለየ ዓይነው::

ዘርፍ: የድራማ ዓይነ ክፍል ነው:: ደራማ በገዢር ተከኔፈለው ስ.ቁርብ ከእንደኩ ገዢር ወደለለው ገዢር የሚደረገው ስምምር በዚውን ስነ መጋረሻ በመግለጫ ወይም መብራት በማጥፊት ይከናወናል:: መጋረሻ የመግለጫ መብራት የማጥፊቱ አለማም በድራማዊ ደርጋቱ ወሰጥ የቦታ ወይም የጊዜ እነዚያ የህሳኔው ለመተካም ለተደራሽነትን ለማሳደግ ነው::

ትዕይት: የገዢር ገዢ ክፍል ሆኖ አከኔፈለ እንደገዢር የድራማው ደርጋት የሚፈጥሱት ስነ ወይም በታ መለመጫን አያመለክተዋል:: በትዕይት አከኔፈለ ሌይ ወጥ የሆነ የኩዎች ተወኑቶችና ሆኖም የሚከተለት አስራር የለም:: እንደንደቂት ገዢዣሬታ በተወኑቱ ተረክ ወሰጥ የሚጠወቁትን ማረጋገጫ ለመጀመር ወደድርጋቱ መጥተው ስ.መመሩ የትዕይት ስምምር (ለወጥ) ያደረጋል ሲሉ፣ ሲሉት ይግሞ እንደ ተዕይት አልቆ ሌላ ተዕይት ተጀመረ የሚያስጠበው በመጀመሩ በመከናወን ሌይ ያለው ደራማዊ ደርጋት አልቆ መድረክ ለቀጣይ ደራማዊ ደርጋት በዚህ ስነ ነው ይለለ:: ይህም ሆነ ይህ ተዕይት የመጋረሻ መዘጋጀ የሚያስፈልገው እንደ የተወኑት ገዢ ክፍል ነው ማለት ይችላል::

መንግሥት: የገዢዎች ስም አለፈው መልክ ለተደራሽ ለማሳየት ለባል፣ የ ገዢዎች በተደራሽ ለሎች ገዢዎች በለሎች ተ ለራና ለተደራሽ የሚያነበው የግል ገዢዎች ነው::

ቻታ፡- እንደመነባንበ የበታ ጽዋጊ ሆኖ አውነተኛውን ነገር ገን ለለለው ገባዎች ደብቅ የሆነው ፍላት የሚገለጋበት ነው፡፡ ለንታ ተናጋዎች በመድረሻ ላይ አበረውት ያለት እንደ ወይም ካናድ በላይ ገባዎች እንደማይረሰሙ አድርት በመቀመር ለረሰና ለተደራደሩን እንደሆነታው በሽብት አለም ፍቃድ ወደ ተደራደሪ በማድረግ ካና ለለ ደምና የሚኖገው የበታ ጽዋጊ ነው፡፡

ከዚህ በላይ በተነስ ሁማዎች አማካይነት የደራማን ጥበብ በመጠኑም
በዚህ እንደተረዳችሁ እንደምታለን:: ለበለጠ ጉንዘበ በደራማ ዘረሰ
የተዘሩ መቆስተኝትን በማንበብና በጥበብ ቁጥጥር ተከታታል በመዚህ
እውቀታችሁን ማቆበር እንደምትታል በመጠቀም እዚህ ላይ እንቃቄወለን::

ክፍል እናድ፡- እንሰጣ መረዳት

፩. ለማስተዳደር ተያወችና በማንኛው መሠረት በቁል መሰለ ስጋ፡፡

1. ደራማ የሚለው ቅል በተገኘበት ደርጅን (Draen) በሚለው የገረኩ ቅል ቅጽና በራ ደራማ በምንስለው ከነተበበ መከከል ያለው እንደነትና ሌያነት ምንድን ነው?
 2. «ደራማ ካለው ለቁጥር እውነትና ደርጋት የሚከተሉ የከነተበበ ካርድ ነው» ሌላ ወንን ማለቱ ነው?
 3. የደራማ ተመልከቶ፣ ደራማን ተመልከቶ ለማጥጣም የተለየ እውቀት ባለበት እንዲሆን የሚይጠበው ለምንድን ነው?
 4. ተዋንድን በደራማ ወሰኑ ያለ ገባህርያትን ሰብዳድ፣ ወሰኑዋ አስተሳሰበና ማንነት እንዲት የፈሳቸው ማድረግ ይችላል?

5. በደራሱ ወ-ሰጥ ከገዢዎችና መሰተታዊ የሚመለከው ግዢት-ተዥንስ ትወስኩ ደረጃ ከደረሰ በኋላ የሚያስፈልግቸውን ቅሬ ደረጃዎች ጉለጽ::

፭. የሚከተሉት ከምንበት የወጪ አረጋግጥ የሚከተሉትን ፍቃድ በቃል አገልግሎት::

1. የጥበብ መናገሻዎች	5. ከየአቅምጫው ይዘጋጀዋል
2. የአሁን ደራሱ	6. የመደረሻ ደንብ
3. ትወስኩ ደራሱ	7. የመደረሻ ትወና
4. መራሳ ትወናት	

ከፍል ሁኔታ:- መናገሻ

፮. በበደን ሆኖታለሁ::

1. "ደራሱ" በሚል ሰዕስ በቀረበው ጥንቃጌ መልዕክት ላይ ተወያወችሁ የሚገባበትን አጠቃላይ መልዕክት በመለያት ለከፍል ጉዳታዎችሁ ተኋገሩ::
2. በደራሱ የሚገባበት ከፈለጉት የሚገኘው በርሃች ባለው ተንተነና ለያነት ላይ ከተወያወችሁ በኋላ የደረሰዎችሁ-በብትን በተወካይቸው አማካኝነት የቃል ማብራሪያ ስጠት::

፯. በመገኘት በዘመኑ (በረድድና በተለብዎን) የሚተሳሳና ከምትከተተኝቸው ደረማዎች እናኋን መመሪያዎች ደረማው በሚያስተካበዎች መልዕክት ከፈያ የሟስት ደቋቃ ገዢ ስጠት::

ከፍል ምስት:- መናገሻ

- ፩. ማንኛውም ስው በየወሰኑ በተለያዩ ገጠመዎች ወ-ሰጥ ያልፋል:: እንዲገኘ ገጠመዎች ደራሱ ከመሆናቸው የተነሳ በአእምሮ የሚያደረሰ የሚል ይተዋል:: እኩል እናንተ ባለፈው ለማንኛ የነበሩና እስከያገኘው ለማንኛ ማለፈያ ደረሰ የሚኖሩ ገጠመዎችሁን ተከታታለቸው በማስታወሻ በመመዘገበ ለተከታታ ለማንኛ ይዘዋል::

- ፩. በጥንድ ሆኖችሁ የዘሩችንቸውን ገጠመቻቸው በመለያዎች ካነበረችሁ በጀት ከቃሳት አጠቃቀሙ ከመልከትና ግልዕነትና ከገመናቸው መመሳሰል ወይም መለያየት አንቀር ለጽዳችቸው አስተያየት ስጠ::
- ፪. ከለይ በተሸጋ ቅጥር ሁሉት የነበረችሁ ሁሉት ቅጽዳች እየተጠመራቸው አንድ በድን በመመስረት የዘሩችንቸው ገጠመቻቸው ወሰጥ አንድ ገጠመቻቸው ምረጋገጫ::
- ፫. በመረጋገጫ ገጠመቻቸው ለይ ተመስርቸው አንድ ቅዱዎች በጽሁፍ ከዘሩችቸው በጀት መምህራቸው በሚካገድቸው ቅን ቅዱዎችን አጥንቃቸው ለከፍል ወደቀችቸው አቅርቦ::
- ፬. የተለያየ የመረጋገጫ ምንጫዣን (መጽሐፍት፣ ፍድቶ፣ ተለዋዋሪ፣ አውዳጥበብ፣ ቅል መጠይቅ...) ተጠቁማቸው ስለ ከነተበበና ድጋማ ምንጫዣ ቅንኑት ያገኘቸውን ስሳቢ በማጠናቀር ከሁለት ገጽ ያልበለው ዓላማ ለመምህራቸው አቅርቦ::

ከፍል አራት፡- ማነበሪነት

- ፭. በበድን ሆኖችሁ በመወያየት በሚከተሉት ዓረፍተነገዴች ወሰጥ ይለ የቃል ከፍለውን መሆኑ በምሳሌው መሠረት ከዘረዘረቸው በጀት በበድን መረጃቸው አማካይነት ለከፍል ወደቀችቸው ማብራሪያ ስጠ::

ጥናት፡- ወ/ሮ አልማካ የአቶ ከበደ በለበት በጣም ተጋቢ ዓይነት ዓይነት ዓይነት ዓይነት

ቁል/ክልል	መሆኑ
ወ/ሮ አልማካ	የዓረፍተነገሩ በለበት
የአቶ ከበደ በለበት	የባለቤት ተጠማሪ
በጣም ተጋቢ	የመሰረም አንቀጽ መመሪያ
ናቸው	ማሰረም አንቀጽ

- የኋላ ወረዳ አስተባባሪ ተቋር ዓይነት ዓይነት ዓይነት ዓይነት
- አቶ አየለ መከናወን ለማይታወቁ ለው ስጠ::
- በዚው ዋና::
- ት-ምህርት በተ ለሚከናወን ከበደ ገንዘብ መቆጠ::

5. የ/ር ከበደ፣ የኩ ማረኩ ስዕም፣ ለመለያዊ ትልቅ መከተት ገዢ::
6. የሂሳብ መግለጫና የበት ማረኩ ያልሰራኝና ተማሪዎች አንበሳከኑቸው::

ከፍል አጠቃላይ ማረኩና

ሀ. እያንዳንዱው ሁሉት መንግዶና አንዳት ለተ በከበደነት የሚያችል በደናቸና ክመሠራታቸው በኋላ፣ ከዚህ በታች የቀረበውን አጥር ተወኑት በማተናት በተከተለ ከፍል ገዢ ለከፍል ጉዳታቸው ተወኑዋቸው!

ጥንቃት የወሰድው ቅርጫነት::

ከዚህ ወርቃቸው

(ወደኛ አስተኛ አፍት በመንገድ በይ ሲሆን የታደሮ:: ወጪዎች አዎተስ ነው::)
 “ትሃሬ” በላይ አገልግሎት ተጠሪ::
 “አበት!” አለቸው::
 “የእኔና የእኔቸ አብር መኖር ይገመናል::”
 “እንደት?”
 “በልና ማረጋገጫ ሌሎች የሚገባቸው ሌሎች ቅርጫው ነው::”
 “እኔ!”
 “እኔ አንዳት ነገር የለን::”
 “ታይ, ይህ?”
 “በለዚህ በምን ለገመናል?”
 “እስከዚህ በምን አገርናኝ? እስከ ቃል በምን አገርናኝ! ”
 እስከዚህ የኩረት መለከት ነው፣ እኔ አይደለሁም::”
 “እንግዳያለ እስከዚህ የኩረት መለከት ወደፊት ለኩረት አይችልም?”
 “በቃ! ይህ ጥያቄዎች መለሰ አይኖረውም::”
 “ለምን? ልማት መኖሩን ተከናወሁ? ይህን ተደርጉ እንደሆነ እስከዚህም
 ክንተ ገር በመኖሩ ለማረጋገጫ ይገባኝል::”

“ይህን አይደለም፡ እንዲህ የለ ስሳቢ በኋላ በታ አይደለውም፡ እንደ
ገን በዚ በመጠየቁ አታስልቸኝ፡ ለኋገዕው የምትልጠው በዚ በመን
ልኋገዕው የምትልጠው ጥቂት ነው፡፡”

“ምን ሆኖም? የሂ እንዲህ የሚያናገርህ ባንድነው? ለትኋገዕው
የምትልጠውና ለትኋገዕው የምትልጠው እንደምን እኩል አይደለም?
ለምንስ አይሆምና?”

“በቁ ይህ ተያቄዎች መልስ አይደለውም፡፡”

“ማኅም! የምትኋገዕው በፍዕዕም አልጠባኝም፡ እሁን አመንገድ ገዢ
ስንጻቃዬች የሚሰማን ሁሉ ዕብዳቸ ዓቃዎች ይለናል፡፡ በተወለ!
እንዲያውም ለመለከትኩ የሂ ይህን አይደለሁም፡፡ ለሰነዱ ስሳቢዎን
እበት አስከኋይርስ ለታችያው እትታልም?”

“እልታልም፡ እልታልም፡ እኔ ዕብዳቸ አይደለሁም፡፡ ለሰነዱ ያለበድሆት-
አው ስው ዕብዳቸ ይለናል’ በዚ ፍርማት በልበ አለናይርም፡፡ በት-ም
ስለምት-ይው፡፡ በት ከዚ ወደም የለኝም፡፡ በቱ ለኋላ አይደለም፡፡
እኔም ለበቱ አይደለሁም?”

(ይህ ሁሉ ለሆን ሲችሁ ተከራይ ቅዱ የዚህ አገልግሎት አገልግሎት አገልግሎት
መንፈሻ ወደ ይፈረት ተለወጥ ወደ አገልግሎት በመጠቃቅ፡፡)

“እባባ፣ የሂ ምን ነውኝል?”

(ወሮ ለመቻዬ አገልግሎት ሲችሁ ተከራይ ተከራይ ተከራይ ተከራይ ተከራይ
“እት-ጠና ተስፋይ፣ ምን ነኝኝ ነውኝኝ ነውኝኝ ነውኝኝ ነውኝኝ ነውኝኝ ነውኝኝ
እባባ፣ እኔ እንተን እንደሚሆ ለው ማንነት-ሆን የምት-ጠይቀኝ?”

“እንተ የምት-ቻው-ቻው በበተው-ነትኩ ሆኖ ነው በለላ በምንም አታው-ቻው-ቻው፡፡”

“በበተው-ነትኩ የሚያው-ቻው ሁሉ የኋና የተስራው አገት በመሆናሁም
ቻው-ቻው-ቻው፡፡ ለሰነዱ እኔም የሚው-ቻው በበተው-ነትኩ በቁ
አይሆም አገቱ በመሆናሁም ቻው-ቻው-ቻው፡፡ እማማ፣ የተስራት-ሁ-
ይመስልኩል?”

“በቁ፣ ለሰነዱ ተያቄዎች መልስ እንደታሳታው አይፈልጋልም፡፡ ስሜ ተ-ሆኑ፣
በቅድመኩ ለነገርኩ የፈለጋሁት ከዚ ወደም በልሽ እንዳልሆነሁ-
ነው፡፡ እኔን የገባሽ ገዢ ከተማር መጠቀት-ሽን አለውቻለም ነበር፡፡”

በለማውቃዕስ አሰሪ የሂ ተሳይሽ :: የሂ የን እና ስራታዊ ችግርም
አበርሃዊ እንደሚሸጠው ስለተማመንሱ ይትኩናለሁ::”

“አባባ፣ የዚን ሆነኗ - “ (የቃመርዎን ዓይነትነት ቁጥር)

“ተሸሆን መስቀል ለንተዋወ ለሰጥሁ የሚገበዸን አልነሳሁም::”

“በተወ የዚን አልሆም? የዚን አልሆም? አልገበኝም::”

“ለለ ትርፍ ጥያቄ አትጠቃቋኝም?”

“አልጠቃቋሁም::”

“እንግዲያውኩ በቀላል አነጋገር ካሂል ይምር ባልሽ አይደለሁም ነው
የልሁም::”

(በዚህበት ማዣታዎችን ስተት ቁጥር ተዘጋጀ)

“አባባ፣ ስሜ አባባ -”

(መስተ ትንሽ ወዘገበዎ::)

“እባክህ ተወች:: የኔ አባትነት ያቆየሁ የችግርና የሥወቂያ ነው:: የኔ
አባትነት እንተን በምንም አልጠቃመሁም:: ስለዚህ አባባ፣ አባባ
ስተላቸ በተተናር የዚንም ጥቁም አታገኝም:: ይህን የደረሰ ለመተካት
ይዘሱ ለመተካት የበቃዎች ከኋኑ በመውለድሁና የኔ ለሆነ በመሆኑ
ነው:: በአይ በርሃናን ካልነፈገችው ተወልድሁ በሆነ የሂ የ
መለማ ባልለበበሁ ነበር:: የእናትሱ አባትነት ያልተባነሱ ነው:: በእዚ
እናትነት ጥሩት አለሁበባትም:: የሰጠኑትን ወደ ገዢ አለለችም::”

“አባባ፣ ከንተ በመፈጻሚ እና አለማረጋገጫሁም:: ከምት-በለው አያበለሁ::
ከመንጋጌዎ እያለቀቃሁ:: እያከራልሁ አሳይችናል:: እንደምን የዚንም
አለፈረከብልሁም ተለኝነሁ? የለሁን አት-በጠቃ እንደ:: ያለሁን
አልነፈገኝም::”

“በቁ ተስፋይ:: በዚ በኋገር በዚ አሳይናሱሁ:: ስለዚህ የግብር
ለማሳጠር የህል:: አስቀድማ የሰጠው-ት ነገር ስለሆነ፣ ተሳቦን
ስለማልለው-መው:: ካሂል ወዳድ አባትሱ አይደለሁም:: ይህ ትንሽ
ግር ይፈ ይመናል:: ለልወ ይገባል፣ የተለመድ አይደለም:: ለሆ
በደለም-ልና ካሂል ወዳድ ለሆ አይደለም አላይሁም:: በደምሃለሁና

አባት-ህ አይደለሁም ነው፡ ያልሆነ፡ በቁ! ይህና ሆን፡ ይህና ሆና
ትሆኑ፡ ይኝና ሆኑ!“

(ወደ ከዚህ ወይም አባት-ህ ነወደ ለመሳቀች ሲሆ ሲገዢ መቁ ተንተሃገም እና አመት-ሁ ወቻማድ፡፡)

“አባት፡ እንደምን ለሆነን በእንዳለሁ ያለ ሁኔታ የት-ም ጥለሁ ትኂዳለሁ?
አባት እኔ ተስፋው አይደለሁም እንዳ?“

“ነህ፡ ለእና አይደለሁም፡“

(ወተና እናና መቁን በእንዳለሁ የወ ለማስታት ሆኖ መከተል ነው ተፈጥሮ
ለጥቃት ለተዘጋጀ ለወሰን ተፈጻሚ ቅጽ ለወሰን ከቀዥ በቁን እናና ተፈጻሚ ተፈጻሚ ተፈጻሚ)

“ልእ ሚኒ ይሻልኝል? የኔ እንዳን ቅልል ነው፡፡ እንተ ማን ያለባት ቅረሁ፡“
“ምን ያለባት በቁ! እናና የት አለኝ?“

“እኔ፡ የኔ ለእና መሆኑን አልከድሆም፡፡ እናና እኔ ቤት፡፡ እስከሚሸ
አባት-ህ በተው ነው፡፡ የወ አባት አጠቃ እንዳ፡፡ እናና ሚኒ
አልሆነ? እናና እኔ ቤት-ሁ ቤት፡፡ በዚ ወር አርጋጋብ፡፡ በስቃይና
በአማካና ተጠላዋ፡፡ ለሰት ዓመት ቅፉዬ፡፡ ተስከማ፡፡ አገዥ፡
አንቀጽ-ጥጋ፡፡ ተርጓ አጠልቸ፡፡ ተጠምቸ አጠጥቸ፡፡ ከእከላለሁ
እናና እናና ለሰነድ ያልጋግሙና እናና ያደረሰሁና እናና ያደረሰሁና እናና
እናና፡“

“እማማ፡ ተጠራጠጥረኩ እና ነው! በራ አባቱን አጠቃ፡፡ እና ደግሞ እንችን
ለለማጥፋ ሚኒ መተማሙኝ አለኝ?“

“እንደሆነ፡ ተስፋው እናና የት-ማርና የሰቅወ ካር መሆኑ፡፡ ተስቀልኝኝ
ቅጥቀሙት በለያን፡፡ እኔ ለት-ማርና ለመከራ የምንበረከከ
እንዳይመሰሳለሁ፡፡ እንተ እስከታደግልኝ ጉልበቱን ማልቀጥ፡፡ ለራ
ሳልመርጥ፡፡ ለራ ቅጽ በየ በማግኘው ጉዢዎ እንተያደረሰለን፡፡ እንተ
ስትናስከልኝ ደግሞ ማን ያውቃል? ከዚህ ካርው ቅልቀቀኝለሁ
ይሆናል፡፡ አይደል?“

“አዎ! እማማ፡ የለው አድራሻው፤ ደግሞ ቤት-ልቀ ስምን አሳርቃኝለሁ፤...“

(ከደረሰ ስተርፍ-ሻለሁ እየወ ከድን ጽጋዣ ተከተሉት)

(አንድሃ ነው፤ የቀመጥ የጊዜና የአመት-ሁ ከዚህ የሚከተሉ የሚከተሉ፤ 1957፤ 32
በመጠኑ ተሽሮው የቀረበ)

ስ. ከዚህ በሳይ በተመናቸውን ደረሣ ጥብት እና የሰነድዎን አስተያየት በጥሩ
ገለጹ::

አ. በተዋንቃት የሰነድዎን ቀቃት እና አስተያየት ስጋ::

መ. በተወቃቃ ተግባር ከሰነድ በተሰጠን መሰረተ ተገቢ ነው ነገሮችሁ? ስምን?

መ. እሱን ያለውን “ጥንቃት የውልድው ቅርጫነት” የሚሰጠን ሰራተኞች ለማ
ርሱ ስጋ::

በዚህ ማረዳው የኩንተበብ ወጪት የሆነውን የደረሰናን ጥበት ማኋገት፣ የደንትና ከሰላም የኩንተበብ ሆኖም የሚሰጠትን በሆነ ተመክተናል፡፡ ይረማ በዚህበብ ከምናቸው ፍል ነገር (አሰጣም) እንጂ ለታደ ማድረግ ከዚህንምና እንደሆነና እንደሰነድና ሆኖ የተቀናዱ ያልተዘረሩ ይረማ እንደሰ ተረጋግጧል፡፡

የድጋማ ተበብ የራሳ የሆነ መቻዎች የንዑስት ስምምነት አንድነት
በተመስለከናበት ከፍራ፣ ተበብና ስመራዳት የሚያስቀበ ወና ወና የድጋማ መቻዎች
ቁሳትን ከተመስለከናበት በታሳ ስለ ደረማ በተወይምንበች አጠጣማች ሁሉ
ተጠቀሙንበችበል፡፡ ደረማ መዋቅሮ ከስለው የሚነገሩበኩ ዘርፍ የተሰረ
አንድሆነና በደረማ ወሰጥ ከገዢበሸም ስመተርጋጌ የሚመለጠት ጉጥቶች
የአመቱም፡ የተመስገቢ የጠዘኑ፡ የቅልበና ይልቀት ደረጃዎችን አንድማይፈልጉ
አንድሆም አንዱሁ ደረጃዎች በሆነት ከፍራው (መጠኑ፡ በዘመኑ ከቀጣት)
ተጠቀሙ አንድማጥቃዊ በዘርዝር አይተናል፡፡

የኢትዮ ቴምህር

1. በድራማው ተሳታፊ ገብአርያትንና ያለቸውን ማንኛነት ዘርዝር::
 2. ደራማው ሚኒ ያህል ገብአር ተሳይንት እንዳለው ቅልጋ::
 3. የድራማውን ችግር በመለያት የእውቀድ፣ የትውስቦ፣ የጠተት፣ የቁል በሳኔ ለቀት ደረጃዎችን እንደነት እንዳለው በዘረዘር አስረዳ::
 4. በድራማው ወሰጥ መነበረበና ተንታ ካለ፣ ለይታቸው የትናው ገብአር ለምን ደለማ እንደተናገሩ አበራሪ::

የግንዘብ ማመሳከራዊ ቅጽ

፩. ቁጥር ፩፻፻ የቀረበውን ትምህርና ማንኛውም የምታመሳከራዊ ስንጠረዥ ቅጽዎች:: በዚህ መሠረት:: በገዢነትና የማመሳከራዊ ንግድ ተደርሱ ለሰውረዥታቸው እርግጫኝ አይደርም የ (v):: እርግጫኝ ነልማናቸው የ (?):: መስለ ለመስለ ነልተረዥታዊ ደንብ የ (X) ማስከተ በማድረግ ስንጠረዥና አሟስ::

ተ.ቁ	የማመሳከራዊ ነጥሮች	(v)	(?)	(X)
1	ሰለዕራዊ የቀረበውን ዘመኑ አንቀጽ ተረዥታዊ::			
2	የደረሰማን ማነስተና አስተያቄ የሚያስከሩ ዘመኑ ወጪ ለማስተካከል::			
3	በተወካከለና ከመገኘና በዘመኑ በተከተተልኩና ደረሰማን ለመስጠት ለተረዥታዊ::			
4	ሰለዕራዊ አስተያየት ለሰጥ የደረሰማን ማወጣ ቋንቋ ተመክሯዊ::			
5	በየረጅተኝርቃቃ ማስተና የሚከፈል አይደርም ማወጣ ሰለዕራዊ::			
6	ከመረጃ ማነስተና ለመስጠት አቅርብ በመጀመሪያ አቅርቡታዊ::			
7	ሰለዕራት ተሰዕት የከይወት ለመስጠት ማስታወሻ መሆኑ ቅጽ::			

፪. ከዚህ በቅርቡ በተወካከለ የ (?) እና የ (X) ማስከተ ዓይነት ማመሳከራዊ ነጥሮች
በሚገባ አስተካተረዥታዊ ደረሰኑ የምሌፈናን ትምህርና ደንብሮች ነልስ::

፩. ትጠማሪ የንብብ መቆከራቸት

1. ዓጥም

መንግሥቱ ለማ (1955) የጥጥም ቤት፡ አዲስ አበባ፡ በርሃንና
ስለም ማተሚያ ቤት፡

ሰይሩ መታራሪያ (1981) መሰጠት፡ አዲስ አበባ፡ በሌ ማተሚያ
ወኪ፡

በወጪውቱ ለያዥ (2001) ስለሰበ የጥጥም (ኋላ አልባ ክፍያዎች፡
የሳት ዓር አሳቦች እና ለለው አያዲስ የጥጥም) አዲስ

አበባ፡ ቁጥር-አስተ ትራዲንግ ተለያተያግማህበር፡

አራዳን ለያዥ (1990) አቶ፡ 170 የጥጥም፡ አዲስ አበባ፡
አር-ኤሌክትሪክ ማተሚያ ቤት፡

ደበበ ለያዥ (1980) የሰራተኞች ዓቅር፡ አዲስ አበባ፡ በሌ ማተሚያ
ወኪ፡

የታወቂ ማስታወሻ (1966) አሳት ወይ አበባ፡ አዲስ አበባ፡ በርሃንና
ስለም ማተሚያ ቤት፡

2. ወንጀ

መሰኞን ማስተማርያም (1996-1999) የፖ-ናብት ለእለዎች ለለው
ወንጀ፡ አዲስ አበባ፤ አማካይ ተሸጻተርስ በለፈነቱ
የተወስኑ የግል ማህበር፡

— (1992) የሰለት ድምጋች እና ለለው ወንጀ፡
አዲስ አበባ፤ ማኅር አስፈላጊ ድርጅት፡

3. ተወካቶች

መንግሥቱ ለማ (1961) መልኩ በከለ:: አዲስ አበባ: ቅዱስ

ማተሚያ በት::

_____ (1961) የተወካት ገዢ:: አዲስ አበባ: ቅዱስ
ማተሚያ በት::

ተስፋው ገዢ (1961) ዕቃው:: አዲስ አበባ: ቅዱስ ስለም
ማተሚያ በት::

ዕዋን ገዢመድህን (1958) የከርም ስው:: አዲስ አበባ: ቅዱስ
ስለም ማተሚያ በት::

4. አጠቃር ለበለቤቶች

ስለምን ለማ (1979) የእግዚ አሳትና ለለቤት አጠቃር ታሪክ::
አዲስ አበባ: ከሸዘን አሳተሚ, ይርቃቻት::

አበዳር ሂሆመቶና ገዢ (1979) መ-ሽራው እና ለለቤት አጠቃር
ልበለቤቶች:: አዲስ አበባ: ቅዱስ ስለም ማተሚያ በት::

አበዳር ለማ (1980) የመሰዳድ ስንቅ፣ የጥምናና አጠቃር ለበለቤቶች::
አዲስ አበባ: ከሸዘን አሳተሚ, ይርቃቻት::

አበዳር ሂሆመቶና ለለቤት (1980) አጠቃር ለበለቤቶች:: አዲስ
አበባ: ገዢ ማተሚያ በት::

አብደል አሳተሚ, ይርቃቻት (1975) ገዢውና ለለቤትም ለበለቤቶች::
አዲስ አበባ: እርትራይት ማተሚያ በት::

5. ለቃይም ለቦለድ

ሀዳስ ዓለማየሁ (1958) ፊቃር አሰሳ መቃዬር:: አዲስ አበባ:
ብርሃንና ለለም ማተሚያ በት::

_____ (1980) የልምሮች:: አዲስ አበባ: የግድ ማተሚያ
በት::

ቦናል ገርማ (1975) ሁኔታ:: አዲስ አበባ: አርተስተክ ማተሚያ
በት::

ታይለመስከት መዋል (1982) ጉጌጌ:: አዲስ አበባ: በል
ማረሚያ በት::

አስተ-ወጪ (1980) አንድ ለአምስት:: አዲስ አበባ: ከራዘ
አስተማሪ ድጋፍ::

ይናተወ ወርቅ (1962) አይፍርሰ:: አዲስ አበባ: የግድ ማተሚያ
በት::

፩. ማጣቀሻ መፊሰኬት

መከራይ ወርቅ (1982) ማስረዳም አነጋር:: አዲስ አበባ:
አርተስተክ ማተሚያ በት::

ማህተም ስለሆነ ወ/መስቀል (1999) አማርኛ ቅጽ ከነፋይታው::
አዲስ አበባ: እሌኔ ማተሚያ በት ወልደኑቱ የተወሰነ የግል
ማህበር::

በደለ ወቂድ (1996) በስንጻሳኑ ቁንቃን ማስተማር:: አዲስ አበባ:
የግድ ማተሚያ በት::

በዚ ዓመት (2002) አዋጅ ቅል ሪሳማች ለዋናው:: አዲስ

አበባ: አዲስ አበባ ማረጋገጫ::

በርሃን ገዢ ሥርዓት (1999) ሪሳማች ለነዋጥም:: አዲስ አበባ: አዲስ አበባ ማረጋገጫ::

ተስማ ህ/ማካለል (1951) ከዚ በርሃን ተስማ ሪሳማች መዝገብ
ቋዕች:: አዲስ አበባ: አርቲስት ማተሚያ በት::

አለም እስቱ (1992) መስረታዊ የምርጫዊ የዘንዥ አንቀጽ:: አዲስ
አበባ: ገዢ ማተሚያ በት::

አማራ ማጥ (1968) የልብ-መለድ ደርሰት አንቀጽ:: አዲስ አበባ:
አት-የኩል መጽሑፍት ደርሰት::

——— (1976) የቀለም መስት: የክልበለድ አንቀጽ:: አዲስ
አበባ: አት-የኩል መጽሑፍት ደርሰት::

አምስት አከላለና ደምኑ ማኅበለት (1982) ጥሩ የማርች ደርሰት
አንድሸት ያለ ነው? አዲስ አበባ: ከ-ሮን አዲስ ማተሚያ ደርሰት::

አምስት አከላለና ደምኑ ወርቅ (1979) ሪሳማች ልለመች::
አዲስ አበባ: ገዢ ማተሚያ በት::

ዘረሱን አስተው (1992) የሰንጠና መመረታዊያን:: አዲስ አበባ:
ገዢ ማተሚያ ደርሰት::

የሰው ቅድመ (1996) ለሳን ሰራተኞች ለሳን ሰራተኞች:: አዲስ አበባ
በራና ማተሚያ በት::

የኢትዮጵያ ቁንቃዬት ጥናትና የጊዜር ማዕከል (1993) አማርኛ
መዝገብ ቁጥር:: አዲስ አበባ: አርቲስት ማተሚያ በት::

ደረሰ ገብረ (1996) ተግባራዊ የሰንጠና ማስተማሪያ:: አዲስ
አበባ: ገዢ ማተሚያ በት::

ደበበ ለደተ (1973) ማተሚያ ተስፋ ከኢትዮ ተወቻቸ ከንፃር፡፡

አዲስ አበባ፡ የግድ ማተሚያ በት፡፡

የኋማው ወርቅ (1988) ማተሚያ ተስፋ መመርያ፡፡ አዲስ አበባ፡
ማርጫ ህትመት እንተርፕራይዝ፡፡

ቤተሰን አማራ (1989) ማተሚያ ተስፋ ከኢትዮ ተወቻቸ ለማስተካከል
አዋጅ ለማስተካከል፡፡ አዲስ አበባ፡ የግድ ማተሚያ በት፡፡

ፈቃድ አዘጋጅ (1991) የሰነድ መመርያ፡፡ አዲስ አበባ፡ ከልፋ
አዲስ አበባ፡፡

ፋንታሰን እንግዲ (1992) ማተሚያ ተስፋ ከኢትዮ ተወቻቸ፡፡ አዲስ አበባ፡
በርሃንድ ለላም ማተሚያ በት፡፡

© MOE, FDR Ethiopia
Not to be republished

© MOE, FDI
Not to be reproduced

ክ. ቅዱስ ክፍልዎች	
ቁጥር	ፍርማ
ሁንጻዊ	ባሁዋ
ሁ-ለንተና	በቅላላ አካል፣ ሁ-ለመና
ሁ-ኋና	ቁም ነገሮች፣ ቁማና፣ ዓይነትዎች፣ ተስማሚ፣ በቁማ
ሁለታ	ምስጠና፣ የምስጠና መቁመራያ
ሁመልማል	ልምላማ፣ አረንጋጋኖት
ሁዘ	ወዘ፣ ወ-ዘት፣ የነገር መቆም
ሁይነመ-ለ	ለውራ፣ ለለም ያህል፣ በት-ንስ
ሁ-እለዋ	ነገ የሆኑ፣ ምለ-ሰ ስልጣን ያለው (ሁገር፣ መንግሥት)
ሁቀት	የግዢ-ት መፍት-ኩ
ሁ-ጋ	ቅርክ ስራ፣ ያለምና መዝናሸ የሆኑ መር
ሁ-ጠ	ሰይጠናት ወይም ለይፈልጋት ከተና የሚል፣ ቁለጥቶ
ሁ-ሸ	እንዳሸጥ የተወሰነ ተብረት በጨረታ ወይም
ሁ-ስት	ገበያ ላይ በተገኘው ወጪ የሚሸጥበት መንገድ
ሁ-ዋላ	በባንክ ወይም በፖስታ በት አማካይነት ገንዘብ
ሁ-ሳ	የሚለበት መንገድ
ሁ-ሳናንት	እች፣ እኩል
ሁ-ሳናንት	በቀድሞ ገዢ ከንጂዢ ወር በዘምድና የተሰለና
ሁ-ሳናንት	በሰላም ላይ የነበሩ የገዢ መደብ አባላት
ሁ-ሳናንት	ሽ-መት፣ ስልጣን፣ ይረዳ፣ ክብር
ሁ-ሳናንት	እለች ያልሆኑ፣ የበታች ስራ-ተኞች
ሁ-ሳናንት	መልካም ለመ

የመት	በቀጥታ የቀረበውን ወይም የተነገረውን ህሳብ ትርጉም ተቁራኑ የሚያሳይ የንግግር ስልት፡ የዘረዘሩዋ አነጋገር ዓይነት፡ ገንዘብ ቅልጣዊ በቻለማ ወይም ማረጋገጫ ቤት ሲቀር በለው የሚገኘን ስው ለመጥራት የሚያገለግል የሰም ምንት እውቅ፡ እና፡ አጥንቃ ወጥ መጥሪ ትንበት፡ ምልክ፡ መተት፡ ደንቃኬ የወቻደራዊ ክፍል አባላት በሙሉ፡ ለእንደ እላማ የተሰጣለ በዚህ ህዝብ
ፈድኬት	በረከት፡ እርዳታ
ፈቅት	ከእባት ከእናት የወረዳ (የመጥ) ቁርስ እመቀ፡ ተጠና
ፈጠጥ	ጥል፡ ለሽስት፡ አስተኛ፡ እንደመ
ፈፈረ	አዘኝታ
ፈኩረ	በእንቅስቃዊ ወይም በተመለጠ ቤቱ የሚታይ ሁሉም ትርከት፡ ህልም
ፈቀመጠ	ዘንብ
ፈታታ	ወጥ ገብ ያልሆነ፡ ለጥ ያለ፡ እርግ
ፈነበጠ	በጥ፡ ቁረጋ፡ ቁደፊ፡ ለነበቀ
ፈጠጥ	አይነት፡ የሰይና ማህዳር
ፈስጠት	አሰቦ፡ አሰሳ፡ ለተ፡ ገመተ፡ መዘነት፡ መጠኑ
ፈጠጥ	የአገጣ ሌይ ጥጥ
ፈጠጥ	ከደ፡ ክደ፡ አበለ፡ ወጪ
ፈመር	ቁጥር፡ ለሌት
ፈረርቶ	ሽለላ፡ የመር፡ የቃጥንት፡ መቀሰቀሻ ነማ
ፈዋድ	አሰራ፡ ጥራ፡ ለነከለ፡ መናገር ከለከለ፡
ፈደምት	የቀደመው፡ የቆጋዣም፡ የጥንቶች፡ የመቋመረያዣ

ቁጥር	የደም ስርን የመጥበጥነት፣ የመንዘር አመጣ
ቁልር	የጠለትና እንቅስቃሴ ለመሰላል የተመደበ
በለተት	የጥበቃ ጥና ወይም ወታደር
በተኞ	በሽያጭ የልማት ለጋ መቃ
በኩና	በሽያጭ የልማት ለጋ መቃ
በረቀ	እናጭና ልጋነበት፣ ዘላ
በልት	ዶዝ፣ ቁልድ፣ ወጥ ልዕብ፣ ተረብ
ተረከበ	ግንኑነት፣ ለጥቶ የመቀበል ተግባር፣ መስተዋበ
ተቀናቃቻ	ባለንጻ፣ ተይናከራ
ተቆራቃስ	ተጋጭ፣ ተጠለ፣ ጠበ መርከት ድመረ፣ አመራ
ተግኝ	ቀጥ፣ ምክር
ተግበረ እና	እንደአናጋጋነት፣ ማቅረብነት፣ ወዘተ፣ ያለ የእና መሆኑ
ተጠናወተ	ጥል ልለት፣ ባለጋራ ሆነ፣ ተተናከለ፣ ተጠለ፣ አዘወት፣ በተኋገጋጋሚ አመመ
ተኩተት	እየቆረሰ ወይም እየገመሰ ተከኋፈለ
ታክተ	ሰለቶ፣ ይከመ
ታልተኝነት	ግልጋጋነት፣ ምን ተጋዙ ባይናት
ታናሪ	የተለፈ በሽያጭ ዓይነት፣ ወረርምና፣ ተስቦ፣ እልቂት፣ መቅረብነት
ታርኑለ	ዘረተ
ንስጠው	በል በል አድርግ አድርግ የሚል ስሚት፣ ተሰማው፣ ጉራቀዥ፣ አነሳሰው
ነውጥ	ሁከት፣ በጥብጥ፣ ምብር፣ ምልት፣ ጉቅናቃ
ነዥበሩቅ	በልቂቶ፣ እንደን ሁኔታ ወይም አስተሳሰቦን የሚያመለከት፣ ድርጋት፣ ወይም ሁኔታ
አረበበ	ወጥ ለጋጭ፣ አርከራኬድ፣ ጉማጋር አበባ፣ ለረፈ

© MOE, FDI
Not to be reproduced

ከረፈው	ከቀም አጥ፣ ይከመ፣ ወደቀ፣ እበት፣ ወለ
ከርምም	ዶጥታ፣ ገዢታ
ከተመ	ቦማተማያዊ መሰራም ዥራ፣ በማህተም ለገመ
	ወይም ማህተም አደረገ
አንድበት	ለመናገር የሚያስችል የሰውነት ክፍል፣ ለሳን
አዘጋጅ	ቦናል ያልሆነ ተራ የሥራ ቅን
አገና	በሽያጭ በጥበር መከከል የሚያረግ ለምጥነት፣
	ወል
አግባኝ	አሽማማዊ፣ አሽማ-ረኩ
አጥልግ	አታላይ፣ ሌባ
አምንት	ቦማም ት-ንግ፣ ቁንጣት፣ ከቀጥር የማይጠባ
አቅራቢ	እርግጠኗ፣ እውነቱን
አከታም	ከተታም፣ ቁራቅንጻም
አውን	እውነት፣ እርግጥ
አንበቀቻለ	የልጠና፣ ለጋ (ልጋ፣ ቁንበጥ...)
ከውን	አዘጋጅ፣ አሰናጅ፣ ልክመ፣ መረሰሰ
ከትት አለ	መዘገር ተው፣ ወደደም ወደሁ ማለት ተው፣
	ተሰበሰበ
ከፍለ ሰመን	የእንደ መቶ ባመት ገበ
ወረጋበ	ልት-ወልድ የደረሰች፣ ሰጠናና ወጪን የያዘዎች
	(ለት-)
ወርቃ	በበታ ወራት፣ በአየር ቁጥቃዬ የተነሳ ለለተን
	መረት ላይ ወይም ስር ላይ ተጋግር የሚገኘ
	ጋጥበት
ወቃብ ስራይ	የባህል መድሮነት፣ አዋጅ
ወቃቃ	ተረጋኝ፣ ተረጋ አዋጅ
ወበ	ልብ፣ ባከነ፣ ቁጥር፣ ለፈጸመ
ወሮ	ድር
ወማም	የማረ፣የተዋበ፣ የተወለወለ

የመ	ለሰላም: የመን (ለወጥር)
የከት	የዘዴዴትር የልዴስን
ይመት በቁ	የጥመት ቅርጓሜ: የጥመት ቅጥት
ይፋ	ገዢድ: ገልጋ
ይረመን	እከከ: ይከከ
ይርግ	ከመግብ
ይደር	ጥጥር: በጥጥር
ይለ	የወጪ መሰራወ የልዴስ ዘመኝ: ተራ ህዝብ:
ይማ	መራ የልዴስን: ተከታይ
ይን	ለእንደ የተወሰነ ጉዳይ የተሰበሰበ ስምም:
የርቻ	ገብና
የነቅስ	የእያንዳንዱን ስው ስራ በየተራወው በድን
የጥም	እያምነት ለማከናወን በስምምነት የሚፈጻሚ
መፈፋታ	ገዢዴቅ የሰራ ሁጻት: ይጠ: ወሰራ
ቋብጥ	የለአድማው ስውነቱ የገዢ: የለአድማው
ወዳለ	የረረ የሚመሰል
ገልመት	የተነከረ ባቀል: እተር: ... መብቀል ለቋምር
ገን	እርዱታ: ገዢታ
ፈተት	በመጠኑ: በከራል: በትንሽ
ፈጻወ	የእንደ ነገር ወይም ጉዳይ የሂ ሁሳ
ፈጻወ	በርሃን ወይም የበርሃን ፍንጠቀ
ፈጥ አለ	ይፈለም: ተፈረት
ፋይ	የእበዑ ወቻት
ፈረሰ	ቋረሰ: ገመሰ
ፈጻወ	ወደቀ: ተደኋ: ጥቀ
ፈጻወ	ተወወ: የራሳሁ ጉዳይ: እንደፈለግሁ
ፈጥ አለ	ከና ያለ በጥ ሌይ ወጥቶ ቅጠጥ አለ: ቅጠ
ፋይ	ለለ: ቅበ አለ
ፈጻወ	ሳይታወንበት በፈቻወ የሚዘጋጀነት: ወይ ዘመኝ

የርከት	የተበረበረ ወቅ፡ ነፃ
ይጠና	ወጥት፡ ስታ፡ ከበለ
ፖ.ስ.ስ.	በመንግስት፡ በፖ.ስ.ስ ፖርቲ ወይም በከ-ባንያ የመዘጋጀ የተዋዋር መመርያ

፩. ፈለጠዋ አነጋገርና ከነፋችዎች

ፈለጠዋ አነጋገር	ፋችዎች
ህይ በል አሉ	ቃመራ፡ ተነስ፡
ሁክ-ን ስጠ	ሁሳብ-ን አካል፡ ሁሳብ-ን ተናገረ
ሁድና ፌርማ	ፋይም አለመግባባት፡ መቋቋር
ልቀም ያለች	እናም ባለሙያ የሚነት/ቋንቋ
ልብ ወረዳው	ልወነቱ ሁሉ
መከራው-ን በላ	ተሳሳቋለ፡ ተሰቋም
ምርግ	ገዢ-ተና፡ ስው
ምድር ወጠው	መርስ መሩ
ረዥ ስራ-ሽ	መናና ሥራ፡ የራ-ት የለለው
ራሳ ሆነ	ሁሉ፡ ቁጥር፡ ካስወነ
ሰመር ገበ	ተያዘ፡ ተያዘ
ሰምና ፈትል	ፍት-ም ሁበረት፡ ፍት-ም ስምምነት
ሰመ-ን መነሳናት	ሰመ-ን በሁመት፡ አጠቃ-ት፡ አለሰሙ ስም ሰጠ-ት
ሽከመ ወረዳለት	ሁሳብ ተቋለለ፡ ከማስበት አይ-ይ አሉ
ቍል አስራ	ተፈጻሚው፡ ቁለበት አድራጊ፡ ቍል ከ-ምን ገበ
ቍጠ በሉ	የማያወር
ቍርማ ቍጥል	ቀጣይ፡ ወ-ሽታም፡ አስመሳይ፡ አበይ

በሆነ ባልሆነ	በሚረዳ በሚያደረሰው፤ በት’ልቁ በት’ንሽ፤ በየምክንያቱ
በከናወንት ተልባ	ቀም ነገር የለለው፤ ከዚጊዢ ስህን የሚመስላል ጥን ወሰን መናናና የሚያደባ ሆና የተገኘ
በስል ከጥራ	ጥሩና መጥሩ
ተወ ባይ	መከራ
ተመመለው	ህመሙ በረታብት
ትክክ ስጠ	ተከራራ
ችበቃው	በርካሽ ስጠው
ነበር በት’ አይሰራም	ባለሆነ ተረኞ መከራራሪት አይመቀምም
ነውር ሂጠ	ልከከከለ፤ ይለኝ አይል
በይን በለው	ጥወት
ከና አለ	አከራል፤ አዘነ፤ ተቀናሙ
ከኅ ባለቅ	ተበደር የሚያመስልስ
መለን ለከ	እያንዳ እያንዳ ባይ፤ ለታይ ለታይ ባይ
ዋንጻ ልቅሉች	የእንጂት እስከከታ፤
በይን ተለ	ተመቀና
በይን ለም	ተንከለኛ
በይን በለው	በኋ በለው፤ እንደተመበቀው አይሁን ተለ፤ ተበለሽ
ዘንድ አለ	ከመበን አለል፤ ተርፍ ነገር ተኋገረ
የለበጣ አነጋገር	የሽንጂ አነጋገር፤
የቀለም ቅንድ	ልቁ፤ አዋቁ፤ ተመራመሳ
የወራ ወራ	የሰጠ ስጠ፤ መግምገምታ
ይህን ይረዳ	ለጥቅት ይፋጋግሁ፤ ይግዳልሁ
ይረዳን ጥለች	ከኅና አዘነች
ይቋ ነፍስ	ቻመከት
የኋር በፋ	ሽፍታ፤ አመሰናና

© MOE, FDI
Not to be reproduced

ዶ. ስ. ስ. የ	ስ. የ. የ. የ
የ	የ
የ	የ
የ	የ
የ	የ

፩. የክፍር ቁጥር

፩---1	፩---11	፩---10	፩---115	፩---3000
፩---2	፩---12	፩---20	፩---120	፩---4000
፩---3	፩---13	፩---30	፩---200	፩---5000
፩---4	፩---14	፩---40	፩---300	፩---8000
፩---5	፩---15	፩---50	፩---500	፩---10000
፩---6	፩---16	፩---60	፩---700	፩---20000
፩---7	፩---17	፩---70	፩---1000	፩---90000
፩---8	፩---18	፩---80	፩---1990	፩---100000
፩---9	፩---19	፩---90	፩---2000	፩---200000
፩---10	፩---20	፩---100	፩---2500	፩---1000000